

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 00932

GEZAMELTE DRAMEN

Peretz Hirschbein

*Permanent preservation of this book was made possible by
Brown's R Inn Family Foundation
in memory of
Bess & Roy Brown*

FUNDING FOR THE CORE COLLECTION OF YIDDISH LITERATURE
WAS MADE POSSIBLE IN PART BY A GRANT FROM THE
DAVID AND BARBARA B. HIRSCHHORN FOUNDATION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

געזאטעלטע דראטען

פון

פרץ הירשביין

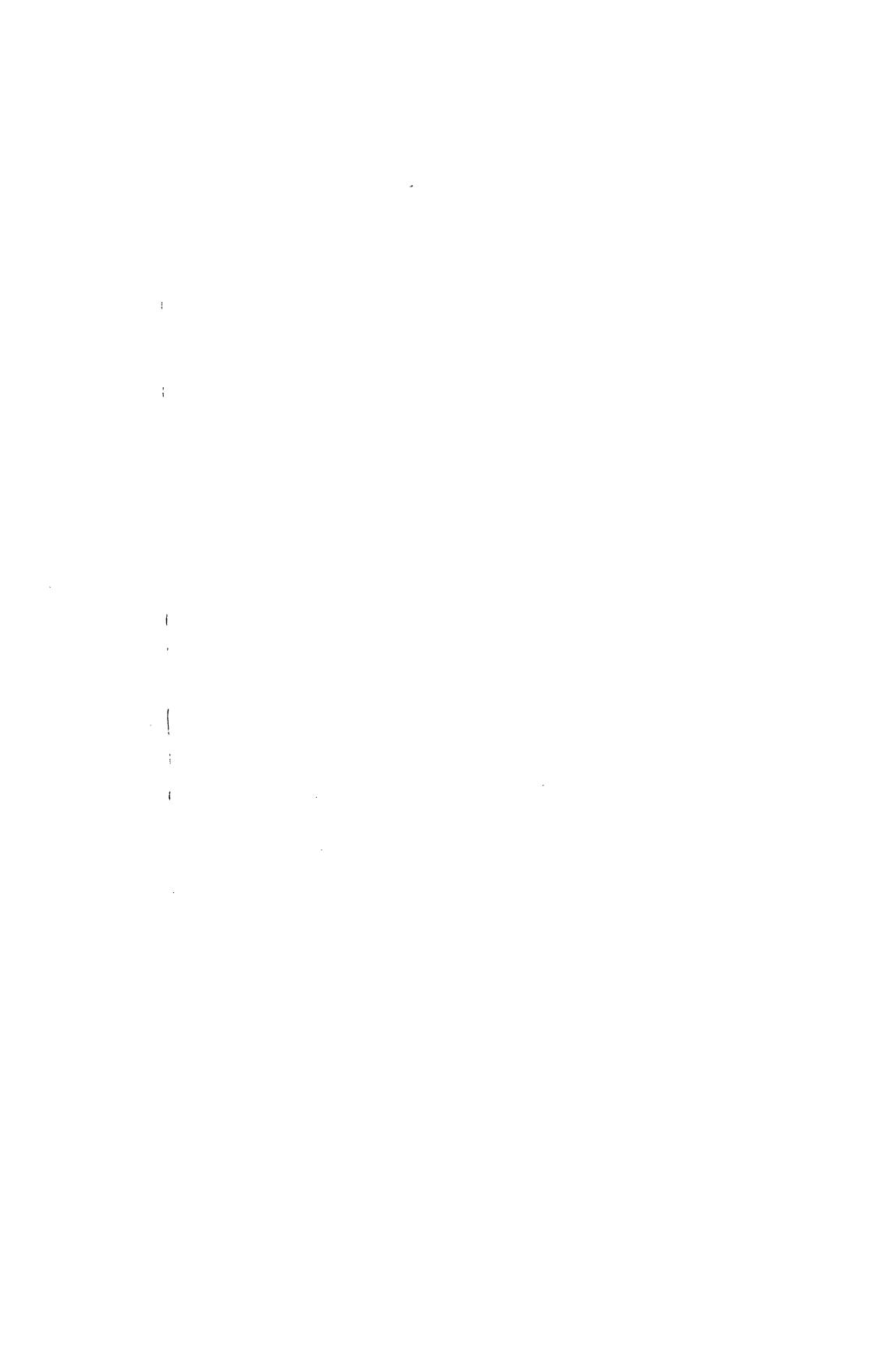
דָּרִיְתָּעַ בָּאָנָּה.

ארויסטגעגעבען פון די ליטערARIOISH-DRAMATEISH פעראיינגען און אמריקא.
נוו יארק, 1916.

**Copyright by Peretz Hirschbein
1916.**

איןחאלט פון דרייטען באנד :

דער לעצטער
בויום ברעה
דער תקייעתיכא
דאם קינדר פון דער וועלט

דער ליעזטער
פראַלָּג

פֿעַרְזָאנָעָן :

ר' בְּנִימִין

שְׁרֵה — זִיּוֹן פָּרוּז

יְחִיאָה — זִיּוּעָרָ זָוָהָן

דִּינָה — שְׁרָה'ס בְּרוּדָעָרֶס אֲטָאַכְטָעָר
אוֹן יְתַיָּאַלָּס פָּרוּז.

ערשטער אקט

אין ר' בנימינ'ס הויז. אַ גָּרוֹס לִיכְטוֹג צִימָעָר. רַעֲכַטְס
צָוּוֹי פָּעֵנְשְׁטָעָר אָוָן אַ טִיר אַוּוֹף דָּעֶר גָּאָס אַרְוֹוִיס. לַינְקָס צָוּוֹי
טִירָעָן: דַּי טִיר הַעֲכָר, פִּיחָרֶת צַוְּבָה בְּבָנִימִינ'עָן אַין צִימָעָר
אָוָן נִידְרוֹגָעָר אַיּוֹ וְחַיָּאלָס צִימָעָר. אַין הַינְטְּשָׁעָרְגָּוָנד אַ
גְּרוֹוִיסְטוֹר פָּעֵנְשְׁטָעָר, קַומְט אַרְיוֹן אָוָן אַ גַּאֲרַטְשָׁעָן. דַּאס מַעֲבָעָל
איַוְנְגָּפָּאָךְ, אַלְטְּמָאָדִישְׂךְ, בַּיְוַי דַּי וּוּנְדַּפְּאַלְזְּצָעָם סְפָרִים, פָּאָרְדָּ
גָּאָכְטָן.

ר' בנימין

זִוְצָת בָּיוּם טִישׁ, וּוָאָס שְׁטָעָהָת גַּעֲבָעָן פָּעֵנְשְׁטָעָר אַין הַינְטְּשָׁעָרְגָּוָנד.
פָּאָר אַיִּהְמָ לִיְגַּת אַנְ' אַפְּעַנְעָר סְפָר, נַאֲר עַר קוֹטָחָ אַרְבָּעָר דֻּעָם סְפָר, וּוְיִוָּתְּ
פָּוּן זַיְהָ. עַר פִּיחָרֶת לְאַנְגּוֹזָם, פָּעַרְקְּלָעָט דָּוָרָךְ זַיְוָנָעָ פְּנִיגָּעָר צָוּוֹשָׁעָן דַּי
לְאַמְגָעָ, זַוְלְבָעָרְנָעָ הָאָרָ פָּוּן זַיְוָן בָּאָרָד.

ש רה

זִוְצָת נִיט וּוְיִוָּתְּ פָּוּן אַיִּהְמָ דַּי הַעֲנָד אַוּוֹפְּן חַאְרָצָעָן פָּעַרְלָעָגָט: קַעַבְּ
טִיגְּ זַיְיָ זַיְוָנָעָן בַּיְדָעָ אַנְשָׁוֹוִיגָּעָן גַּעֲוָאָרָעָן נַאֲר אַ לְאַנְגּוֹזָם, עַרְנְטָעָן
שְׁמוּעָם.

ר' בנימין

וּוְיָ פָּאָר זַיְקָ אַלְיוֹן.

אַרְיְבָעְוִיקָעָן אַוּוֹף יַעֲנָעָר זַיְיט סְפָר, הַיִּסְטָמָעָם — זַיְד שְׁטָעָלָעָן
אוּוֹפְּן שָׁאָרָף פָּוּן אַ שְׁוּעָרָד אָוָן אַיְדָ וּוּלָעָם נִישְׁטָמָת טְהָאָגָן.

ש רה

טְהָוָעָם נִישְׁטָמָת. בַּעֲדָאָרָה מְעַן נִישְׁטָמָת. וּוְעַר קָעוּ דָעַן הַעֲלָפָעָן דָעַר
בִּיְיָ? אָוָן נִישְׁטָמָת פָּאָר דִּיְגָעָן כְּחוֹת אַיּוֹעָם.

ר' בנימין

וּוָאָס פָּעַן דַּעֲרָבִי פּוּלְוִן דֻעָם מַעֲנְשָׁעָנָם הָאָנוֹ?

ש ר ה

ווען שטאדט וויל דוקא, דו זאלסט ביי זוי רב ווערען, וואם קען זוי אוייסען זוי? כ'וויס, א שטאדט שרעקט זיך, טראכט זיך: טאָז מערכ אַנ'עזה.

ר' בּנְיִמְין

עהמען א שטאדט אויף פלייזעס, הייסט עס — פערדעפען דעם קאָפּ, או די אוינגען זאלען די ליכטיגען זון נישט זעהן. איד זאל זיין רב... טראנגען א שטאדט נאָריישקייטען און א שטאדט צרות אויף מײַן קאָפּ... איד זאל זיין רב — נישט פאר מיינע בחות. אַ גראַנְד ערען פון מיר בעדראָרבען זוי האָבען: גראָג זאלען זוי אַיהם קענען, העבר אויבער זיער אַיינגענען קאָפּ אַרוֹיפהָהוּבָּען. אָפּשֶׁר צוֹלִיעֶבּ חיוינה? קען אַיד דען נאָר טראכטען פון וואָאנען מײַן חיוינה שטאמט? ס'וועט מיר שיין אַזוי אויך גענוג זיין. אַזוי לֵידְרָעָן פָּאָר בְּלָאָן? בְּפְרָסְיהָ? עס וועהטאנט דאס הארץ אַזוי אויך גענוג....

ש ר ה

בִּיסְט גַּעֲרָעָכְטָן.

ר' בּנְיִמְין

אָז אָפּשֶׁר צוֹלִיעֶבּ כְּבָד? וועגען דעם עניין בין אַיד שיין מיט זיך לאָנגָן דורךגעקָומָען.

געחט אָום אויף אָז אַבָּן.

ש ר ה

וילסְטָן שיין אַזועקָגָעהן? כְּהָאָבּ וועגען נאָר עפָּעָס גַּעֲוָאָלָט מיט דִּיר דַּעַעַן.

ר' בּנְיִמְין

סּוֹדּוֹת?

ש ר ה

ニישט קיון סּוֹדּוֹת, וויסט אלְיאָן גַּאנְץ גָּוט.

ר' בּנְיִמְין

קְמָשָׁל?

ש ר ה

כ'ווײַיס... אַ וועָלְטַ מאָכָטַ חַתּוֹנָה קִינְדָּעֶרַ : אַ וועָלְטַ האָטַ נַחַתַּ פָּנוֹ
קִינְדָּעֶרַ . — בְּנֵיםַיַּן, כְּוֹיַּל — סְזָאַלְ שְׂוִיןַ אַנְעַמְעַןַ .
ר' בְּנֵי מִיןַ

אַרְבָּהָתַ, לְעַחֲרוֹןַ דָּוּ מִיךְ, וּויַּאַיךְ זָאַלְ זִיךְ אַיְצָטָעַרְ בְּעַנְעָהָןַ . וּויַּאַלְ
אַיְיךְ זִיךְ שְׂוִיןַ אַיְצָטָעַרְ בְּעַנְעָהָןַ ? — אַפְּשָׁרְ האָסְטָוְוַוָּאָסְ צָוְגָעְלָעָרטָוְ ?

ש ר ה

אַיךְ ווֹילְ דִירְ קִיןְ עַגְמָתַ נַפְשַׁ נִישְׁתַּ אַנְתָּהָאָןַ ; אַבְּעָרְ סְאַיְןַ אַיְבָּעָרַ
מִינְעַ כְּחוֹתַ . זָאַלְ שְׂוִיןַ נַעַמְעַןַ אַסְוַּףַ . אַיְיןַ קִינְדָּעֶרַ ; אַיְיןַ אַוְיַּגְ אַיְןַ קָאָפְּ .
זַיְ גַּעַתְ אַרְוָםַ וּויַּאַשְׁאַטְעַוְ ; עַרְ — וּויַּאַשְׁאַטְעַוְ . וּוֹאָסְ דְּרָטְ קָוָמָטַ
פָּאָרְ אַיַּןַ זַיְיעַרְעַ הָעַרְצָעַרְ — אַיְיןַ גַּאַטְ אַיַּןַ הַיְמָעַלְ וַוְיִיסְטַ .

ר' בְּנֵי מִיןַ

נִישְׁתַּ אַיךְ מִיְּדַ אַיְהָםַ אַיְסָםַ . עַרְ וְאַגְּנָטַ, אַיְהָםַ אַיְזָוְרַ אַיְדַ צַוְּ
זַיְןַ . אַיךְ גַּלְוִיבְ אַיְהָםַ . שְׁוֹעָרְ אַיְזָוְרַ צַוְּ זַיְןַ אַיךְ, וּוֹעַןְ מַעַןְ פִּיהַלְטַ
נִישְׁתַּ דָעַםְ חַסְדַ, וּוֹאָסְ נַאֲטַ הָאָטַ גַּעַתְהָאָןַ מִיטַ דָעַםְ אַיְרָעַןַ, וּוֹעַןְ
הָאָטַ אַיְהָםַ פָּאָרְ אַזְוּלְכָבָעַןַ בְּעַשְׁאָפָעַןַ . אַזְוּןְ אַיְזָוְרַ מַקְבָּלַ עַוְנָשַׁ אַזְוּןְ
וַוְיִיסְטַ נַוְשָׁטַ פָּאָרְוָאָסַ, טַהוֹתַ עַסְ דְּאַפְּעַלְטַ וְוַהָהַ . וַוְיִסְטַ אַיךְ עַסְ . וְעַ
גַּעַןְ דָאָךְ צִיוְתָעַןְ גַּעַוְוָעַןְ, וּוֹעַןְ דָעַרְ אַיךְ הָאָטַ גַּרְעַסְעַרְ גַּזְוָתַ אַוְיִסְגָּעַ
שְׁטָאנָעַןְ : וּוֹעַןְ מַעַןְ הָאָטַ אַיְןַ פִּיעַרְ זַיְןַ לִיְבַּרְ גַּעַרְעַנְטַ, גַּעַוְאָלְטַ
דִי אַמְוָנָהַ בְּיַיְ אַיְהָםַ צְוַעַמְהָאָןַ ; אַוְיַקְדָּוּשַׁ הַשְּׁמַ הָאָטַ מַעַןְ זִיךְ
אַיְבָּרְגָּעְבָּעַןְ אַזְוּנְגָּרְנִישְׁתַ . אַזְוּ לִיְבַּ אַיְזָאָלְצָעַןְ גַּעַוְוָעַןְ ; אַזְוּ זִיכְ זַעַדְ
גַּעַןְ דִי יִסְוָרָיְםַ גַּעַוְוָעַןְ . אַכְטָעַןְ גַּאַטְמַ אַגְּמָעַןְ אַזְוּ אַנְרָויְ
סַעַ זְכִיהַ, אַזְוּ נִשְׁתַּ אַמְּלִינְגַּעַדְוָוָתַ גַּעַוְוָאָסְטַ .
אַיְדָעַןְ . אַזְוּ הַאָבָעַןְ אַמְּלִינְגַּעַדְוָתַ גַּעַוְוָאָסְטַ .

ש ר ה

וְאַלְסָמוֹ אַפְּשָׁרְ מִיטַ אַיְהָםַ רָעַדְעַןְ .

ר' בְּנֵי מִיןַ

הָאָבַ אַיךְ אַיְהָםַ דָעַןְ אַנְדָרְשַׁ גַּעַלְעַדְנַטַ ? הָאָבַ אַיךְ אַיְהָםַ דָעַןְ גַּעַדְ
לְעַרְנַטַ אַפְּרַעְמָדָעַ תָּרָהַ ? אַיךְ הָאָבַ אַיְהָםַ אַיְבָּרְגָּעְבָּעַןְ דָאָסַ, וּוֹאָסְ
כְּחָאָבַ אַלְיַיְןַ גַּעַוְוָאָסְטַ ... אַיךְ הָאָבַ מַיַּןְ אַיְגָעַנְעַםְ גַּלְוִיבָעַןְ אַזְוּ זַיְןַ

נשמה געפֿלאנצט; און אויב די פֿרות זענען אנדערען, איז דאך מסתמא אזי דער ווילען פּוֹן דעם וואָס לְעַבְּטָא אַיִּבְּגָן. ער וויל ווֹיד סען, פֿאוֹרָאָס נְאָט שֵׁקְטָא צְרוֹת אַוְּף זַיְוִן פְּאַלְקָא יְשָׁרָאֵל? ער וויל זיך אונטערנְגָּאָבָּעָן אָונְטְּעָרָן רְעַכְּטָעָן יְסָוד... ער וויל עס!...

ש ר ה

אייך וואָלְטָט ווּלְעָן, אָז בַּי מִיר אַיְן שְׁטוּב זָאָל ווּידָעָר לְיַכְּטִינְג ווּרְעָן.

ר' ב נ י מ י נ

וואָס קָעָן אייך דְּעֶרְבִּי הַלְּפָעָן? די פֿינְסְטְּרָעָנִישׁ טְרָאָגָט זִיך צַו מִיר אַיְן שְׁטוּב אֲרִיּוֹן פּוֹן אָוּמְעָטוֹם: פּוֹן דָּעָר גָּאָס, דָּרָךְ מִינְעָן פֿעַנְסְטְּרָעָן. אַיְן מִין שְׁטוּב — פּוֹן יְעַדְעָן ווּינְקְעָלָעָן.

ש ר ה

אַזְוִי פֿיעָל אִידְיִישׁ בְּלֹאָט אַיְן פֿערְגָּאָסָעָן גַּעַוְאָרָעָן — נִישְׁט אַיְן הָאָרָץ אַיְן דָּעָרְפּוֹן גַּעַרְירָט גַּעַוְאָרָעָן.

ר' ב נ י מ י נ

אָוּן נִישְׁט אַיְן שְׁכָל, ווּאָלְסְטָו זָאָגָעָן, אַיְן דְּעֶרְבִּי פֿעַרְפִּיהָרָט גַּעַוְאָז דָעָן.

ש ר ה

אָוּן אלְעָז, דָאָכְטָז זִיך, חָאָט גַּעַמְיָטָעָן. וְאָוּסְעָנָעָן יְתָוִים גַּעַבְּלִיָּה בָּעָן, הָעָרָט זִיך שְׂוִין אוִיך אַלְעַבְּדָרְגָּן ווּאָרָטָן; זָהָת זִיך שְׂוִין אוִיך אַלְעַהְלִיכְעָל שְׁמַיְיכְעָל — אָוּן וְאָס אַיְן מִיט מִין שְׁטוּב? אָוּן דָא קָעָן נָאָך אַלְעָז נִישְׁט לְיַכְּטִינְג ווּרְעָן... צְוּוּיִי אַחֲרָנָאָך זַיְעָר חָתוֹנָה — אָוּן וְאַלְעָז שְׁמַיְיכְעָל ווּאָלְטָט אַיְן אַיְהָרָע גַּעַרְעָרִים לְיַעְגָּעָן. ווּיסְט אָוּן פֿינְסְטְּרָעָן גַּעַחְתָּז זִיך אַרְוָם.

ר' ב נ י מ י נ

דָאָס לְאָזָט מִיך נִישְׁט דָוְהָעָן.

ש ר ה

אָוּן ווֹל אַיְיך דָעָדָעָן צַו אַיְהָר — פֿערְשְׁטָעָהָט זִיך שְׂוִין מִין בְּלִיקָן ווּרְעָט זִיך בְּלָאָס אָוּן ווּידָעָר דָוִיט אָוּן טְרָאָהָרָעָן בְּעוֹווֹיָעָן זִיך אַיְן אַיְהָרָע אַוְיָגָעָן: פֿערְלְעָמָט מִיר מִין הָאָרָץ, שְׁוּוֹגָג אַיְיך שְׂוִין.

ר' ב נ י מ י נ

און דאס לאוֹט מיין הארץ נישט רוחען.

ש ר ה

איך וויל, איהר זאלט אנהויבען דערען.

ר' ב נ י מ י נ

רעסטע ווי א קינד. האב איך דען מיט איהם א מחלוקת געהאט?
זעגען איהם מײַנע ווערטער זאלוואָל געווֹארען. האט ער אוּפֿגעַ
הערט צו רעדען מיט מיר. און און איך וועל שווין נאָכְנַעַבָּע, אוּפֿ
מיינס מותר זיַּן, וואָס ווועט דערפּוֹן אַרוּיסְקּוּמָעַן? איך וועל איהם
נאָר צו א זונד ברענגען. רעדט ער נישט, איז שווין גִּלְיָכָעַר.

ד י נ ה

קומט אַרְיוֹן פּוֹן דער גָּסֶם אָוֹן בְּלִיבַּת שְׁשָׁעָהָן גַּעֲבעָן דער טַוֵּר.
אוּפֿעַן קָאָפֶּן אַ לִיְּבָּשׂ וּוּסֶם טִיכְבָּל, אָזּוֹ, אָזּ אַיהֲרָע בְּלִאנְדָּע חָאָר זְעַחַעַן
זְאָרָוִים. אַיהֲרָג גַּעֲזִיבָּט אַיז צְעַרְמָלִיךְ בְּלָאָט — אָוֹן אַיהֲרָג וּגְעַנְגָּלִיךְ
בְּעַס אַוִּיסְזָעָהָן דְּרִיקְשָׁאָוִים אַיְנוֹזָמְקִוָּשָׁ אָוֹן בְּעַנְקָעָן. אַיהֲרָע בְּעֻוּעַ
גְּוַגְּגָעָן — שְׁפִילָעָן.

ר' ב נ י מ י נ

וּוְאָרוּם בִּיסְטוֹן אוּפֿעַן שְׁוּעָל גַּעֲבְּלִיבָּעָן?

ד י נ ה

אָפְּשָׁר בְּעַדְאָרָף אַיךְ נִימְתַּחַעַן.

ש ר ה

נִישְׁטָמָע פּוֹן קִיּוֹן סְדוּתָה אַבָּעָן מִיר גַּעֲרָעָט.

ר' ב נ י מ י נ

נוּ, וּוּאוּ בִּיסְטוֹן גַּעֲוָעָן?

ד י נ ה

הַיְנְטָעָרָן שְׁטָאָדָט בֵּין אַיךְ גַּעֲוָעָן.

ר' ב נ י מ י נ

בְּעַגְּלִוִּיסְטָ דָעַם זְמָעָר?

ד י נ ה

יאָ, אַיךְ בְּעַגְּלִוִּיטָ דָעַם זְמָעָר. זַי קוֹקַשְׁ אַרְיוֹן אַיז דָעַם אַפְּעָנָעָם סְפָר,

וועלכען רב בנומין האט געלאזען אויפֿן טיש. זאנט מיר, פטער.
וואס שטעהט אויף דעם בלאט געשריבען?

ר' ב נ י מ י נ

שטייכעלט

ニישט פאר דיר, מײַן קינד.

ד י נ ה

איך וועל עם נישט קענען בענעהמען.

ר' ב נ י מ י נ

איך מײַן איזו.

ד י נ ה

און מיט איזון בלאט פריהער וואס שטעהט געשריבען?

ר' ב נ י מ י נ

אויך דאס איזונגען.

ד י נ ה

און בי איך אויפֿן שטערן, פטער, איזו נאך א קנייטש צונגעקו-
מען. ווי אותיות איסונגעריצען, איזו זעהען אויס די קנייטשען
אויף איעיר שטערן — זאנט, וואס איז דארט אונגעשריבען?

ש ר ה

מסתמא נאך א דאגה איז הארץן צונגעקו-
מען. קנייטשען דעם שטערן.
געהט אב איז איזור צימער לינק.

ר' ב נ י מ י נ

ביסט הינטערן שטאדט געווען — דערצעהָל, ווי האָלט עם מיטין
זומער?

ד י נ ה

די זוּן פערגעהת שווין הינטערן וואָלד פּוּן דער לינקער זוּיט שטאדט.

ר' ב נ י מ י נ

הייסט עס, דער זומער איזועק.

ד י נ ה

בלעטער פֿאלען שווין פּוּן די בוימער.

ר' ב נ י מ י

הויסט עס, דער בוים האט שווין זיין נוצען געבראכט ; בעשיצט האט ער דאס ליעברידיגע פון דער הייסער זו און איזטער ווארט ער פון זיך זיינע בליעטער אראַב.

ד י נ ה

נאר צוליעב דעם אליאז גריינט ער, דער בוים ?
ר' ב נ י מ י

אלץ האט גאנט בעשאפען אויף דער ער דעם מענשען צום נוצען.
וואלט דען ווער געקענט אוזו זיינע וואונדר ער אַבְשָׁאַצּוּן, ווי דער מענש וואס געהט אומ אופֿ דער ער ?

ד י נ ה

דאַכט זיך, אָזֶוּ אִזּוּ עַס... אָזּוּ דָאָה, וואַקְסְּטָטָט דָאָךְ מַסְתָּמָא דַעַר בּוּם
דאַרט, וואָו דַעַר מַעֲנֵשָׁה האט נָאָךְ אָפְּלָו קִין פּוּם נִיטְּ גַעַשְׁטָעלְט ?
ר' ב נ י מ י

אַבעַר וואָו אִזּוּ דעַן דַעַר אַרט, וואָו דַעַר מַעֲנֵשָׁה אִזּוּ נָאָךְ מִיטְּ זַיִן
געַדְאַנְקָ נִישְׁטָט גַעַוּעַן ? אִזּוּ דעַן אַחְלוֹק ? ... וַיַּצְסְּטוּ דָאָ, אִין דַעַר
דאַזְוַינְגָּר שְׂטָאָדָט, אִין דַעַם דַאַזְוַינְגָּן שְׂטוּב, אָזּוּ מִיטְּן גַעַדְאַנְקָ דִיִּזְבָּן
נעַס אַזְבָּן דַעַר שְׂטָאָדָט זיך נִישְׁטָאָזָעָק וַיַּיְתְּדוֹוּיַּט פּוּם דַעַם שְׂטוּב,
וַיַּיְתְּטַפְּנָה דַעַר שְׂטָאָדָט — אִזּוּ עַס נְלִיְיךְ ווי דַעַר וואַקְסְּטָט גַעַר גַעַט נִישְׁטָט
געַדְעַנְט... וואָס האַסְטָט זיך אָזּוּ פַעַרְלַעַטְרַט ?

ד י נ ה

גַעַרְנִיט, גַעַרְנִיט.

בלַיְוִבְּשָׁ אִין פַעַרְלַעַגְעַנְחַיַּט.

ר' ב נ י מ י

האַסְטָט הַיְנְטָט יְחִיאָלְן גַעַוּעַן ? ער אִזּוּ אָזְבָּד גַעַוּעַן הַיְנְטָעָרָן שְׂטָאָדָט.
ד י נ ה

קוֹקֶש אַיְהָם אַן פַעַרְוֹוְוָונְדָעָט, ווי זַי ווָאַלְטָט נִיט ווּוִסְעָן וואָס צַו
עַנְטַפְּרָוּן.

ר' ב נ י מ י

האַסְטָט נִישְׁטָט פַעַרְשְׁטַאַגְּנָעָן, וואָס כְּהָאָב גַעַפְּרַעַגְט ?

ד י נ ה

איך? געוויס... ניינ, ער איז ניט געוווען מיט מיר הינטערן שטאדט...
מיך ווונדרט זעהר, איהר זאלט עס פרענען.

ד' ב נ י מ י נ

ער איז דאס מײַן קינד.

ד י נ ה

רענט זיך.

יא,אמת... וואס האב איך צו זאגנען... פלוצלאג מיט א ציטרוייגער שטייד
מע. זוית ניט איזן כעם אויף איהם, פערטער. דאס איז שוער פאר
איהם, פאר אלעמען.

ד' ב נ י מ י נ

קען איך דען אויף מײַן קינד איזן כעם זיין? איך האב געמיינט...
זעהנטו, שטאדט וויל מיך, צו דער עטלער, פאר א רב נעהמען איז
איך מווע מיך דערפּוּן מלעך זיין.

ד י נ ה

איין וואס ווונדרט זיך עס דען?

ד' ב נ י מ י נ

אווע ווער וועט נאך מיר מײַן ארט פערגעעהמען? איזו בעאראָת קײַזֶר
נער מײַן ארט נישט פערגעעהמען. מײַן ארט איזני בי דעם דז'יגען
טיש: בייס פענסטער, דורך וועלכען עס ווונרט פאר מיר דאס ליכט
געשיקט... א מוטער זוינט איהר קינד, ווען אפיילו דאס הארץ איהר
אייז קראָנק, — דאס עופעלע זוינט אווע זוינט נישט, וואס בי דער
מאכען אייז הארץ טהות זיך. אדרער דער בוים — זיין הארץ אייז
שווין קראָנק, פוילט, און בייס זוית נריינט זיך א צוינגעלאָ... קענסטו
מיר אפשר זאגנען, וואס פאר ספר ער שרייבט? האט ער מיט דיר
דרפּוּן געדעדט?

ד י נ ה

זעהר זוינציגן.

ד' ב נ י מ י נ

אבער דאס?

ד י נ ה

ס' איז ניט אוזו ווי איהר שטעלט זיך פאָר.

ד' ב נ י מ י נ

אַבעָר עַר שְׂרִיבֶת דַעַם סְפָר ?

ד י נ ה

וּאָס קָעוֹ אַיְךְ אַיְיךְ זָגְעָנוּ ?

ד' ב נ י מ י נ

אַיז עַם גָּעָנָעָן זַיְן אַיְינָעָנָעָם פָּאַטָּעָר ?

ד י נ ה

אַיְךְ וּוַיִּסְנֵּט .

ד' ב נ י מ י נ

גָּעָנָעָן גָּאָט אָזָן זַיְן פָּאַלְקָן ?

ד י נ ה

רעדַת הַיּוֹם, וּוֹזֵי וּוֹאָלֶט וּוּעָלָעָן אַיְתָר מָאָן בְּעַשְׁיָצָעָן.

ניּוֹן, נַיְן... פָּוּ גָּאָט רַעַדְתָּ עַר מִיטָּ מִיר יְעַדְעָס מָאָל. אַיז גָּאָט הַאָט
עַר נִיט אַוְיְפָגָהָעָרט צֹ גָּלוֹבָעָן. קַיּוֹנָמָאָל נִישְׁטָט, קַיּוֹנָמָאָל נִישְׁטָט...

ד' ב נ י מ י נ

אַיז וּאָס בְּעַשְׁטָעָהָט דָאָס גָּלוֹבָעָן ?

ד י נ ה

קוֹקֶט אַיְחָם אָן גָּאָר פָּעָלָאָרָעָן.

ד' ב נ י מ י נ

קָעָנָסָט מִיר נִשְׁטָט זָגְעָנוּ, אַיז וּאָס בְּעַשְׁטָעָהָט זַיְן גָּלוֹבָעָן ? .. אָוָסָט
זַיְסָט שְׁרַעַקְסָטוֹ זַיְהָ, אַיְךְ הַאָב צֹ דַרְרָ נַגְרַנִּישָׁתָם. אַיְיךְ מַיְן, אָפְשָׁר
וּוְאָלָסָטוֹ מִיטָּ מִיר אַנְשָׁטָאָט אַיְחָם גָּעָקָעָנָט רַעַדְעָן. וּוֹאָלָט אַיְיךְ וּוַיִּסְעָן.
— אָזָן מַעַן פִּיהָרֶת מִיךְ אָרוֹם אַיז דָעַר פִּינְסְטָעָרְנִישׁ.

ד י נ ה

ניּוֹן, נַיְן גָּעָנָעָן גָּאָט שְׂרִיבֶת עַר זַיְן סְפָר.

ד' ב נ י מ י נ

גַּיְתָה הַעֲרָעָנְדִּיגָּן.

סּוֹדוֹת, כְּסֻודָּות... אַיְיךְ קוֹק צֹ דַי וּוֹעַנְדָּ פָּוּ מַיְן שְׁטוּב — אָפְשָׁר

וועלען זוי מיר עפעם דערצעהעלען; אפשר וועלען זוי מיר זאגען — פארוואם מיין קינד, מיין אײַנאנָגַיִינְצָיגַן קינד, רעדט מיט מיר נישט שיין באָלֶד צוּווֵי יַאֲהָר... צַיְוָתָעָנוֹיו דָּבָכְטָמָר, עַר הַאֲטָרָעָדָעָן פָּעָרָגָעָסָעָן; אַדָּרָעָר עַר הַאֲטָרָעָדָעָן גַּאֲרָקִיּוֹן וְעַרְטָעָר נִשְׁתָּמָעָן אָוָר טַעַר זַיִן צָוָנָג, וּוְאָסָזָלָעָן זַיךְ צַוְּפָאָסָעָן פָּאָר מִיר...

ד י נ ה

ווען אַיךְ בְּלִיבָּב אַלְיוֹן מִוּט אַיִּחָ, פָּעָרְלִיר אַיךְ מִיךְ גַּאֲרָנְצָעָן.

ר' בְּנִים יְזָהָר

געחט אוֹיפְּט אָוָן אָבָּ.

דו געהסט אָוָם הַינְּטָעָן שְׂטָאָדָט אָוָן דו בעקלְאָגָסְטָ דִּין יוֹגָעָנָר — אָוָן עַר וּוְאָס טָהָות? אָוָן עַר וּוְאָס טָהָות?

ד י נ ה

נַיְיָן, אַיךְ בעקלְאָגָג נִיט מִיּוֹן יוֹגָעָנָר. מִיר פָּעָהָלָט גַּאֲרָנִיט, פָּעָטָעָר.

ר' בְּנִים יְזָהָר

גַּאֲרָנִישָׁט... עַס פָּעָהָלָט דִּיר גַּאֲרָנִישָׁט... אָוָן סְחָאָרָץ וּוְאָס זָאנְטָ?

פָּעָהָלָט דִּיר גַּאֲרָנִישָׁט...

ד י נ ה

געחט אָב אָז זַוִּיטָ.

ר' בְּנִים יְזָהָר

זָאנְסָטוּ, אָז דָּעָר סְפָּר אַיִּזְנִישָׁט גַּעֲגָעָן גַּאֲטָט... אָזָן דָּאָס וּוְאָס עַר טָהָות אַיִּז אַיךְ נִשְׁתָּמָעָן גַּאֲטָט? וּוְעַן מענְשָׁעָן לְעַבְעָן אָט אָזְוִי וּוּיסְטָ, וּוְעַד דָּאָרְנְבָּוִים — דָּאָס אַיִּז נִשְׁתָּמָעָן גַּאֲטָט? אַוִּיאָ דָּעָם וּוְאָס זָאנְטָ עַר?

ד י נ ה

שְׁוּוֹוִיגָטָ.

ר' בְּנִים יְזָהָר

גַּאֲרָנִישָׁט. אַיךְ בַּיּוֹעָר מִיךְ אָזָן דו פָּעָנסָט מִיְּנָעָן, אָז אַוִּיאָ דִּיר בַּיּוֹעָר אַיךְ זַיךְ עַמְּ. אַיךְ וּוּיִם גּוֹט, אָז אַיִּז דָּעָם בִּיסְטוּ נִשְׁתָּשְׁוְלְדִינָגָן. אַוִּיסְטָר דִּי יְסָוְרִים וּוְאָס דָּעָר וּוְאָס אַיִּן חִימָעָל שִׁקְמָט אַוִּיפְּן כְּלָי, אַוִּיאָ זַיִן גַּאֲנָצָן פָּאָלָק, שִׁקְמָט עַר נָאָךְ נִסְּיוֹנוֹת אַוִּיאָ דָּעָם אַיִּינְצִיְּגָעָן.

קיין קשות פרען איך נישט. דו ביסט געווים נישט שולדינג... דו
ווינסט ? ... דאס ווינגען איז איברייג.

דִּינָה

וואען איהר וואלט וועלען, וואלט ער מיט איך יא גערעדט.
ר' בני מין

איך ווילעס געווים. איך וויל מיר קלאר מאכען וואס איך האב נאך
פֿון איהם צו ווארטען. און דערצז... אויף מיר ווארפֿט מען נאך דעם
שולד ארויאט... אפשר בין איך טאקע שולדינג ? אפשר האב איך טאקע
פֿערגעסען ? ... יא, גוט, גוט... שרה ! שרה !

דִּינָה

איך קען זי געהן אריינרוףֿען, אובי איהר בעדראפט זי.

ר' בני מין

ניט פֿערשטעהנדיג.

איך האב זי גערופֿען ? ניון, איך בעדראף זי נישט...
ער מאכט צו דעם ספר וואס אויפֿן טיש און געהט ארויס פֿון שטוב
גָּאָרְנוֹיִשְׁתּ וְּאָגָּנְדִּיּוֹגּ מְעוֹהָרָה.

דִּינָה

בלויובט אליען, זי ווישט די טרעחרען, וואס פֿאלען פֿון איהר אוייד
גען איז דער שטיל. זי דערחערט טויט, בעמיהט זי זיך צו מאכען אַ רְוֵד
היג גזוייכט און פֿערבאָרגט אַיְחוּרַע טְרַעַהְרַעַן.

שְׂרָה

קומט אַרְיוֹן.

דער פֿעַטְמָעֶר האט מיך גערופֿען ?

דִּינָה

דער פֿעַטְמָעֶר האט איך גערופֿען, נאך ער איז אַרוֹיסְגָּעָנָנְגָּעָן.

שְׂרָה

וואס האט ער מיר געווואלט זאגען ? וויסט נישט ?

דִּינָה

איך וויסט גָּאָרְנוֹיִשְׁתּ... אַיְצְטָמָעֶר וויסט איך גָּאָרְנוֹיִשְׁתּ... זי פֿאלט שְׂרָה ?

אויפ'ן האלו. וואס ווועט זיין? וואס ווועט זיין?
אייתר קערפער צייטערט פאר שטיילען איזונגעהאלטטעןעם געווויין.

ש ר ה

נו, בעrhoיג דיה, וויאן נישט. זעה וואס דו טהויסט... וויאנסטו — איז
מיר דאך שוועדר; וויס איך דאך שיין גאנרישט, וואס מיט איך
בײַידען טהווט זיך. וואס איז דען היינט אנדערש ווי שטענדיין?

ד י נ ה
איך פערלײַר מיך איננאנטצען.

ש ר ה

האט דער פעטער אוועלכעם מיט דיר געדעדט?

ד י נ ה

דער פעטער רעדטט מיט מיר; ער פרענט מיך, און איך וויס ניט
וואס איהם צו ענטפערן. איך וויס ניט וואס איך זאל איהם זאגען.

ש ר ה

אייז דען צו בעשרייכען, ווי דער פאטער זוינער האט איהם לייעב. מיט
זינגע הענד האט ער איהם געוועגעט, וווען ער איז נאך א קינד געווען.
אליוין מיט זינגע הענד — און ער האט איבער זיין געזיטערט.
אייז איז, וואס האב איך איברגעלאַט? און שיין שפער, וווען ער
אייז שיין אוייסגעוואקסען... די אָווענדען וווען זוי פֿלעגען דא ביידע
זיצען און קערנען; די בענוגענס... איך בין געלגען אויפ' מײַן גע-
לענער און ווי איז חלום האב איך געהרט זויער ביידענס געואנגן.
מיר האט זיך אוייסגעאדכט, און פּון שטוב געהט דאס געזאנג ארויס
און ביז צו די הימלען גרייכט עס. האט דען דער מאמעס הארי נאך
עפעס מעהאר פערלאַנט? עפעס מעהאר בענחרט? אבער שפער,
או יחיאַל'ס קול איז שטיל געווארען, איז דער פעטער אויך ווי פער-
שטומט געווארען. און מיר דאכט זיך אוייס, איז איצטער קוקט ער
מעהאר אריבער, אויף יענקער זויט ספר, ווי איז ספר אריאן... זוי בלוייד-
בען אַ ווֹוִילְעַ אָזֶוּ זִיכְעָן, דינה אַיְתֵר קאָפּ אַנְגַּעַשְׁפָּאָרֶט אויף שָׂרָהָ'ס חָאנְד.

וואס רעדט ער מיט דיר?

ד י נ ה

ער מיט מיר ?

ש ר ה

ס'הארץ ואנט מיר, או וויט, זעהר וויט וועט איהר פון אונז אועק-
געhn.

ד י נ ה

אוד ווים גאנטניט. וואוהין קען אייך דען געהן ? אדרער וואוהין קע-
גען מיר ביזידע געהן ?

ש ר ה

מיר דאכט זיך אום, או די שטוב איז שווין בעצייטענס ליזידיג גע-
וואראדען : איז...

ד י נ ה

או, בעסער רעדט עס ניט, רעדט עס ניט.

ש ר ה

אכער פארוואס געהט ער בעזונדרער אומ און דו בעזונדרער ?

ד י נ ה

וואס קען אייך העלפערן ? אייך בין אין דעם געווייס ניט שלדייג.

ש ר ה

טא ווער דען איז שלדייג, וואס מיין שטוב איז וויסט ? ...

ד י נ ה

זאל שווין זיון. או מען שווינט איז שוער, נאָר או מען הויבט אָן צו
רעדען ווערט נאָך שועער...

בלוייבען ביזידע שטיל.

י ח י א 5

קומט אָריין. שלאָנק געוואקסען. ס'אָיז צו מערקען זיון אַינגערא-
ליך אונרטהיינט, האטש אַויסערליך האלט ער זיך גאנץ רוחהיג. זיינע
שווואָרצע אַויגען קוקען טיעפ פון אונטער זיון הויבען בלאָסען שענער
אָרוּיט. זיינע ער קומט אָריין, שפֿעלען זיך ביזידען, שרה אָן דינָה, אָוֹת.

ש ר ה

אט איז ייחיל.

יְחִיאָה

שטערט איד ניט, שטערט איזיך ניט. איזיך געה אין צווייטען צימער אריין.

שֶׁרֶת

מעו בעדרארט שוין דארט אפשר ליבטיג מאכען.

יְחִיאָה

נו, וואם, דינה, זענען פֿאַרְהָאוֹן אַסְטַּמְּבָּעָן?

שֶׁרֶת

זאל איזיך דיר דארט אַלְיכְּטַּאֲנְצִינְדָּעָן?

יְחִיאָה

אייהר האט געווייס זעהר אַטְּיַעְפָּעָן שְׁמוּעָן גַּעֲפִירָט, אוֹ אייהר הערט גַּאֲרְנִיט, וואם מען רעדט צו איזיך. איזיך פרען, דינה, ווי געפעטלט דיר מיאן מוטער?

דִּינֵּה

וואם פרענטטו עַמְּצָוְיִלְּצָלְגָּן?

יְחִיאָה

נאָנָץ אַיְינְפָּאָה, איזיך פרען ווי זי געפעטלט דיר?

דִּינֵּה

וואָי זי וואָלְטַן נִישְׁתַּחַת פֿאַרְשְׁטָעָהָן, קָוְקָט אַיְהָם אָן.

יְחִיאָה

פֿאַרְשְׁטָעָהָסְטַן מִיךְּ נִיט?

דִּינֵּה

איזיך פֿאַרְשְׁטָעָה זעהר גוֹט.

שֶׁרֶת

אוֹן איזיך פֿאַרְשְׁטָעָה נִישְׁטָן.

יְחִיאָה

וואָם האָסְטַן דָּעַן גַּעֲוָאָלְטַן פֿאַרְשְׁטָעָהָן פָּוּן מִינְעָן אַיְינְפָּאָכָּעָן וּוּרְעָרָע?

שֶׁרֶת

איזיך ווּוִיס... כְּבִין גַּעֲוָאָוִינְטַן גַּעֲוָעָן אין דִּיְונָעָן וּוּרְטָעָר, אַיְנָם טָאָר

טענ'ס ווערטער צו געפינען עפעם א געראנק. אונז איצטער פערשטעה
איך נישט איזוי גוט.

י ח י א ๖

ס'אייז דאך קייז תורה נימט. תורה, האט יעדעם וארט זיין נשמה, זיין
תוק, אבער אײַינפֿאָכּע, וואָכְעַדְגַּע ווערטער... וואָס נימט, דינה?

ד י נ ה

איך האב אויף דעם גָּרְנִינְט וואָס צו ענטפֿערן.
י ח י א ๗

איהר האט זיך בידיע ווי אַנְגַּעֲרֶדֶט מיר ניט צו ענטפֿערן. ער קוּקֶט
זיך געהנטער איזין איזן שרה'ס אַוְיגַּעַן. האסט גָּוּווֹינְט, מאָמע?

ש ר ה

קעהרט זיך אַב.

י ח י א ๘

דינה, די מוטער האט גָּוּווֹינְט?
ד י נ ה

זיט קענענדיג גָּוּווֹלְטִיגַּעַן מיט זיך, געהט זיך פְּלוֹצְלָוְנָג אַרוֹוִים פּוֹן
צימער דורך דער גָּסְטְּרִיר.

י ח י א ๙

קוּקֶט אַיְחָר נאָך פְּרוֹוֹאוֹנְדָּרֶט.

זאג מיר, מאָמע, וואָס איזין דאָזּוּלְכָּעַם פָּאַרְגְּעַסְקָוּמָעַן? אָשְׁטִילְעָר
טְּרוּיְעָר רֹוחָת דאָ אַיְבָּעָר'ן שְׁטוּב. פָּאַרְגְּעָס ענטפֿערֶט דוּ מִיר נִיט?

וואָהָיַן איזן דינה פְּלוֹצְלָוְנָג אַרוֹיְסְגָּעָנָגָעָן?

ש ר ה

זיך הויבַּש אָן ווישען די טְּרֻעהָרָעָן אָונֵן אַזְׂוִי שְׁווֹוִיגְעַנְדִּיג גָּעהָט זיך
אָב צו זיך איזן צימער לְנַקְּפָּה.

י ח י א ๑๐

בלְּיִבְּשָׁא ווַיְוָלָע ווי פְּרַשְׁטִינוּנָעָרט. זַיְיָן גְּזִיכְתְּ דְּרוּיקֶת אָוִיס גּוֹט
קִיְיָן פְּעַרְוּוֹאַנְדָּרָוָנָג, נָאָר ווי אַנְעַרְקָעַנוֹג זַיְיָן אַוְיגַּעַר שָׁוֹלְד, אַדְעָר

שְׁפִירְעַנְדִּיג אַנְסְּמוֹדְלִיבָּעָן אַוְנְגָּלִיק. רַעַדְתְּ פָּאָר זיך אַלְיוֹן:

אַבְעָר אַנְדָּרָעָשָׁקָע אַיך דָּאָך נִיט מְאַכְּבָעָן... מְוַטָּעָר!... דִּינה!... ווֹאָו

ביסטו? ער געהט צום פענסטער וואס איזה הינטערגרונד און דופש:
דינה, וואו ביסטו? דינה, וואס איזה מיט דיר? ווילסט נאר ניט
ארויינגעחן צו מיר איזה צימער? ... ווילסט מיר נאר ניט ענטפערן?
ער בלוייבט נאר א זווילע איזוי שטעהן קוקענדיג איזה פענסטער. לאזט
זיך אראָב אַוּפֿן פלאָץ, וואו רב בנימן איזה פריהער גוזעטען, פערבאָרגט
זיין קאָפֿ אַוּפֿן אַרְעָם.

ד י נ ה

קומט אַרְיִין, טראָגט איזה האָנד אַ גָּרוֹן צוּוִוְגָּעַלְעַד. דערגעָהנְטָעָרֶת
זיך צוּ וְחִיאָלֵין אַוְן לְעַמְתָּדָס צוּוִוְגָּעַלְעַד אַוּפֿ זַיִן קָאָפֿ.

ד י נ ה

ביסט ברונֶן אַוּפֿ מִיר, וואס כְּהָאָב מִיךְ נִיט בָּאָלֶד אַנְגָּרָוָטָעָן?
נִיט אַוּפֿ דִּיר בֵּין אַיךְ אַיזְכָּם. צַיְעַן אַיךְ אַוּפֿ דִּיר אַ בָּעָם טְרָאָּ
גַּעַן?

ד י נ ה

זעהסט, וואס פָּאָר אַ נְרִינְעַ צוּוִוְגָּעַלְעַד עַס שְׁפָרָאָצָעָן נַאֲךְ אַיְצָטָעָר
פָּוּן דִּי בּוּיְמָעָר אַרְיוֹם? ווּס' צְוָאָלָט אַיְצָטָעָר צַוְּפָרִילִינְגָּעָן...
בִּיסְט נַאֲךְ אַלְאָ אַוּפֿ מִיר בְּרוֹנוֹן? קַוְשָׁת אַיְחָם אַוּפֿן קָאָפֿ. ווילסט מִיר
נִיט קֻקָּעָן גְּלִיְיךְ אַיזְכָּן דִּי אַוְינְגָּעָן אַרְיִין.

י ח י א ۶

ער ווענדט אַב זַיִן קָאָפֿ צֻום פָּעַנְטָעָר.

ד י נ ה

זעה, יְחִיאָל וואס דָו, טְהוֹסְטָן... פָּאָרוֹוָאָס לְאַזְוָת דָו מִיר אַזְוִי שְׁטָעָה?
אַיךְ הָאָב גַּעֲרַעְבָּעָנְט אַוּפֿ דִּיר בְּרוֹנוֹן זַיִן, דָעַרְבָּעָר בֵּין אַיךְ אַיזְ
נַאֲרָטָעָן אַזְוָעָק; צֻום סּוֹף הָאָט זַיְד נַאֲר אַוְיסְנָעָלָאָזָט פְּעַרְקָעָהָרָט.

י ח י א ۶

אַיךְ ווּלְ ווּיְמָעָן, וואס אַיזְ דָא אַזְעַלְכָעָם אַיזְ שְׁטוּב גַּעַשְׁעָהָעָן פָּאָר דִּי
עַטְלִיבָעָ שְׁעה, וואס אַיךְ בֵּין דָא נִיט גַּעַוְעָן? אַלְאָ אַיזְ הָוִוְזָ דָא
אַרְוָם קוּקָט אַוּפֿ מִיר מִיט פָּעַרְדָּאָכָט . . .

ד י נ ה

איך בין איז דעם נאר ניט שולדיג. איך וויס אליאן ניט וואס מיט מר אויז די לאצטער ציוט געוווארען. איך האב אויפגעערט אליאן זיך צו גלייבען איז צו פערשטעהן. ציוטענוויזו קלערט זיך פון אוזעלכע שרעקליכע זאכען, אויך קען עס נאר אליאן איז מײַן קאָפּ ניט פער-טראנגען. איך קען אליאן פאר זיך ניט ערְבּ זיין, וואס מיט מיר וועט וועדען.

י ח י א ۶

וואס מײַנסטו דערמייט?

ד י נ ה

וואס קען איך מײַינען דערמייט? צי קען איך דען מײַינען אוזעלכעט, וואס פאר דיר זאל עס פרעמד זיין?... נאר איז מיר קומט אוים נאר אליאן צו בלֵיבּען, באפט מיך איז אַ שרעק, ב'וויס אליאן ניט קלאר פארוואס. עס שרעקט מיר: פאר זיך אליאן; פאר דיר. אט היינט אַפְּלִוּ; דו האסטט מיר צוגענאנט אַרְוִיסְצּוּקְמוּן אַין פֿעַלְד אַוּן זעהן ווי די זוּ פֿערגעַהַט סּוֹפּ זומער — אַז אַיך האב מיך אַזוי גע-פרעהט.

י ח י א ۶

מיט וואס אַיְגַּעֲנְטְּלִיךְ?

ד י נ ה

מיר דאכט זיך אליאן, אויך בעדראָף דיר ניט שטעהן, ב'בעדראָך ניט, ב'וויס, מיר דאכט זיך אליאן אוים. אַוּן זוּ דו האסטט געָזָאנְט, אַז דו וועסט צו מיר אַין פֿעַלְד אַרְוִיסְצּוּקְמוּן, אַז מיר אַין האַרְצָעָן אַזוי לִיכְטִיג גַּעֲוֹאָרָעָן.

י ח י א ۶

בֵּין אַיך דען צו דיר אַיְצְטָעָר אַנדְרָעָש גַּעֲוֹאָרָעָן? בֵּין אַיך דען גע-געַן דיר אַ פֿערברעַכּוּן בענאנְגָּעָן?

ד י נ ה

איך שפּוֹר אַז דִּיְונָע גַּעֲרָאָנְקָעָן וְעוֹרָעָן דיר שׂוּעָרָעָר. איך בֵּין הַוְּנְטָעָן שְׁטָאָדָט אַוְמְגַעְנָאָנְגָּעָן, גַּעֲקָוְת וְזִוְּן קְלִיבְּת זיך צו

פערנעהן און האב געפיהלט, און דו געהסט ערנצע אום איזינער אליען
אויף דעם אנדרען זויט שטאדט און קלערסט אפשר אויך דאס אידי
גענע...

י ח י א ๕

ניט דאס איזיגענע.

ד י נ ה

ניט דאס איזיגענע?

י ח י א ๖

אה, צו וואס איך האב דיך געבראכט! איך ביז, דינה, זעהר שלידין
געגען דיר, נאָר ניט מיט דעם, וואָט כ'בין אליען הינטערן שטאדט
געוווען, ניט מיט דעם.

ד י נ ה

רענט זיך.

איך? און אמרת?... מענטסט מיר ניט זאגען. ב'חאב נאָר געטראכט;
אפשר ווען דו ביסט ניט איז שטוב, הינטערן שטאדט ביסטו פרעה
ליךער.

י ח י א ๗

מיינע שווערט געדאנקען פערלאָזען מיך ניט, וואֹו ב'זאל ניט זיין.
ווען איך ביז אליען הינטערן שטאדט, איזו מיר נאָך פיעל שווערטער.
ווען איך ביז אליען הינטערן שטאדט, הויב איך נאָך שטארקער איז
צושפֿירען מיין איזינזאַמְקִיּוֹת. ווען נאָך שפֿירט זיך אָיך איזו אײַן-
זאמ און עַלעֲנד ווי הינטערן שטאדט. איזן פֿעלד ביזים זונענפֿערנָגָאנָג?
און דערצּו נאָך פֿון יענער צײַיט אָן, צײַיט יעדער ביזים האָט פֿאָר מיר
אנ'אנדרען בערדיט בעקומען. יעדעם גֿרְזַעְלָע, יעדעם בלְיְמַעְלָע האָט
פֿאָר מיר נאָר אנ'אנדרען אויסעהן בעקומען. יענע וועלטטען, יענע
פֿעלדרע און יענע בלְוּמָען זונען פֿערשׂוֹאָונְדָען גֿעוּוֹאָרָעָן, אָין אַיִן
אוֹגָעָנְבָּילִיק זונען זוי בערשוֹאָונְדָען גֿעוּוֹאָרָעָן, אָון גֿאנֵץ אַנְדָּרָע
ווען אַיְך ביז אליען. אָון אַיְך קּוֹם אַהֲיִם אָון בעגען דִּי שְׁטוּמָע,
טרוייערגע בלְיְקָעָן פֿוֹן אלְעָזִימָעָן.

ד י נ ה

וואס מיינסטו דען, האבען מיר גערעדט?
י ח י א ל

איך ווים דאך גאנץ גוט, או וווען איך טרעפ איך אלעמען טרויערין
זיצען — בין איך דאך געוויס דער שולדנער אין דעם.

ד י נ ה

דער פאטער האט היינט איזו לייעב און צערטליך גערעדט צו מיר.

י ח י א ל

טויט א שמוייבעל.

דאס קלינגט איזו זיין שטימע דער קלאנגע פון דער תורה, וואס איזו
ווע א קוואל איזו זיין הארץן ערבעאָרגען.

ד י נ ה

דער ניט איזו: מיר דאכט, או דו מאכסט חומ פון דיין פאטער.

י ח י א ל

צי דען קען איך גאנר שפערטען פון מיין פאטער? נאריש קידן. צי
דען ריסט זיך אליאן אב דער צויג פון'ם בויים? סבות זענען
פארהאנען: א ווונד ריסט די צוינגן פון בוים, אדרער זוי הוייבען
או צו טרייקען און פאלען אליאן אראב — אדרער א מענשענס
האנדר ריסט זוי אחזו רחמנות אב... איך קוק, דינה, אין דיינע ליכי-
טינע, אונשווילדינע אויגגען און טראכט: ווער וויסט? אפשר האס-
טו נאר בעדארפט זיין די מוטער פון דעם קינפֿטִינְגּען פרומען אי-
דען, וואס וועט זיין גלויבען אַרְמוֹמוֹאַשְׁעָן, זיין נשמה אויסלִיטֶעָן
או זוינדר זיך אומקעהרען מיט זיין פנים צו גאט — צום אלטען
אידישען גאנט, און בעטען בי איהם כחות, ער זאל קענען זיין
גלויבען דורך די בייטערע צייטען טראגען... ווינדר זיין לעהרער
בי די פעלקער... איך בי, מיין טיינער, דער אי ב ע ר ג א נ ג ס-
מ ע נ ש — פערשטעהסט, דער אי ב ע ר ג א נ ג ס - מ ע נ ש,
וואס די נשמה זיין צויחט איזחד השפעה פון דעם אידישען קוואל.
איך זעה מיט מיינע אויגגען די פערנגאנגענהייט, די געגענווארט און
די צוקונפֿט. וואס איזו די געגענווארט פון דעם איצטינגען אידען?

פּוֹן יִסְׂרָאֵל גַּעֲוָעֶבֶט! פּוֹן יִסְׂרָאֵל גַּעֲפּוֹנֶגֶן... פָּאָרוֹוָאָס, אַיִינְעַנְטַּז
לִידָּה, אַיךְ רַעַד נִיטָּת מִיטָּז' בָּאַטְמָעָר? אַיְזָה דָּעַן אַפְּעַרְבָּעַן, וּוּעַן
אַיךְ וּוֹילְּ נִיטָּת זִין פָּאַלְשַׁן? אַוְן וּוֹאָס וּוּעַט שָׁוִין דָּעַרְפָּוֹן אַרְוִיסְקּוּמָעָן,
אוֹ אַיךְ וּוֹלְּ קְוּמָעָן צֹ אַיהֲם אַוְן זָאנָעָן: פָּאַטְמָעָר, זַיְוִיסְעַן, אוֹ אַלְעַ
מִינְעַן גַּעֲדָאַנְקָעָן בֵּין אִיצְטָעָר, וּוֹאָס זָעַנְעַן אַיִינְעַנְטָלִיךְ אַטְיַיְלָן פּוֹן
דִּין תּוֹרָה — בֵּין אֵיהָ, דִּין זָהָן אַוְן דִּין תְּלָמִיהָ, צֹ זַיְוִינְטָן
מִסְכִּים? וּוֹאָס, פְּרַעַנְטַזְיָה, וּוּעַט דָּעַרְפָּוֹן אַרְוִיסְקּוּמָעָן?

ד י נ ה

עַם זָעַנְעַן דָּאָךְ פָּאָרְהָאַנְעַן צִיּוֹתָן. וּוּעַן אַפְּאַטְמָעָר מִיטָּת זִין קִינְדָּ
קָעָן גַּאֲרָ פּוֹן עַפְּעַם אַנְדָּרְשָׁן רַעַדְעַן אַוְן פִּיהָלָעָן, וּוּי אַגְּלַיעַבְטָעָר,
וּוּעַן עַרְפָּט מִיטָּת זִין טְרוּיְעָר אַיְזָה דִּי מִינְוּטָן וּוּעַן זַיְעַר הָאָרֶץ
פִּילְטָן אַזְן בְּלוֹזִין לְיֻבְּעַ אַלְיוֹן, אַזְן מַעַהַר קִיּוֹן זַאְךְ נִיטָּת.

י ח י א ۵

יְאָ, וּוּעַן דָּאָם הָאָרֶץ פִּילְטָן אַזְן בְּלוֹזִין לְיֻבְּעַ אַלְיוֹן אַזְן מַעַהַר קִיּוֹן זַאְךְ
נִיטָּת... .

ד י נ ה

פָּאָרוֹוָאָס זַאְל אַיךְ בְּעַרְאַרְפָּעָן אַזְוִי פִּיעַל לְיִידָעָן, נִיטָּת וּוּסְעַנְדִּין
פָּאָרוֹוָאָס אַזְן פָּאָר וּוּשָׁ?

י ח י א ۵

וּוּי טְרוּיְעָרִין!

ד י נ ה

אַנְטְּקָעָן וּוֹאָס זָאַנְסָטוּ עַם?

י ח י א ۵

אַט טְולִיעַסְטַּז וּזְיךָ אַיכְטָעָר אַזְוִי צֹ מִיר, אַזְוִי מִיר דָאַכְטַז וּזְיךָ, אַזְוִי
דִּין פָּאָרְשָׁטְעַלְוָונָג עַקְוִיסְטִירָט גַּאֲרָ אַיכְטָעָר קִיּוֹן אַנְדָּעָר זַאְךְ נִיטָּת
אוּסְעָר מִיךְ. וּוֹלְסָט וּוּסְעָן, וּוֹאָו אַיךְ בֵּין אַוְמְגַעְגַּעַנְגָּעָן אַיְזָה
צִיּוֹם, וּוּעַן דָּאָהָאָסְטַן נַעֲקָוְתַן וּוּי דִּי זָוָן בְּעַרְגָּעָת?

ד י נ ה

אוֹיְבָן דַּו וּוּסְטַן מִיר דָעַרְצָעַהָלָעָן.

י ח י א ۶

איך בין אויפֿן בית-עלום געווען.

ד י נ ה

אויפֿן בית-עלום?

י ח י א ۶

יא. עס וואונדרט דיך זעהר?

ד י נ ה

כ'זווים ניט ווי איך זאל דיר זאגען. ביסט גענאגען זעהן די קברים

פֿון די קדושים?

י ח י א ۶

ניין. יענען קברים האבען פאר מיר איצטער קיון בעדריות ניט. ניט, זוייר טויט האט מיין געראנק בעשפטיגט — נאר די ה אַפּ, וואס האט זויירע קעפּ צושמעטערט, און די האנד, וואס האט די האק איבער זויירע קעפּ אויפֿגעהויבען.

ד י נ ה

וואו שרעקליך...

י ח י א ۶

יא. דאס איזו שרעקליך... איך בין אויפֿן בית-עלום אומגענאנגען צוישען די קברים, געוקט אוייףֿ די שטומע מצבות און געטראכט. אט ליגען דא מענשען, וואס האבען געלעבט און געליטען; אט איז דער אוחל, וואו ס'לייגט דער גראוסער דבי יהזקאל. פֿערבראכט האט ער דאס גאנצע ליעבען איזן תענטים, איזן תפֿילות; געלאלנט, וואס די שכינה האט זיך אבענטאָן פֿון דעם אידרישען קאָפּ, און האט געוזנט, איז די שכינה קען איבער דעם מענשען ניט רוחען, ווען ער איזו טרויעריג; — „וואו טרויער איז — דארט איז גאט ניטאָ“ — און דאָך האט ער דעם גאנצען ליעבען זייןעם געטרויערט. און איזץ טער ליינען זייןע ביינער רוחיג איזן דער ערדר, פֿוילען דארט — און בי זיין צוקאָפענס שטעהט זיך אַ שטומער שטינוין, אויפֿ וועלכען דער יונגעער דור האט געהיסען טיעפּ אויסקייזען. „זאל זיין נשמה איזיבֿג ליעבען“... און זיין נשמה ליעבט זיך ווידעער, שיעבעט פֿון איזן

אידיש הארץ איז דאס צוועיטע — פון איזן דור צום צוועיטע...

ד י נ ה

מסתמא בעדרארך דאך דאס ליעבען איזוי זיין. אויב מײַן מזל איז
אויך אוזעלכער, וואס קען איך דען מאכען אנדרעש?
ז' צינדט אָן אָ לאָםפּ.

י ח י א ๕

ער קווקט איהר נאָך, שמייכעלט.
זעהסטהו, אָז מען צינדט אָן אָ לאָםפּ, איזן ליכטיגער.

ד י נ ה

וואס זאל איך טהאָן? דאס איז אלֵאָז, וואס איך קען. אָז דעריבער
בֵּין איך אויף אלֵאָז גרייט.

י ח י א ๖

שׁווער צו זאגען — אויף אלֵאָז גרייט. אונזער ליעבען בעשטעט פון
אָסְפּ מִאָרְגּ עֲנָסָס אָז פָּאָר אָזעלכּע מענשען, ווי דָו, ווי מײַן
פאטעה, איזן שׁווער צו וויסען, וואס דער נאהנטסטער מארגען
טראנט מיט זיך.

ד י נ ה

שָׁעַן מען דען זיך וווערטען?
יְהִי אָלֶה

א, ניזן. מען בעדרארך זיך ניט וווערטען. וווערטען זיך הייסט עס
מלחמה האלטען אלֵיאָז מיט זיך; אלֵיאָז מיט'ן אַיְינָעָנָע שָׁאָטָעָן
אויף'ן וואנד. אָז פון דעם אַיְינָעָנָע שָׁאָטָעָן איז דאך ניט צו בע-
פריויען זיך.

ד י נ ה

שׁווערטע געדאנקען.

יְהִי אָלֶה

שׁווערטע געדאנקען... האָב איך דען ניט בעקומווען אָט די אלָע גע-
דאָנקען, צוֹלְעַב די דָאַיְונָע וואס האָבען פון קִיּוֹן סְבּוֹת ניט גע-
וואָסְט ? ! וווער האָט געפּוֹנָען, אָז דאס ליעבען בעשטעט איז דעם
איַיְבְּינָעָן קָאָמְפָא ? ! פון איזן זויט מלחמה האלטען מיט'ן יצְרָהָרָע

וואס איז זיך, איז פון דער אנדעראדע זוית — מיט דעם נארישען מענשען? מואגנון אויף די פלייצעס דעם שווערעו יאך איז דער שטיל שעפטישען אַתפֿילְהָ צוֹ גָּמָט, וואס ער ניט מיר בחות צו שלען בען אויף די פלייצעס דעם דזונגען שווערעו יאך. ציוטענוויז חלומט מיר, איז גאנר אויף אַשְׁרַעְלִיכְבָּעָן אָפָּן ווועט דער מענש אויסגעלייזט ווערען: ס'וועט קומען אַתְּאָן איז צויבער-ווינד ווועט זיך דורךראגען פון עק ווועלט בייז עק ווועלט איז דער מענש פון דער גאנצער ווועלט ווועט זיך אויף איז אַוְינְגַּעֲנְבָּלִיק אַבְּשְׁטָעְלָעָן. אויף איז אַוְינְגַּעְנְבָּלִיק ווועט דער ווינד דעם גַּעֲדָנָק זַיְנָעָם אַוְיסְּלִידָר טערן: איז איז יונעט שַׁרְעַקְלִיכְבָּעָן אַוְינְגַּעְנְבָּלִיק ווועט דער מענש איז זיון אַיְגָעָן לְעַבְעָן אַרְיְנְבָּלִיקעָן: ער ווועט דער שְׁפִירָעָן דעם בִּיטָעָרָעָן סוד פון זיון „זיון“, דעם גַּרְול זַיְנָעָם ווועט ער דערקענען — איז זיון הארץ — דאס חַאַרְץ פָּוּן דָּעָר וּוּלְט — ווועט צויסען ווערען....

ד י נ ה

צי דען שפירות דער פָּאַטְעָר אויף איזו?

י ח י א 5

מיין פָּאַטְעָר גְּלוּבוֹתָם, איז די ווועלט ווועט אויסגעלייזט ווערען. ער גְּלוּבוֹת ווי יעדער פרומעה, גְּלוּבוֹיגָר אֵיד. ער לִיְדָת איז גְּלוּבוֹת. די יסורים האבען בייהם דעם גְּלוּבָעָן גַּעַשְׁאָפָעָן.

ד י נ ה

ניין, ייחיאל, בי מיר האט דער גְּלוּבָעָן די יסורים גַּעַשְׁאָפָעָן. וווען אֵיך ווועלט ניט גְּלוּבָעָן איז די פִּיעָל זַאְכָעָן, איזו ווועלכָע אֵיך גְּלוּבוֹ אַין גְּרוֹנְד אַזְוִי בְּלִינְד, ווועלט אֵיך גָּאנְר אָפְשָׂר אַזְוִי פִּיעָל לִיְדָעָן ניט בעדראָפֶט פָּעַרטְרָאָגָעָן. אָבָעָר רָעָד נִיט אַזְוִי צוֹ מָרָ; נַעַם פון מִיר דעם גְּלוּבָעָן נִיט צוֹ.

י ח י א 5

אַזְוִיך טָהָו עַמְּנִיט.

ד י נ ה

פארוּוָס רָעַסְטוֹ אַזְוָלְכָעָן שַׁרְעַקְלִיכָּעָן ווערטער.

י ח י א 5

ניט איד בין איז דעם שולדינג.

ד י נ ה

דעך קאָפּ ווערט מיר פֿול מיט די דָזַיְגַּע ווערטער אָזּוּ מיר דָאָכּט זיך, אָזּוּ בְּצֹועֵל זיך גָּרְנוּטִים קָעְנוּ פָּעָרְטָרָאנְגָּן. זיך נָהָנְטָעָר אָזּוּ מִיר. זיך צָוּ מִיר ווּאַמְּאָל. אַיְדַּה האָבּ זיך דָּאָךְ מִין נָאָנְצָוּ לְעַבְעָן אָזּוּ גָּרְיעִסְעָן צָוּ דִּיר, ווּאַגְּוִינְגָּעָל ווּאַסְׁוּבְּכָט אָסּוּ צָוּוּשָׁעָן הַיּוּמָעָל אָזּוּ עַרְדָּ אָזּוּ זָכְטָ אַגְּוִינְגָּעָל ווּאַזְּקָבְּצָוּשָׁטָעָלְעָן, אָזּוּי האָבּ אַיְדַּ אַלְיוֹן אָוּמְגַעְבָּל אַנְדְּרוֹשָׁעָט אָזּוּ שָׁטָעְנְדִּין זיך גָּעְצְׁוִינְגָּן צָוּ דִּיר: גָּעוֹנָאָלֶט לְעַבְעָן פָּאָר דִּיר אָזּוּ צָוּלְעִיבָּ דִּיר: דִּיוֹן לְעַבְעָן זָאָל מִינְגָּר זָוִי... אַיְזָן וְאַסְּטָ אַזְּעָלְבָּעָן זָאָגּ מִיר אַרוּם. עַר זָאָל מִיר דָעָרְמָהָהָן אָזּוּ דיַ אַמְּאָלִינְגָּעָ טָעָן.

י ח י א 5

צָוּוּשָׁעָן יָעָנָע אָזּוּ הַיּוּנְטִינְגָּעָ האָט זיך אָוּסְגַּעֲבָרִיּוֹט אַ גָּרוּסְעָר, גָּרוּסְעָר אַידְיָוָשָׁר בִּיתְ-עוֹלָם. אַ בִּיתְ-עוֹלָם פּוֹן מְעַנְשָׁעָן אָוּסְגַּעֲבָר שְׁטָמָאָרְבָּעָן מִיטְּזָן נְוָטָעָן וְוַיְלָעָן אָזּוּ מִיטּ זָיְעָר גָּלוּבְּעָן אַיְזָן האָרָרָ צָעָן: אָזּוּ מְעַנְשָׁעָן גָּעָנְעָן זָיְעָר וְוַיְלָעָן גָּעָשְׁטָמָאָרְבָּעָן אָזּוּ גָּעָנְעָן זָיְעָר וְוַיְלָעָן אַיְחָדָר וְוַעַלְתָּ מִיטּ צָוּרָאָכְבָּעָן גָּלוּדָר גָּעָמְגַעְהָרָט.... אָוּסְגַּעֲבָרְעָן אָוּגָּעָן צָרוּיקָס זָיְקָ אָזּוּ דַּעַר אַדְרָ אָוּמְגַעְהָרָט.... אָזּוּ דַּאֲסָ אַיְזָן אַלְצָן אָזּוּ דַּעַם נָאָמָעָן פּוֹן לְעַבְעָן גָּעָשָׁהָן. אַיבָּעָר דַּעַם דָּזַיְגַּעָן בִּיתְ-עוֹלָם שְׁוּעָבָט אַיְצָטָעָר אָסּוּ דִּי נְשָׁמָה פּוֹן מִין אַלְטָעָן גָּעָשְׁטָמָאָרְבָּעָן גָּלוּבְּעָן אָזּוּ זָכְטָ תִּקְוָן. אָ, מִין אַונְשָׁוֹלְדִּין קִינְדָּ! זָעָהָסְטוּ, אַיְזָן דַּעַר צִיּוֹת ווּאַסְׁוּ אַיְדַּה האָבּ גָּעָהָפָט, אָזּוּ אַיְדַּ וְוּעַל נָהָנְטָנְטָעָן זְבָעָן זָיְעָר האָרָיָן, ווּאַסְׁוּ אַזְּלָיְמָטָ פִּיהָלָעָן: ווּאַסְׁוּ אַזְּלָיְמָטָ פִּילְיוֹכְטָ צָוּ הַיְלָךְ קָוּמָעָן — שְׁטָמָהָט גָּאָר נְבָעָן מִיר אַ לְיָעָבָר אַונְשָׁוֹלְדִּינְגָּר מְעַנְשָׁ אָזּוּ זָכְטָ פּוֹן מִיר הַיְלָךְ.

ד י נ ה

קוֹשֶׁט זָיוֹן קָאָפּ.

רעַד נִיטָ מְעָהָר.. אַיְדַּ וְוּעַל מִיר מָאָכָעָן גָּלוּיךְ ווּאַיְדַּה האָבּ גָּרְנוּט

געהערט דאס, וואס דו האסט נאריזוּאָס געזאנט... גלייך ווי איך
וואלט גארנישט פערשטאנען, וואס דו האסט איצטער געזאנט... לאו
מיד נאָר אײַן ווילע נבען דיר זיין... אבער נײַן גארנט, גארנט.
איך בערטשטע גארנט. רבונו של עולם, ווי קינדערש איך בין!

י ח י א ל

ביסט גענולכען צום שניי, וואס איז אַרוֹסְגֶּפְּאָלָעָן ערנען אַין
טיעפָעָן וואלְד, אָנוּ קִיּוֹן אַיִּינְגֶּנֶר טָרִיט אַיּוֹ נאָר אוֹתָהָם נִיט
אַרְיבְּעַרְגָּעָנָגָעָן.

ד י נ ה

מעלאוּ מִיד נִיט, יְתֵיאָל.

י ח י א ל

וְוָאָס מִיְּנְסָטוּ דָּרְמָוִיט?

ד י נ ה

זִי צִוְּעָרָת מִישׁ אַיהֲרָ גָּאנְצָעָן וּוּזָעָן.

גארנט, גארנט. נײַן, איך מײַן גארנט הײַנט. איך קען אָהוּן דיר
קײַן אַיּוֹ מִינָּות נִיט לְעַבְּעָן. מַאֲךְ אָזֶוּ, אָזְ מִינְעָן יִסְרָאֵל
נִיט זַיְוָן בְּעֻזְנְדָעָר — נַאֲרָ מִיטְדָּיר אַיְנָאַיְנָעָם זָאֵל אַיךְ לְיִדְעָן.
בעזען מיד אַיּוֹ דִּין הָאָרְצָעָן. מַאֲךְ אָזֶוּ, אָזְ אַיךְ זָאֵל זַיְוָן אַטְיָל פָּוּ
דִּין נְשָׁמָה: חָאַטְשׁ דָּעָר קְלָעַנְסְּטָעָר טָיָל פָּוּ דִּין נְשָׁמָה זָאֵל אַיךְ
זַיְוָן — אַיךְ זָאֵל נִיט בְּעַדְרָפָעָן קְלָעַרְעָן אַיבָּעָר דִּיןְעָן וּוּרְטָעָר,
נאָר אַיךְ זָאֵל זַיְוָן פִּיהְלָעָן... אַיךְ ווּלְ, דָו זָאַלְסָטְהָ הַיָּינְטָן חָהְבָעָן צַו
רָעָדוֹן מִיטְעָן פָּאַטָּעָר. נַאֲרָ רָעָד מִיטְאָהָם וּוּאָ קְלִיּוֹן קִינְדָּר רָעָד
צַו אַפְּאַטָּעָר. אָהוּן וּוּרְטָעָר, נַאֲרָ מִיטְדָּי אָוִינָעָן, מִיטְדָּי וּוּאַונְקָעָן
זָאַלְסָטוּ צַו אָהָם רָעָדָן: דָּאָס וּלְאַיךְ, מִיּוֹן טִיעָרָר.

י ח י א ל

וְוָי אָונְטָעַרְטָעַגְוָג.

דו בִּסְטָ דָאָךְ גַּעֲוָעָן דָעָר שְׁעַנְסְטָעָר חָלוּם מִינְעָר; וּוּזָעָן כְּהָאָב
מִיר גַּעֲוָאַלְטָ פָּאַרְשָׁטָעַלְעָן אַמְּאָלָא אַיּוֹן חָלוּם אַ שְׁעַזְעָן לְעַבְּעָן חָאָב אַיךְ
עַם אָהָוּן דִּיר קִינְמָאָל זַיְדָ נִיט גַּעֲקָעָנָט פָּאַרְשָׁטָעַלְעָן.

ד י נ ה

אלע אמאָל. געשעהן אוּן געוווען. אוּן אִיצטער... זי בעפרוייט זיך פון
אייהם אוּן געטעט אָסֶם אוּוֹף אוּן אַבָּ. פִּינְסְּטְּעֵרְעֵר אִיזְׂהַיְנְט וּוּ שְׁטַעַנְךָ
דיַגָּ. זי צִינְדְּשָׁת אָן נְאָך אַ לְּיבְּטָן.

יְחִיאָה

געטעט אָרְיוֹן צוֹ זִיךְ אִין צִימָעָר.

ד י נ ה

וּוְ דָעֵר שְׁנִי אִין טִיעָפָעַן וּוְאַלְדָּ, וּוְאוּ קִיּוֹן טְרִוְתָּ אִיזְׂהַיְנְט אַיְתָּ
נִוְתָּ אֲרִיבְּעָרְגְּנָאָנְגָעָן... נָאָרְ דִּי זָוּ קָוָמָלְץָהָיָן נִוְתָּ צֹוּ; קִיְּנְמָאָל
קָוָמָט זִיךְ אַהֲיָן נִוְתָּ צֹוּ...

ר' בְּנִי מִין

קָוָמָט אָרְיוֹן.

ד י נ ה

בעמיהט זיך צוֹ בְּעַרְוָתִיגְעָן אוּן אַנְצְׂוָנְעָמָעָן אַיְתָּ גְּעוּוֹעָנְלִיבָּעָן
אוּוּסְׂזָעָהָן. זי טְהָוָת אָן אַוְּפָעָן קָאָפְּ צְרוּיק אַיְתָּ וּוּוּסָם טִיכְעָל, וּוּאָסָם
זַי חָאָטָפָן זִיךְ פְּרִיחָעָר אַרְאָכְבָּעָוָאָרְפָּעָן.

ר' בְּנִי מִין

קָוָקָט זִיךְ אַרְוּם.

לִיכְטִינְעָר וּוּ שְׁטַעַנְדִּיגָּ אִיצְׂטָעָר אִין שְׁטוּבָ. וּוְעָרְ הָאָט עַם אָזְׂוִי פִּיעָל
לִיכְטָט דָא גַּעַמְאָכָט?

ד י נ ה

שְׁוּוֹיְגָט.

ר' בְּנִי מִין

דוּ הָאָסְטָ אַנְגְּעָצְׂוָנְדָעָן? שְׁעַמְסָט זִיךְ צוֹ דְּעַרְצָעָהָלָעָן? גַּוְתָּ הָאָסְטָ
גַּעַתְּהָאָן. גַּלְיוּכָר לִיכְטִינְגָּעָר.

ד י נ ה

נִוְתָּ אַיְךְ הָאָב אַנְגְּעָצְׂוָנְדָעָן.

ר' בְּנִי מִין

פָּאָרוּאָסָם הָאָסְטָ מִיר גַּלְיוּד נִישְׁתָּ גְּעוּוֹאָלָט עַנְטְּפָעָרָן? עַפְעָם אַ סּוֹדָ?

וּוְאוּ אִין דִּי מַוְהָמָעָ?

דער לעצטער

די נה

איך וויס ניט.

ר' בנימין

געחט אום אויף און אב אונרכויגן.
אוון יהיאל וואו איז? שוין געקומען?

די נה

יא, שוין לאנגן.

יחיאן

בעזוייזט זיך אויפֿן שוויעל פון זיין צימער. ער איז בלאמ און
אויפגערעגט. ער מאכט א טויט צו ר' בנימינען, נאר ער בענוצט זיך דער-
מייט, וואס דער פאטער האט איהם ניט בעמעתקט, ציהט ער זיך צורייך
זו זיך אין צימער ארויין.

ר' בנימין

זוענדט זיך אין יענעט אויגענבליך אום צו יהיאלט זיטט און
זויירע בליקען בעגעגעגען זיך.

די נה

שטעחט פון דער וויטענס און קוקט צו דער דאזיגער שטומער
סצענער.

יחיאן

געחט צו איהם.

ר' בנימין

אט איזו, נו, געויס...

יחיאן

ער פאלט מיט'ן קאפֿן אויפֿן פאטערט אקסעל.

ר' בנימין

גלעט מיט ליעבע זיין קאפֿן.

נו, געויס איזו. האט עס דען אנדריש געענט זיין? ...
ביבסט פון וויטען וועג צו מיר געקענט זיין?
זיין דיין קומען געבענשט. און אויב דו וויסט ווידער פון
מיר, ערגעץ וויט אוועקנעהן, בין איך דאך א פאטער ... זאל זיין
דיין אוועקנעהן געבענשט. איין דור בעדרוף דעם אנדרון דור פאר'ן

שטארבען זיין ברכה געבען. נו, פונדעטען עונגען רעד אומס אַן וארט. פאר אַ פאטער מעג מען. פאר אַ פאטער מאכט נישט אוים. איז דער טאטע אַ בייזער, בעשטראפט ער מיט אַן וארט אַדר מיט אַ מהשבה איז הארצען. איז דער פאטער אַ נוטער, רײיסט ער אַפְּלוֹ די בייענע מהשבה אויך פון הארצען אַרויים אָנוּ ער פערוואָרטט זי פון זיך. נו. וואָס מאכטן?

יְחִיאָה!

וַיַּשׁוּעֶר סְאֵין צַו זַיִן אֲאֵיד!
רְבָנִי מִין!

נאָר דאס האָסְטוּ מיר געהאט צו זאנען? אויב דאס אלְּיוֹן, געפערלט עם מיר... לאָנג האָט געדיירט ביז דו ביסט צו דער רעכטער מהשבה געקוּמען... אָפְּשָׁר האָט דאס ווארט פאר דיר אַנְּדָרָעָר בעשייד — זויל אַיך פון אַיהם נישט וויסען. יעדערער בעשייד דאס ווארט שטעהן ווי אַיך וועל קענען...

שְׁרָה

קומש אַרְיוֹן אָנוּ בלְּיִבְשָׂת אַיבָּרָאַשְׂט, זעהנדיג יוֹאַלְּן מַוְתֵּן
פָּאָטָר צְוֹאָמָעָן.

רְבָנִי מִין

אט איז די מאמע אויך... זעהסטן, דו ביסט געקוּמען שפערטער פון אלְּעָמָעָן. — ייחיאל איז דאָך געקוּמען צו אַונְז צופאָהָרָעָן. — דו דער-
קענסט אַיהם נישט?...

יְחִיאָה!

נוֹיָן, מַיּוֹן פָּאָטָר, אַיך זויל אלְּיוֹן דעם בעשייד פון מַיּוֹנָעָ פריהערדי-
גע ווערטער דיר ערקלערען.

סְאֵרֶשֶׁת אַטוּטָע שְׁטִילְקִוּת,

רְבָנִי מִין

נוֹידָרְגָּשָׁלְאָגָעָן דער קָאָפְּ זַיְנָקָט אַוְיכָ זַיִן בְּרוֹסְטָן.

צז'יטער אקט

א גארטען ; פערלאזען און ניט אויפגעפֿאַסְטּ. די בלעטער אוויף דיבוימער געלבען שוין און האלטען ביומ אָראָבְּפָאַלְעַן. רעכטס אָנְאִינְגְּפָאַכּ עַלְשָׁע הַיְלָצְעָרְגָּנוֹן זַעֲחַת זִיךְרַן דָּעַר אַיְנוּנְגְּרָאַר בען. אַיְן דָּעַם הַיְלָצְעָרְגָּנוֹן זַעֲחַת זִיךְרַן וְאַכְּדֵר פָּוּן רַ' בְּנִיםִים הַוּוֹן דָּאַס עַנְסְטָהָר וְוָאַס קּוּמֶת אַרְוֹוִים אַיְן גָּאָרְטָעַן אַרְיוֹן. דָּוֹרֶךְ דָּעַם פָּעַנְסְטָהָר זַעֲחַת זִיךְרַן רַ' בְּנִיםִים אַוְיָף זַיְינְן שְׁמַעְנְדִּיגְעַן אַרְטּ, גַּעֲבַעַן טִישָׁ, בְּיָם אַפְּעַנְעָם סְפָר. מַעַן זַעֲחַת וּוּ ער שְׁמַעְתָּה אַוְיָף פָּוּן זַיְינְן אַרְטּ אַוּן גַּעַתָּה אַוְיָף אַוְיָף אַב אַיְבָּעָרְן צִימָעָר, אַוּן באָלְד וּוּידָעָר פָּעַרְנָהָמָטּ ער זַיְינְן פְּלָאָז. אַיְן צָוִים פָּוּן גַּאֲרַטְעַן, לִינְקָם, צָוִם הַוּוֹן צָו, אַיְן פָּאָרְדּ הַאֲנָעָן אַפְּעַרְטָעַל, אַרְוִוְיסְטוּגְּהָן פָּוּן גַּאֲרַטְעַן. פָּרִיחָמָאָרְגָּעָן.

ד י נ ה

זִוְצָט אַוְיָףְן בָּאנְקּ, דָּעַר קָאָפּ אַרְאָבְּגָּעָלְאָזְעַן, די הענד אַוְיָף בִּיּוֹדָע
קְנִיתָה : הַאֲפָגְּנוּנְגְּסָלָזָן.

ש ר ה

קּוּמֶת אַוּן רַוְפְּשָׁה :
דוֹנָה ! בִּיסְטָ אַוּן גַּאֲרַטְעַן ?

ד י נ ה

הַוִּיבְשָׁת לְאַנְגּוֹזָם אַוְיָף אַיְהָרָ קָאָפּ . אַוְיָףְן גַּעֲזִיכְתָּה רֹוחַת אַשְׁוִילָעָר
שְׁרוּוּעָר, זַי וּוּאָרָת שְׁוּוֹיְגָעְנְדִּיגְג בֵּין די אַלְשָׁע וּוּעַט זִיךְרַן צָו אַיְהָרָ דָּעַר
גַּעַתָּהָרָן.

ש ר ה

כְּחָאָב פָּעַרְשְׁטָאָנָעָן, אֹז דָּא בִּיסְטָו. זִוְצָט שְׂוִין דָּא לְאָנָגָן ?

ד י נ ה

גָּאנְץ גְּלוּבוּגְּיְלָטוֹגָן.

אַיְד וּוּוִוִּים אַלְיָוִן נִיט וּוּ לְאָנָגָן אַיְד וּוּזָה דָּא.

ש ר ה

דו וועסט אפישר געהן איז שטוב אריין?

ד י נ ה

נאך וואס? דא איז נאך בעסער.

ש ר ה

ווארסט דאך איז שטוב אריינגענאנגען.

ד י נ ה

נו, געווייס וועל איך איז שטוב אריינגעהן... איך האב געמיינט, איז נאך ביים זונפֿאָרגֿאָנג איז שעהן — די פֿרִיהַ-מְאָרְגּוּנָס, סוף זומער,
זענען נאך שענהנער.

ש ר ה

אויף דער נאש איז זומער שעהן און זוינטער שעהן; פֿאָרְנָאָכְט שעהן
אוון בעניינען שעהן — אָבעֶר איז שטוב בי מיר וואס טהות זיך..

ד י נ ה

אייז דען איצטער אנדערש ווי ס'אייז געווען נעכטען, אָדָר מיט צוווי
טעג פֿרִיהַעַר?

ש ר ה

ס'האָט נעכטען דער טרויער איבער מײַן שטוב גערוחט איז איצטער
אייז אויך דאס איינגענען.

ד י נ ה

בֵּין אֵיך דען שולְדִינְג איז דעם?

ש ר ה

קען איך נאך דיך בעשולְדִינְג? איך וואלט נאך וועלען פּוֹ דִין
פֿנִים דעם טרויער אָרכְבּוּנָהמען.

ד י נ ה

נאך אָטָאג, נאך אָטָאג אָוֹן מִיר וועט שוין גוט זיין.

ש ר ה

האָסְטוֹ דען גערעדט מיט יְחִיאָלְזִין אָזְעַלְכּוּם?...

ד י נ ה

איך? גָּאָרְנִיּוֹט.

ש ר ה

טא וואס דען רעדסטו אועלכעם?
די נ ה

איך זאגן, איז ניט שטענדייג לויידט דאך א מענש. ניט שטענדייג איז
דאך דאס האציג פערקלעט.

ש ר ה

אודאי בעדראָרַפּ מען שטענדייג האפּען צו גאט, מיט זיין חסיד איז אלען.
די נ ה

וואס דאנְתֵּא אַיְהָרּ אַזּוּ פִּיעָלּ ? וואס קלערט אַיְהָרּ אַזּוּ פִּיעָלּ ?

ש ר ה

וועישט די טרעחערען.

די נ ה

איך זאגן דאך איז, איז נאך א מאָגּ, נאך א מאָגּ — און מיר וועט
גוט זיין....

ש ר ה

געבעטען האב איך אליאן מיינע אונגענו נישט גענלייבט, ווען איך בין
איו שטוב אַרְיִינְגְּעָקְּוּמָעַן אָזְּן דערעהָן זוי בַּיּוֹדָעָן אַזּוּ נַחֲנָת אַיִּז
נעד צום אנדרען. ווערד צו וועמען אייז צוגענאנגען?

די נ ה

ס'האט בַּיּוֹדָעָן, אַיְינְגָּעָם צום אנדרען געזיזען. האבען זיך בַּיּוֹדָעָן
וואָלָט, אַיְינְגָּרְ פָּאָרְןְ אַנְדָּרָן אַוְיסְרָעָדָן.

ש ר ה

אוו וואס האבען זוי גערעדט? גַּאֲרְנִישֶׁת!

די נ ה

זוי האבען גַּאֲרְנִית גערעדט, וויל זוי וועלען זיך בַּיּוֹדָעָן קִינְמָאַל
ニיט קענען צוֹזָאָמָעָנְרָעָדָן. אָפּשָׁר ווֹאָלָט נַלְיִכְּעָד גַּעֲוָעָן, ווען זוי
בלַיְכָּעָן געבעטען אוֹרְדָּפּוֹן ווֹיְתָעָן אַיְינְגָּרְ פָּוֹן דָּעַם אַנְדָּרָן.

ש ר ה

וואס שאָרט עַם?

ד י נ ה

כ'וועיס, אפשר שארט עס. פֿרִיחָר האב אַיךְ נָאָךְ גַּעֲהָאָפְּט אָנוּ אַיךְ
טַעַר אָיוֹ שָׂוֵוִין דַּי לְעַצְמָעַ האָפְּנוֹנָג בַּאֲלָר פֿערְלָאָשָׁעָן גַּעֲוֹוָאָרָעָן.

ש ר ה

וּוְאָס אָיוֹ דַעַר חִילּוֹק ?

ד י נ ה

אַיךְ האָב גַּעֲמִינָט, אוֹ דַעַר פֿעַטָּר וּוּטָמֶט מִיטָּם אֵיהָם דַעֲדָעָן, וּוּטָמֶט
עַר זִיךְ אָפְּשָׁר פֿערְעַנְדרָעָן. וּוּטָמֶט עַר אֵיהָם אָפְּשָׁר קַעַנָּעָן בְּעוֹווֹיְזָעָן, אוֹ
נִיטָמֶט נְוָטָטָהָוָט עַר.

ש ר ה

מִיטָמֶט דָעָם וּוְאָס עַר האָט זִיךְ אָזְעַלְכָע גַּעֲדָאָנָקָעָן אָיוֹ קָאָפְּ אַרְיִינָגָעָן
נוּמָעָן ?

ד י נ ה

נִין ; גַּעֲנָעָן זִיְנָעָן גַּעֲדָאָנָקָעָן וּוַיְל אַיךְ גַּאֲרָנִיטָמָה האָבָעָן. אַיךְ האָב גַּאֲרָנִיטָמָה
שִׁין הָעוֹהָה נִיטָמֶט צָו טְרָאָכָעָן וּוּעֲנָעָן זִיךְ אָוֹן זִוְיָן אֵיהָם מִיטָמֶט עַפְעָם דַעַר
וּוְיִדְעָר. נִיטָמֶט פָּאָר מִיןָן שְׁכָל אָיוֹעָם צָו בְּעַגְרִיפְעָן.

ש ר ה

וּוְאָס זְשָׁעָ דָעָן ?

ד י נ ה

בְּחָאָב גַּעֲמִינָט... אָה, וּוְאָס אַיךְ האָב גַּעֲמִינָט...
זַי פֿערְדָעָקָט דָאָס גַּעֲזִיבָט מִיטָמֶט דַי הָעָנָד.

ש ר ה

זְעַמְטָז זִיךְ גַּעֲבָעָן אֵיהָר אָוֹן בְּיִדְעָ שְׁוֹוִיְגָעָן אַלְאָגָע צִוְיָת.

ד י נ ה

אוֹן מִיטָמֶט פֿעַטָּר וּוְאָס האָט אֵיהָר גַּעֲרָעָדָט ?

ש ר ה

עַר וּוְיִסְטָפָן פָּוּן אַלְעָז. קִיְיָן זַאָךְ פָּוּן אֵיהָם קִיְיָן סָוֶר נִישָׁתָמָ. אָוֹן אַיךְ וּוְיִסְטָמָ
אַוְיָךְ אַלְעָז וּוְאָס דִיר קָוָמָט אָוֹים אַיְבָעַרְצָוְטָרָאָגָעָן... אָז זַיְעָרָה האָרָי
אָיוֹן נָאָר אַנְדָרָעָש ; דַוְ קָעָנָסָט זַיְדָ נָאָר צָו זִוְיָן נִישָׁתָמָ אַיְפָהָוִבָּעָן. אָוֹן
וּוְאָס מִינְיָסָטוּן האָב אַיךְ גַּעֲוֹוָאָלָט ? אַיךְ האָב גַּעֲוֹוָאָלָט זִוְיָן דָאָס שְׁטוֹיָה

בעלע פון אונטער זיינע הייליגע פיס. און וואס? קענסטו אפיאלו
זום שטויבעלע אויך נישט זיין גענלייכען.

ד י נ ה

און או איהר זענט יונגער געוווען?
ש ר ה

מייט מיר איזו דעםאלט געוווען נאר עפעם אנדרערש.
ד י נ ה

וואס האט איהר דעםאלט, איזו מיינע יאהרען, געפיהלט?
ש ר ה

און בי מיר איזו געוווען צוויו יאהר נאך דער חתונה, האב אויך שווין
יחיאלן אויףן האנד געטראגען; און א יאהר נאך מיין החתונה האב
איך איהם שווין אונטערן' הארץן געטראגען.

ד י נ ה

וואס האט איהר יעמאלט געשפירות? געטראקט?
ש ר ה

פון וואס דעםאלט טראקט אמאמע? דאס איזו שווין, מיין ליעבען
ニישט אויסצודערצעהלהען... וווען דאס קינד האב אויך נאך איזו מיין
לייב געפיהלט, איזו מיינע אדרען געפיהלט, האט מיין לייב א ליע-
בע וואוּרְמִקְיָהִט דַּרְכֵּגְנָעֲנוּמָן אֶוֹן לִיכְתִּיגְעָלָט הַאֲבָעָן זֶה אַיִן
מיין קאָפֶ גַּעַפְוָנָעָן. אַוְן אַזְּ אַיְדָהָבָן אָוּנְטָעָן הַאֲרָצָעָן זֶהוּ גַּופָּעָן
לְעַצְמָתָן מַאֲלֵ דַּרְשִׁיפָּרֶט — אַיְזָהָבָן דַּעַמְּאַלְטָה דַּיְגַּנְצָעָן וּוּלְטָעָן
אוּפָה אַיִין רָגָע וּוּפָרְשָׁטָעָלֶט גַּעַוְאָרָעָן; נַאֲרָבָלְדָהָט זֶה זִיךְּ
וּוִידָעָר בְּעוּזָעָן בָּאָרָמִיר, אַבְּכָר שְׂיוֹן אַשְׁהָנָעָר, אַלְיכְּתִּיגְעָרָע...
אַוְן מִיר הַאֲט זֶה אַיְסְגָּנוּזָעָן, אַוְן מִיטָּעָן וּוּלְטָעָן, אוּפָה אַנְרוּסָעָן,
גַּאֲלָדָעָנָעָם שְׁבוֹהָלָן זֶה אַיְד — דַּיְמָאָמָע, וָאָס טְרָאָגָט אַקְינְד אַונְ-
טָעָר אַיהר יונגען הָאָרָצָעָן. אַוְן אַזְּ אַיְדָהָבָן דַּיְרְשָׁטָע וּוּהָעָן
דַּרְפִּיהָלֶט, אַיְזָהָבָן מִין לִיְבָן קָאַלְט אָוְן וּוִידָעָר הַיָּם גַּעַוְאָרָע אָוְן
אוּפָה האב גַּעַפְוָנָעָן, אַזְּ אַיְד אַלְיָין שְׁטָאָרָב שְׂיוֹן; עַם שְׁטָאָרָב דַּיְ-
פְּרִיהָעָרְדוּגָעָן אַרְיָמָע שְׂרוֹה אָוְן עַם וּוּרְטָט גַּעַבָּרָעָן אַנְ'אַנְדרָרָשָׁה:
— אַרְיָיכְעָרָע, מִיט גַּאֲטָס חַסְד בְּעַשְׁאָנְקָעָן אָוְן מִיט זֶוַּן גַּוְטָעָן רְצָוָן

בעוועליגט... און או מיר אויז ווידער אין די אוינגען ליכטיג געוואָז-
רען און מעו האט מיר בעוויזען מיין ניגעבאָרען עופֿעלע — בין
איך שווין דעםאלט נישט די איינגענע געוווען. אַ Kol פֿון אַ מלֿאָך אַין
הימעל האט אַין מײַנע אויערַן עקלֿונגען: «אַ מאָמע בִּיסְטוֹ... אַ
מאָמע בִּיסְטוֹ». און נאָר אַחַן אַ סּוֹף גַּעֲזְנֶגֶעָן האבען זיך אַרְום מיר
געגאָסָען און גַּעֲזְנֶגֶעָן: «אַ מאָמע בִּיסְטוֹ... אַ מאָמע בִּיסְטוֹ». און
או אַיך בֵּין פֿון דעם זיסען גַּעֲזְנֶגֶעָן מִיעַד אַנטְשָׁלָאָפָּעָן גַּעֲזְנֶגֶעָן, האט
זיך מיר גַּעֲזְלָהָמָּט: אויף אַ גַּלְדָּעָנָם בעט האט מען מיר אַנְיַי
דרענְגָּלְעָגָט און גַּעֲזְנֶגֶעָן מִידְמִיטְמָן בעט אַין הַיְמָעָל
ארַיְוַן אַון ווינְקָעַן דערְבִּי: «אַט אַין די מאָמע... אַט אַין די מאָמע...».

ד י נ ה

אוֹן וּוַיְמַתְעָר...

ש ר ה

אוֹן וּוַיְמַתְעָר... וּאַס קָעַן אַיך דָּרָר נַאֲכָז אַזְוֹנָם דַּעֲרַצְעַהַלְעָן, אַיך זָאַס
דיַר דִּין הַאֲרִץ גַּרְיְנָגָר מַאֲכָעָן?

ד י נ ה

וּוְעַט עַמְּגַע נַאֲר קִיּוֹן סּוֹף נִיטְנַעַמְהָעָן?

שְׁטַעַתְשָׁתְ אַוִּיפְ אַון גַּעַתְהָ אָמָ אַוִּיפְ אַון אַבְ.

ש ר ה

קוֹקֶט נַאֲך דִּינָהָן אַון שָׁקָעָלָשׁ פֻּרְזָאָרְגָּט מִיטְמָן קָאָפְ.

ד י נ ה

אַיך זָוֵל אַמְּאָל זָיוֹן שְׁטָאָרְקָעָר פֿון זיך אַלְיַוִן. אַיך זָוֵל אַמְּאָל טְרָאָכְ-
טָעָן, אוֹ מִיטְ דָּעַר דָּאַזְוָגָעָר שְׁטוּבָה האָב אַיך שָׁוֵין קִיּוֹן שְׁוֹם שִׁיכָּוֹת
נִיטְ: אוֹ דִי שְׁטוּב אַיְזָוּ נִישְׁטָמָהָר וְיָאָרְהָה, וְאוֹ אַיך בְּעַדְאָרָה
זִיכְעָן אַון פֿון דָּעַרְוּוֹיְטָעָנָם נַאֲכָקָעָן זִיכְעָנָם טְרִיטָה. לְעַבְעָן מִיט זִיכְעָנָם
מְחַשְּׁבָות, וּאַס אַיך פְּרַעַשְׁתָּהָה נִיט אַזְוִי גָּוָט אַון וּוּלְכָעָר הַאֲלָט
אַזְוִי פֻּרְבָּאָרְגָּעָן פֿון מִיר; הַעֲרָעָן אַמְּאָל זָיוֹן שְׁטִיםָעָן נִיט דָּעַרְוּיְ-
דָּעָרָן זִיכְעָנָם פֻּרְלָאָנָגָעָן, וּאַס אַיך פְּרַעַשְׁתָּהָה נִיט אַזְוִי גָּוָט...»

י ח י א ๖

קומט אן פערקוקט איז בלענער פאפּוּר פֿערשְׁרוּבָּעַנְּעַ. ער מערכט זוי נוּטּ.

ש ר ה

אט, געהט ייחיאָל, גוט וואָס ער געהט. איך וועל אלְּיוֹן מיט איהם רעד דעּוּן.

ד י נ ה

טහוט עס ניט, כ'בעט איזה. דאס איז איצטער זעהָר ווּוִיט פּוּן איהם.

ש ר ה

רעֵד דו מיט איהם.

ד י נ ה

אט זעהָט איזה דאָה, אוּ ער מערכט מײַך גָּארנוּט.

ש ר ה

ניּוּן, מיּוּן קינָה, דאס זוכט ער דיך; זעהָט דאָה, אוּ ער זוכט דיך.

ד י נ ה

אפשר.

ש ר ה

ער געהט אהער — רעד מיט איהם, רעד מיט איהם.

זוי געהט אַרְוּס פּוּן גָּארטעַן.

ד י נ ה

בלוייבּט זִיצָעַן. קוּקְט נֶאֱר אַנְגָּעַשְׁטָרְעַנְגַּט יַעֲדָע בְּעוּוּגָנוּג יְחִיאָלְסּ.

י ח י א ๖

דעְרָגָעַתְּגָעַרְטַּז זִיךְ, פֿערְקָלְעַרְטַּז צַוְּ דִינָהָן. ער בעמערכט זוי פְּלָזְלָזְנָגּ, זוי ער ווּאַלְּט זִיךְ דָעַרְשָׂאָקָעַן.

ד י נ ה

צִימָעַט אַוְיךְ אַינְסְטִינְקְטִיוֹו אַוְיךְ שְׁוּעָר נִיט אַוְיסְטְּרִוְוּנְדִּיבּ, בְּיִידְעַ בְּלוּיְבּעַן אַז ווּיְילָע שְׁטָעָהָן. פֿערְוּוֹנוֹנְדָעַטְמַ.

י ח י א ๖

וואָס האַסְטּו זִיךְ דָעַרְשָׂאָקָעַן?

ד י נ ה

דו האסט זיך אויך דערשראָקען.

י ח י א ל

איך האב געמיינט, או דו שלאָפסט נאָה. איך האב ניט געלערט
צַו טְרֻעָפָעַנוּ דֵיך אַזְוֵי פְרִיה אַוִיפֵּךְ דָעַם אַרְטַּמָּ.

ד י נ ה

שְׁשַׁעַתְּ אַוִיפֵּךְ.

איך וועל דיך לאָזָעַן. איך געה איז שטוב אַרְיַין.

י ח י א ל

פָּאַרְוּאָסָם דָעַן?

ד י נ ה

דו ווילסט דאָך געוויס אַלְיוֹן בְּלִיבָעַן.

י ח י א ל

פָּוּן וּוָאנָעַן וּוַיְיסָטוּ עַס?

ד י נ ה

האָסְטַּ דָאָך אַוִיסְגָּעָרָעָכָעַנְטַּ, או אַיך שלאָפָּ נָאָה.

בְּיַדְעַ שְׁוּוִיגָעַן, קְוֹעַן זִיךְ גְּלִיכְ אַיְן דֵיך אַוִיגָעַן.

ד י נ ה

וּאָסְטַּ וּוֹאַנְדָּעָרָט דֵיך אַזְוֵי, וּאָסְטַּ אַיך בֵּין הַיִּנְטַּ פְּרִיה אַוִיפָּגָעָשָׂטָא-
נָעַן? איך שלאָפָּ נִיט בְּיַינָאָכָט?

י ח י א ל

שְׁלָאָפָּסָט נִיט בְּיַינָאָכָט...

ד י נ ה

האָסְטַּ צָעַר דָעָרָפָוּן. וּאָסְטַּ מִיְּנָסָטו אַיְזָן דֵיך סְבָה? סְאַיְזָן זִיך גְּלָאָט
אַזְוֵי.

י ח י א ל

וּוַיְלָסָט מִיךְ בְּעַרְוָהָיָגָעַן? סְאַיְזָן נִיט גְּוִיטִינְגַּן.

ד י נ ה

נִישְׁטָן גְּוִיטִינְגַּן?

י ח י א ۶

ווויל מיד בערוהיגען איז שויין איצטער שועער.

ד י נ ה

איך וויס עם אליאון ועהר גוט.

י ח י א ۷

זע זיה, דינה ; גוט, וואס כ' האב דיך דא געטראפען. איך וויל מיט
דייר וועגען עפם וויכטיגעס רעדען.

ד י נ ה

זי קוקט איהם פערוואונגערט אן.

י ח י א ۸

איך מיין, או גלייבער איזן, איך זאל דייר פערטראיען וואס איך
טראבט ; ווארום צו דיין הילך וועל איך דאך בעדראפען אנקומען.

ד י נ ה

דו צו מיין הילך ?

י ח י א ۹

אנדריש וועט עם ניט קענען זיין. איך בין געקומען צו דעם בעשלום,
או כרי קיינער פון אונז זאל קיין אומזוסטיגע לויידען ניט האבען, זאל
איך פון מיין פאטערס הויז אועקגעהן.

ד י נ ה

איך האב עם אליאון געטראקט. כ' האב נאר ניט געוואלט דייר די ערשה-
טע זאגען וועגען דעם.

י ח י א ۱۰

וואו זאל איך וויסען, וואס פאר א ווירקונג דאס קען אויפֿן פאטער
אוון אויהה דער מוטער האבען ? איגענטליך האט עם מיר די מוטער
אליאו געהיסען : גלייבער, זאגט זי, או דו וועסט אונז צורהה לאזען.

ד י נ ה

דו ווילסט ווארטען ביז דער פאטער וועט זיך צו דייר ווענדען ?
כ'מיין, או דאס וועט קיינמאָל ניט געשעהן. אויב ער האט געקענט
גאנצע צוויי ואחד מיט דייר ניט רעדען אוון איזן דער איגענער צויט
זיין איז הארצען אוזי נאחענט צו דייר, אוזי ליעב צו דייר בלוייבען....

איך וועל דעם נעכטיגען אבענד קיינמאָל ניט פערגעסען.
י. ח. י. א. ๖

איך וועל עס אויך קיינמאָל ניט פערגעסען. מיט קיון זאָך איזן דער
וועלט וואָלט ער מיך גיט געקענט אַזוי מנטח זיין ווי מיט זוינע
איינט האָבָע פֿאָטָעָרְלִיבָע וּאָרְיָמָע וּוּרְטָעָרְלִיבָען אַזוי אַזוענֶר. אַזוי
פֿיעַל יְסֻרִים פֿעַרְטְּרָאָגָעָן: אַזוי פֿיעַל לִיְדָעָן אַזן דער אַיְגָעָנֶר
צִיְתָאָזוי קענען שלום מאָכָעָן מִיטָאָן, אַיְגָעָנֶם גּוֹרָל. — אַוּוֹפָה דעם
איַזְנָאָר פֿעהָגָן דָּאָס נָאָרְישָׁע, אַזן דער אַיְגָעָנֶר צִוְיט —
וּוּ אַונְדָּעָר לִיבָע יְדִישָׁע הַאֲדָע —

דִּינָה

מיט וואָס אַזְנָאָרְישָׁע?
י. ח. י. א. ๗

וּוַיְלָ קִיּוֹן שָׁוֹם הָאָרֶץ קָעָן נִשְׁתַּת אַיְבָּעָרְטָרָאָגָעָן אַזוי שְׂטִיל בְּעַלְיִידִי
גּוֹנְגָעָן וּוּדָאָס יְדִישָׁע, אַזְנָאָרְישָׁע, אַזְנָאָרְישָׁע בְּעַדְאָרְפָּעָן נִיט
לִיְדָעָן: אַזְנָאָרְישָׁע מַעֲשָׂה אַזְנָאָרְישָׁע וּוּלְטָהָאָט אַזְנָאָרְישָׁע רַעֲכָת
אַנְצָהָעָנֶגֶן דָּעַם צְוּוֹיָטָן יְסֻרִים אַזְנָאָרְישָׁע פֿיָּיָן בְּלוּזָה דָעָרְפָּאָר וּוּסָס עָר
אַלְיוֹן קָעָן אַלְיאָגְרִינְגָּפָרְטָרָאָגָעָן, וּוּסָס מִיךְ זָאָל נִיט שְׁמִירָעָן אַזְנָאָרְישָׁע
קִיְיָטָן דָעַר חֹבָפָן „כְּבוֹד אָב אַסְמָה“, וּוּלְטָהָאָט אַיְיךְ מִיט דָעַר גְּרָעָסְטָעָר
דְּרִיסְטְּקִיְתָן צָוְמָיָן פֿאָטָעָר וּזְרָק גּוֹנוּעָנֶדְרָעָט אַזְנָאָרְישָׁע וּוּלְטָהָאָט בְּיוּ אַיְהָם
גּוֹפָרְעָגָט: „פֿאָרוּוֹאָס, פֿאָטָעָר, האָסְטוֹ מִיךְ אַוּוֹת דָעַר וּוּלְטָהָאָט גּעָגָע
בְּרָאָכָט? מִיט וּוּסָס פָּאָר אַרְעָכָתָהָאָסְטוֹ אַמְעָנָשׁ בְּעַשְׁאָפָעָן אַוּוֹק
דָעַר עָרָה, עָר זָאָל אַיְיךְ זָיָן: אַ פֿעְרוֹוָאָלְגָעָרְטָעָר וּזְיָן צְוִישָׁעָן
טוֹיוֹזָעָנֶדְרָעָר פֿרָעָמְדָע וּוּלְטָעָן? !“ אַזְנָאָרְישָׁע אַלְיאָע מַעֲנָשָׁען לִיְדָעָן,
לִיְדָרָט דָאָך דָעַר יְוָד פֿיעַל-פֿאָכִיגָעָר, אַזְנָאָרְישָׁע צִיהָט זְיָד עַס דָוָרוֹתָ
לְאָגָג אַזְנָאָרְישָׁע פֿאָר וּוּסָס? .... צְוָלִיבָע וּוּסָס, דִינָה? — אַיְיךְ וּוּלְטָהָאָט
אוֹ נָאָרְישָׁע זָאָל בְּלִיבָעָן נָאָרְישָׁע אַיְינָעָר, אַזְוָלְכָעָר וּוּי אַיְיךְ, אַזְנָאָרְישָׁע וּוּלְטָהָאָט
בְּעָר זָאָל אַוְמָגָעָה מִיט אַזְוָלְכָעָר פֿינְסְטָעָר גּוֹדָאנְקָעָן וּוּי אַיְיכָה, אַזְנָאָרְישָׁע
וּוּסָס זָאָל אַוּוֹפָה מִיר, דָעַם לִיְדָעָנְדָעָן, וּוּי אַוּוֹפָה אַמְעָדָרְלָעָר קָלְעָן —
טְרָאָגָעָנֶדְרָיָג אַסְלָה אַזְנָאָרְישָׁע אַזְנָאָרְישָׁע דָאָך פֿעְרָבְיָסָעָן דִי לִיְפָעָן בֵּין
בְּלָוָט — אַזְנָאָרְישָׁע שְׂוּוִינְגָעָן: פֿעְרָבְיָסָעָן דִי לִיְפָעָן בֵּין בְּלָוָט אַזְנָאָרְישָׁע

קענען אַרוֹסְרָעֵדָעַן דָּאָס וּוָאָס דִּי נְשָׁמָה לְעַבֶּט אֲכָבָעַ בְּלוּזָו דָּרְפָּאָר
וּוָאָס דִּי עַלְטָעָרָן מִיט זַוְּעָר נַאֲרִישָׁעָר לְיעַבָּע הַאֲבָעָן דִּיר דִּיוֹן מוֹיל
פָּעָרְשָׁאָסָעָן פָּוּן אַ קְלָה אָוּן לְעַסְטָעָרָגָן ....

ד י נ ה

אוֹן וּוָאָס זַאְל אַיךְ מִיט מִינְגָּע גַּעֲפִיחָלָעַן טָהָאָן? קָעַן אַיךְ זַיְדָעָן
פָּוּן מִין הָאָרֶץ אַבְּוָאָגָעָן?

י ח י א ל

מַעַן מַזְוָן זַיְדָעָן אַמְּמָל צָוָם שְׁבָל צָוחָרָעָן.

ד י נ ה

זַוְּעָנָן אַיךְ זַאְל וּוּלְעָלָעַן פָּאָלָגָעָן, וּוָאָס מִינְגָּע שְׁבָל הַיִּסְטָמָט מִיהָה, הַאָב אַיךְ
דִּיר בְּעַדְאָרָפָט אַזְוּקָוְאָרָפָעָן: צְוַרְיָסָעָן מִיט דִּיר, מִיט דָּעָר דָּאָר
זַוְּגָעָר שְׁטוּב: אָזְזָאָלְצָעָרְגָּעָעָן אָזְזָאָנְטָלְיָוָפָעָן פָּוּן דָּאָנָעָן וּוּאָהָהָיָן
דיַזְוָעָנָן וּוּלְעָלָעָן מִיד טָרָאָגָעָן. אַיךְ קָעַן עַם אֲכָבָעַ נִיטָן. וּוּי מִיט
אַזְיָזָרָנָעָן קִיְּטָעָן בֵּין אַיךְ צָוָם צָוגָבָנוּדָעָן. אַיךְ קָעַן קִיְּנָן
מִינְגָּעָן נִיט אֲכָבָעָלָגָעָן. אַיךְ זַאְל דִּיךְ נִיטָן וּתְהָן אָזְזָאָנְדָעָן. אַיךְ מַאְךְ
דִּיר אַוּוֹפָן יְעָרָעָן טָרִיטָטָה שְׁוּעָרָן אָזְזָאָנְדָר ....

י ח י א ל

אַיךְ טָרָאָכָט שְׁמַעְנָדָג וּוּנָעָן דִּיר וּזַיְדָעָן דָּעָם מַעְנָשָׁעָן, וּוָאָס טָרָאָגָט
אַשְׁוּעָרָעָן לְאָסָט אַוּוֹפָן דִּי פְּלִיאִיצָעָם נִיטָן וּוּסְעָנָדָג פָּאָרוּוֹאָס מַעַן
הָאָט אַיִּחָם אַוּוֹפָן דִּי פְּלִיאִיצָעָם אַרוֹבָּגָעָלָגָעָן.

ד י נ ה

וּוָאָס קָעַן אַיךְ אֲכָבָעַ מִיט מִין הָאָרֶץָן מַאְכָעָן? שְׁוִין בָּאָלָר צְוּוּיָה
יַאֲהָרָן נַאְךְ אַוְנוּעָר חַתְּגָנָה .... אַיךְ קָעַן נִיט מַעְהָר ... דָּעָר פָּאָטָעָר
מִיט דָּעָר מַוְּטוּעָר קָוְקָעָן מִיד אָזְזָאָמָט שְׁטוּמָעָבָלְיָקָעָן אָזְזָאָנְדָעָן אַיךְ וּוּעָר
רוּוִיטָפָאָר בּוּשָׁה. אַיךְ וּוּוִיס וּוָאָס זַיְדָעָרָגָעָן בּוּלְיָקָעָן בֵּין מִיר מִיט זַוְּעָר
בּוּלְיָקָעָן .... אַיךְ שָׁעָם מִיד אָזְזָאָנְיָיָן נִיט פָּאָר וּוּמָעָן אָזְזָאָנְדָעָן
וּוָאָס ... דָּוּ בִּיסְטָבִי זַיְדָעָר אַיִּצְגָּעָר אָזְזָאָנְדָעָן מִיר דָּאָכָט זַיְהָ, אָזְזָאָנְדָעָן
אוּבָּי דָּוּ וּוּסְטָמָזָיָן דָּעָר לְעַצְתָּעָר אַיִּצְגָּעָר אָזְזָאָנְדָעָן מִיר דָּאָכָט זַיְהָ, אָזְזָאָנְדָעָן
אַלְיָיָן דָּעָם שְׁוּלָּד דָּרָפָוָן בְּעַדְאָרָפָעָן טָרָאָגָעָן.

י ח י א ל
יא, רעד לעצטער ...
ד י נ ה

און אייך אלײַן, אייך וועל עס נויט קענענו איבערטראָגעַן. צי וויסטו
דען נויט די חובות פון אַ אַשה אָוֹן דָּאָס האָרְצַן אִיהָרֶם? אייך קען
עס שויין נויט מעהָר. הערד ווֹי אייך רעד צו דִּיר; דערקענסטו דען
נויט אַיְן מֵיַּזְקָל ווֹי אייך לִיּוֹיד? זעה דָּאָה, ווֹי אַ קְלִיּוֹן קִינְדְּ רָעֵד
אייך צו דִּיר. אַךְ טָאָר עס נויט .... אייך לִיעְגְּ בִּינְגָכְטַן אַוּוֹף מֵיַּזְקָל
געַלעֲנָעַר מִיט אָפָעָנָע אָוִינְגָעַן אָוֹן אייך חָלוּם .... אָוֹן אייך זעה זִיף
אלײַן ווֹי אייך בֵּין אַ מְוֹתָעָר גַּעֲוָאָרָעָן. אַיְנָס' ווֹינְגָלָעַ שְׁלָאָפָט דָּאָס
קִינְדְּ מִיט רָאוּינְגַּע, לִיכְטָינְגַּע בְּקָעְלָאָךְ אָוֹן אייך זִיעַ פָּוּן ווֹיְטָעַן מִיט
איַיְנָגָה אַלְטָעָנָעַר שְׁמָחָה. די מִילְּךָ אַיְן מִינְגַּע בְּרִיסְטָעַן קְלִיבָט זִיף
אָוֹן ווּעָקָט אַיְן מִיר מְוֹתָעָלִיבָעַ לְוָסָט, אָוֹן אייך ווֹאָרט אָוְנְגָּדוֹלְדָּיגָן,
מֵיַּזְקָל שְׂוִין אָוִוְפְּשָׁתָעַהָן אָוֹן אייך ווּעַט עס מִיט מִילְּךָ פָּוּן
מֵיַּזְקָל שְׂוִין לִיּוֹב אָנְגָּוָיָן .... אָוֹן דָּרְגָּאָר ווּעַט עס ווּידָעָר די¹
פָּוּן ווֹיְטָעַן מִיט אַזְוִי פִּיעַל מְוֹתָעָלִיבָעַ לִיעְבָּעַ .... ווֹאָס קְוָמָט אָרוֹיָס
אייך רעד אָוֹן דו פָּעָרְשָׁטָהָסְטַן עס נויט.

י ח י א ל
וּוֹאָהָיִן ווּלְסָטוּ פָּוּן דְּאָנָעַן אָוּוּקָגָעָה?

ד י נ ה

זַי קוֹקֶט אַיְהָם פֻּרְעָוָן דָּעַרְתָּ אָוּן.

י ח י א ל

וֹאָס קוֹקֶסְטוּ מִיד אַזְוִי אָוּן?

ד י נ ה

מִינְסָט אַיְן אַמְתָּיַן, אייך זָאָל אָוּוּקָגָעָה?

י ח י א ל

וֹאָס צִיטָעָסְטוּ אַזְוִי?

ד י נ ה

וֹאָס הָאָסָטוּ אַיְצָטָעַר, נָאָר - וֹאָס גַּעְזָאנְט?

י. ח. י. א. ל.

איך מײַן — ווּאוֹהָין וְזַלְסָטָן גַּעֲנָגָנָגָן, אָוִיב דָו מִינְסָטְטָן דֵי שְׁטוּב
צַו פֿערְלָאָזָעָן?

דִּינָה

איך וועל דאך געהו מיט דיר; ווּאוֹהָין דָו וּוּסְטָט וּוּלָעָן — אָהָין
וּוּלָעָן אָיך גַּעַהַן.

י. ח. י. א. ל.

הָאָב אָיך שְׁלַעַכְתָּ פֿערְשְׁטָמָאנָן.

דִּינָה

וּוּלְסָטָן, אָיך אַלְיוֹן זָלְפָן דָּאנָן אָוּוּקָגָהָן? ! .... וּוּאָס שְׂוּוִינְגָן
סְטוּ? זָאָג מִיר. וּוּסְטָט הַיִּסְעָן, וּוּלָעָן אָיך פָּן דָּאנָן אָוּוּקָגָהָן.

י. ח. י. א. ל.

גַּיְזָן: אָיך וּוּלָעָן, דָו זַלְסָטָן פָּן דָּאנָן אָוּוּקָגָהָן.

דִּינָה

זַי טְוִילְיעַט זַיְרָן צַו אַיְהָם וּוּי אַצְוּשְׁרָאָקָעָן פּוּוּבָן.
דָּעַר עַס נִימָּט מַעַהַר: רַעַד עַס נִימָּט מַעַהַר — קִינְמָאָל נִימָּט.

י. ח. י. א. ל.

הָאָסְטָט דְאָך פְּרִיהָעָר אַלְיוֹן גַּעַזְאָנָט, אָז צִוְּתָעָנוֹוַיָּוּז וּוּלָט זַיְדָן
פָּן דָּאנָן אַיְן גַּאנְצָעָן אָוּוּקָגָהָן.

דִּינָה

וּוּי קָעָן אָיך גַּאֲרָזָן אָזּוּלְכָעָם? וּוּי קָעָן אָיך גַּאֲרָטָכָטָעָן דָּעָרָיָן?
פָּן? אָז אָיך הָאָב זַיְדָן אַינְגָאנְצָעָן מִיטָּדִין נְשָׁמָה צְוּזָמָעָנְגָעָאָד
סְעָן? אָוּן אָז אָיך רַעַד מִיטָּדִין, צִוְּתָעָרָט מִין גַּאנְצָעָר וּוּעָזָן. נִיְזָן:
בֵּין דָו וּוּסְטָט מִיר נִימָּט הַיִּסְעָן, וּוּלָעָן אָיך קִינְמָאָל פָּן דָּעַר שְׁטוּב
נִימָּט אָוּוּקָגָהָן. צְוּלָעָב דִּיר נָאָר שְׁעַץ אָיך דִּיְוָן פְּאַטְעָר אָזּוּז
שְׁטָאָרָק. וּוּלָעָן עַר הָאָסְטָט דִּיר, מִיְזָן נְשָׁמָה, אָוּיפָּעָר וּוּלָעָט גַּעֲרָאָכָט.
דִּי גַּאנְצָעָן צְוּוּיָּוּז יְאָחָר וּוּסְטָט עַר הָאָסְטָט מִיטָּדִין גַּעֲרָעָט, בֵּין אָיך
דְאָך וּוּי אַלְיכָט אַוִּיסְגָּעָנָגָנָגָן. אָוּן נְעַכְתָּעָן, אָז עַר הָאָסְטָט צַו דִּיר
דָּאָס עַרְשָׁטָע וּוּסְטָט אַוִּיסְגָּעָרָעָט, הָאָבָעָן זַיְדָן פָּאָר מִיר אַלְעָה הַיְמָלָעָן
אוּפְּגָעָעָפָעָן,

וְחַיָּא לֵ

יחיאל, ווי אומג'יליך דו ביסט!

דִּינָה

מיט דעם וואס איך שפיר זיך איזו נאהענט צו דיר?

וְחַיָּא לֵ

יאָ.

דִּינָה

האסט עס ביז איצטער ניט געוואסט?

וְחַיָּא לֵ

אויף איזו פיעל האב איך ניט געוואסט.

דִּינָה

וואס וועט איצטער זיין? אה, מײַן גאט...

וְחַיָּא לֵ

איצטער איזו מײַן פערצ'ויפֿלונג נאָך גרעסער געווארטען.

דִּינָה

גאט מײַנער! פֿאַרוֹאָס? צו געה איך דען אַפְּרִיהָעָר אויף דִּין

וועג? איך שטער דיר ניט. בְּלוֹז ווי אַשְׁאָטָעַן געה איך דיר נאָך

אוון מיט אלע בחות בעמיה איך מיר דיר ניט צו שטערען.

וְחַיָּא לֵ

ס'איַן ניט אַמת.

דִּינָה

ווי דען?

וְחַיָּא לֵ

דו געהסט אַפְּרִיהָעָר אוון פֿערַשְׁטָעַלְסֶטֶט מיר מײַן וועג.

דִּינָה

איך?

וְחַיָּא לֵ

יאָ, דָּו.

דִּינָה

ווי קען עס נאָר געמאָלַט זיין? ווער בין איך? וואס בין איך?

א שטוביבעלע און מעהר גארנט.

י ח י א 5

זאג מיר פעסט און קלאר — ווילסטו מיר איזן מײַן וועג ניט שטעה? דינָה

איך זאל דיר ניט שטערען ... ווי קען עס גאר אנדערש זיין? י ח י א 5

זוי וויסען, דינָה, איז פון מיר וועסטו קיינמאָל קיין מוטער ניט וועג רען.

דינָה

פאָרוואָם?

י ח י א 5

איך האָב פֿרִיהָעֶר דיר וועגען דעם עטוואָם אַנְגּוֹוָאנְקָעָן, גָּאָר דָּו האָסְטָמָט מִיד נִיט פֿערְשְׁטָאָנָעָן. איך וויל דיר אַיצְטָעָר אַלְץָ קלָאָר איז אָפָעָן אַרוֹיְסָזָאנָעָן — דָו זָאָלָסָט מִיד פֿערְשְׁטָהָן.

דינָה

פאָרוואָם? שווין זאג מיר, פֿאָרוואָם? ...

י ח י א 5

דָו וועסט פון מיר קיין קינְד אָונְטָעָר דִיָּן הָאָרְצָעָן נִיט טָראָגָעָן, וויל איך וויל קייז פָאָט עָרְטָר נִיט זִין אָזָן וויל נִיט בְּרָעָנָגָעָן קיין קִינְד עָרְטָר אַוְיָף דָעָר וּוּלְטָן.

סְהֻעָרֶשֶׂת אַטְוִימָעָ שְׂיָלְקִיּוֹת.

דינָה

ניּוֹן, סְאֵיז נִיט אַמְתָּ! ....

י ח י א 5

דָו האָסְטָמָט דָאָךְ אַלְיוֹן פֿערְלָאָנָגָט פִּון מִיר, איך זאל דיר אַלְץָ קלָאָר איז אָפָעָן זָאנָעָן.

דינָה

וּוּ קוּנְסָטוּ גָאָר אַזְעַלְכָעָט פִּון דִיָּן מוּיל אַרוֹיְסָזָאנָעָן?

י ח י א 5

איך האָב גָּעוּוֹאָסָט, אָזָ דָאָס וּוּטָ זִין פָאָר דִיר דָאָס שְׂרָעְקְלִיכְסָטָעָ;

אוֹ לְאָגָג קַלְיִב אֵיך וּדְרֵשׁוֹן דַּרְעֵם צַו זָגָעָן. פֶּרֶיחָעָר, דַּו בִּיסְטָן
נַאֲך יְוִנְגָעָר גַּעֲוָעָן, הַאַסְטָט נַאֲך אָזְוִי פִּיעָל פָּוּן מִיר נִיט גַּעַמְאַהָנָט;
דִּיְוָנָע אַוִינָגָעָן וּוֹעָן זַיִוָּהָבָעָן גַּעַבְלִיקָט צַו מִיר הַאַבָּעָן נִיט אַוִיסְגָּעָר
דָּרִיקָט אָזְוִי פִּיעָל חַנִּינָה. — נַאֲך אַוִצְטָעָר אַיְזָן דַּי צַיְתָן גַּעַקְוָמָעָן,
אָזָא אֵיך זַאֲלָפָן דַּיר מַהְעָרָקִין סְדוּדָתָן בַּעַחַלְטָעָן —
מִיּוֹן פָּאַטָּעָר אַיְזָן אַגְּדוּסְעָר יְוָד. אָזְוִי הַאַלְטָפָן אַיְהָם גַּאנְצָן
שְׂמַתָּדָט: אָזְוִי טְרָאָכָט וּוֹעֲגָעָן אַיְהָם דַּי גַּאנְצָע גַּעַנְגָּר אָזָא אַיְקָלְלִיָּן,
אָזְוִי טְרָאָכָט אֵיך אַוִצְטָעָר אֵיך וּוֹעֲגָעָן אַיְהָם. אָזָן יְעָדָעָס מַאֲלָן, וּוֹעָן
דַּי וּוֹעֲרָטָעָר הַאַבָּעָן וַיַּך מִיר פָּוּן הַאַרְצָעָן גַּעַנְגָּר אָזָן אַיְקָלְלִיָּן,
גַּעַוּוֹאָלָט וּוֹעֲנָדָעָן צַו אַיְהָם, אַרְוִיסְגָּעָן אַיְהָם דָּסָם, וּוֹאָס פָּאָר אַיְהָם
וּוֹאָלָט דָּסָם שְׁרָעָלְיוֹכְסְטָעָן גַּעֲוָעָן; וּוֹאָס אַיְהָם — אָלָס פְּרוּמוֹעָן
יְוָדָעָן וּוֹאָלָט עַס דַּי גַּרְעָסְטָעָן שְׁמַעוֹרָעָן פְּעַרְשָׁאָפָט, — דָּאָזָן הַאַבָּא אֵיך
בַּיּוֹן בְּלֹאָט מִיּוֹנָעָן לַיְוָפָעָן פְּעַרְבִּיסְעָן אָזָן יְעָנָע וּוֹעֲרָטָעָר פָּאָרְזָן מוֹלְגָעָן
אַרְוִיסְגָּעָרְבָּאָכָט .... יָא, הַאַט מִיד מִיּוֹן פָּאַטָּעָר גַּעַלְעָרָט צַו וּוֹיְסָעָן,
אָזָא אַיְדָן אַיְדָן. אָזָן וּוֹעָן צְרוֹת הַאַבָּעָן וַיַּך גַּעַצְוָנָעָן וּוֹוָאָלְקָעָן
אַיְבָּעָר אַוְנוֹזָעָרָעָק כַּעַפְתָּה אַט עַד דַּעַמְאָלָט וַיַּך אַזְוָרָאָק גַּעַנְגָּר פְּוֹיְגָעָל
אַיְבָּעָר מִיר גַּעַצְיָטָרָט אָזָן שְׁטִילָן מִיר אַיְזָן אַוִיעָר גַּעַשְׁפְּטָשָׁעָט: —
“אַיְדָן בִּיסְטָן, אַיְדָן בִּיסְטָן! ... אָזָן אַיְדָן — זַאֲנָט עַר —
זַעֲגָעָן אַוִוָּה דַּעַר וּוֹעַלְתָּ בַּעַשְׁפָעָן גַּעֲוָוָאָרָעָן, דַּי וּוֹעַלְתָּ צַו לַעֲרָנָעָן.
מִיר זַעֲגָעָן גַּאֲטָס עַדָּה: אַוִוָּה דַּעַם הַאַט אָזָן גַּאֲטָס בַּעַשְׁפָעָן. אָזָן
שְׁכָר פָּאָר אַוְנוֹעָר תָּוָרָה בַּעַדְאָרְפָּעָן מִיר מִיט שְׁטָרָאָפָּה בַּעַקְוָמָעָן. דַּעַר
מִיט וּוֹאָס אַלְעָא בַּעַשְׁטָרָאָפָּעָן אָזָן ... הַעֲרָמָט? מִיר זַעֲגָעָן דַּי לַעַהָּה
דַּעַר, וּוֹאָס אַוְנוֹעָרָעָק תְּלִמְדִידִים צְאַהָלָעָן אָזָן מִיט בְּלֹאָט פָּוּן אַוְנוֹעָרָעָק
אַיְגָעָנָעָן קִינְדָּעָר! ... פָּוּן אַנְהָוִיב הַאַבָּא אֵיך אַיְזָן דַּעַם גַּעַלְגִּוְבָּט נַאֲך
בְּלִינְדָן. נַאֲך מִיט דַּעַר צִיְתָן אַיְזָן דַּעַר גַּלְוִיבָעָן אַיְזָן מִיר אָזְוִי שְׁטָרָאָפָּה
גַּעֲוָוָאָרָעָן, אָזָא אֵיך הַאַבָּא שְׁוֹן שְׁפָעָטָעָר אַלְעָא כְּמַעַט מִיטָּן שְׁכָל פֻּרְעָר
שְׂמַתָּאָנָעָן. — וּוֹאָרָוּם אֵיך קוֹק אַוִוָּה מִיּוֹן פָּאַטָּעָר אָזָן אֵיך קָעָן קִינְעָם
צַו אַיְהָם נִיט גַּלְוִיכָעָן: גַּעַבְאָרָעָן גַּעַוְאָרָעָן אַבְצָוְקָוָמָעָן. יְעָדָעָגָעָן גַּרְיוֹתָט דָּסָם
לִיְבָן זַיִינָס אַוְנְטָעָר דַּעַם אַיְזָעָרָגָעָם קָאָם אַוְנוֹטָעָרָגָשָׁטָעָלָעָן ... אָזְוִי

האט עם לאנג געדווייט. נאר מיט אמאָל האט מיין געדאנק אויף-
געפלאָקערט און ב' האָב דערזעהן ווי וווײַט אַיד האָב אַ טעַות ; ווי
ווײַט אַוד אלְיאַן בלְאַנדזְישׁע, מיט דעם, וואָס אַיךְ גִּלוּבְּ מִעְשָׂעֶן,
וואָס בלְאַנדזְישׁען שווין דורות לאָנג. אָנוֹ מיט אַלְעַ מִינְעַ חַוִּישִׁים,
מייטן' נַגְנַצְעַן ווּזְעַן מִינְעַם האָב אַיךְ דערשפֿירט, אוֹ אַלְעַ, אַיְן
וואָס ב' האָב אַזְוֵי זַיכְרָאָן דָּרְחֵג גַּעֲלִיבָט, אַיְן נַאֲרִישְׁ גַּעַוּעַן —

ニיט פֿאַלְשַׁ, נַאֲרִישְׁ אָנוֹ אַונְזִינְג.....
לְעַבְתַּ אַ פֿאַלְקַ שְׁוֵין טְוִיזְעַנְדרַעַר יַאֲהָרַעַן אָנוֹ זַיְן גְּרוּסְקִוִּיטַ בעַ
שְׁמַעְתַּ אַיְן דַעַם, וואָס עַר ווּוִיסְטַ צַו דְּרַעַצְחַלְעַן, אָנוֹ צַעְהַלְעַן ווּרְ
פֿיַעַל מַאַל מַעַן הַאָט אַיהֲם אוֹוְפַּעַן פֿיַעַר גַּעַבְרַעַנטַן ; ווּפֿיַעַל מַאַל
מַעַן הַאָט זַיְן לְיַיְבַּ גַּעַרְיסְעַן. ווי אַיְן דַעַם ווּאַלְטַ אַונְזַעַן גַּרְעַסְטַעַר
גַּלְיַיךְ בְּעַשְׁטַאנְעַן, וואָס מִיר קַעַנְעַן אַהֲן אַסְוַה אַונְזַעַר צְרוֹת אַוְיסְטַ
רַעַכְעַנְעַן .... — אַבְעַר צּוּלִיעַבְּ ווּאָס אַיְן דָּאַס לְיַיְדַעַן גַּעַבְעַנְעַן גַּעַד
וּאַרְעַעַן ? דָּאַס לְיַיְדַעַן אַלְיַיְן — צּוּלִיעַבְּ ווּאָס ? ! אַוְיַבְּ דַעַר אַיד
בְּעַדְאָרָף דַי פֿעַלְקַעַר לְעַרְנַעַן אָנוֹ אוֹוְפַּעַן רַיכְטִיגְעַן ווּגְן אַרְוְפַּעַן
פֿיַהְרַעַן — דָּאַן זַאל עַר דָּוְרַקְ זַיְן אַיְינְעַן לְיַיְדַעַן צַו דַעַר תּוֹרַה
קוּמְעַן, אָז דָּאַס לְיַיְדַעַן בְּעַד אַרְתַּה פְּעַר נַיְן כְּטַעַט
וּוּעַרְעַן אָנוֹ אַוְמְקַומַּעַן ? אַוְמְקַומַּעַן דְּרַאַף צַו עַרְשַׁת דַעַר
וּאָס ווּוִיסְטַן, אָנוֹ זַיְן גַּוְלַּע אַיְן צַו פֿלְאַגְעַן ווּךְ זַיְן נַאֲצַעַן לְעַבְעַן ! ...
זַאל עַס ווּוִיסְטַן יַעֲדַרְעַר, סַיְ פַּוְן אַונְזַעַר פֿאַלְקַ, סַיְ פַּוְן דַעַר פֿרְעָמָה,
וּאָס הַאָט אַחֲרַי אָנוֹ דָּאַס הַאָרֶץ פֿלְאַגְטַן זַיךְ — אָז דָּוְרַקְ אַ
טַעַות לְעַבְתַּ דַעַר מַעַנְשַׁ אַוְיַף דַעַר עַרְדַּ.
צּוּלִיעַבְּ אַיְינְעַן כְּאַרְיִשְׁ קִוְּטַעַן אַיְן עַר
פְּעַדוֹ אַגְּעַלְטַ : אָנוֹ דַי ווּאָס האַבְעַן שְׁוֵין דְּרַעַשְׁפֿירַט דַעַם
בִּיטְעַרְעַן סַוְרַ פַּוְן לְעַבְעַן זַאל עַזְוַן זַיְיַי דַי לְעַצְטַע
אוֹיַף דַעַר עַרְדַּ זַיְיַן אָנוֹ מִיטַּ זַיְיַ אַלְיַיְן
זַאל זַיְיךְ זַיְיעַר אַיְינְעַנְעַר לְעַבְעַן עַנְדִּי
גַּעַן ! ....

דִּינְה

אַ, ווי שַׁרְקְלִיךְ עַס אַיְן !

י' ח י א ל

ואל עס זיין שרעקליך פאר דיי וואם ווילען ליעבען אויפֿ דער ערעד
ווי ווערים; זיך פרוכפערן און ניע דורות נאך זיך אויפֿשטעלען.

ד' י נ ה

אבער וואם זאל איך טהאן?
י' ח י א ל

אויב דו ביסט אידישע טאכטער — ניב זיך אונטער דיון גורל.

ד' י נ ה

און שטענדייג לויידען?

י' ח י א ל

אפשר ניט שטענדייג.

ד' י נ ה

בעדראף איך דאך דערצו שטארבען און נאך אמאָל געכזירען וווערטען,
מייט אנדערען בחות, מיט אנדערען געדאנקען, איך זאל עס קענען
איבערטראגען ... אבער איך וועל עס ניט קענען ... א, יהיאָל ....
זיך הויבט זיך אויפֿ פון איהָר ארט און הייבט אָן ווינוינען אויפֿן
הייבען קול, וויאו אינגעַר וואם בעקלאגט אָגּראָס אומגּלייך, און מיט דעם
געווינַן לאָזֶט זיך געטען אָין צוֹוִוִיטַעַן עק גאָרטען.

י' ח י א ל

בלוייבט אויפֿ זיין ארט, דער קאָפּ צו דער ערעד געזונקען. און
יענער צוֹוְתַּה קומט אָן ר', בנימין אָנגּעלעהנט אויפֿ אָשטעקען.

ר' ב נ י מ י נ

קוקט זיך אָרום, וויאָ ער וואָלט עמייצען זוכען.

ווערד ווינגעט עס דא און גאָרטען? ... כ'האָב שיזן לאָנג אָזֶט געווינַן
ニישט געהערט; אָזֶוי אויפֿן הויבען קול ...

י' ח י א ל

שטעטלט זיך אויפֿ, וווען ר', בנימין דערגעהנטערט זיך צו איהָט.
דאָס האָט דינה געווינַט נאָר וואָם, אָיְדרַעַר דו ביסט אָנגּעַקּוּמַעַן.

ר' ב נ י מ י נ

דינה? וואָם אָיז דֵי סְבַח?

יְהִי אָל

צּוֹלִיעַב מֵיר הָאָט זַי גַּעֲוַיִּינַט.
ר' בְּנֵי מִין

הָאָסְטַט עַמְּמוֹת דִּין אַיְונְגַּעַנְעַם וַיְלַעַן גַּעֲמַכְט אָזּוֹי, זַי זָאַל וַיְיַעַנְעַז?

יְהִי אָל

יא ...

ר' בְּנֵי מִין

מְסֻתְמָא נִישְׁתָּא אַיְצְטָעַר עַרְשַׁת הָאָט זַיְדַּר דַּי סְבָה אַנְגַּעַהוַיְבָעַן, צּוֹלִיעַב
וּוְלְכָעַר זַי הָאָט גַּעֲוַיִּינַט?

יְהִי אָל

נוֹט אַיְצְטָעַר.

ר' בְּנֵי מִין

אוֹן וּוֹאַס בַּעֲשַׂטְעַהַט עַס?

יְהִי אָל

זַי וּוֹיל, אַיְדַּזְאַל גַּעַהַן גַּעַגְעַן מַיְוַן אַיְונְגַּעַנְעַם פַּעֲרַשְׁטָאַנד — זַי וּוֹיל,
אַיְדַּזְאַל אַיְהָר קִינְדָּעַר גַּעַבָּעַן.

ר' בְּנֵי מִין

דָּאַס הַיּוֹסְט, זַי פַּעֲרַלְאַנְגַּט פָּוּן דִּיר, דַּו זָאַלְסַט זַיְוַן אַיְדַּ, אוֹן דַּו
וּוְלְסַט נִישְׁטַט. דָּאַס מִיְּנְסַטְוּ?

יְהִי אָל

שְׁוּוֹיְגַּט.

ר' בְּנֵי מִין

הָאָב אַיְדַּ הַיּוֹסְט עַמְּנוּשַׁת פַּעֲרַשְׁטָאַנדַּן?

יְהִי אָל

זַי פַּעֲרַלְאַנְגַּט פָּוּן מֵיר קִינְדָּעַר: נָאָר וּוֹיל אַיְדַּ בֵּין אַיְדַּ, קָעַן אַיְדַּ
אַיְהָר פַּעֲרַלְאַנְגַּט נִוט עַרְפְּלַעַן.

ר' בְּנֵי מִין

גַּאנְץ אַיְונְגַּעַתְלַטְעַן.

אַיְדַּ פַּעֲרַשְׁטָהַה נִישְׁטַט, דָּעַרְקָלְעַר מַוְּרַ.

יְחִיאָה

איך בין צו דעם דורך מײַן אַידִישֶׁקְיִיט געַקְומָעָן.

ר' בְּנֵי מִין

דורך דיין אַידִישֶׁקְיִיט?

יְחִיאָה

יא, דורך מײַן אַידִישֶׁקְיִיט.

ר' בְּנֵי מִין?

דאָם היִסְטָמָט, איך אלְיוֹן האָב עַמְּדֵךְ גַּעֲלָרְנָט?

יְחִיאָה

דיין תורה אוּנוּ גַּעֲוָעָן דער פֿעַרְפֿאַלְאַנְצָטָר בְּוּיִם, אוּוֹף וּוּלְכָבָן דער דָּזְוִינְגָּר גַּעֲדָאָנָק האָט אוּפְּגַּעֲבְּלִיחָת ... דוֹ חָסְטָמָט מִיד גַּעֲלָרְנָט: אַמְּדָבָר אוּזָּה די וּוּלְטָ: אַמְּדָבָר מִוּט וּוּלְדָעַ חַיּוֹת. אוּנוּ אַיִּין דָּעָם מְרָבָר, צוֹוְשָׁעָן די וּוּלְדָעַ חַיּוֹת לְעַבְתָּ אַשְׁעַפְּלָעָ אַלְיוֹן אוּנוּ אַלְעָם חַיּוֹת שָׁאַרְפָּעָן אוּוֹף אַיִּם זַיְעַרְעַ צִיְּהָן. אוּנוּ דָּאָם הָרֶץ פּוֹנְגָּם שְׁעַפְּלָעָ פְּאַכְּטָ פְּאַרְשָׁרָעָ: טָאגָן אוּנוּ נָאַכְּטָ עַר פְּאַרְשָׁרָעָ. — נָאַר צּוּרִיסָעָן וּוּטָעָם קִינְגָּרָן נִיְּטָ, וּוּיְלָ דָּאָם שְׁעַפְּלָעָ מוֹזָעָבָעָ, חָאַטָּשָׁ אַיִּן שְׁרָעָקָ — נָאַר גַּעֲבָעָן מוֹזָעָם, וּוּיְלָ אַוְיָוּ וּוּיְלָ גַּאְטָ... .

ר' בְּנֵי מִין

אוּוֹי וּוּיְלָ גַּאְטָ ... אוּנוּ דוֹ גַּלְוִיבָּסָט נִישְׁטָמָט אַיִּין דָּעָם?

יְחִיאָה

דורך דעם גַּלְוִיבָּעָן בֵּין איך צוֹם גַּעֲדָאָנָק גַּעֲקְומָעָן, צּוֹלְעָב וּוּלְכָבָן דִּינָה האָט נָאַר וּוּאַס גַּעֲוָוִינָט.

ר' בְּנֵי מִין

נִישְׁטָמָת! נִישְׁטָמָת דורך דעם גַּלְוִיבָּעָן בִּיסְטוּ דָעַרְצָו גַּעֲקְומָעָן. קִיְוִינְמָאָל בְּרַעֲנָגָט נִישְׁטָמָת דער גַּלְוִיבָּעָן צוֹ טְרַעְרָעָן אוּנוּ צַוְוִינְעָן.... קִיְוִינְמָאָל נִישְׁטָמָת! ... שעַהַן אַיִּין דער קוּוֹאָל וּוּאַס קוּוֹעָלָט אַיִּין פְּעָלָד צוֹוְשָׁעָן די גַּרְיָנָעָ גַּרְאָזָעָן: שעַהַן אַיִּין דָּאָם שְׁטְרָאַמְּגָעָ וּוּאַסְעָר וּוּעָן די זוֹן רִוְּסָט פּוֹן דָעָם דָּאָם אַיִּין אַרְאָב: שעַהַן אַיִּין דער הִימָּעָל וּוּעָן דער וּוּינְד האָט פּוֹן זַיִּין אַוְיְסְגַּעְשְׁטָרְעַנְטָר בְּלוּיָּה

קייט די וואלקען פערטריבען; אלז איז דאך שעהן און פיין — נאר שעהנער פון דעם אלעמען איז די נשמה פון דעם מענשען איז דער מינוט ווי זי גליובט ... דעםאלט שפינעלט זי זיך אב דעם לוי-טערען קוואל צוישען זיין גראונען; דעם מעכטינען טיך ווען ער שטראמט צוישען זיין ברעגען; און אמאל נאך וויאט איבער זיין גראונען גרייכט ער; און אלע זיעבען חומלען מיט אלע זיעערע ליבטיגע שטערען שפינעלט דעםאלט די נשמה איז זיך אב ... גלייז בען, גלייבען ... ביז צו דער לאַצעטער גרע פון דעם מענשען זאל דאס הארץ דער גלייבען נישט פערלאָזען. און גלייבענדיג זאל די נשמה זינגען ... און גלייבענדיג זאל זיך דערהייבען און בליהען ...

י. ח. י. א. ל.

יא. דאס איז זעהר שעהן ...

ר' בְּנֵי מִין

נאָר ווֹאָס דָּעַן ווַיְלַסְּטוּ?

י. ח. י. א. ל.

אייך וויל מיד בעפריען פון דעם גלייבען, און י. ס. ו. ר. י. מ. זענען שעהן איז מיר זינגען דאס פיער, דזוד וועלכען די וועלט בעדראָר זיך לַיְמַעַרְנוּ פֿוֹ אַיְחָר שְׁמֹעֵי ... אָז אָז דעם פֿיְעָרְן פֿוֹ אַנוּזָּרְעָה הייזער לַיְמַעַרְתְּ זיך די נשמה פֿוֹ דער וועלט ...

ר' בְּנֵי מִין

ער שפֿירֶת זיך שוֹאָד; ער דערגעהענטערט זיך צום באָנק און בלויַבְט דָּאָרט שְׁטָעָהָן. רעדט שוֹאָכְעָר, מיט אַנְגַּיְינְגַּה אַלְטְּעָנְגָּר אָונְדָּרְוָהָגְּקִוְּתָן.

אוֹ נָאָך דַּעַם אַלְעַמְעָן מִיְּנַסְּטָן נָאָך אָז דָו גְּלִיְבָּסְטָן, אָז דָו בִּיסְטָן אָיֵד אָז מִינְסָם אֲקִינְדָּן?

י. ח. י. א. ל.

יא. אייך גלייב ... און אפשר ווועט אונז ביידען גריינגעָר וווערעדען, ווען דו וועסט מיך אויסהערען ער לעזעט פון אַפְּאָפְּרָיְר, ווֹאָס בְּיוֹ אַיְחָם אָזָן חָאנְדָן. מִיּוֹן פָּאָלָק, מִיּוֹן האָרְצִינְגָּ פָּאָלָק!

ד' בְּנֵי מִין

וּאָם אַיִן עַם?

יְהִיא אֶל

דָּם וּוּטָ זַיִן מִין צֹואהָ אַלְמָ אִיד לְעוֹזָ מִין עַלְעַד
 פָּאַלְקָ . . . אֲ טַהְיוֹל פָּוּ דִין גְּרוּסְעַר נְשָׁמָה אַיִן
 מִיר דָּרְךָ מִיןָעַ עַלְתָּעָר אַיְבָּרְגָּעָנְטָפָעָרְטָ גְּעוֹאָרָעָן. אַיִן מִיןָעַ
 אַדְעָרָן שְׁלָאָגָנָטָ דָּם בְּלָוָטָ פָּוּ דָעָם עַרְשָׁתָעָןָ פָּוּ דִיןָעָןָ קִינְדָּעָרָ וָאָם
 הָאָטָ אַוְיָף זַיִד דָעָם נָאָמָעָןָ דָעָם אַוְיָסְדָעְרוֹעָהָלָטָעָןָ אַנְגָּהָוִיָּבָעָןָ צָוָ
 טָרָאָגָנָעָןָ אָנוּ זַיִן הָאָרָצָעָןָ טָרָאָגָנָטָ עַרְדָּעָם וּוּהָטָאָגָנָטָ פָּוּ דָעָם עַרְשָׁדָ
 טָעָןָ וָאָם גְּלִיְיךָ מִיטָּדָעָם אַוְיָסְדָעְרוֹעָהָלָטָעָןָ נָאָמָעָןָ וּוּיְנָעָםָ הָאָטָ
 עַרְדָּעָמָ זַיִדָּ. מִיןָ לִיבָּ אַיִן גְּבוּנָדָעָןָ מִיטָּ שְׁטָרְיךָ, נָאָךָ אַיִן דִּיָּ
 אַוְרָאָלָטָעָ צִיְּטָעָןָ גְּעַפְּאָכְבָּטָעָןָ, אָנוּ פָּוּ אַוְנָטָעָרָ דִּיָּ שְׁטָרְיךָ טָרִיפָטָ
 בְּלָוָטָ אַוְיָלָ מִיןָ וּוּגָןָ אַוְיָףָ מִיןָ שְׁטָעָגָן. אַיִקָּ בִּיןָ אַיְינָרָ פָּוּ דִּיָּ-
 נָעָ קִינְדָּעָרָ, וָאָם פִּיהְלָטָ דָעָם וּוּהָטָאָגָנָ אַזְוִיָּ שְׁטָאָרָקָ אָנוּ אַזְוִיָּ בִּיטָּרָ.
 אָנוּ וּוּ לִיעַבָּ אִידָּ וְאַלְ דִּיךְ נִוְתָּהָבָעָןָ אָנוּ וּוּ טִיעָרָ דִּיָּ זְאָלָסָטָ מִירָ
 נִוְתָּזָיָןָ, קָעָןָ אִיךְ מִיןָ פְּעַרְשָׁאָטָעָןָ בְּלָוָטָ נָאָךָ מִירָ קִינְגָּעָםָ נִוְתָּ
 מָאָכָעָןָ יְרָשָׁעָנָעָןָ, אָנוּ דִּיָּ יִסְוָרָםָ פָּוּ מִיןָ הָאָרָצָ קִינְגָּעָםָ נִוְתָּ
 טָרִויָּעָןָ: אָנוּ מִיןָ גְּנוּרָלָ נָאָךָ מִירָ וְאַלְ אַיְנָגָנָאָצָעָןָ פְּעַרְשָׁטִינָגָנָעָרָטָ
 — אִיךְ וּוּילָ אָזָ מִיןָ הָאָרָצָ קִיְיןָ לִיעַבָּ קִינְדָּ אִיחָםָ נִוְתָּ בְּעַרְיהָרָעָןָ;
 וּוּרָעָןָ: וְאַלְ קִיְיןָ טָרָעָרָ פָּוּ קִיְיןָ לִיעַבָּ קִינְדָּ אִיחָםָ נִוְתָּ בְּעַרְיהָרָעָןָ;
 וְאַלְ קִיְיןָ וּוּוּנָקָעָןָ פָּוּ לִיעַבָּ פְּרוּוּעָןָ אִיחָםָ נִוְתָּ וּוּוּיכָרָ מָאָכָעָןָ אָנוּ
 וְאַלְ אֲפִילָוּ דָעָרָ עַלְעַנְדָרָ אַלְיָוָןָ מִירָ נִוְתָּמָנָצָחָ זַיִןָ, כְּדִיָּ אִיךְ וְאַלְ וּדְ
 אִיזָּ דָעָרָ שְׂוִיםָ פָּוּ אֲ צְוִוִּיתָעָןָ אָנוּ מִיןָ גַּעַשְׁטָאָלָטָ וּוּאַרְפָּעָןָ אָנוּ אַוְיָףָ
 אִיןָ אַוְיָגָנְבָּלִיקָ וְאַדְ פְּרָגָנָעָןָ, גְּנָאָרָ שְׁפָעָטָרָ וְאַדְ אַוְיָפָוּוּאָכָעָןָ נָאָךָ
 עַלְעַנְדָרָ, נָאָךָ פְּעַרְלָאָרָעָנָרָ אָנוּ לְאוֹזָןָ נָאָךָ זַיִדָּ אֲ גְּרוּסָעָןָ זַיְנָרָ
 אֲ פְּעַרְזָיָטָעָןָ, פָּוּ וּוּלְכָעָןָ סְאַלְ שְׁפָעָטָרָ נָאָךָ מִירָ אֲ דָוָרָ וּוּאָקָסָעָןָ...
 אֲ דָוָרָ מִיטָּ לְוָסָטָ אָנוּ לְעַבָּעָןָ אִיזָּ דָעָרָ יְנוּנָרָ וְאַיִקָּ — אָנוּ שְׁפָעָטָרָ
 גְּלִיְיךָ וְאַיִקָּ, דְּרָעָשְׁפָרָעָןָ אִיזָּ הָאָרָצָעָןָ אַנְ' אַבְקָלָאָגָנָ פָּוּ אַלְטָעָ צִיָּיָ

טען: — קירבען נלאקען און געווין פון קלינגען קינדרער; תפירות בעטענדע און טרעחרען פערונגאָסענע; אַ ריח פון בשמי' און וווײַר רעד מיט'ן ריח פון מענשען - פֿלְיוּשׁ גַּעֲבָרָאָטָעָנָע ... אַיד וווײַז זַיְוִין דַּעַר לְעַצְתָּעַר פָּוֹן מִיְּוִין פָּאָטָעָרָס הַוִּוִּין אָוֹן נָאָד מִיר זָאָל קִיְּוִין גַּעֲדָעָבָעָנִישׁ נַיְמָט בְּלֵוִיבָעָן....

ד' בְּנִים מִין

דער לעצטער... דער לעצטער...

יְהִיא אָס

יא, דער לְעַצְתָּעַר מִיְּוִין פָּאָטָעָה.

ד' בְּנִים מִין

הויבט אָן פָּוֹן שְׂוּוֹאַכְּיִוָּשׁ צָו פָּאָלָעָן אָן אַ זְיוּט.

יְהִיא אָס

שְׂטוּצֶט אַיִּחַם פָּאַרְזִוְיכְּטִיגּוּ, לְעַגְתָּעַר אַיִּחַם אַנְיִידָעָר אַוִּיתָ דַּעַר בָּאנְקָ.

דריטער אקט

דאַס אַיְוגעגעַן צִוְמָעַר ווֹי אֵין עֲרַשְׁתָּעַן אַקְטַּן. אַרְוֹם הַאַלְבָּעַן טָאגַן.

ר' בְּנֵי מִזְן

בעוּווֹיזֶט זַיְד אֵין טַרְפָּן פָּוּן זַיְן צִוְמָעַר, גַּעֲפִירָהָרֶת אַונְטָעָרֶן הַאֲנָדָר
פָּוּן שְׁרָהָן. עַר אַיְזָה שְׁטָאָךְ גַּעֲלַתְשָׁעַרְטָן גַּעֲוֹזָאָרָעָן, אַבְגַּעַשׂוֹוָאָכָט. עַר קוּקָטָן
זַיְד אַרְוֹם ווֹאוֹ צַו פַּעֲרָנְעָהָמָעָן אַגְּאָרָט.

שְׁרָה

אַיְזָה גַּעֲלַתְשָׁעַרְטָן אָוָן נִידְרַגְעַשְׁלָאָגָעָן.

אַמְשָׁר זַאָל אַיְזָה דִּיק גַּאֲרָ אַוִּיפָּה דַּעַר גַּאֲסָ אַרְוִיסְפִּיהָרָעָן?

ר' בְּנֵי מִזְן

דאַס ווּעַט שַׁוִּין זַיְן אַבְיָסָעָל צּוֹפִיעָל פָּאָר מִיר.

שְׁרָה

אַיְיךְ ווּאַלְטָן דִּיךְ אֵין גַּאֲרָטָן אַרְוִיסְפִּיהָרָעָן.

ר' בְּנֵי מִזְן

אַה, דַּעַר גַּאֲרָטָן. צַו שְׁפָעַט אַבְיָסָעָל.

שְׁרָה

וּוְאָס הַוִּיסְטָן, צַו שְׁפָעַט?

ר' בְּנֵי מִזְן

שַׁוִּין דַּעַר זַוְמָעַר אַוּוֹעָק. שַׁוִּין בָּאַלְדָּא לְאַלְעָה בְּלַעַתְעָר אַרְאָבְגַּעַפְאָלָעָן.
וּוְעַסְטָמִיךְ צּוֹפִיחָרָעָן צַו מִיּוֹן אַלְטָעָן אַרְטָן נַעַבָּעָן פַּעַנְסְטָעָר, אָוָן דַּאַס
פַּעַנְסְטָעָר עַפְעַנְעָן.

עַר זַעַטְשָׁזָן זַיְד אַוִּיפָּה זַיְן אַרְטָן נַעַבָּעָן פַּעַנְסְטָעָר.

שְׁרָה

דאַס ווּעַט דִּיךְ טַאָקִי גַּוְתָּן זַיְן. עַפְעַנְטָן דַּאַס פַּעַנְסְטָעָר. דַּוְכָּטָן מִיר, אָוָן
עַס צִיהָתָן קַעַלְטָן פָּוּן דָּאָנָעָן.

ר' בְּנֵי מִזְן

ברִוְיטָעָר עַפְעַן אַוִּיפָּה, ווּעַט קִיּוֹן ווִינְדָן נִוְתָּצִיהָעָן.

ש ר ה

זוי עפֿענט אָוִיפֶּ בְּרוּיט דָּאַס פָּעַנְטָעָר. עַם בעוֹווֹיזָעַן זַיְד צָוְוִינְגָּעָן
מייט פָּעַרְגָּעַלְבָּטָעָ בְּלָעַטָּעָ.

ד' ב נ י מ י נ

בִּינְאָכָט מָזוֹ שָׂוֵין זַיְד קָאַלְט, וּוֹאַס דֵּי בְּלָעַטָּר זָעַנְעָן מִיט אַמְּאַל
גָּעַל גַּעֲוָאָרָעָן.

ש ר ה

אַיך וּוְעַל דֵּיר עַפְעָם אָוְנְטָעַרְלָעְגָּעָן אָוְנְטָעָרָן פְּלִיצָע, דֵּיר זָאַל גְּרִינְגָּעָר
זַיְד צָוּזְעָן.

ד' ב נ י מ י נ

וּוְעַט שָׂוֵין רָעַכְתָּ זַיְד. אַיְצָטָעָר וּוְעַסְטוּ מִיר דָּעַרְלָאָנָגָעָן מִין סְפָר פָּוּ
יעַנְעָם חָדָר.

ש ר ה

וּוְיל גַּהְןָן.

ד' ב נ י מ י נ

וּוְאָרָט נָאָר אַיְין וּוְיְילָעָן.

ש ר ה

זוי קוּקָט אַיְהָם אָן אָוְנוֹרְוָהָגָן.

ד' ב נ י מ י נ

שְׁטִיל אַיְן שְׁטוּבָ. אַ מעַרְקָוּוִירְדָּיָגָעָ שְׁטִילְקִיָּתָ. גָּאָר נִישָּׁט וּוּ אַיְן
הָאַלְבָּעָן טָאגָן.

ש ר ה

זָאַל אַיְד דֵּיר בְּרָעַנְגָּעָן דָּעַם סְפָר?

ד' ב נ י מ י נ

הָעָרָסָט וּוּדָעָר זָוְגָעָן טִיקָּט? פָּוּן דָּעַם דָּרְיוֹתָעָן חָדָר הָעָרָסָט זָיְד דָּאַס
טִיקָּעָן זָוְגָעָן. אַ מעַרְקָוּוִירְדָּיָגָעָ שְׁטִילְקִיָּתָ.

פָּוּן צָוְוִיְתָעָן צִימָעָר הָוִיכָט זָיְד אָן צָוּ הָעָרָעָן יְחִיאָלָס שְׁטִימָעָן,
וּוְעַלְכָּעָ גַּעַת בִּיסְלָעְכָּוּוֹיָ אַיבָּעָר אַיְן אַנְ'אוּפְגָּעָלְלָעָרָעָן נִיגָּוּן וּוְאָס
בְּיּוּם לְעָרָנָעָן. בִּידָע וּוְאָכָעָן אָוִיפֶּ אָוּן מִיט גְּרוּסָ בְּנָהָה הָעָרָעָן זַיְד
צָוּ. סְפָרָעָת וּוְדָעָר שְׁטִיל.

ש ר ה
האסט געהערט?

ר' בְּנֵי מִין
וואם זאל עם הייסען?

ש ר ה
ער לערנט.

ר' בְּנֵי מִין
אוון דו ביסט שוין דערמייט צופרידען?

ש ר ה
כ'וויס, מיר דאכט זיך אלען, נאט וועט מיין צער אונגעהמען; ער

וועט איהם זיין הארץ צוריק אומקעהרען.

ר' בְּנֵי מִין
נאר נישט דאס...

ש ר ה
איך פערשטעה נישט.

ר' בְּנֵי מִין
איך הער אין דעם קול גאנדר עפעם אנדערש. נישט מיט דעם קול האט

ער געלערנט, ווען די תורה אונזערע אויז פאר איהם הייליג געווען.

דאס מיינט ער דעם אלטען ייגנו צופאסען צו זיין נייע ווילדע גע-

דאנקען. דער ניגנו יונער קען זיך אבער נישט צופאסען — אוון

קיינמאָל וועט עם נישט זיין.

ש ר ה
אפשר זאלסטו מיט איהם נאך אמאָל רעדען?

ר' בְּנֵי מִין
ס'אויז איבעריג.

ש ר ה
איך וועל איהם אריינרוףען אהער.

ר' בְּנֵי מִין
עם וועט צו קיין שום תכליות נישט ברענגן. אנדערש אויז דאך נישט

געמאָלט וואם ער בעהאלט זיך אזווי פון מיר. אוון אפשר וויל ער זיין

טרויערג פנים נישט בעוויזען. אפשר וויל ער נישט בעוויזען, או זיין געמייט איז נאך שועער ער פון מײַנעם. מען בעדראָל נישט... וואָס איז מיט איהָר?

ש ר ה

זוי רעדט גארנישט. נאך איינמאָל האָט זי ווי אַ קלײַן קינד געווינט איז מעהָר נישט; איז ווי שטומ געווואָלען איז געהָט פון איהָר חדַר נישט אַרוּים.

ר' בְּנֵי מִין

געכטען, וויזט אַוִיס, האָט זי יָא געווואָלֶט מיט מִיר רעדען, נאָר זוי האָט עס נישט געטאוּן.

ש ר ה

פָּוּ וּוֹאָנוּן וּוַיִּסְטוּ עַס?

ר' בְּנֵי מִין

זוי איז צו מִיר אַרְיִינְגַּעֲסָמָען. אַ צִּימָט אַיז זי בַּיִם טִיר גַּעַשְׁמָאנָען, האָט מַיְךְ אַגְּנָעָקָט אָזֶן אַיז דָּעַרְגָּאָךְ צָוִירָק אַרְיוִיסְגַּעֲנָגָעָן. שְׁפָעָטָר האָט זי ווַיַּדְעַר דַּי טִיר גַּעַפְעָנָט, אַ פָּאָר טְרִיטָט גַּעַמָּאָכָט אַיבָּעָר דָּעַר שְׁוּעָל אָזֶן ווַיַּדְעַר קִיּוֹן ווְאָרָט נִישְׁתָּאָרְיוִיסְגַּעֲרָדָט. אָזֶן צוֹוִי שׂוֹוִיְגַּעֲדָרִיג האָט זי זֶיךְ צָוִירָק אַוְמַגְּעָקָעָהָרָט... דָּאָס האָב אַיךְ שׂוֹוִי גַּאֲרָ נִשְׁתָּאָרְיוֹשָׁתָאָנָעָן.

ש ר ה

אַפְּשָׁר האָט זי גַּעַמְיָינָט, אָז דַו שְׁלַאֲפָסֶט?

ר' בְּנֵי מִין

איַר בֵּין גַּעַזְעָסָעָן אוֹיְפְּ מִין גַּעַלְעָנָר.

ש ר ה

וְאָס וּוּעָט זַיְן דָּעַר סֻּפְּ?

ר' בְּנֵי מִין

ער זַאנָט, אָז ער ווֹיל זַיְן דָּעַר לְעַצְטָעָר... ער זַאנָט.

ש ר ה

אַבָּעָר דָּעַר סֻּפְּ וְאָס וּוּעָט זַיְן?

ר' בני מין

ニישט ביזס מענשען איז דער האנד ליענט דער גורל פון דער וועלט.
וועט נאט וועלען, וועט ער ווירדר אַ מאָבל ברענגען: וועט ער ווירדר
אלע מענשען פון דער ערדר אַבעמַעְקָעָן — איז ער וועט וועלען, וועט
ער דאָך אַנְ' אַוְיסְדָּעָרָוְהַלְטָעָן אַיבָּעָרְלָאֶזְעָן, וואָס וועט ווירדר די^{ווערד בעפֿרְכְּטְפֿערְן.}

ש ר ה

אַבעְרָ מִיט אַונְזָעָר שְׁטוֹב?

ר' בני מין

אוֹנוֹ וועַן מִיר ווֹאַלְטָעָן גָּאָר אַינְגָּאנְצָעָן גָּעוּוֹן חַשּׁוֹכִי בָּנִים? ווַיַּסְמֵט
אוֹנוֹ גָּאָרְנִישְׁת?

ש ר ה

נאָט האָט אַבעְרָ אַזְעַלְכָּעָם מִיט אָנוֹ נִישְׁט גַּעֲטָהָאָן. ער האָט דאָך
אָנוֹ אַ קִינְד יָא גַּעֲנַעַבָּעָן...

ר' בני מין

איּוֹ עַס אַ נְסִיוֹן גָּעוּוֹן: אוֹן דָּרָצָו אַיז דאָך נִישְׁט יַעֲדָרְעָר זְכָה.

ש ר ה

מיַט וואָס האָב אַיך עַס פָּעָרְזִינְדִּינְגָּט בַּיְּ גָּאָט?

ר' בני מין

פָּעָרְזִינְדִּינְגָּט? נִישְׁט אוֹיף דָּעַם זִינְדִּינְגָּעָן שִׁיקְטָט גָּאָט זִינְעָן נְסִיוֹנָות.
איּוֹ אַברָהָם אַבְּיָינוּ רִיןְ פָּוּן זִינְדָּעָן אוֹן גָּאָט אוֹיף אַיהֲם אַ
נְסִיוֹן גַּעֲשִׁיקְטָט, ער זָאָל אָהָן אַיְינְ קִינְד בְּלִיְבָּעָן.

ש ר ה

ציַ דָּעַן אוֹן עַס פָּאָרְ דִּי כְּחֹותְ פָּוּן אַ מאָמָעָן אַזְעַלְכָּעָם נְסִיוֹנָות אַיבָּעָרָ
צּוֹטְרָאָגָּעָן?

ר' בני מין

שְׁמָאָרָק זִיךְ. זָאָגְן: אַיךְ דָּאָנְקָ דִּיךְ, גָּאָט, אוֹן אַיךְ לְוִיבָּ דִּיךְ, וואָס דָו
הָאָסְטָט מִיךְ גַּעֲבָעָנְשָׁט, אוֹן דִּיןְ קְלִילָה, וואָס דָו הָאָסְטָט אוֹיף מִיר אַנְדָּ
גַּעֲשִׁיקְטָט, האָב אַיךְ עַס שְׁפָעְטָרָא אוֹיךְ פָּאָר אַ ברְכָה אַנְגָּעָנוּמוּן. וואָר
רוֹם דִּיןְעָן קְלִילָה וואָס דָו שִׁיקְטָט אוֹיף אַ מעַנְשָׁעָן — זָעָנְעָן עַס

ברכות".... מיר. נאטם בעשעפערנישען, זענען אינס פון זייןע וואונ-
דרער, און דעם געדאנק וואס ער האט אונז געגעבען איז עס צו בער-
גראיפערן זייןע וואונדרער — און זיין גראיסקייט צו לוייבען. אוזי איז
עס געשעהן און אוזי וועט עס שפערטער, איז די וויטעריגע דורות,
אויך זוויירן. און אויב אינער מאינט, איז ער קלערט אנדערש,
היסטעם, איז נאט האט אוף אַרגע זיין חסר אראבגענומען פון דעם
דאזונגען מענשען.... און אט אוזי טראפט עס אמאל מיט אַנאצען
דור: — נאט נעהמת אראב זיין חסר פון אַנאצען דור.

ש ר ה

וואו פאר זיך.

און ער האט געמאכט, איז עס זאל וועה מהאן: יסורים זאלען אופין
מענשען פאלען איבער זייןע כחות....
ד' ב נ י מ ז

איין דעם בעשטעט דער גראיסער סוד פון דער בריהה. אלץ ווערט
מייט וועהטאג און מיט יסורים גראיסע געבאָרָען. איזו דען פאָראָהָאנָען
אַגרָָעָסָעָר גָּלִיק פָּאָר דָּעָר מָוְתָּעָר, וָוִי דָּעָמָלָט, וָוֵן זִי בָּרָעָנְגָּט אַיְהָר
קִינְדָּאָוִוָּפָּעָר מִט דָּעָם, וָוָאָס עַד האט אַיְהָר שׂוּעָרָעָר
גָּלִיק פָּעָרָגָעָסָעָר מִט דָּעָם, וָוָאָס עַד האט אַיְהָר שׂוּעָרָעָר
יסורים אַגְּנָגָשָׁקָט, כְּדֵי דָּאָס גָּלִיק זָאָל אַינְגָּנָאָצָעָן אַיבָּר אַיְהָר אֲנָכָּן
הַיְּוֹבָּעָן צָו גַּעַוְּלָטִיגָּעָן.... גַּעַחְתָּ זַוְּד עַס שָׁוֹן אֽוֹזִי פָּוּן אַנְהָוִיב וּוּלְטָ
אָן אַינְאָינְעָם גַּעַפְּלָאָכְטָעָן דָּאָס גַּרְוִוְעָט גָּלִיק מִט די גַּרְוִוְעָט צְרוֹת
אוון לִידְעָן.

ש ר ה

אפשר זאל איך נאָר שׂוּוִינָגָעָן... פָּעָרְשְׁלִיסָעָן
דָּאָס הָרָעָז...
ד' ב נ י מ ז

ニישט שטונדיין איזו דאס שׂוּוִינָגָעָן אַצייבָּעָן פָּוּן אַונְטָעָרְטָעָנְגָּקִיָּט.

ש ר ה

דָּוְרָךְ שׂוּוִינָגָעָן וּוּטָעָן דָּאָךְ אַבָּעָר קִיּוֹן זִינְדִּיגָּן וּוּאָרֶט נִישְׁט אַוִּיסָּט
דעָדָעָן.

ד' בְּנֵי מִין

אויב דו פערשטעהסת אזוי — בין איך געוויס צופרידען. האב איך געגען דעם נאָרנוישט... לאָמֹר בַּיּוֹדָע שׂוֹיְגָעָן... שׂוֹן בַּיּוֹדָע שׂוֹוִיָּן.

בלויבען שטיל, ווַיַּדְעֶר הַוִּיכְבֶּש זִיךְּן צַו הָעָרָעָן, וְוִי פַּרְיוּחָעָר, וְחוֹיאָלָס שְׁטִימָע.

ד' בְּנֵי מִין

גָּאָר אָוְנְגָּרְיוֹכְּט שְׁטָעַלְתָּעָר זִיךְּן עֲנָעָרְגִּישׁ אָוְיָה אָוְן מָאָכְט עַטְלוּכְּבָע טְרִיט אִין דָּעָר זְיוּת פָּוָן וּוְאָגָעָן סְהָעָרָט זִיךְּן יְחִיאָלָס קָוָל.

ש ר ה

דֻּעְרָשְׁרָאָקָעָן.

וְוָאָס וְוַיְלָסְטוּ מְהָאָן?

ד' בְּנֵי מִין

צַו אֵהָם, אָיֵךְ וּוּלְּסָ...

די וווערטער רְיוַיָּעָן זִיךְּן אַיְבָּעָר. עָרָקָען נִיט בעהאַלְשָׁעָן זִיךְּן אָוְיָפְּרָעָגָנָג. עַס שְׁוִינְגָּט, אַעֲרָוָלְשׁ וּוּלְעָלָן זִיךְּן אַלְיָין גּוֹבָר זִיךְּן אָוְן נִיט גַּעַהָן. יְחִיאָלָס שְׁטִימָע וּוְעָרָט מִיט אַמְּאָל אַנְטְּשָׁוּגָעָן אָוְן רָ' בְּנִימָוָן וְוִי עָר וּוְאָלָט מִיט אַמְּאָל זִיךְּן פַּרְיוּהָעָרְדָּעָג אָוְנְגָּרְיוֹכְּט עֲנָעָרְגִּישׁ פַּעְלָאָרָעָן אָוְן עָר בלוייבט שְׁטָעָהָן אִין פַּעְרָצְוּוֹיְפָּלָנָג.

ש ר ה

וְוָאָס אִין מִיט דִּיר? יְחִיאָלָס, וְוָאָו בִּיסְטוּ? יְחִיאָלָס...

ד' בְּנֵי מִין

נִוְשָׁט... נִשְׁטָה דָּוָה... סְאָוָז מִיְּנָעָן יְסָרוּת; מִיְּנָעָן אַיְגָעָן מִיְּנָעָן... גַּעַתְּאָב צַו זִיךְּן צִימָעָר, גַּעַתְּיִצְּטָפְּנָה פָּוָן שְׁרָהָן.

יְחִיאָלָס

קוּמֶּט אַרְיָין, קוּקָט פַּעְרָוָוְאָנְדָּעָרָט זִיךְּן אַרְוָם. צַו מַעֲרָקָעָן, אוּ זַעַהָר פַּיְעַל הַאַט עָר אַיְבָּרְגָּעָלְעָכְט פָּאָר דָּעָר לעצטער צִוּוֹת.

וְוָאָס אִין דָּא גַּעַשְׁעָהָן? מַוְתָּעָר! הַאָסָט מִיךְּן גַּעַרְפָּעָן? נִיט בעקְוּמְעַנְדָּיָג קִיןָן עַנְטָפָעָר, דַּעֲרַגְעַהְנְמַטָּר עָר זִיךְּן צַו רָ' בְּנִימָוָן

צימער און ער הערט זיך צו. ס'הערט זיך שורה/^ס שטימע רעדט אויף יע-
נער זויט טיר.

ש ר ה

נו, גוט, איך וועל דיך לאזען... ווי קען איך עס אבער מהא... ווילסט
ニישט, איך זאל דיך זעהן טרוועריג... ווילסט נישט, איז גוט... איז
גוט...

זוי קומט אריין און פערמאכט אהן חזק די טיר הינטער זיך. קענ-
טויג, זוי האט נאך עפעס געווואלט זאגען, נאך בעמערקענדיג ייחיא^ל,
פערענדערט זיך מאמענטאל דער אויסטרוק פון איהר געזיכט, און עס
בעקומט אַ מומערליכע צארטקייט, און אַ מומערליכע שמייבעל בעווויויז
זיך ארום איהרע ליפען, נאך באלאד פערשויננדט דער שמייבעל. זוי זאגט
גארנויט. לאזט זי זיך אראב אויף אַ שטוחל, געבען פענסטער.

י ח י א ל

מייט אַ בעהאלטעןער אונרהייגויט.

וואס איז מיט דיר?

ש ר ה

דען פאטער איז פרהיער נישט גוט געווארען.

י ח י א ל

איך האב זיך דערשראקען און האב דיך גערופען.

י ח י א ל

און איצטער וואס איז מיט איהם?

ש ר ה

איהם איז בעסער. איהם איז היינט בעסער ווי געכטען.
עם זעהט אוים, איז זיך וויל פון איהם פערבררגען ר' בנימינס צו-
שטאנד. איהרע אונרהייגע בליקען זעגען יעדעם מאל צו ר' בנימינס
טיר געווענדעט.

י ח י א ל

וואס בעהאלטסטו זיך פון מיר?

ש ר ה

מיין סיינט...

יְחִיאָה

וַיֹּלֶסֶת נִימָת, אֵיךְ זָאֵל רַעֲדָעָן?

שֶׁרֶה

אָטְטָמָה דַּירְתָּאָם וּוְאָם דַּו וַיֹּלֶסֶת אָוָן וּוְאָם דַּו פַּעֲרַשְׁתָּעַהָסֶט.

יְחִיאָה

וַיֹּלֶסֶת זִיךְ פָּזָן מִירְ דַּרְוְוְוִיטְעָרָן?

שֶׁרֶה

קוֹקֶשׁ אַיִּיחָם אָן.

יְחִיאָה

אֵיךְ וּוּעַל דַּירְ אַלְיוֹן לְאָזָעָן — דַּירְ זָאֵל גְּרִינְגָּעָר זַיְן.

שֶׁרֶה

אֵיךְ הָאָבָּדָדְ דַּידְ גַּעֲרוֹפָעָן... מִירְ אַיְזָן שְׁוּעָרְ אַלְיוֹן צֹ זַיְן אַיְזָן שְׁטוּבָן. אֵיךְ

לְעַזְעַזְעַן עַמְשָׂוִין מַעֲהָרְ נַשְׁמָטְ פַּעֲרַתְרָאָגָן.

יְחִיאָה

אוֹן אוֹן דַּו זַעַהַסְטָמָט מִידְ גַּעֲבָעָן זַיְהָן, אַיְזָן דְעַזְעַזְעַן דַּירְ גְּרִינְגָּעָר? בִּיסְטָמוֹ דְעַזְעַזְעַן

נִימָת אַלְיוֹן? נַאֲךְ אַזְוִי פִּיעַל שְׁמֻעָרָצָעָן וּוְאָם אֵיךְ הָאָבָּדָדְ דַּירְ פַּעֲרַשְׁאָפָט

אוֹן דַּו....

שֶׁרֶה

אַ קִינְדָּרְ פַּעֲרַשְׁאָפָט אַ מַאְמָעָן קִיְּוָן יְסָרוּם נִישְׁטָמָט.

יְחִיאָה

דַּאָם אַיְזָן, מַאְמָעָן נִימָת רִיבְכְּתִיגָּן.

שֶׁרֶה

וְויִ דְעַזְעַזְעַן פַּעֲרַשְׁתָּעַסְטָמוֹ?

יְחִיאָה

איַצְטָעָה, קוֹקֶעֶנְדִּיגָּן אַוִּיפָּהָדָר, טְרָאָכָט אֵיךְ פַּעֲרַשְׁעַלְמָטָעָן בְּעַדְאָרָףְ דַּי

מוֹטָעָר דַעַם טָאגָן, וּוְאָם זַיְהָטָט אַיְהָדָ קִינְדָּרְ גַּעֲבָאָרָעָן; פַּעֲרַשְׁעַלְמָטָעָן דַי

מִינְוָתָם, וּוְאָם זַיְהָזָאָ כּוֹטָעָרְ גַּעֲוָאָרָעָן. זַאֲגְמָוָה, וּוְאָם בִּין אֵיךְ פָּאָרְ

דַּירְ?

שֶׁרֶה

בִּיסְטָמוֹ פָּאָרְ מִירְ דַּאָם, וּוְאָם יְעַרְעַם קִינְדָּרְ אַיְזָן פָּאָרְ אַ מַאְמָעָן.

יְחִיאָה⁵

וּוְאָסָנָגָב אֵיךְ דָעַן אֲזַעְלְכָעָם דִיְוַן מַוְתָּעְלִיכָעָן הָאָרֶץ, וּוְאָסָנָגָט
וַיַּד אָזָוִי?

שְׁרָה

אַלְאַ, וּוְאָסָנָגָב אֵיךְ נָאָר בְּכָחַ דָעַר מַוְתָּעָר צַו גַּעֲבָעָן.
יְחִיאָה⁵

מִיטַּמְיַין שְׁכָל בְּעַנְרִיוֹף אֵיךְ עַס נִימָט.

שְׁרָה

אַמְאָמָע, אָזָן זַיְעַבְטָ אַיְהָר קִינְדָ, טְרָאָכְטָ זַיְעַרְבִּי נַאֲרְנִישְׁטָ. אַ
מְאָמָע שְׁלַאְפָט אָזָן קִינְדָ זַיְוָנְטָ אַיְהָר בְּרוֹסְטָ. נִשְׁטָה דָסָקָ קִינְדָ
וַיְוִיסְטָ, אָזָן דִיְיַיְמָע שְׁלַאְפָטָ, אָזָן נִשְׁטָה דִיְיַיְמָע וַיְוִיסְטָ, אָזָן
קִינְדָ זַיְוָנְטָ אַיְהָר בְּרוֹסְטָ. אָזָוִי אִיזָעָס נַעֲשָׂהָן. אַיְיָנָעָר אַהֲן דָעַם
אַנְדָעָרָן אִיזָעָס נַאֲרְנִישְׁטָ. — וּוּעַן נִשְׁטָה דָסָקָ קִינְדָ, וּוֹאַלְטָ קִיּוֹן מַוְתָּעָר
נִשְׁטָה גַּעֲוָעָן.

יְחִיאָה⁵

אוֹן וּוּעַן דָסָקָנְדָ וּוּעַרְטָ עַלְטָעָר?

שְׁרָה

וּוּעַן דָסָקָנְדָ וּוּעַרְטָ עַלְטָעָר, אִיזָשְׁוִין דֻעְמָאָלְטָ דִיְמָאָמָע אַיְנָגָאנְצָעָן
נִשְׁטָה; נָאָר אַיְהָר קִינְדָ אִיזָפָאַרְהָאָנָעָן. דִיְיַיְמָע אִיזָשְׁוִין דֻעְמָאָלְטָ
נִשְׁטָה מַעַהְרָ וַיַּיְאַשְׁטָעָן וּוְאָסָבָעָשִׁיצְטָ דָסָקָשׁוּאָכָעָ גַּרְעֹזְעָלָעָ פָּוָן
דָעַר בְּרַעְנָעָנְדִינָעָר זָוָן.
בַּיּוֹדָע שַׁוְוִוְיָגָעָן לְאָנָגָן.

יְחִיאָה⁵

אוֹן מַעַהְרָהָאָסָטָוָן מִיר נַאֲרְנִישְׁטָ וּוְאָסָנָגָט צַו זַאֲגָעָן?

שְׁרָה

אֵיךְ קָעָן דִיר זַאֲגָעָן נָאָר אֲזַעְלְכָעָ וּוּעַרְטָעָר, דָוָרָד וּוְעַלְכָעָ אֵיךְ זָאָל דִיךְ
נִשְׁטָה בְּרַעְנָגָעָן, חַלְיָה, צַו קִיּוֹן עֲבִירָה.

יְחִיאָה⁵

אֵיךְ פְּעַרְשָׁטָעָה נִימָט.

ש ר ה

איך וועל דיך עפעם הייסען, דו ווועט מיך נישט פאלגנען, און דער-נאר ווועטו דעם שלוד בעדראָפַען טראָגַען. וועל איך שווין בעסער נאר שווינגען. שווינגען; אלץ איזן האָרְצָען פּוּרְבָּאָרְגַּעַן אָזֶן דערבי נאר פּוֹן דעם אלמעכטיגען נאָט טראָכְטָעַן.

י ח י א ๕

איך ווים, איז דו ווועט מיך צו קיין עבירה ניט ברענגען.

ש ר ה

איך האָב פֿרִיעָר געהערט דיין קול פּוֹן יונגעם חדר אָזֶן בְּהָאָב גַּעַד מײַנט, איז די אַמְּאַלְגָּעַן טעג די לִיבְטִינְגַּעַן קעהרען זיך צו מיר וווײַידער אָזֶם. עס קעהרען זיך אָזֶם די שעהנע לִיבְטִינְגַּעַן נְעַכְתָּם, וווען איך בין אויאָף מײַזְעַן בעט געלעגען, געמאָטָעַט זיך נישט אַיְינְצְוּשָׁלָאָפְעַן, כדֵי איך זאָל קענען הערען אַיְידָר בְּיַידָעַן גַּעַזְעָנָג.... איך האָב מיך אָז דעם דערמאָנט.

י ח י א ๕

איך האָב עם טאָקָע געטהָאָן.

ש ר ה

דיין קול איז דאָך אַזְוִי גַּלְיַיך צו זוינעם.

י ח י א ๕

איך בין נאָנִיעַ אַלְיוֹן געבעיבָּעַן אָזֶן איך האָב געוואָלְט אַזְוִי מאָכָעַן, איז איך זאָל מיך אָז מײַינְעַי יונגען יאהָרָעַן דערמאָהָנָעַן.

ש ר ה

דיינע יונגען יאהָרָעַן... אָזֶן אַיצְטָעַר?

י ח י א ๕

אַיצְטָעַר אָזֶן מײַן האָרְצָען געווֹאָרָעַן אָזֶן פֿאָרְדָּע אָזֶן אַיְינְגָּעַן לְיַידָעַן אָזֶן די יונגעַנְד אָזֶן פֿאָרְבִּי.... האָסְטָמָרָה גַּעַרְנִיט ווּאָסְטָמָרָה צו זאָגָעַן?

ש ר ה

איך ווים נישט.

י ח י א ל

איך פערלְאנַג עם פון דיר. איך וויל, דו זאלסט צו מיר נאך רעדען....
דו ביסט פאר מיר דאס הייליגע געשטאלט, וואס שועבעט אום און
די שטייע נעצט אויף די אידישע בית-עולם'ס און פערניזט אויף
יערדען קבר אין דער שטיל הייסע טרעהרען, און או דער מארגענע-
שטערן געהט אויה, פערשוינדט דאס הייליגע געשטאלט, לאזענידג
אויפֿן בית-עולם א סוד א בעהאלטעןעם, וואס קיינער ווייסט ניט
זיין בעשיה.

ש ר ה

טרעהרען פערמאג איך וו יעדע מאמע; אבער איך וויל דיר, מיין
קינד, קיון טרעהרען נישט שענגן.

י ח י א ל

גייג, איך בעט פון דיר קיון טרעהרען ניט. איך בעט פון דיר, או דו
זאלסט אויף מיר דיונע אוינגען ואורפֿען, ווי אויף א קליען פערשטיפט
קינד, וואס די מאמע שלאנט און איבער די הענדטלעך און דערנאך
וואען וויאנט ווישט זי איהם די טרעהרען אב און קוושט איהם אויף
זייןע פערווינטער בעקעלאך... און או דאס קינד וווערט אנטישלאפֿען,
שטעחט זי, די מוטער, בי זיין ווינגעלאך און זי מסרט'ט בי זיך און
הארצען אליאן אויף זיך... "כ'חאָב עַמּ, גַּעֲבֵה, אָמוֹזִיסְט אַיבָּעֶר די
הענדטלעך געשלאנען..."

ש ר ה

זי וווערט בעגוייסטערט פון זייןע רוייד, זי קוושט איהם מיט לייעבע
אין די אויגען אריין, פערגעשענדיג זיך אינגענצען.

י ח י א ל

וועסטו מיר דאך עפעם זאנען...

ש ר ה

אייצטער ביסטו שוין פון מיין רשות ארוים; אין דעם רשות פון
נאט ביסטו.

י ח י א ۶

אליז וואס דו וועסט מיד הייסען, וועל איך פאלגען, גלייך ווי גאט
אליאון וואלט עם מיר הייסען.

ש ר ה

און דו וועסט נישט פאלגען.

י ח י א ۶

שווינט.

ש ר ה

איך וויל פון דיר איין זאך בעטטען — דיין מאמע פערלאנגט עם פון
דיר. — ניין, זי בעט עס פון דיר. געה אריאן צו דינהן אין איהר
חדר אריאן. טרייסט זי, געפין פאר איהר א פאר ווערטער. איך
קען עס נישט. איך קען נישט שטעלען קיין גראנץ' פאר מײַנע
טרעהרען, ווען מײַנע אויגען בעגעגעגען זיך מיט איהרעו — אבער
דו .... האסטו דען נישט דיין גאנצע יוגענד וועגען איהר גע-
חלומט? ....

י ח י א ۶

א, מײַן חלום!

ש ר ה

געהסטו נישט?

י ח י א ۶

וואס זאל איך איהר זאגען? מיט וואס פאר א ווערטער זאל איך
זיך צו איהר ווענדען?

ש ר ה

וועניג ווערטער זענען פארהאן אין הארץן, וואס טראנט ליעבע?
י ח י א ۶

ווי שרעקליך, אונדרער באָרעדינג דיינע ווערטער זענען! דיינע צערט-
ליך מוטערליכע ווערטער ברענען אונ' דחמנות' דיג ... דיינע צערט-
ליך מוטערליכע ווערטער, מיט בשטימ געזאלכטער, און מיט שמער-
צען געזאלכטער. נו, שווין: איך וועל צו איהר אריינגעהן, אדרער זיך
וועט גאָר אַחר אַריינקומווען .... נו, איך וועל זיך רופען און זיך וועט

אַהֲרֻעַ אַרְיוֹנְקָומָעַן מֵיט אַהֲרַב בְּלָאָם, פֿעַרְחַלּוּמַט גַּעֲזִיבָט; מִיט
אַהֲרֻעַ פֿעַרְחַלּוּמַטְעַ אַוְינָעַן — זַי וּוּעַט אַרְיוֹנְקָומָעַן אָוָן בְּרַעְגָּעַן:
וּוְאָסָה אַסְטָוּ מִיד גַּעֲרוֹפָעַן? וּוְאָסָה וּוּלְסָטָוּ מִיר זַאֲגָעַן? ....
וּוְאָסָה זָאָל אַיךְ אַהֲרַב עַנְטָפָעַן? אַיךְ הַאָב דָּאָד פָּאָר אַהֲרַב קִין עַנְטָפָעַן
פֿעַר נִיט .... נִינוּן, אַיךְ הַאָב נִיט וּוְאָסָה צָו עַנְטָפָעַן ....

ש ר ה

קִין אַיּוֹן וּוּאָרטָה אַסְטָוּ נִישְׁתָּה פָּאָר אַהֲרַב?
י ח י א ל

אָוָן זַי בְּעַדָּרָף עַס נִיט. אַיךְ וּוּלְגַּלְגָּלַת זַיְן דָּעַר דָּאָזְגָּעַר, וּוְאָסָה וּוּעַט
מַאֲכָעַן, זַי זָאָל זַיְן אַזְוִי אַוְמְגַלְגָּלַךְ וּוּדוּ אַוְצָטָר. אָט וּזְסָטָוּ
אַוְצָטָר אָוָן קוּסָטָמָה מִיר אַיְן דִּי אַוְינָעַן מֵיט חַנִּינה אָוָן שְׁרַעַט צָוּ
זָאָמָעַן. צַי דָּעַן בְּעַדָּרָף אַיךְ דִּיְנָעַן וּוּרְטָעַר? צַי דָּעַן וּוּיְסָס אַיךְ
זָאָמָעַן, וּוְאָסָה דַּוְעַבְסָט אַוְצָטָר אַיְבָּעַר אָוָן וּוּפְיָעַל דַּוְעַבְסָט מִיר גַּאֲרַב נִיט
אַיְבָּרְגָּעַלְעַבְטָבָט בֵּין דַּוְבִּיסְט גַּעֲקוּמָעַן, אָזְדוּ דַּוְעַבְסָט מִיר גַּאֲרַב נִיט
עַנְטָפָעַן אַין דָּעַר צִימַּט, וּוְאָסָה אַיךְ דִּיְן קִינְד, דִּיְן אַיְנָאָנוֹנָאַיְנָצְגָּעַן
קִינְד פְּעַרְלָאָנָגָע עַס פּוֹן דִּיר....

ש ר ה

זַי בְּיִיסְט דִּי לִיְפָעַן פָּאָר שְׁמַעְרִיצָעַן, מַעַן זַעַחַת אָז זַי שְׁטַרְעַנְגָּשָׂא
אַלְעַ קְרַעְפָּשָׁעַן אַהֲרֻעַ נִיט צָו וּוּיְנָעַן, רַעַדְתָּ אָוָן וּוּרְגָּשָׂזְקָט מִיט דִּי
וּוּרְטָעַר.

זָאָגָן, וּוְאָסָה וּוּלְסָטָוּ פּוֹן מִיר? וּוְאָסָה שְׁטַעַהְסָטָוּ נַעֲבָעַן מִיר?
אָט זַעַנְעַן צְוּוֹי טַרְעַן; אַיְנָעַ רַעַכְתָּס אַיְנָעַ לִינְקָס. נַעַה, עַפְעַן
אוֹף אַיּוֹן טַרְעַן בְּעוֹווֹן דִּיְן אַמְּאַלְיָגָעַן לִיכְטִינְגָּן פְּנִים: עַפְעַן
אוֹףְדִי צְוּוֹיְטָעַן דַּעַדְתָּ אָוָס אַפָּאָר פְּרַעְחַלְיְיכָעַ וּוּרְטָעַר. —
וּוְאָסָה נַאֲךְ קָעַן אַיךְ דִּיר הַיּוֹסְעַן? — אַיךְ, צְוַפְּלָאָנְטָעַן מַאֲמָעַן....

י ח י א ל

אַיךְ, צְוַפְּלָאָנְטָעַן מַאֲמָעַן! .... דָאָד זַיְדָה גַּעֲוָעַן! ....

ש ר ה

וּוְאָסָה דָּעַן הַאָב אַיךְ בְּעַדָּרָפְט זַאֲגָעַן, וַעַן מַיִין שְׁטוּב אַיּוֹן אַזְוִי פֿרֶץ
פֿינְסְטָעַט גַּעֲוָוָאָרָעַן?

י ח י א ۶

יא, די שטוב איזו פערפינסטערט געוווארען .... און פאר דינה'ן האב איך קיון איזינציג ווארט נויט, וואס זאל איהר גראנגער מאכען. וויל זי איזו ווי דו און איזו זענט איהר אלע בלויין די שפראצונגנען פון דעם מוטערליךען געפיהל, וועלכער געוועטליגט מיט אונרעכט צויט די וועלט האט איהר נאמען בעקומען. איך וויל נויט, איז דורך מיר זאל זי זיון איזו אומגניליך ווי דו.

ש ר ה

זוי זי וואלט איצטער ערשות אנהויבען צו פערשטעהן, וואס ער האט מיט איהר גערעדט און וואס עס קומט פאר אין שטוב אין אלגעמיין. זיענדעט זיך זו איהם פערוואונדרט. וואס הייסט? און די שטוב? און א געדעבעניש? ....

י ח י א ۵

מיין ליעבען און מיין טויט איזו מיט מיר אליין פערקניפט. מיין געד דעכעניש? ליעבעט מיט מיר אליין און מיט מיר וועט עס זיך ענדיגען. איך בעדראף קיון קינדרער ניט!

ש ר ה

אט דאס האסטו געמיינט? און דאס, הייסט עס, האט דער פאטער אויך פריהער געמיינט .... זאג מיר, מיין קינד, וואס זאל עס בע-דייטען? ....

י ח י א ۶

איינפאך: ווי נאר דו קענסט פערשטעהן.

ש ר ה

או אוזעלכעם האסטו געוזאנט איהר, דינה'ן?

י ח י א ۶

ב'חאב עס איהר געוזאנט נאנץ קלאר און אפען.

ש ר ה

או צוילעב דעם איזו דער פאטער קראנק.

י ח י א ۶

אפשר יא און אפשר נויט.

ש ר ה

דאָס קען נישט זיין. דאָס ווועט קיינמאָל נישט זיין .... אַיך ווועל
זַי אַלְיוֹן פְּרֻעָגָנָן.... דִּינָה!

י ח י א ל

אַה, מָוֵטָה, דָּאָס אַיּוֹ אַיְגָנָאַנְצָעָן אַיְבָּרִינְג. רֹופָּה זַי נִימָּט.

ש ר ה

אָך ווַיֵּלֶאָלְיוֹן בַּי אַיהֲרָה פְּרֻעָגָנָן, ווְאָס דַּו האַסְטָה אַיהֲרָה אַזְׂעַלְכָּעָם
גְּעוֹזָאנְטָה זַי גַּעַתְּ צָום טִיר אָוֹן רֹופָּט. דִּינָה, אַיך קען צו דְּזַי
אַרְיוֹינְגָּעָה?

זַי עַפְעַנְטָה אַוִּיפָּת דַּי טִיר אָוֹן קוֹקָט אַיּוֹ צִוְּמָעָר פָּעָרוֹאָונְדָעָרט, גְּלִיּוֹד
וּזְיַי זַאְל דָּאָרֶת עַמְּוֹאָס אַוְנְגָּעָוּעָהָנְלִיבָּעָס מְעַרְקָעָן. זַי טְרָעָט אַב אַז
אַזְּוּוֹת אָוֹן דִּינָה קּוֹמֶשֶׁ אַרְוּוּם.

ד י נ ה

אַיּוֹ יוֹסְטָבוֹ/דִּיג אַיּוֹ הַעֲלָעָן אַנְגָּעָמָהָזָן; דַּי בְּלָאַנְדָּע הַאֲרָה אַיהֲרָה אַיּוֹ
צְוּוֹוִי גְּרוֹיְסָע צַעַפְּ אַוְסְגָּעָלְאַכְּטָעָן. אַיהֲרָה בְּלָאָס טְרוֹויְמָרִישׁ אַוְסְטוֹעָה
אוֹז לִיכְטִיבָּעָר וּזְיַי שְׁטָעָנְדִּיגָּה: וּזְיַי יְוָנְגָּעָר וּזְאַלְטָה זַי גְּנוּזָעָן. הַעֲלָעָר
אָוֹן יְוָנְגָּעָר קְלִיְּגָּנְשָׁ אַיהֲרָה שְׁטָוּמָע. מִזְטָה שְׁמִיְּבָעָל בְּעַקְוּקָט זַי אַלְעָ אַרְוּם.

ש ר ה

נָאָט אַיּוֹ חִימָעָל וּוְאָס אַיּוֹ דַּא גַּעַשְׁעָהָן?

ד י נ ה

טְרוֹויְמָרִישׁ

וּזְיַי שְׁעָהָן אַיּוֹ הַיְוִינָט דַּעַר טָאגָן! וּזְיַי לִיכְטִינְג אַיּוֹ הַיְוִינָט דַּעַר טָאגָן!...

י ח י א ל

דִּינָה ...

ד י נ ה

וְאָס קוֹקָט אַיהֲרָה מִיד אַזְׂוִי פָּעָרוֹאָונְדָעָרט אָז? וְאָס אַיך הַאֲבָ צְרוּיק
מִיְּנָעָן מִיְּדָעָלְשָׁע קְלִיְּדָעָר אַנְגָּעָטָאָן? וְאָס אַיך הַאֲבָ צְרוּיק מִיְּנָעָן
מִיְּדָעָלְשָׁע צַעַפְּ אַוְסְגָּעָלְאַכְּטָעָן?

ש ר ה

וואס ווילסטו טהאָן? וואס האָסטו די קליפורנֿע... וואס איז דא?
ד י נ ה

צּוֹ יְחִיאָלֵן, וַיְעַלְכָּר שְׁטַחַת נֶאָךְ אַלְיָזְוִוּרְעַט
מֵיָּוּן לַיְעַבְּסְטָעַר! מֵיָּוּן אֲוִיסְדָּעַרְוָהַלְטָעַר! וְוָאָס קַוְסָּטוֹ אַוְוָאַפְּ
מִיר אָזְוִי פַּעֲרוֹוָאנְדָּעַרְט? אַיְיךְ וּוּלְבָאַלְדְּ דַּעֲרַצְעַהַלְעַן וְוָאָס מַיְטָ
מִיר אַיז גַּעַשְׁעַהַן... אַיְיךְ אַבְּקָאַשְׁעַנְעַם חַלּוֹם גַּעַשְׁעַהַן אָנוּ עַר הַאַטְ
מִיר צּוֹרִיק מַיְינָעַ מִיְּדַעַלְשָׁע יְאַהֲרָעַן אָוְמְגַעְעַהַרְט.

י ח י א ל

ניין, דאס איז שווּן מעהָר קַיְוּן חַלּוֹם נִיט!

ד י נ ה

קַיְוּן מוֹטָעַר וּוּלְאַיְיךְ דָּאָךְ שְׁוּן נִיט זַיְוּן — בְּעַרְאָרָף אַיְיךְ דָּעַן מֵיָּוּן
קָאָפְּ צְרוּדְעַקָּעַן? אַיְיךְ אַבְּשָׁוִין אַמְּאָל גַּעַהַט זַיְבָּעַן זַיְהָוּן אָנוּ
זַיְבָּעַן טַעַכְטָעַר, אַיְינָס אַיְן דָּעַט אַנְדָּעַרְעַן זַעַנְעַן זַיְיַעַרְטָעַן גַּעַ-
זַעַוּן: אַזְעַלְכָּעַ צְעַפְּ וּזְיַיְמַיְינָעַ הַאַבָּעַן דַּי טַעַכְטָעַר גַּעַהַט: צְוּוּיָּוּ
צְעַפְּ גַּאֲלַדְעַנְעַן הַאַט יַעַדְעַ פָּוּ זַיְיַעַהַט... אַיְיךְ וּוּאַנְדָּעַרְט עַם?
אַיְיךְ אַבְּזָיָה זַיְאָלָעַ אַיְן חַלּוֹם גַּעַשְׁעַהַן גַּעַמְטַ אַרְוָם שְׂרָהָן אַרְוָם הַאַלְזָן,
קוּקָעַנְדִּיגְ מִיטְ לַיְעַבְּעַ צּוֹ יְחִיאָלֵן.

י ח י א ל

זַיְיַיְלָהָד בִּיסְטוֹ, וְוָאָס דִּיְנָעַן קַוְמַעַנְדִּיגְ טַעַג הַאַבָּעַן זַיְקָאַן אַזְזָן
שְׁהַנְּהָנָם חַלּוֹם פַּעֲרַבְּיָטָן!

ש ר ה

קוּשָׁת דִּינְהָן'

רַעַד נִשְׁטָם, רַעַד נִשְׁטָם: וּוֹאָרוֹם אַיְיךְ וּוּלְעַם גַּאֲרַנְשָׁט אַיְבָּרְ-
טָרָאָנָעָן.

י ח י א ל

וְוָאָס שְׁרַעַקְסָטוֹ זַיְהָ, מוֹטָעַר? זַעַהָ, בְּעַסְעָרְוָוּוּ שְׁהַהָן דַּי וּוּלְעַט אַיז
פְּאָרְדָּעָם, וְוָאָס דָּאָס גַּאֲנַצְעַ לַעַבְּעַן הַאַט זַיְקָאַן אַיז חַלּוֹם פַּעַרְ-
וּוּאַנְדָּעַלְט.

ד י נ ה

גיאן, מײַן טײַויעָרער, דאס איז דאך דיווּן חלום אויך געווען... די זיעבען זייחן און די זיעבען טעכטער, וואס איד האב אין חלום געד זעהה, זענען דאך דײַנְעַן אויך געווען... טרוימעריש אלע, אלע האבען זוי מיך אַרְומֶגֶרְינְגֶעַטְמַט, אלע, אלע האבען זוי אַרְומֶגֶד שטייפט און איז איז נאכט זענען זוי פון מיר פערישוואָנדען געד זואָראָען... עמייצער האט זוי בי מיר צונענוּמען; אַנְאָכָּר, אַחֲן רחמנות איז ער געווען... אַוִוֵּף מאָרגען האב אַיד אָוָפְּז בִּיתְ-עוֹלָם פֿיעַרְצָעַן קְבָּרִים לְאַך גַּעֲפָנוּן: זיעבען פון מײַנְעַן זייחן און זיעבען פון מײַנְעַן טעכטער... האב אַיד זיך אַחֲיָוָם אַוְמֶגֶרְעַהָּרט, מײַן קָאָפְּ מִיט אַ זְילְבָּעָרְנָעָם קָאָס צְקוּמָתְמַת; אַוִוֵּף אַיהֲם מײַנְעַן גָּלְדָּעָנָע מִירְדָּעָלְשָׁע הָאָרְ צְקוּמָת אָזְן בְּ'אָבְּ מִינְעַן מִירְדָּעָלְשָׁע יְוָמְ-טּוּבְּ-דִינְעַן קְלִיּוּדָעָר אַנְגָּעָטָאָן... אַיְצָטָעָר וּוּלְאַיד אַוִוֵּף דָּעָר גָּאָס גַּעַזְוָן אָזְן וּוּלְעַגְעַן.

זונגעט מעלאָאנְכָּאַלְיָיש מִוט אַ צִיטְרוּגָעַר שְׂטוּמָע, אַיְן וּוּלְבָעָר עַם
קלְינְגָט אַונְעַנְדְּלִיבָעָר עַלְעַד אָזְן לְיִדְעָן:
מִירְדָּעָלְאָה, אַיהֲר שְׁעַהְנִינְקָעְ;
מִירְדָּעָלְאָה, אַיהֲר פִּינְ-נִינְקָעְ;
הָעַרְצָעָלְאָה, אַיהֲר רִוְּנִינְקָעְ;
אַיְן וּוּסָס פָּאָר אַלְאָנְדָר
טְאַיהֲר מִינְעַן קִינְדָעָר גַּעַזְוָהָן?...
מִינְעַן קִינְדָעָר גַּעַזְוָהָן?...

ש ר ה

לְאֹזֶט זַוְּרָאָב אַוִוֵּף אַ שְׁטוּהָל אָזְן אַיהֲר גָּאנְצָעָר קָעְרָבָעָר צִיטָעָר
פָּאָר אַיְוְנְגָעָה אַלְטָעָנָעָם גַּעַזְוָיָן.

י ח י א ל

שְׁטוּחָתָן נִיט וּוּוּסָס פָּוּן אַרְוִוְסָגָאנְגָטְרָ, נִיט אַרְאָבָנָעָה מְעַנְדָּרָג זַוְּגָעָן
אוּגָעָן פָּוּן דִּינְחָן.

דינח

וועמען בעוינט איה, מאמע מײַנע? מיד אדרע די קינדרע
מײַנע?... ניט ווינט, ניט ווינט. אט שטעהט מײַן געליעבעטער,
אט שטעהט מײַן שעננטער; ווידער וועל איך נאך א קינד מיט
מײַנע הענד ווועגען... זי קוקט אמאָל צו שרה', אמאָל צו ייחאל'ן.
אויף איהר גזיכט רוקט זיך א וואָלקען אָן. טרוימעריש: איהר
חאט שווין פאָר מיר קיון איין ואָרט ניט... קיון איין ואָרט...
קיון איין שמייבעל ניט... ווי שרעקליך עם מוז מײַן חלום זיין...
וואָ שרעקליך עם מוז מײַן חלום זיין . . .

זי פערדוקט איהר גזיכט מיט ביידע הענד.

וְחִיאָה

ניין: מײַן לְעֵבָן וּוֹתֶם זֶיך שְׁוִין אֵין קיון חָלוֹם נִיט פָּעָרוֹאַנְדָּלָעַן.
איך וועל מזוען איין דער ווירקליכקייט לְעֵבָן אָנוּ וּוֹעֵר וּוֹיִסְט וּוֹיִ
לְאָנֶג עַמְּוֹד וּוֹעַט נָאָך דְּוַעֲרָן? . . .

ענדען.

בַּיִם בְּרָעֶג

פָּעָרֶז אַנְגָּז:

שָׁאוֹל אֲשֶׁר בְּנָזִי

פָּאָוָל אָ — זִיּוֹן צְוּוֹיִיטָעַ פָּרוֹוי

לְעָאנִיד { זִיּוֹנָעַ קִינְדָּעָר פָּוָן דָּעַר עַרְשְׁטָעָר פָּרוֹוי
אִידָּע

רְחֵיְל — פָּאָוָלָא'ס מַאְכְּבָטָעַר פָּוָן דָּעַם עַרְשְׁטָעָן מָאוֹן.

יַעֲקֹב לְעָוּוּנָשְׁטִיוֹן

גָּאַלְאָ

הַוִּיזְמִיִּידְעָלָ

ערשטער אקט

בַּיּוֹ שָׁאָל אֲשֶׁרְנִזְוִי. אֵת זָמָרְדוֹוָאוִינְגָּם בַּיּוֹם בְּרָעָג יִם.
אַגְּרוּוּס צִימָעָר, צְווּוּי פָּעָנְסְטָעָר אָוֹן אֵת גָּלְעָזְעָנָע טִיר
אַיְן הִינְטָעָרְגָּרְגָּנְד. דַּי טִיר פִּיהָרֶת אָוִיפְּ דַּעַר טָעָרְסָע אַרְוּוִיס,
פָּוּן וּוְאָגָעָן עַס זַעַחַט זַיְךְ דַּעַר יִם. לִינְקָם אֵת טִיר צָוָם אַלְּ
שָׁעָן פָּאַרְפָּאַלְק אָוֹן נִידָּעְרִיגָּעָר אֵתְר, וּוֹאָס פִּיהָרֶת צָוָה דַּעַרְעָט
אָוִיפְּן אַוְיבָּרְשָׁטִיבָּעָל אָוֹן אָוִיפְּ דַּעַר גָּאָס אַרְוּוִיס. רַעֲכָטָס
אֵתְר צָו לְיַאְלִיעָן אָוֹן אִידָּעָן. רַעֲכָטָס, בַּיּוֹם וּוְאָנד, אֵת פִּיאָּד
גָּא. לִינְקָם, בַּיּוֹם וּוְאָנד, אֵת דִּיוֹוָאָן. אַיְן מִיטָּעָן צִימָעָר אֵת
טִישׁ, אַיְבָּעָר וּוּלְבָעָן סְהָעָנְגָּט אֵת לְאָמָּפְּ.

שָׁאָל אֵת שְׁבָנְזִי

זִיכְתָּא אָוִיפְּ דַּעַר טָעָרְסָע אַיְן שְׁלָאַפְּרָאַק; אֵת זִיְדָעָנָע יַאֲרָמָאַלְקָע
אָוִיפְּן קָאָפְּ, קָוְקָט צָוָם יִסְאַרְוּוִיס.

רַחַיְל

קוּמָט אַרְאָב פָּוּן אַוְיבָּרְשָׁטִיבָּעָל, אַנְגָּמָטָן וּוֹי צָוָם שְׁפָאַצְיָרָעָן גַּעַהַן.
בַּעֲמָעָרְקָט דַּעַם אַלְשָׁעָן אָוֹן וּוְאָגָט אַיְהָם נִוְתָּצָו שְׁשָׁעָרָעָן, בְּלִיְבָּשָׂז אֵת
וּוּוּלְעָשָׁעָהָן אַיְן טִיר.

שָׁאָל

בַּעֲמָעָרְקָט זַי

דָּאָס בַּיּוֹזָטוּ רַחַל?

רַחַיְל

אַיְהָ. בְּחָאָב מִזְדָּבָאַבְּגָעָטָאָן, גַּרְעָבָעָנָט שְׁפָאַצְיָרָעָן גַּעַהַן.

שָׁאָל

אָוֹן אַיְךְ הָאָב גַּעַמְיָינָט — בִּיסְטָמִית דַּי קִינְדָּעָר גַּעַנְגָּנָעָן, וּוֹאָוּ אַיְן
דַּי מַאְמָע?

רַחַיְל

אַיְן גַּעַוְוִיס מִוְתָּא דַּי קִינְדָּעָר בַּיּוֹם בְּרָעָג.

ש א ו ל
ווארום געהסטו ניט?

ר ח י ל
מיר ווילט זיך בעסער און דער חיים בלויבען.

ש א ו ל
איך קוק, וויז רזהיג דער ים איזן, — גאנר ניט וויז איזן פריהילינג, און
אין דראוסטען איזן איזוי ווארים, גאנר ניט וויז בייס ים.

ר ח י ל
יא, דער ים איזן איצטער זעהר רזהיג... וווען דער פאפא ווועט געהן,
געה איך אויה.

ש א ו ל
ניין, מיין קינד, איך וועל שיין בלויבען איזן שטוב. מיר וואונדרט
גאנר, וואס די קינדרער האבען זיך בעונדרער אבענטילט.

ר ח י ל
איין דעם בין איך אליען שלידיג. זיין האבען מיד גערופען און איך
האָב זיך געמאכט ניט הערענדייג, וויל' ב' האָב זיך נארז'וואס גענומען
אבערטאָן און האָב ניט געוואָלט, זיין זאלען אויף מיר ווארטען.

ש א ו ל
קײַן בײַז, וווען זיז וואָלטטען אַ בימעל וואָרטען: קײַן בײַז... ער
קומט אַריין. דיין מוטער האָט מיד געמאכט פאר אַ לִיידנונגעהָר
אונן מיר איזן שׂווער אויף אָן אָרט אַיינצ'ז'ען.

ר ח י ל
מיינט אַיהָר, אָן אַיְן שטאדט אָיז אַיהָר אָן אַונְאַרדְנָונג?

ש א ו ל
גרעדע נישט. איך האָב מיד אויף ווועמען צו פערלאָזען. ס' אַיז אַ
חרפה צו דערצעעהָלען: איך שפֿיר מיר דָא וויז אַ פרעמדער.

ר ח י ל
אה, וווען די מאָמע וואָלט עם הערען, וואָס אַיהָר האָט אַיְצַטָּר גע-
זאנט.

ש א ו ל

האסטט מיך שלעבט פערישטאַנְעַן. כ' האָב גָּאָר עַפְעָם אַנְדְּרִישׁ גַּעַז-
מיינט. ס'טהּוֹט מֵיר באָנג, ווֹאָס כ'הָאָב מֵיר בֵּין אַיְצָטָעַר נִיט אָוִיס-
געַבּוֹיט קִיּוֹן אַיְגָעַנְעַז וּמַעֲרִיזָוָוִינוֹג; זָאָל מַעֲהָר זִין צַוְּגָעַפְאַסְט
זוֹ מִין גַּעַשְׁמָאָק. דָּאָס הָאָב אַיְיךְ גַּעַמְיוֹנְט.

ר ח י ۶

אוֹן אַיְיךְ האָב מַיְיךְ וּוּי דָּרְשָׁרָאַקְעָן.

ש א ו ל

ער זעַצְתּ זַיְד אַיְן אַגְּפָלְאַכְטָעַנְעַם לְעהַגְשָׁטוֹל.
אט, אַפְּילְוּ דָּרָר שְׁטוֹחָל אַיְזָאָוִיךְ וּוּי פָּאָר קְלִיְּנָעַ קִינְדָּעַר גַּעַמְאַכְט.

ר ח י ۶

זַי שְׁטָעַחַת אַיְן מִיטָּעַן צִימָעַר פֻּרְקְלָעַרט.

ש א ו ל

האַסְטָט דָּאָךְ פָּוּן מֵיר נַעַהֲרָט; הָאָב אַיְיךְ דָּאָךְ דִּיר שְׁוִין עַרְקְלָעַרט אַוְן
דוֹ בִּיסְטּ נַאָּךְ אַלְעַז אָוְנְרוֹהִין.

ר ח י ۶

אַיְיךְ פֻּרְשְׁטָהָאָךְ זַעַחַר גַּוְטַּת. גַּלְוִיבָּט מֵיר, ווֹעַן אַיְיךְ זָאָל מַיְיךְ דָּאָ
שְׁפָרְעוֹן פְּרָעָמָה, ווֹאָלְטָא אַיְיךְ דָּעַם זְעַלְבָּעַן טָאגְ פָּוּן דָּאַנְעָן אַוּוּקְעַנְעַי-
פָּאַחַרְעַן. פָּאָר דָּרָר וּוּאָךְ צִיְּטָן, ווֹאָס כ'בֵּין דָּאָ. הָאָב אַיְיךְ מַיְיךְ גַּעַז
קַעַנְטּ אַיְבָּרְצִיְּגָעַן.

ש א ו ל

דיָיָן פָּאַטְעָר הָאָב אַיְיךְ נִישְׁתּ גַּעַקְעַנְטּ, אוֹן מֵיר דָּוְכָּט, אוֹן בְּקָעָן נַאָךְ
דיָיָן מַוְּטוֹעָר אַיְיךְ נִישְׁתּ וּוּי עַס בְּעַדְאָרָךְ צַוְּיַין; זָוָאָרָום, וּוּרְקָלִיהָ,
וֹאָס קָעָן מַעַן זַיְד פָּאָר צְוּוִי חַדְשָׁוּם פָּוּן דָּעַם אַנְדְּרָעָן חַאְרָקְטָעָר
דְּרָעְוּוִיסְעַן? אַוְן דְּעַצְוּ בֵּין אַיְיךְ שְׁוִין אַרְיוּבָּר זַעֲכִיצִיגְ יַאֲהָר. אַיְיךְ
הָאָב גַּעַמְיוֹנְט מַעֲהָר פָּאָר מִינְעָן קִינְדָּעַר אַמוּטָעָר צַוְּגָעַנְעַן אַיְיךְ
דָּרָר פָּאָר זַיְד... נַאָר נִישְׁתּ דָּאָם, נִישְׁתּ דָּאָס... מֵיר ווֹאָלְטָא זַיְד זַעַחַר
זְעַלְעַן, בַּיְיָ מֵיר אַיְן שְׁטוֹבָן זָאָלָעָן קִיּוֹן בְּעַזְונְדָּעָרָעָ צְוּוִי ווּוּלְטָעָן נִישְׁתּ
זַיְיָן. פְּרִידָעָן ווֹאָלְטָא זַיְד זְעַלְעַן, זָאָל אַיְן מִין שְׁטוֹבָן הַעֲרָשָׁן... אַיְיךְ
הָאָב צַוְּיַין מַוְּטוֹעָר, חַלְילָה, גַּאֲרָנִישָׁט. הַאַט וִיךְ אַיְהָרָע זַיְטָעָן —

אדרבה, מיר געפערלט עס. זי וויסט, ווער זי איזן. און וועז דו ביסט איזן דיין מוטער געראטען, געפערלט עס מיר אויך. מיט מיינע קינד דער קעו מעו אויסקומווען. מען קעו מיט זי איסקומווען.

ר ח י ל

ווארום זאגנט איהר עס מיר ?

ש א ו ל

סתם אזו. אט, ביסטו אליאן איז שטוב געלביבען... ב'וואלט וועלען טרעפען, איז דיר בענטק זיך פון דאנען אוועקצופאחרען. נו, נו שעם זיך נישט. כ'האָב נישט געטראפען ? זאל זיין אזו, בנז איך געוויים צופרידען, און איז יא — שאדט אויך ניט ; מען איז יונגע, בענטק זיך.

ר ח י ל

אייהר ניט דעם אלעמען צו אזו פיעל ווערט, בעטער קוקט ניט אויף דעם אלעמען...

ש א ו ל

ביסט בי מיר פערעכענט פאר איזן איינגען קינד.

ר ח י ל

אויף מיר האט דער ים געמאכט א שטארקען איינדרהוק. און דערצען כאפט זיך אמאָל בענטק איז אביסעל... נאר איז אויג פערמאָגנט אייהר — בעדראָף איך אויך מאכען א קאמפּלִימענטן.

ש א ו ל

נו, וועסטו אפשר געהן צו דיז קינדרער ?

ר ח י ל

טהוות אוים דעם הוועט, לענט אויףן טיש און בליבט זיצען דארטן. ניינ, איך וועל שיין היינט איז ערגען ניט געהן.

ש א ו ל

שטימונג איז זיך שטימונג איזן...

ר ח י ל

לאכט זיך שטאָך פונְאנְדרער, שלאגט דעם אלטען איבער.

ש א ו ס

אט, איזו געפעלט מיר. אין דינע יאהרען בין איך שטענדיג לומטיג געווען. מיאן ליאלייע איז א ביסעל איזו מיר געראטען.

ר ח י ל

געהמטע איהם געפארעמעט.

אייהר וועט געהן מיט מיר שפאנצירען? ב'וועל ווארטען, בין אייהר וועט זוד איבערטאן.

ש א ו ל

ניין, איך וועל ווארטען, בין די מאמע וועט קומען. איך וועל נאָר שיקען די קינדער זאלען אַ היהם קומען.

ר ח י ל

אויב צוליעב מיר, בעדראָר פֿעַן נוּט.

זוי טהוֹת אָן אייהר הוֹשׁ, קושט דעם אלטען די האָנד אָון געהט אָרוּס.

ש א ו ל

ער געהט אָרוּס אָוּף דער טעראָס.

ר ח י ל

זוי קעהרט זיך אָום צוֹרִיק אָון אָונְבָּעָמְעָרָקֶט פֿוֹן דעם אַלְטָעָן געהט זוי אָרוּף אָוּבָּעָן.

פֿ א א ו ל א

קומש אָרוּין.

ביסט אָין שטוב גאנץ אלֵין געבליבען. ווען איך וואָלָט עס וויסען; כ'וּאָלָט זיך איזו לאָנג בְּיַם ברעג נוּט געוֹאמָט.

ש א ו ל

ער קוּקֶט אָרוּין אָין צִימָעָר.

כ'האָב בְּיַם אִיצְטָעָר מיט דְּחִילְעָן פֿערבראָכֶט.

פֿ א א ו ל א

וואֹ אָין זוי דעָן?

ש א ו ל

נאָרוּאָס שפאנצירען גענאנגען. מיד וואָנדערט, וואָס דָו האָסְט זוי נישט בעגעגענט.

פ א א ו ל א

נאר אליין איז זי געגאנגען?

ש א ו ל

יא: זי האלט זיך גאנץ בעונדרער.

פ א א ו ל א

עס וואנדערט מיר. איד קען מיז קינד זעהר גוט. אלעמאלאם בע-
דארכ זיך זיך דא ניט שלעכט פיהצען.

ש א ו ל

אפשר בענטט זי אהויים?

פ א א ו ל א

וואו איז דען איהר חיים? נבען מיר איז זי אויסגעוואקסען. און ווען
זיז איז געווען אין קאנסערוואטארוים, בין איך אויך מעהר נבען
אייהר געווען.

ש א ו ל

אט געהט זיך אפייל צום קלאוור נישט צו. איך וואלט וועלען, איהר
זאל גוט זיז, איהר זאל ניט זיז אומעטינגן... וואלט זיך שפיעעלען אמא.ַ
כ'קען מיט איהר וועגען דעם נישט רעדען. מיט מײַנע קינדרער קען
מען אויספקומען.

פ א א ו ל א

אויף איזו ביעל זיך בעאונרוהוינען איז ניט כהאי. זיז איז דאך קיון
קליוין קינד ניט. זיז קלינגעט. אויפען שווול בעויזויז זיך דאס הויז-
מיידעל. וועסט טוי מאכען.

ה וו ז מ י י ד ע ל

דעָר טוי איז שווין פארטיגן.

אַכְ.

פ א א ו ל א

צינדש אַן דעם לאָטֶט.

ניט געוואוינט. די קינדרער האבען מיך געוואלט איז שיפעל געהמען
און אויך האב מורה געהאט.

ש א ו ל

ווער איז דען געפֿאַהערען?

פֿא א ו ל א

לעאניד און אידיע האבען געווואָלט באַהערען.

ש א ו ל

שטיפֿערם קינדרער.

פֿא א ו ל א

וואַוילע קינדרער. בְּהָאָבָּזֶן זַיִן גַּרְנִיט.

ש א ו ל

ער געהט צו צום פֿיאָנָּא אָוֹן בעווענט די קלָאוּוישׁעַן אָזּוּ זַד.

ח ו י ז מ י י ד ע ל

ברעננט דעם זודיגען סָאמָּאוֹוָאָר. אָב.

פֿא א ו ל א

פֿערנְגְּהַמְּשׁ זַיִן מִיטְּפֵן טַיִּן.

אָוֹן דָּו, שָׁאוֹל, בִּיסְטַ הִינְטַ עֲפָעָם אָוִיךְ אָוְמָעְטִינְגְּלוֹה.

ש א ו ל

אייך? פֿאָרְנָאָכְטָן, סְאַיְזָן דָּא אַ בִּיסְעָל צַו שְׂטוּיַּן. שְׁפַעְטָעָר, נָאָד אָיִז

אַ פָּאָר וּוְאַכְּבָּעָן אַרְוּם, וּוְעַט דָּא טָוּמְעַלְדִּינְגָּעָר וּוְעַרְעָן. אַיְיךְ לְיַעַב נִשְׁתַּת

די שְׁטִילְקִיּוֹת פֿוֹן קִינְדוֹזְיַיְזָן.

לְעַאנְיַיד אָוֹן אַיְדָע רַיְיסָעָן זַיִן מִיטְּלִיאָרָעָם אַרְיוֹן

אָיִז שְׁטוּבָן.

פֿא א ו ל א

אָט אָזּוּ, קִינְדָּרָעָר, מָאָכְטָן פֿרְעַהְלִיד דֻּעַם פֿאָפָּא: עָר וְאָגָט, סְאַיְזָן

אַיְהָם צַו שְׂטוּיַּן.

אַיְדָע

אָה, האבען מִיר זַיִן גַּעֲשִׁיפְּטָן, פֿאָפָּא! וּוּעַן דָּו זָלְסָט זַהְזָהָן, וּוּמִיר

הָאָבָּעָן זַיִן גַּעֲשִׁיפְּטָן. דַּי מָאָמָע הָאָטָם מָוָרָא גַּעֲהָאָט. יָא, אַמְתָּא, אַיְהָרָה

הָאָטָם מָוָרָא גַּעֲהָאָט?

לְעַאנְיַיד

וּוּאָו אַיִז דְּחִיל?

פ א ו ל א

אייהר האט בעדרארפט רופען די יונגע לייט טוי טריינקען.

ש א ו ל

ווער אויז עס?

פ א ו ל א

וואוינגען דא ביים ברען.

ל ע א נ י ד

דחליל אויז שווין לאנג אווועקנענאנגען?

פ א ו ל א

ניט לאנג.

א י ד ע

פאחרען אין א שייפעל אזי גאר אוינגער אלזיז... און לאזען דאס שיי
פעל שוועמען וואחוין עס וויל — מוז זיין זעהר אינטערעסאנט.

ל ע א נ י ד

שגעלאט אידען איבערן נאזו.

דו וויסט שווין אויך, וואס עס אויז אינטערעסאנט?

א י ד ע

איך מוז איהם אבעגעבען... מײַן ניט, איז כ'וועל דיך נויט כאפען... אזי,
דו קרייכסט אויףן שטוחהָ... כ'וועל דיר אויך כאפען.

ל ע א נ י ד

מײַן נאזו צו שנעלען אויז פערבאטען.

א י ד ע

פארוואס?

ל ע א נ י ד

וויל אויך בין א קלונגער און דו ביסט א נאר. האסט דיש געזעהן, איז
א קלונגער זאל זיך לאזען איבערן? נאזו שנעלען?

א י ד ע

אויב אזי, מזוטו איהם שווין פון מיר בעקומען.

ש א ו ל

וואס מאכט אייהר זיך נאורייש, קוינדרע?

א י ד ע

טא זאג איהם, ער זאל זיך לאזען אבןעבען צוריין.

ל ע א נ י ד

אוּן ווען ניט, וועסטע אנהויבען ווינגען?

א י ד ע

זאג, פאפא, לייליען, ער זאל זיך לאזען אבןעבען.. איך וועל דיר ניט

לאזען אראָבקרייכען פון דעם שטוחל אפיילו ביז מאָרגען.

שטעחט אוֹיפֿ דער וואָך.

ל ע א נ י ד

דא איז גאנר ניט שלעכט; ווען עמייצער וואָלט מיר נאָך א גלאָן טוי

דערלְאנגען.

ש א ו ל

שמע זיך — איז גרויסער בחור און האָט פֿאָר מיר מורה.

ל ע א נ י ד

ער בעהמֶט אָן א פֿאָז פון א רעדנען.

אט וועל איך באָלֵר גאנַר האָלְטָעָן אָרְדָעָן דא אָוִיפֿן שטוחל שטעהען...

דייג... געהרטען דאמען און הערען...

ר ח י ל

ז' קומט אָראָב פון אוֹיבָעָן. אַנְגָּלְגָּעָטִיְיָנָעָר געלעכטער.

ל ע א נ י ד

שפְּרִוְנְגְּשׁ אָראָב פון שטוחל.

זיך האָב געוואָלֵט האָלְטָעָן אָפְּרָאָטָעָטָדָרָעָן אָנוּ אַיהֲרָה האָט מיר

איְבָּרְגָּעָשָׂלְאָגָעָן.

פֿ א א ו ל א

בּוֹסְטָן גָּאָר אִין דָּעַר הַיּּוֹם גַּעֲוָעָן?

ר ח י ל

געגען וועמען האָט אַיהֲרָה עַם געוואָלֵט פְּרָאָטָעָסְטִירָעָן?

ל ע א נ י ד

אט געגען דעם קלְיִינְגָּעָם טִיוּוּעָן.

שְׁנַעַלְתָ אַיהֲרָה ווַיַּדְעָר אִין נָאָז.

א י ד ע

דאָס ווועט איהם שווין ניט געשווינגען וווערטען.

זוי לוייפֿט צו רחילֶן און ווינוונט זיך פֿונְגְנְדָּעָר, בעהאַלְפֿעְנְדִּיג אַיהֲר
קָאָפּ אַוְיָףּ רְחוּיָהּ הַאנְדָּר.

ש א ו ל

פאָ! קָלוֹג, קָלוֹג — אָוּן דָּאָךְ זֵיךְ בענְאָרוּשְׂת.

ר ח י ל

קָוּם מִיר ווועלְעָן בִּירְדָּע גַּעַהַן אִיהם אַבְגַּעַבְעָן.

א י ד ע

שִׁיסְטַ אָוּסַ מִיטַ אַקְלִינְגְעָנְדִּיג גַּעַלְעַטְעָר.

ל ע א נ י ד

אַדְרָבָה, זָאָגָן, וווער אַיְזָן דָּעַר נָאָר אָוּן וווער דָּעַר קָלוֹגָעָר?

א י ד ע

רְעַדְתָ נִיטַ מִיטַ אִיהם, רְחוּיָהּ. קָוּמָטַ לְאָמִיר זֵיךְ וְעַצְעַן בַּיְ יְעַנְעָם וְיְוִיטָ
טִישָׁ, נְעַבְעָן דָּעַר מַאֲמָעָן.

פָ אָוּ לְאָ

דאָס גַּעַפְעַלְטַ מִיר שְׁוִין דּוֹקָא. טְרִינְקַ טִיָּה; ווועסְטַ זֵיךְ שְׁוִין מִיטַ
אִיהם אַבְרַעְבְּעָנְעָן אַנְאַנְדְּרָשַׁ מַאֲ.

ש א ו ל

רְחוּיָהּ מוֹזָן גַּאֲרַהְוָנְגָעָרִיג זַיְן.

ר ח י ל

דָּעַר פְּאָפָא הִיטַ מִידַ אָכְ וְוִי אַקְלִיְן קִינְדָה. אַיךְ שֻׁעַם מִיר ווּוּרְקְלִיךְ.

ש א ו ל

וּוִילְ דָו בִּיסְטַ וְוִי אַקְלִיְן קִינְדָה. כְּזָאָגָן עַס דָּעַר מַוְטָעָר אַיְן דִי אַוְינְגָעָן.

פְּעַרְשְׁטַעְהַסְטַ מִיךְ... אַיךְ הָאָבָ גַּעַרְבְּעַנְטַ, דָו בִּיסְטַ גַּעַנְגְּנָעָן שְׁפָאָ
צִירָעָן, אָוּן דָו בִּיסְטַ גַּאֲרַ אַוְיבָעָן אַלְיִין גַּעַזְעָסְעָן...

ר ח י ל

נוּ, אַיךְ זָאָגָן אַיְיךְ צָו, פְּאָפָא, זֵיךְ אַוְיְפְצְזְפְּהִירָעָן וְוִי אַמְבַעְסְטָעָן. אַיךְ

וּוְלִ זֵיךְ בְּעַמְיהָעָן גַּוְטַ צָו זַיְן.

ש א ו ל

אויב מען בעדראוף זיך בעמיהען, טויג נישט. איד בין א פראסטער מענש און דערצטו נאך מיט א גראהען קאפ, וועסט דאך אויף מיר קיין פעריבבעל נישט האבען, וווען איך זאג דאס, וואס איך טראכט...

ל ע א נ י ד

מיר דוכט, פאפא, איז דו ביסט שוין צו לייעבענסוירידיג.

ש א ו ל

ס'אייז זעהר מעגלייד : דאן וועל איך רחיל'ן בעטעו, זיך זאל מיר ענט- שולידיגען.

פ א א ו ל א

עס שאדט ניט, עס שאדט ניט...

א י ד ע

גוט רחיל'ן פלוולונג א קלינגענדיגען קווש. דאס דופט ארטויס א גרויס געלעכטער ביוי אלעמען. פערשעט.

וואס לאכט איהור פון מיר ?

ש א ו ל

שטייפערקע דז...

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ אונ ג א ל א קומען אריין. בערגיסען זיך, שטעלען זיך פאָר פאָר די הויזלוייט.

ל ע א נ י ד

וואו זענט איהר פערפאָלען געוווארען ? איך האָב אויף איזיך גע- ווארט א לאנגגע צויט באים ברעג.

א י ד ע

מיר האבען זיך געשיפט.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

ביז פריליאין גאלא האט זיך צונעקליבען, איזו שוין געוווארען שפערט. מיר האבען געוזהן, ווי איהר זענט פון ברעג אַבגענשוואָמען.

ג א ל א

איך האָב קיין חשק געהאט צום ברעג געהן.

לעוו ענן שטין

קומט דער אָווענַה, ציהט אָהִין וואו ס'אַיוּ לְיכְתִּיג, פָּאַר דֵּי דְּרִי
וְאַכְּבָעַן, ווֹאַס אַיךְ וְאוֹין דָּא, זְעַנְעַן גְּעוּוּן גָּאַר קָאַלְטָע אָוּוּנְדָּעַן
אוֹן ס'אָאַט זִיךְ שְׂטָאַרְק גְּעַבְעַקְט עֲרַגְעַץ אַיְן אַ וְאַרְיִמְעַ שְׁטוּב
אַרְיִין.

פָּאַאַוְּלָא

שְׁוַיְן בָּאַלְדְּ דְּרִי וְאַכְּבָעַן, אַז אַיְהָר וְאוֹוִינְטַ דָּא?

לעוו ענן שטין

פְּרִוְילְיוֹן גָּאַלָּא וְאוֹוִינְטַ דָּא שְׁוַיְן מְעַהְר וְוי אַ מְאַנְאַטָּ.

פָּאַאַוְּלָא

איַז אַיְיךְ נִוְתַּן גְּעוּוּן קָאַלְט צָום שְׁלַאְפָעַן?

גָּאַלָּא

אַ-אַ, וְוי נָאַךְ קָאַלְט! כְּבִין אַיְזַן נָאַכְט אָוּמְגָעָנָאָגָעַן אַז אָנְגַעַטְאָגָעַ
נָעַן, כְּחַאַב אָלְטָע צִיטְוֹנָעָן גְּעַבְרָעָנָט אַז זִיךְ גְּעוּוֹאָרִימָט. כְּאַ-בָּאַ
בָּאַ... כְּחַאַב דָּאַס שְׁאַכְטָעַל פָּוּן מִיְּן הָוֶת אַוְיךְ פְּעַבְרָעָנָט.

לעאניד

אוֹן אַיְהָר חָאַט זִיךְ גּוֹט אַיְזַן סָאוּשָׁע אַיְינְגַעַשְׁמִירָט?...

גָּאַלָּא

אַשָּׁאַר, וְואַס כְּחַאַב דָּאַן קוֹיַן בִּיכְעַר נִוְת גְּהָאַט, כְּזָוָאַלְט זִיךְ בַּיּוֹן
אַיְינְעָם פְּעַבְרָעָנָט. צַו רְתִילְעַן. אוֹן אַיְהָר זְעַנְט שְׁוַיְן דָּא לְאַנְגָּן?

רְחַיְּלָא

שְׁוַיְן בָּאַלְדְּ אַ וְוֹאָה.

לעוו ענן שטין

גְּעַפְעַלְט אַיְיךְ דָּעַר יִם?

גָּאַלָּא

וְעוּמָעַן גְּעַפְעַלְט עָר דָּעַן נִוְת?

לעוו ענן שטין

פָּאַרְהָאַנְעָן גְּעַנְגַּעַנְשָׁעַן, וְואַס מְעַרְקָעָן גָּאַר דָּעַם יִם נִוְת. פָּאַהְרָעָן
אַהְעָר אַרוּס בְּלוּזְוּ דְּעַרְפָּאָר, וְוַיְלָאַנְדָּעָרָע טְהָוָעַן עַם אַוְיךְ.

ג א ל א

דאם איז ניט ריכטיגן. איך וויס, איז אויפֿ מיר האט דער ים... יא
— דער ים! ...

ר ח י ל

איך האב דעם ים קענענו געלערנט פון דער מאלערין, און דער גע-
מאָלטער ים האט אויפֿ מיר א גאנץ אנדערן איינדרוק געמאָכט.

ג א ל א

אויב איהָר זענט דא בלויז איזן וואָה, האט איהָר נאָך דעם ים ניט
געזעהָן שטורמענדיגן.

ר ח י ל

אייז געגענטוייל, מיט זיין שוויינען האט ער אויפֿ מיר א גרויסען איינ-
דרוך געמאָכט; איבערחויפֿט מיט זיין פערשלאָסענקייט. מיר
דוכט, איז ווען דער ים שוויינט, הייסט עס ניט, איז ער איז רוחיג —
נאָר גלייך ווי ער וואָלט זיך פערשלאָסען אליזן אוּז זיך איז מיט זיך.
אויף איז מַאֲכֵט ער דען ניט איז איז אינדרוק?

ל ע ו ע נ ש ט ו י ז

איהָר האט דעם ריכטיגען אויסטרוק פאר'ז בילד געפונען.

ר ח י ל

ווען איך בין א מאָלערין, וואָלט איך פָּאָרגעשטעלט דעם ים איז זיין-
שטיילסטע איזן ווהיגסטע מאָמענטען איזן וואָלט אונטען אונשריבען:
„דער פָּאָרגענער שטומען“

ל ע א ג י ד

דעם ים... איך אונערקען איהם נאָר, ווען ער איז ווֹיְדֶה
איז שט וּ רְמִידִיגֶן.

א י ד ע

איך וואָלט אויסגעמאָלען דעם ים, ווען ער איז שטייל, נאָר שטייל,
מיט רָאָזִינָאָן וואָלְקָעְנְדְּלִיך אִיבְּרָעְנְדָּעָקָט, איזן בְּזָוָאָלְט אָונְטָעְגָּנְעָר
שְׁרִיבָּעָן „דער ים שלְאָפְטָן“. אַנְּגָעְמִינְעָר גַּעֲלַעֲטָר. ווֹאָס
לאָכֵט איהָר פון מִיר? מיר געפּעַלְתָּעָס זעהָר.

לְעוֹזָעַנְשֵׁטִין

מִיר גַּעֲפַלְתּוּ עַם אֹוִיךְ. "דָּעַר יִם שֶׁלְאָפְטָן" — אַ גְּלַעְנְצָעַנְדָּע אִידְעָע.

שָׁאוֹל

הַאָסְטָן גָּאָר קִיּוֹן פָּאנְטָאָזְוּעַ נִישְׁטָם, אִירְעָן.

גָּאָלָא

זַי הַאָט שָׁווֹן אִינְגָּמָלָאָל פָּאנְטָאָזְוּעַ.

לְעַאנְיֵד

אוֹן אִיךְ וּוְאָלָט אוֹיסְגַּעְמָאָלְעָן דָּעַם יִם אַיּוֹן אַ גְּרוֹיסְעָן שְׁטוֹרָם אוֹן
בִּים בְּרָעָן וּוְאָלָט אִיךְ אַנְיְּדָרְגְּזָעָצָט אִידְעָן אוֹן אַונְטָעָן בִּילְד
וּוְאָלָט אִיךְ אַנְגָּשְׁרִיבָּן "דָּעַר יִם רְוִישָׁת אַוּן אִידְעָן שֶׁלְאָפְטָן".

אִידְעָן

דָּאָס שֶׁלְאָפְסָט דָּו וּוֹעַן דָּעַר יִם רְוִישָׁת, אַבְּעָר נִיט אֹיךְ. וּוֹעַן דָּעַר יִם
רְוִישָׁת, לְיעָג אִיךְ אַוִּיפְּזָן גְּלַעְנְדָּר מִיט אָפְעָנָע אַוִּינְגָּעָן אוֹן הָעָר זַיְד צָן.

שָׁאוֹל

דָּאָס אַיּוֹן מִיר אַ גְּרוֹיסְעָר וּוְאַונְדָּר.

עוֹ גַּעַתְּ אַרְוִוִּים אַוִּיפְּזָן דָּעַר טָעָרָאָסָע אַוּן פָּעָרְמָאָכָט דָּי טִיר הַינְּטָעָר
גִּוְּן.

גָּאָלָא

חָעָר בְּרוֹדָרְעָר טְרִוִּיבָּט גָּאָר שְׁפָאָם.

אִידְעָן

עוֹ לְאָכָט שְׁטָעַנְדִּיגְּ פָּוּן מִיר, גְּלַיְיךְ וּוּ ער וּוְאָלָט גְּעוֹוָעָן קְלִינְגָּר פָּוּן
מִיר, גַּעַתְּ צָו רְחִילְּן אַבְּיָהָר לְאָכָט נִיט פָּוּן מִיר... אַט וּוּעָל
אִיךְ אִיךְ בָּאָלָד דְּרִישְׁטִיקָעָן; אַיָּהָר וּוּעָט וִיךְ לְאָוּעָן?

גָּאָלָא

דָּעַר הָעָרָר אַשְׁכָּנוֹי אַיּוֹן אָוּוּק פָּאנְטָאָזְוּרָעָן.

לְעַאנְיֵד

לְאָכָט נִיט פָּוּן מִיּוֹן פָּאָפָא. ער לְיַעַבְתּוּ דָּי נָאָטוֹר וּוּ מִיר יְוָנְגָּעָן.
אַיָּהָר וּוּעָט נָאָךְ זְעוֹהָן שְׁפָעַטָּעָר אַ בִּיסְמָעָל — וּוּעָט ער אַוּן וּוּקָעָעָן.
צָום זְוַעַנְאָוִיפְּנָאָגָן.

ג א ל א
ווירקליך?

ר ח י ל
איך האב עם שווין געמערטט.

פ א א ו ל א
געחת ארויס צו שאולין אויף דער טעראסע אונ פערמאכט די טיר
חינטער זיך.
שטייל א ווילע.

ג א ל א
די אלטע זענען אוועק פאטעיזירען, אונ מיר יונגע האבען זיך אויסט
געועצט ארום הייסען טוי.

ל עווענשטיין
אייהר זענט דאך א קינד פון היינטיגען דור.

ג א ל א
וואס מײנט אייהר מיט דעם צו זאגען?

ל עווענשטיין
אייך מײַן צו זאגען, אז מענשען רײַיסען זיך און וויסען אליען ניט
וואויאין — אָדרער צום ברײַיטען, ברױזענדען ים אָדרער גאנַר צו אָהייד
סְעָן סָאָמָאָוָאָר....

ג א ל א
אויב אייהר מײַנט עס מיך צו בעליידיגען, קען איך אייך זאגען, אז
אייהר וויסט גאנַי גוט, וועמען עס ציהט איז אָוָרִים עָרְשׁוֹבֶת שְׂטוּבָה
ארײַן.

ל עווענשטיין
אייך קען נאך אייך אָזְוֵי וווענַג; מיר איז אַיבָּרָהָוִיפֶט שְׂוּעָר ווועגען
אייך וועלכּעַ ס'אַין מײַנוֹנָג צו זאגען.

ר ח י ל
אייך גְּלוּבָה, אָוְ לְעוֹעֲנְשְׁטַיִן הָאָט אַיְיך נִיט גַּעֲמִוִּינָט דְּרָעְמִית צַו בְּעַד
לְיִדְרִיבְּתָו

ג א ל א

א, אויב ליעונשטיין זאנט, או ער קען מיד נישט, וועל איד איהם
נלייבען; אבער איד איהם — קען זעהר גוט.

ל ע וו ע נ ש ט י י נ

איך מײַן, או אונזער העפּליךער שמועם איז דא פֿאָר קיינעם ניט
איןטערעסאנט.

ג א ל א

איך מײַן, או ס'איַן אינטערעסאנט, קיון נארישקייטען רעדט איהָר
דאָך ניט. אלענפֿאלס ווילט איהָר דאָך קיון נארישקייטען ניט זאנען..
אוֹן דאָך וועל איד מיר נאָך אַ גָּלוֹן טוי נעהמען.

גיסט זיך אַן טִיְּן, סְהֻעָרֶת אַן אונאנגעגעמהּ שטולקִיט.

א י ד ע

צַו לְעוּנְשְׁטִינְגָּן.

איהָר זענט אַ פֿאָעָט?

עם רופּט אָרוֹויָס אַן אלגַּעֲמִינוּנָם געלעכטער. אַידָּע פֿערשעט זיך אַוְן
לוֹיפּט צוּוּק צוֹטוּמָלָט אוֹיפּּן אַוְיבּערשְׁטִיבָּל.

ר ח י ל

וְוְאַוְהַיָּן אַנְטְּלוּפְּסָטָו?

געחט נאָך אַידָּעָן אוֹיפּּן אַוְיבּערשְׁטִיבָּל.

ג א ל א

אַ פֿוּעְדִּיגְמִיְדָעֵל!

ל ע וו ע נ ש ט י י נ

וְוְיַיְמָלְט אַיהָר עַמְּגַד אַיְזָן צַו פֿרְעָנָן?

ג א ל א

וְוְיַיְלָאַהָר הַאָט אַיְזָן אַוְיסְׁעָהָן פָּוּן אַ פֿאָעָט.

ל ע וו ע נ ש ט י י נ

אוֹן דָּאָס גַּעֲפָעַלְט אַיְיךְ נִיט.

ג א ל א

איך האָבָא אַיְיךְ דאָך שׂוֹן גַּעֲזָאָט מִיאַן מִינְנוֹנָה. אַיהָר, לְעָנִיד, הַאָט
שׂוֹן גַּרְאָדָע נִישְׁט קַיְוָן אַוְיסְׁעָהָן פָּוּן אַ פֿאָעָט.

ל ע א נ י ד

אייהר האט ניט געטראפען.

ג א ל א

אבער דאס קען ניט געמאַלט זיון.

ל ע וו ע נ ש ט י י נ

פארוועאס קען עס ניט געמאַלט זיון?

ג א ל א

וויל איז איזיך איז איזוי פיעל לאבען פארהאנען, וויל... פערשעט
זיך, ווארטט אן אונצופרידענען בליך צו לעווענשטיינען. אה, ניט דאס
האב איד געוואָלט זאגען... ב'מיין, או דאס איז ניט ריכטיג.

ל ע א נ י ד

אויב ס'איז איזיך איזוי וויכטיג צו וויסען, וועל איד איזיך אויסזאגען.

ג א ל א

איד מיין, איז איהר שריבט ניט... זאנט מיר אויס...

זיך בעגעגענט זיך ווידער מיט לעווענשטיינס אונצופרידענען בליך.

ל ע א נ י ד

נו, געוויס שרייב איה.

ג א ל א

דאס איז ניט אמת, דאס איז ניט אמת... און דעם ים האט איהר
לייב?

ל ע א נ י ד

וואס הייסט אויף אויעדר שפראָך "לייעב האבען?"

ל ע וו ע נ ש ט י י נ

אויף זיינער שפראָך... ס'הייסט לייעב האבען איז זיך וואס מען זאל
עם קענען שמיינע אויף ברויט און עפערן.

ג א ל א

הערר לעווענשטיינ, איהר ערלויבט זיך צו פיעל.

ל ע וו ע נ ש ט י י נ

ביטע אום ענטשולדיונגנג.

ג א ל א

ס' איז מיר איעיר ענטשולדינונג ניט וויכטיג. ב' פערלאנג ניט, —
אייחר זאלט מיין מיינונג ערקלערען — מיר איז עם ניט אונגענעם.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י א

ב' האב מיד איבערציזט, או אום צו זאגען אזווינט, וואס זאל איד
זיוין אונגענעם, איז זעהר שווער.

ג א ל א

או אייחר ווועט ניט רעדען קיין נארישקיזטען, וועל איד זיוין צופרייע-
דען.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י א

נארישקיזטען... פֿירְפֿי, זאנט לאאניד, האב איז דען א פערברעכען
בעאנגען, וווען ב' האב געזאגט, או א נרויסער טיל מענשען האבען
לייעב דאס קאנקרעט — אדרער בעסער געזאגט: דאס וואס מען קען
אווּף ברויט שמיידען, אדרער אין קעשען אריינעלגען?

ג א ל א

יא, אייחר זענט גערעכט. אייחר זענט פון די מענשען, וואס בלוייבען
שטענדיג גערעכט.

ל ע א נ י א

איד מיז, או אין דעם מאמענט, וואס א מענש רעדט אין דער הויד
וועגען זיוין לייעבע האט ער איז יענקם מאמענט אויפונעהערט צו לייע-
בען, ווועטר, וווען אפילו שעבען ווועטר, זענען נאך ניט קיין
אויסדרוק פאר עכטער לייעבענסגעפהילען.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י א

אויסגעצייבענט! פאר דעם האב איז איד לייעב. ניט מיר איעיר
האנט.

ג א ל א

אָפָעָנָהָעֲרָצִים.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י א

געוויס אָפָעָנָהָעֲרָצִים. מיר, מענער, זענען שטענדיג אָפָעָנָהָעֲרָצִים. אה,
וואו נומ, או מען קען אָמָל אָפָעָנָהָעֲרָצִים זיוין! א גוטע נאכט, לעאָז-

ניד. איהר וועט דאך שווין מסתמא, אַבְפִּיהָרֶעֶן דאס פְּרִיּוֹלִיָּן אַ הַיִם,
יאָ, פְּרִיּוֹלִיָּן נָאָלָא?

געחת שנעל אַרְוֹסָס. אָן אָוְנָאָגָעָנָהָמָעָ שְׂטִילְקִיָּיט.

ג א ל א

וַיְיִזְחַקְתִּישׁ! שְׂטִימָנוֹנָס-מְעַנְשָׁעָן.. אָ, וַיְיִזְחַקְתִּישׁ הַאֲמָס זַיִן צִוְּתָעָנָי
וַיְיִזְחַקְתִּישׁ פָּוּ מֵיָּוָן טִיעַפְסְּטָעָן הָאָרְצָעָן!

ל ע א נ י ד

דאכט זיַה, מיר האבען איהם מיט קיַין זאָך נוּט בעליידיגט.
ג א ל א

וַיְיִזְחַקְתִּישׁ!... אַיְהָרָה קָעַנְתָּ מִינְעָן, אָז אַיְיךְ הַאֲבָדָא וּוּלְכָבָע
סְ'אַיזְ שְׂוָלָה... יָא, אַיְיךְ וְעַתָּה, אָז אַיְיךְ פֻּעַרְדְּרִיסְטָעָס.

ל ע א נ י ד

אַ גָּאנְצָ אָוְנָעָרוֹ אַרְטָעָטָעָר סְיוּרְפְּרִיזָן. אַיְיךְ וּוּלָאָיהם גַּהַן צְרוּקָרָוי
פָּעָן.

ג א ל א

געחת נוּט, גַּעַתְּ נוּט.

ל ע א נ י ד

אוֹיְףְ מִיר הַאֲטָמָע עָר אַ גָּאנְצָ גָּוָטָעָן אַיְנְדְּרָוק גַּעַמְאָכָט.

ג א ל א

אָזָן מִיר פֻּעַרְדְּרִיסְטָעָס מֵיָּוָן גַּאנְצָע בְּעַקְאַנְטְּשָׁאָפָט מִיט אָיהם. שַׁוִּין דָּאָס
צְוַיְוִיטָעָסָל, אָז עָר עַרְלְוִיבָט זַיִן אַזְוִי אַיְן מֵיָּוָן גַּעַנְעָנוֹוָרט. אַיְיךְ
הַאֲבָדָא זַעַהָר וּוּנְגָג גַּעַדְלָד אַוְיפְּצָוְפָּאָסָעָן יְעַנְעָםָשׁ שְׂטִימָנוֹנָגָן.

ל ע א נ י ד

אַזְוִי עַגְאָאִיסְטִישׁ זַעַנְטָמָע אַיְהָר? סְ'זִוְּלָט זַיִן מִיר נוּט גַּלְוִיבָעָן.

ג א ל א

אָ, אַיְיךְ בֵּין גַּאֲרָא אַ גְּרוּסָע עַגְאָאִיסְטִיוֹן; אַיְהָר קָעַנְתָּ מִיר נָאָךְ זַעַהָר
וּוּנְגָג. שְׂטִימָט אַיְהָר מִוְּט אַיְיעָר שְׂטִיאָךְ-שְׂוּעָסְטָעָר?

ל ע א נ י ד

מִיר זַעַנְטָמָע דָּאָךְ קַיִן קְלִיְינָעָ קִינְדְּרָעָ נוּט.

ג א ל א

זי איז דאָה, אין גראָנד, אַיְוּרֶעֶא ווילְדְפֿרָעְמְדָע.

ל ע א נ י ד

אייז אונערוואָרטעט שׂוועסטָעָט.

ג א ל א

יאָ, אַנְ' אַונְרָוֹאַרְטָעָט שׂוועסטָעָט. זענט אַיהֲר צופְּרִידְעָן מיט דעם?

ל ע א נ י ד

אַ, דָּאָס אַיְזַ מִיר אַלְזַ אַיְינְסַ.

ג א ל א

זעהט אויס אַ בעהאלטענער חָרָאַקְטָעָר. אַ וְאַהֲרַ צֻוּאַנְצִיגַ מוֹזַ זַיַּ

אלְטַ זַיַּן? אַיְיךְ זַעַם, טְרָאַכְטַ אַיהֲר נַאַךְ וּוּנְעַזְןַ לְעֹוֹנְשְׁטִינְעָן. נַאַ-

רְיְשְׁקִיְיטָעָן, עָרַ אַיְזַ עַס נִיט וּוּרְטַ... אַיהֲר זענט אַ וּשְׁעַנְטָעַלְמָעַן:

עַס שְׁטַעַחַט אַיְיךְ נִיט אַן. אַיְיךְ פָּאַסְטַ גַּאנְצַ נַאֲטְרִילְוִיכְרַ צַו זַיַּן.

ל ע א נ י ד

דָּאָס הַיִּסְטַ פְּרָעְכָּר, וּאוֹלְגָנָרְעָר זַיַּן?

ג א ל א

אַיהֲר הַאֲטַ מִיר זַעַחַר שְׁלַעַכְטַ פְּרָעְשְׁתָאַנְעָן. בְּמַיַּן וּוּנְגָנָעַר צַו זַיַּן

אוֹיסְגָּרְעַבְעַנְטַן. מַעַהַר מִיטְן' הָאָרֶץ לְעַבְעָן... זַעַנְטַן, אַיהֲר שְׁרִיבְטַ

טָאַסְיַ?

ל ע א נ י ד

לְאַכְטַ

ג א ל א

אַיהֲר מַעַנְטַ שְׁרִיבְעַן אַיְיךְ. צַי דַעַן מוֹזַעַן אַלְעַ דִּיכְטָעַר לְאַנְגְּנוּוּיְלִיגַ

זַיַּן?

ל ע א נ י ד

וּוְאַרוּם הַאֲטַ אַיהֲר אַזְוִי וּוּנְגַ מִיט רְחִילֵן פְּרָבְרָאַכְט?

ג א ל א

עַפְעַם קְוֹמַט נִיט אוִיס צַו רְעַדְעָן מִיט אַיהֲר. אַיהֲר וּעַט מַעְרְקָעָן,

אוֹזַי עַנְטָפְעַרְטַ בְּלוֹזַי אַוִיפַ דָעַם, וּוּאָס מַעַן פְּרָעַגְטַ בֵּי אַיהֲר, אַבְעָרַ

זַי אַלְיַין וּוּנְדָעַט זַיַּךְ גַּאנְצַ וּלְטָעַן מִיט וּוּלְכָרַס' אַיְזַ פְּרָאַגְעַ. וּוּאָס,

ניט איזו? אבער ליעדר שרייבט איהר? איך וויל עס וויסען.

לעאן ייד

ווילט איהר עס וויסען?

גאלא

איך געדענק ניט, וואו כהאב עס נעלעוזן, ערגען אין א בוה,
או ליעדר חוויבט מען איז צו שרייבען, אדערא אויס ליעבע, אדערא אויס
נוויט. במיין, או איהר שרייבט דאך ניט קיון ליעדר אויס נוויט.

לעאן ייד

אייז געוויס אויס ליעבע? ...

גאלא

כמאך מיך נאריש ווי א קליען קינד... אבער אייערע אויגען געפעלען
מיר. סאיין גאנץ זעלטען צו טראפען א שאטען זאל האבען העל-
בלווע אויגען... אבער עצם בלוייע אויגען! דאס איז זאנאר אַרְגִּינָעֶל...
רחל מז זיין איז איהר פאטער געראטען, וויל איהר מוטער איז א
בלאנדר פרו... וואס שמייכעלט איהר? וואס כהאב זיך איזו צור
פלאפעלט ווועגען שענהן אויגען?

לעאן ייד

איך שמייכעל, וואס ליעדר שרייבט מען אויס ליעבע — סהייסט,
ווען מען איז פערלייעט.

גאלא

נו, געוויס שרייבט מען דאן ליעדר... אבער זאנט וואס איז שענער
פאר שענהן אויגען? איהר ווילט מיר ניט ענטפערן, וועל איך מיר
נאר צוקרים ניט איהר.

לעאן ייד

או איז איהר ווועט זיך שוין מיט מיר צוקרים ניט?

גאלא

וואס ווועט זיין, או איך וועל זיך מיט איז צוקרים ניט?... זאנט, החט
אייהר חש נאר היינט אroiיסצופאהרען א בייסעל, אין א שיפעל, אין
ים אַרְוּס?

ל ע א נ י ד

ס'אייז שווין צו שפטעט.

ג א ל א

בוי איזיך צו שפטעט?

ל ע א נ י ד

אייהר קענטט מיך שווין איזוי גוט?

ג א ל א

כ'מיין, אוּ ב'קען איזיך זעהר גוט. מיר דוכט, אוּ ב'קען איזיך זעהר
גוט. מענשען מיט בלויוֹ איזיגען איזו זעהר לייכט צו דערקעגען.

ל ע א נ י ד

אוּ מיט שווארצע איזיגען?

ג א ל א

מיט שווארצע איזיגען איזו שווין עפטעס אנדערש. ס'דאכט זיך, אוּ איזו
דער שווארצקייט איזו עפטעס פערבראגען, — וואס ניט? דער גראעס
טער טיל מעדדר מזוען זיין מיט שווארצע איזיגען.

ל ע א נ י ד

קענטט אייהר מיך שווין גוט?

ג א ל א

געוויס, אוּ פרויינציימער ווילען — דערקעגען זוי א מענשען. איזיך
געפין, אוּ מענער פערטוריין פיעל מעהאר דער פרויינציימער איזידער
די פרויינציימער די מענער. פרויינט טארען ניט זיין אפענעהרטציג.
דאס איזו זעיר גאנצע קראפט, מיט וועלכער די נאטור האט זוי בעז
שענקט. נוּ, זאנט, איזו דען ניט א פרוי קיין סוד פאר איזיך,
מענער? נוּ, געוויס איזוי! איזיך ליקען ניט אַב, אוּ די פרויינט
זענער מעהרטענטיל פיעל שוואכער פון די מענער אוּ דאך ווערעוּ
די מענער בעזיעגט. דאס איזו בלויוֹ דערפֿאָר, וואס די פרויינט זענער
פאר די מענער א געהיימנס... ניט פאלש, נאָר געהיימנספֿאָל. דאס
אייז א גרויסער אונטערישoid. ווי געפֿעלט איזיך מײַן פִּילְאָזָאָפֿיעַ?
ריין ווייבערשע פִּילְאָזָאָפֿיעַ... אבער דאך אמת.. קאָקעטיש. און איזיך

קען איד ועהר גוט. איד ווים זאגאר, וועגען וואס איהר טראכט
אייצט.

לעאניד
וועגען וואס?
גאלא

ניט וועגען וואס, נאָר וועגען וועמען — און זאגערן וועל איד איד
ニַת.

לעאניד
ניט וועגען וואָס, נאָר וועגען ווּעַמְעַן דאס אַיִד שויין
איין אויפֿנאָבע.

גאלא
או איהר וועט זיך אַזְוֵי האַלְטָעָן, וועל איד איד פֿוֹינְט קְרִינְגָעָן.
לעאניד
איד פֿערשְׁטָעה ניט.
גאלא

איהר רעדט אַזְוֵי גְּרוֹיסְשְׁטָעַטְדִּישׁ, אַנְגַּעַצְוִינְגָעָן — איד פֿאַסְטָט עַם
ניט. בָּיּוּם יָם טָאָר מָעַן מַאֲנוֹרְלִיךְ ניט זְיוּן... איהר האַט זיך בעליין-
דוּיגְט ? שְׁווֹן דָעַם צְוַיְוַעַן מַאְלָן, או איהר פֿערשְׁטָעהַט מִיד הַיּוֹנָת
זעהר שלעכט...

רכיחס
קומט אַראָבָּה.

זיך שְׁעַמְטָט זיך פָּאָר אַיִד. הַעֲרָר לְעוּוֹנֶנְשְׁטִיּוֹן. איהר מָוֹת זיך אלְיוֹן
געחן אַיבְּרָעַבְעַטְעָן... אה, ער אַיִז נאָר נִטְא ? ער אַיִז אוֹפְּךְ דָעַר טָע-
ראַסְעָן ?

לעאניד
ער אַיִז אַוּוּקְגַּעַנְגַּעַנְגַּעַן.
רכיחס

אוּוּקְגַּעַנְגַּעַן ? מַעַן האַט אִיחָם גַּעֲרֹפְעָן ? בְּעַמְעַרְקָט דַי אַנְגַּעַצְוִינְגָעָן
גע שְׁטִימָונָגָן. פְּלוּצְלָוָגָן צו גָּלְאָן. נו, ווּ פִיהְלָט אַיהָר זיך דָא בָּיּוּם
ים ?

ג א ۶ א

עהר גוט. איך וואוין שווין דעם דרייטען זומער אויף דעם ברען.

ר ח י ۶

וואס פאר א וואנדערליכעס קינד די אידע איז...

ג א ۶ א

איך וועל איהר געהן זאגען, איז ער איז שווין אוזעקגענאנגען.

ל ע א נ י ۶

זע קען נאך אנהויבען ווינגען. איהר קענט זי ניט.

ג א ۶ א

איז איהר, לאנדי, קענט אויך אנהויבען ווינגען אין מיטען דערוי-
נען? איהר זענט דאך איהרעד א בורדער? איהר קענט אמאָל ווַיַּי-
נען? עה, כ'מאָד מיד נאָר נאָריש. מיר זענען דאך שווין דערוֹוואָקסען-
מענשען. וואס זאנגט איהר, רחיל? .. א, רחיל. ווי אויך זעה, האט איהר
לייעב צו שווינגען.

ר ח י ۶

דא רעדט מען גאנץ אנדערש. ב'האָב נאָך די הינע שפראָד ניט אויס-
געלערנט. דאָ האָבען ויך אנדערע געפיהַלען אַנְגַּעַתְּהוֹבָעָן צו וועקען,
פאר וועלכע ב'האָב נאָך קיין ווערטער ניט. ס'אַיז ניט גוט, ווען מען
רוּופַט אָן געפיהַלען ניט בי זיעער נאָמען.

ג א ۶ א

לאנדי, פיררט מיד אָב אַ היַם. אַדער לאמיר געהן שפאָצִירען —
איהר וועט געהן, רחיל?

ר ח י ۶

שטערט אויך ניט, שטערט אויך ניט. אויך וועל בלוייבען אין דער
היַם.

ג א ۶ א

קומט, לאנדי... מען קען מײַנען, איז ב'האָב מורה דאָ אלַיְוָן בֵּין
נאָכַט אָומְצַגְעָהָן אוֹיפַן ברען. אויב איהר ווילט ניט, לאנדי, קענט
איהר בלוייבען אין שטוב.

ס ע א נ י ד

דאָס ווועט אַיהֲרֵ שׁוֹין בַּיִ מִיר נִיט פּוּעַלְן. עַר גַּעַמֶּת זַי גַּעַרְמַט. נָנוֹ,
זַיְיטַ מִינִי פְּרִידְיָלִין!
גַּאַלְאַ

אוֹן אַיהֲרֵ ווועט זַיְוַן אַ קָּאוּוֹאַלְיָעַר, יַאֲ? נָנוֹ, נָנוֹ. צֻוָּם ווַיְדַעַרְעוֹהָן,
רְחִיכַּן, גַּוְטַּן?
בַּיְדַּע אַבָּ.

ר ח י ס

זַי בְּלִוִּיבַּט אַ וּוּוֹילָעַ שְׁטַעַהַן בַּיּוֹם טִיר, סְאַיזַּ צַו בְּעַמְעַרְקָעַן אַיהֲרֵ
לוּוּכְטָעַ אַונְרוֹתִיגְקִוּוֹט, גַּעַתְּ צֻוָּם פִּיאָנָא, זַעַצְתַּ זַיְךְ אַונְ גַּעַמֶּת אַיְינְגַּע
אַקְאַרְדָּעַן.

שַׁאַוְלַ אַונְ פְּאַאַוְלַ אַ עַפְעַנְעַן דְּטִיר פּוֹן דַּעַר טְעַרְאָסָע. בַּעַד
מְעַרְקָעַן רְחִילְעַן, וּוּלְעַן זַיְ אַיהֲרֵ נִיט שְׁטַעַרְעַן. זַיְ גַּעַחַעַן אַרְיוֹן שְׁטוֹלַ
צַו זַיְךְ אַיְן צִימַעַר לִינְקָט.

ר ח י ס

רוּפְּשַׁטְּ שְׁטִילַ נִיט אַבּוּוֹנְדַעְנְדִיגַּ דַּעַם קָאָפָּ.
מוֹטָעָר? ...
שְׁפִיעַלְתַּ.

א י ד ע

זַי קוּמַט אַרְאָבַ פּוֹן אַנוּבָעַן. בְּעַמְעַרְקָט רְחִילְעַן, גַּעַתְּ זַיְ צַו אַיהֲרֵ
אוֹף דַּי שְׁפִיעַעַן פִּינְגָּעַר, פְּרִיגְנְבַּעַט זַיְךְ חִינְמְעַרְאָרָוּם וּוֹי אַקָּאָז, גַּעַמֶּת
אַרְוּם רְחִילְעַן צְאַרְתַּ אַרְוּם הַאַלְוַ אַונְ קוּשַׁת זַי לְאַנְגַּן.

ר ח י ס

גַּעַמֶּת אַרְאָבַ פּוֹן אַיהֲרֵ הַאַלְוַ אַוְדַעַם הַעַנְדַּ אַונְ קוּשַׁת זַי.

א י ד ע

שְׁטִילַ.

זַיְ זְעַנְעַן שַׁוְיַן אַוְיַעַנְגַּעַנְגַּעַן?

ר ח י ס

יא, זַיְ זְעַנְעַן שַׁוְיַן אַוְעַקְגַּעַנְגַּעַן.

א י ד ע

איך ליעב זוי ניט.

ר ח י ס

ווארום?

א י ד ע

אווי, זוי געפעלען מיר ניט.

ר ח י ס

אוון דיין ברודער האסטמו ליעב?

ר ח י ס

אייהם האב איך ועהר ליעב. אוון איהר האט אייהם ליעב?

ר ח י ס

וועמעו?

א י ד ע

מיין ברודער לייליאען?

ר ח י ס

קושט אידען שטיל.

א י ד ע

אייצטער אוין ער דאך איערעדר א ברודער, יא?

ר ח י ס

יא, אייצטער אוין ער מיינער א ברודער.

א י ד ע

אוון מעהר קיון ברידער האט איהר דאך ניט?

ר ח י ס

ניין.

א י ד ע

פערקלערט.

האבען מיר בירדע ניט מעהר ווי אוין ברודער.

ר ח י ס

קומ לאמיר געהן בירדע אייהם אויפזוכען, ער אוין אייצטער צום ים

געגאנגען.

א י ד ע
קומט לאמיר געהן.

ר ח י ל
ניין, היינט וועל איד שוין ניט געהן.

א י ד ע
קומט לאמיר איהם הינטערארום איבערשרעךען; מיר וועלען זיך

שטייל פער' גנבר' ענען.

ר ח י ל
ער איז ערגעץ' ווית אועקגעאנגען און מיר וועלען איהם ניט קענען

געפינען.

א י ד ע
איך וויס אלע זיין ערטער.

ר ח י ל
איצטער וויסטן ניט. איצטער איז ער אויף א גאנץ אנדרען ארט

געגאנגען.

א י ד ע
פון וואנגן וויסט איהר?

ר ח י ל
וויסט ניט, וויסט ניט, וואוהין ער איז געגאנגען. זי געהט אידען

צז זיך אויפֿן האנד. ניין, דו וויסט ניט, וואוהין ער איז געגאנגען.

א י ד ע
אייהר ווועט מיך געהמען היינט צז זיך שלאלפאן אויבען?

ר ח י ל
איך וועל דיך געהמען.

א י ד ע
איך וועל איד עפעם דערצעהלהן בײנאכט.

ר ח י ל
דערצעהלהן?

א י ד ע
אייד וועל איד דערצעהלהן, או קיינער זאל ניט הערען.

רְחֵיֶל

קִינְנָעָר אֵין דָּאָךְ נוֹטָא ; דָּעֲרַצְעַהְלָ מִיר אַיְצְטָעָר.

אַיְדָע

אַיְצְטָעָר . . . אַיְצְטָעָר . . . קָוְקָשׂ זִיךְ אַרוּם. אַיְךְ הַאָב אַיְיךְ

אַזְוֵי לְיֻעָב, אַזְוֵי לְיֻעָב . . .

גַּעַמְתָּשׂ זַי פַּעַסְתָּ אַרוּם שְׁטָוִילָ.

לְעָאָנִיד

בְּעוּווּוֹזֶת זִיךְ אַיְן טִיר. בְּעַמְעַרְקָעַנְדִּיגְ רְחִילְעָן אָנוּ אִידְעָנוּ, צִיחָת עָרָ

זִיךְ אַבְּיַסְעָל צְוָרִיק אָנוּ בְּלִיְבָט שְׁטָעָהָן אַיְן טִיר.

אַיְדָע

פְּרָעָנֶת שְׁטָוִילָ.

אָנוּ מַיְוֵן בְּרוּדָעָר, לְיַאַלְיָעָן, הַאָט אַיְהָר לְיֻעָב ? יָא ? . . .

רְחֵיֶל

נִוְתְּ עַנְטָפְעַרְנְדִּיגְ, צִיחָת זַי אָוִיס דִּי חַנְדָּ צָום פְּיוֹאָנָא אָנוּ וּוּידָעָרָ

הַאָלָשׁ דִּי פְּרִיחָעָרִיגָּע אַקְאָרְדָּעָן . . .

צז'יטעד אקט

דאם איגעגע צימער ווי אין דעם ערשותען אקט.
בוייטאג.

א י ד ע

זוי זיכט אויפֿ דער ערַד און צוּהַת אָן אוֹיפֿ אַ שְׁנִירָעֵל מְעַרְקָעֶפְּלוּד.

פָּאָאָוְלָא

קומט אַרְוִוִּים פּוֹן אַיְהָר צִמְעָרָן; בְּעַמְּעַרְקָט אִידְעָן.

האַסְטָט דָּאָד גַּעֲקָעַנְט זַיְצָעַן אַוְיָפֿ דָּעַר זַאֲפָעָן; אַוְיָבֿ דִּי זַאֲפָעָן אַיְזָפָאָר
דִּירּ קְלִיּוּן, הַאַסְטָט דָּאָד גַּעֲקָעַנְט עַפְּעַם פְּעַשְׁפְּרִוְּיַעַן אַוְיָפֿ דָּעַר ערַד.

א י ד ע

אַ דָּאָהָנָה מִיר אַ נְרוּסָעָן, נָאָר דֻּעְרָפָאָר וּוְאָסָם אַיְהָר זַעַנְט גַּעֲרָעַכְט,
וּוְעַל אַיְךְ אַיְיךְ גַּעֲבָעַן אַ קּוֹשׁ. וּוְלִזְקָדְשָׁעַלְעָן, נָאָר דִּי מְעַרְקָעֶפְּלוּד
שִׁיטָּעָן זַיְדּ אַיְהָר אַרְוִוִּים פּוֹן, שִׁירָעָן. בּוּגַט זַיְדּ אַיְן, מַאְמָא, צַוְּ מַיְוָן,
וּוְעַל אַיְךְ . . .

פָּאָאָוְלָא

צַוְּפָרְיעָדָעָן קַוְשָׁת אִידְעָן.

בִּיסְטָט מִיר אַזְוִי לְיַעַב, גַּלְיַיךְ וּוּי אַיְךְ וּוְאַלְטָט דִּיקְ גַּעֲבָוִירָעָן, מַיְוָן קִינָה.

יאָ . . .

עַס דְּרִיקָעָן אַיְהָר דִּי מְרַעַהָרָעָן. זַיְגַּעַת אַרְוִוִּים אַוְיָפֿ דָּעַר טַעַרְאָסָעָן.

א י ד ע

מוֹטָעָר ! . . .

פָּאָאָוְלָא

הַאַסְטָט מִיךְ גַּעֲרָפָעָן ?

א י ד ע

דאַם הַאָב אַיְךְ גַּעֲוֹוְאַלְט אַזְוִי זַיְדּ אַ גַּעַשְׂרִיוּ טַהָּאָן.

איַן אַ וּוְיַולְעַ אַרְוָם.

מוֹטָעָר !

פְּעַרְדָּעַקְט דַּאַם גַּעֲזִיבְט פָּאָר חַרְפָּתְ,

פ א א ו ל א

אווי, שפיעלסט זיך מיט מיר ?

א י ד ע

קוקט ניט, קוקט ניט, כ'האָב זיך פערשעט פאר איזיך ! קוקט ניט
אויף מיר.

פ א א ו ל א

הער, מיין קינד, כ'ויל דיר עפטעם פרענען . . .

א י ד ע

טאקי, כ'האָב מיר פערשעט פאר איזיך, דאס האָט זיך אליאון בי מיר
פונ מוויל אַרוּיסגענערען. כ'ויל איזיך עפטעם זאגען, נאָר כ'האָב מורה,
אייהר וועט לאכען פונ מיר.

פ א א ו ל א

איך לאָד ניט פונ דיר. אַדרבה, דו געפעלסט מיר זעהר. איך האָב צו
דר גאנטייט. ביסט דאָך שווין ניט קיון קלינו קינד. זעהסט דען ניט,
או איזיך בין צו דיר ווי אַמאָמע ?

א י ד ע

איך רעד נאָר ווי אַקלינו קינד. מיר ווילט זיך שווין זיוין אַגְּרוּיסע
נאָר עס קומט בי מיר ניט אַרוּום. אַמת איזיך בין דאָך שווין דריינ
צעהן יאָהָר אלט אָוֹן ב'זִיּן נאָר אלֵא אַוְיף דער ערֶה, אָוֹן ב'זִוּוּם,
או ס'איּוֹ אַפְּשָׁר ניט שעהן אָוֹן מײַנְעַן יאָהָרֶשׂ צו זיעען אַוְיף דער
ערֶה.

פ א א ו ל א

דאָס מאָכָט גראָדע ניט אָוּס . . . האָסָט דאָך געוואָלט מיר עפטעם
דעַרְצַעְהַלְעָן.

א י ד ע

כ'האָב מורה, אוֹן ווען איזיך וועל איזיך דערַצַּעַהַלְעָן, וועט אייהר מיך
צעוֹן ניט לַיְעַב האָכָעָן אוֹוִי שטָּאָרָק.

פ א א ו ל א

דרֶר ניט קיון נאַרְישְׁקִיְּטוּן.

א י ד ע

אייהר וויזיסט, או מײַן מאמע קומט צו מיר אלע נאכט איזן חלום?

פֿא א וּ לְ א

אלע נאכט . . .

א י ד ע

ניט אלע נאכט, נאר אלע בעגינען. זי קומט אלע טאג איזן דערפריה און וועקט מיך, אייך זאל שווין אויפֿשטען. אויב ניט — וואלט אייך שפֿעט געשלאָפֿען. ווען זי האט געלעבט, פֿלענט זי איזן טהאָן אלע איזן דערפריה : שטיל איזן זי צו מיר איזן צימער אַריינגעקּומען שטיל מיר א קוש גענבען און אויפֿגּוועטלט . . .

פֿא א וּ לְ א

פארוועאס האסטו מורה געהאט מיר צו דערצעהָלען?

א י ד ע

ווען אייך שלאָפֿ נאָה, קומט זי איזו שטיל איזן איזו שטיל זאנט זי מיר איזן אויער א סוד, אייך זאל שווין אויפֿשטען און זי קושט נאר אויפֿן שטערן, באָפֿ אייך זיך אוּות. און איז איזיך עפֿען אוּת דֵי אוינען איזן זי שווין ניטא.

פֿא א וּ לְ א

וואָס זאנט זיך דיר?

א י ד ע

שפֿרונגען אוּת און פֿאלט דער אלשער אוּפֿן האָלן, זי האט מיר געזאנט, אוּ אייך זאל אייך לֵיב האָבען. אוּ אייך זאל אייך רופֿען מוטער . . . וויזיסט אייהר שווין, פֿארוועאס ב'חאָב פריהער געשריינן.

פֿא א וּ לְ א

קושט זי הײַט.

אייך בין דײַן מוטער . . . אייך בין דײַן מוטער איזן זו ווילע אַרום, זאג מיר מײַן קָנְד, וואֹהוּן איזן גענאָגָנָען דְּחִיל?

א י ד ע

זי איזן גענאָגָנָען שפֿאָצְיָרָען.

פָּאָוְלָא

אליאן?

א י ד ע

אפשר אליאן; ב'ווים ניט איזי גוט.

פָּאָוְלָא

זאג מיר, מײַן קינד, איד וויל . . .

א י ד ע

בעמערקט איהר אונרזהיגקייט.

כ'ווים ניט מיט וועמען זי איז גענאגען.

פָּאָוְלָא

דו זעהסט זי אמאָל וויינענדין?

א י ד ע

איינמאָל האט זי געוווינט, ווען איך בין געשלאָפָען מיט איהר
אויבען.

פָּאָוְלָא

האט זי געוווינט?

א י ד ע

אייז זי געזעטען נבעבען פענסטער אוֹן האט געוווינט. איך האָב איהר
ניט געוואָלטֶט פרענען, פֿאָרוֹאָס זי ווינט; אפשר האט זי עס
געבענטק אַהֲיִים. איך וואָלטֶט אפשר אַוְיך געוווינט, ווען איך פֿאָהָר
אוועק פֿוֹן דער היָם איז אַגאנַץ פרעמדער שטאדט.

פָּאָוְלָא

וועאס רעדט זי מיט דיר?

א י ד ע

זוי מיט מיר? גַּארנִיט. מיר רעדען, אַבעָר פֿוֹן גַּארנִיט. פֿוֹן וועאס

קען זוי רעדען מיט מיר?

פָּאָוְלָא

מיט טוּרְהָעָן.

וזאָל שווין זיוֹן אַזְוֵי... געווים איז עס מיר שווין בעשערת.

א י ד ע

אין פערלעגענכהויט.

זוי רעדט מיט מיר אכמאל, או דא איז זעהר גוט ; או דער ים איז זעהר שעוזן. זוי געהט בוי נאכט אויך צום ים ארויים. ווען מען שלאלפט, געהט זוי צום ים ארויים.

פֿא א ו ל א

פֿון ווּאנַעַן ווּיסְטוּ עַם ?

א י ד ע

דעמאַלט בֵּינְאַכְּט, ווען זוי האט געווינט, איז זוי שפֿעטער צום ים ארוייסגענאנגען.

פֿא א ו ל א

זו זיך איז צימער געהנדיג.

מסתמאַ האָב אַיך אָזֶוּ פֿערדיינט . . . מסתמאַ בֵּין אַיך אָזֶוּ ווּרט . . .

א י ד ע

מעסטע צום האָלוּ דעם שנור מעערקעפלד.

אָה, ווי לאָנג ! אַיך וועל נאָך אַנְצִיעָהָען, אוֹ מען זאָל אַיהם קענען איז צוּווּעָן אַיבְּעָרוּוָאַרְפָּעָן אַוְיפָּן האָלוּ.

פֿא א ו ל א

געהט ארויים פֿון צימער.

דוֹ ווּעַסְטַּדְּאָך, אַידְעַ, זַיְן אַיז שְׁטוּב ; אַיך וועל זיך אַבְּיסְטַּעַד דְּרַכְּךְ געהן, אוֹ טָאַמְעַד קְוַמְטַּרְחַיל . . .

א י ד ע

אוֹד וועל אַיהֲרַ נִיט דְּעַרְצָעַהָלָעַן פֿון דָּעַם, ווּאַס מִיר האָבעַן גַּעַרְעַטְט.

פֿא א ו ל א

נִיט דָּאָס האָב אַיך גַּעַמְיִינְט. טָאַמְעַד קְוַמְטַּרְחַיל, זָאַלְסְטוּ אַיהֲר זָאַזְעַן, אוֹ אַיך בֵּין אַבְּיסְטַּעַד צום ברַעַג גַּעַנְגַּעַנְגַּעַן.

געהט ארויים.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

קְוַמְטַּרְחַיל, טָרָאַגְטַּשׁ שְׂטוּיִים בְּלוּמְעַן.

א י ד ע

זו בעמערקט לעווענשטיינען. הויבט זיך פלאצלוונג אויף און לויפט
ארויסט פון צימער.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

איידע, וואחוין לויפט איהר?
ער בעקופט ניט קיון ענטפער. שטעחט א וויל פערוואונדרט;
וויל אַזּוּקֶעָהָן אָוָן בְּלִיְבָּט דָּאָר. ער געפינט א בְּלֹמְעָן-וּאוֹאָזָע, גִּיסְט
אָוָן מֵיט וּוּאָסְעָר, שטעלט אַיְהָר אֲרוֹיָן דַּי בְּלֹמְעָן אָוָן טְרָאָגָט זָוִי
אֲרוֹיָף אָוִיבָּעָן. אַרְאָכְגָּעָהָנְדִּיג צְרוּיק בְּעַגְעָנָעָט ער זִיך מָוֵת רְתִילְעָן
וּזְגַּסְט קְוֹמֶט אָוָן פּוֹן גָּסְטְּשִׁיר.

ר ח י ל

אייהר זענט גָּאָר אלְיוֹן ? וּוְאוֹ אַיְזָן אִידָּע ?
ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

אייע אַיְזָן אַרְוִיסְנָעָלָאָפָּעָן גְּלִוִיך וּוְ אַיְדָן בֵּין אַרְיִוְנָגְעָקָומָעָן, אָוָן
מִיד דָּא אלְיוֹן גָּעָלָאָזָען.

ר ח י ל

אַרְוִיסְנָעָלָאָפָּעָן ?

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ
יא, אַרְוִיסְנָעָלָאָפָּעָן אָוָן מִיד גָּאָרְנִיט גָּעָזָאנָט.
ר ח י ל

אייז אַקְינָד וּוְאָסְטָלָעָט מִיט אַיְהָר אַיְגָעָנָעָם שְׁכָל ; מְסֻתְמָא אַיְז
עַס אַיְהָר אָזָוִי גַּעֲפָעָלָעָן גָּעָוָעָן.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

וּוְאָסְטָמִינָט אַיְהָר מִיט דָּעַם ?

ר ח י ל

אַיְדָן מִין גָּאָרְנִיט.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

אייך פְּעַרְשְׁטָעָה נִיט . . . אַיְהָר זענט בָּיִם טִיר גַּעֲלָיָבָּעָן, פּוֹנְקָט
וּוְ אַיְהָר וּוְאָלָט מָוֹרָא האָבָּעָן אַרְיִינְגָּעָהָן. אָט, וּוְעַל אַיְדָן אַרְוִיסְטָן
גָּעָהָן, וּוְעַט אַיְהָר קָעָנָעָן אַרְיִינְגָּהָן.

ר ח י ל

געחת האסטיג אריין און זעט זיך ביום פיאנא, צוּשְׁטְרִוִּיט.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

איך שטער איך ?

ר ח י ל

שווינט.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

איך שטער איך, דחיל ?

ר ח י ל

אייהר... צו בעדראך מען דוקא אויף דעם ענטפערן ?

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

יא, אייהר זעט גערעכט : נאך וואם פרענ איך דען ?

וויל אועונגעהן.

ר ח י ל

בלוייבט דא, יעקב, אייהר שטערט מיר ניט.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

מיר דאכט, אויך בעמיה מיך שיין צו פיעל איך ניט צו מאכען

ענג.

ר ח י ל

אייהר בעמיהת זיך ? ס'אייז גאנץ איבריגן.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

אייהר ערלייבט מיר דא צו בלוייבען א ווילע ?

ר ח י ל

אָה, וואם פאר א דומהייטען אייהר רעדט. ס'אייז דען מײַן שטוב ?

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

אייז בלוייז צוּלֵיַב דעם ערלייבט אייהר מיר דא צו בלוייבען ?

ר ח י ל

אייהר האט היינט געשפֿאצִירט ביים ברעג ?

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

שווינט.

רַחַיְל

ווילט איהר מיר גאר ניט ענטפערן? . . . העמתש אקארדען בויום פיאנא זיענדייג. ווילט איהר מיר גאר ניט ענטפערן.

לָעַוּ עֲנֵשֶׁתִּין

ווען די זוּ איז אוייפגענאנגען, זענט איהר שוין בויום ברעג געווען?

רַחַיְל

שוויניגט.

לָעַוּ עֲנֵשֶׁתִּין

אייהר ווילט מיר אויך ניט ענטפערן?

רַחַיְל

וויזערהאלט די אקארדען.

לָעַוּ עֲנֵשֶׁתִּין

דאַס איז אוייער ענטפערן?

רַחַיְל

ענטפערט ניט. שפייעלט.

לָעַוּ עֲנֵשֶׁתִּין

ער פעראינטערעסיטט זיך מיט'ן שפייעלען, הערט זיך צו שטיל.

רַחַיְל

רייסט פלויזונג איבער דאס שפייעלען.

וואָרָוָם שוויניגט איהר, הערד? עווענסטיין? אָה, וואָס פֿאָר אַ מענש איהר זענט. . . ווען איהר שוויניגט, ווילט זיך, איהר זאלט

רעדען, אָוּן ווען איהר רעדט, ווילט זיך, איהר זאלט שוויניגען.

לָעַוּ עֲנֵשֶׁתִּין

מיר דאָכָט, אָוּן כ' האָב אָוּא קָאָמְפְּלִימְעָנֵט פָּוּן אַיְיךְ ניט פֻּרְדִּיעַנט.

רַחַיְל

אוֹן איהר בעמיהט זיך צו פֻּרְדִּיעַנען עטוואָס בעסערס?

לָעַוּ עֲנֵשֶׁתִּין

שפייעלט בעסער.

רַחַיְל

אוֹן איהר וועט הערען?

לְעֹוּנֵשׁ טִיּוֹן

אייער שפיעלען איז מיר פיעל נעהנטער און פערשטענדליךער אייר
דען אייער ווערטער. אייער שפראך איז פאר מיר פרעמה.

רְחִיּוֹן

וויל מיאן אקצענט איז א פּוֹלִישָׁר. אָזֶן רעדט מען בי אונז:
אלע רעדען אָזֶן בַּי אָונָן...

לְעֹוּנֵשׁ טִיּוֹן

א, ניט אלע רעדען אָזֶן.

רְחִיּוֹן

געווים, אלע אינגעבעוירענע איז פּוֹלִישָׁן האבען אָזֶן אויסשפראה.

לאכט

רְחִיּוֹן

פאָרוֹאָס לאכט אַיהֲרָה?

לְעֹוּנֵשׁ טִיּוֹן

א, אייך לאך גאנַר ניט. אויב בי אייך וואָלטען אלע רעדען אויף
אָזֶן אַרט אָון אויב בי אייך זענען אלע ווי אַיהֲר — בְּשִׁטְעָן
מיר פָּאָר — ווֹאָס פָּאָר שְׂטִילְקִיט עַס וואָלט געהערסט אַיז אַיעָר
פּוֹלִישָׁר געגענד: אַיז אָיך ווֹיָס פּוֹנְקֶט פֿערקָעָהרט, אַיז אַין קִיּוֹן
שׁוֹם געגענד רעדען ניט די אַידָעָן אָזֶן הוֹיך אָזֶן שְׂרִיְעָנָד ווי אָזֶן
פּוֹלִישָׁן... שְׂפִיעָלַת בעסער. אַיעָרָע שְׂטִינְדִּיגָּע אָוּמְעָטִינָע אַקָּאָרְדָעָן
זענען מיר פֿיעָל פֻּרְשְׁטָעַנְדְּלִיכָּר ווי אַיעָרָע ווערטער. געהט צו
אַיהֲר. שְׂפִיעָלַת בעסער.

רְחִיּוֹן

מיין שפיעלען פֻּרְשְׁטָעַת אַיהֲר בעסער?

לְעֹוּנֵשׁ טִיּוֹן

מיר דוכט, אַיז אַיהֲר אָון אַיעָרָע אַקָּאָרְדָעָן ווֹאָס אַיהֲר שְׂפִיעָלַת
אַיז אַיְינָס אָון דָּאָס זעלבִּיגָּע.

רְחִיּוֹן

אָון אַיהֲר פֻּרְשְׁטָעַת זוי זעהָר גוֹט?

לעומן טוין

מיר דאכט, איז אַ.

רָחִיבָּ

לענט זוי מיר איבער אויף ווערטער. נו, לענט די אקארדען איבער אויף ווערטער. איך בעדראף זעהר נויטיג פון זוי די ווערטער האָבען: די נשמה זיויער זאל זיך איז די ווערטער אויסדריקען. נו, שנעלער מאכט עס מיר...

לעומן טוין

א שווערע אויפנאבע.

רָחִיבָּ

קענט איהר ניט? זעהט איהר, אפילו אוז קליניגקייט קענט איהר ניט.

לעומן טוין

איך וועל באָלד פרובען איבערשפיעלען. שפיעלט, אבער פאלש.

רָחִיבָּ

זוי לאזט פאלען דעם צודעך פון די קלאווישען איהם אויף די פינגערא.

לעומן טוין

אויא! ב'האָב מיך ווירקליך דערשראקען: וואָס האָט איהר געטהאָז?

רָחִיבָּ

איך האָב געוואַלט אַ נאָטירליךען אויסגעשראי הערען.

לעומן טוין

וואָס וווײַטער ווערט אלֵיז מעהָר אַיְיעָר נשמה פון מיר אַבענעקעהרט. רחיל, זאנט, צו וואָס טהוֹט איהר עס? נו, זאנט... ב'האָב זיך פריהער אויסגעדריקט, איז ב'עמיה מיך אַיך איז ניט צו שטערען: ווירקליך איך בעמיה מיך...

רָחִיבָּ

געהמטע איז אַקָּאָרֶד.

לְעוֹזֶנֶשׂ טֵין

דאָס אַיז אַיעָר עַנְטָפָעָר? אָוָב דָאָס אַיז אַיעָר עַנְטָפָעָר בֵּין אַיך
צַוְּפִידְעָן.

רְחִילְךָ

ס'אַיז ווַיִּתְקַיֵּן עַנְטָפָעָר נִימָּט. דָאָס אַיז בְּלוּזָא פְּרָאנְגָע, מִין
פְּרַיְינָה.

לְעוֹזֶנֶשׂ טֵין

שְׁפָאַצְיָרָת אָוָם אַיבָּעָרָן צִימָעָר. שְׁטָעָלָט זִיךְ בְּיוּם טְעָרָאָסָע אָוָן קוּקָט
צָוָם יִם.

רְחִילְךָ

אַיְהָרָה אָטָא אַהיִם, הָעָרָר לְעוֹזֶנֶשְׁטָיִן?

רְחִילְךָ?

רְחִילְךָ

לְאַכְטָן.

אַיְהָרָה פְּעַרְשְׁטָעָהָט מִיךְ נִישְׁטָמָט. אָה, ווֹי שְׁלַעַכְתָּ אַיְהָרָה אָטָא מִיךְ פְּעַרְ-
שְׁטָאָנָעָן.

לְעוֹזֶנֶשׂ טֵין

וּוְאָס מִיְינָט אַיְהָרָה דָּעָן?

רְחִילְךָ

אַיְוֹנְפָאָה, אַיךְ פְּרָעָגְן צִי אַיְהָרָה אָטָא אַהיִם, עַלְטָעָרָן?

לְעוֹזֶנֶשׂ טֵין

אַיךְ? אַהיִם? ... סְקָלְנוֹנָט מִירָ נָאָנָע אָוְנָחָרְמָאָנִישׁ.

רְחִילְךָ

אָוְנָחָרְמָאָנִישׁ?

לְעוֹזֶנֶשׂ טֵין

רְחִילְךָ, אַיךְ הָאָבָּא אַיךְ בְּלוּמָעָן גַּעֲבָרָאָכָטָן.

רְחִילְךָ

אַיךְ הָאָבָּא לְאָנָגָגָעָוָרָטָן, אַיְהָרָה זָאָלָטָן מִירָ בְּלוּמָעָן בְּרוּנָגָעָן.

ל עווענשטיין

נאר פון מיר האט איהר עם ערווארטעט?
ר ח י ל

נאר פון אייך. כ' האט פערשטאנגען, או איהר קענט בלוייז בלומען
ברענגןען. ס' האט מיד נאר געוואנדערט, פארוואס אוזי לאנג מיאוּ
מיינונג איזו נאך ניט פערוורקליכט געוואראען.

ל עווענשטיין
אווי פיעל קענט איהר מיד שיין?
ר ח י ל

צי דען בעדרארה מען פיעל קענען א מענשען, אום צו פערשטעהן,
מייט וואס ער קען דיר דיענען? אידע האט געוואנט, או איהר זענט א
דיבטער, אוון זו האט ניט אינגעאנצען געטראפען. אה, בלומען, בלוד
מען... איזוינע מענשען זו איהר ליעבען זעהר בלומען. יא, הערד
לעווונשטיין? איהר האט דאך מיר ניט דערצעהטעט, צי איהר האט
א חיים. —

ל עווענשטיין

איך האב אייך בלומען געבראקט אוון איהר ווילט זוי פון מיר ניט
צונעהמען.
ר ח י ל

פארוואס זאל איך ניט זעלען פון איך צונעהמען? אינגעאנצע
טייל. ווער ס' זאל ניט געבען קיון בלומען, אוון שעון, אוון בפרט
נאך פון אייך.

ל עווענשטיין

אייהר מאכט שפאמ.
ר ח י ל

צי דען, או מיר קענען זיך ביידע ניט צו אמענערען, הייסט עם,
או ב' מאך שפאמ? אויב אווי האב איך דאך רעכט צו דענגן, או
אייהר מאכט שפאמ פון מייר. זאגט, יעקב, צי דען אוין ניט גלייבער,
ווען צוויי מענשען שפירען דיטליך, או זוי רעדען ביידע ניט צו דער
זאג, או זוי קענען זיך ביידע נאר ניט צו אמענערען? —

๕ עֲוֹנָשׁ טִיּוֹן

איך מיין, או ב'וואלט גראדע געהאט די מעגלייקיות מיט איזיך זיך צוועאמערעדען.

ר ח י ๕

א, ניין, ניין. איהר האט א גרויסען טעות! איהר האט מיר היינט אויפֿ קיון זאל נישט גענטפערט. נאָר בְּלוֹן, וווען בְּהַאֲבָדָע דעם צורעך פון פיאנאָ איזיך איזיערע פינגעֶר אַרְאַבְּגַעַן אָזָעַן, האט איהר צו דער זאל גענטפערט.

๕ עֲוֹנָשׁ טִיּוֹן

איהר זענט דאָך איזיך איזוי?

ר ח י ๕

איך בין איזיך איזוי. איהר בעמיהט זיך מיד צופרידען צו שטעלען. יא, איהר האט עם אפשר בעמארקט...

๕ עֲוֹנָשׁ טִיּוֹן

איהר האט דאָך מיר נעקענט זאנען גלייה, או איהר לויידט מיד נויט און פערלאָנט נויט, איך זאל דאָין צימער בליבען —

ר ח י ๕

פארקעהרט. איך האָב פַּיּוּל פַּעֲרָגְנִיגְעָן, וווען איהר קומט. זעהט איהר, או איך האָב איך געפרענט, צי איהר האט אַהיַם, האט איהר נויט גענטפערט.

๕ עֲוֹנָשׁ טִיּוֹן

איהר האט עם געוואָלט ערנטס וויסען?

ר ח י ๕

ניין, איך האָב עם נויט געוואָלט וויסען. צו וואם נוצט עם דען מיר? אה, וו גוט איהר זענט, הערד ליעוונשטיין! איהר זענט אונבע-גרענץט גוט. קומט איך וועל איך אויסלערנען די אַקָּאָרְדָּעַן, וועלכע איהר האט איזוי ליעוב... איהר ווילט נויט? זוי געפֿעלען דאָך איך.

איהר האט דאָך פריחער אלײַן געוואָלט זוי אויסשְׁפִּיעַלְעָן.

๕ עֲוֹנָשׁ טִיּוֹן

שוויגט.

רְחִיכָּה

געחת פֶּלַצְלָגָנָג אֲרוֹיָף צו זַיְד אָוִיבָעָן, לְאֹזְעַנְדִּיג אֵיכָם אַלְיוֹן.

לְעוּוּנְשָׁטְיִין

בְּלִיּוּבִּת זַיְצָעָן אֲרוֹיָף דָּעַר זַפְּפָעָ, בְּלִיּוּדִיגָּט אָוָן פָּרְרוֹאוֹנְדָּעָרט.

גַּאֲלָא

קוֹמֶשׂ אֲרוֹיָן, בְּעַמְּעַרְקָשׁ לְעוּוּנְשָׁטְיִין.

אַיהֲרַ זַעַנְתַּ גַּאֲרַ אַלְיוֹן?

לְעוּוּנְשָׁטְיִין

יאָ, פָּאַסְטָ אַלְיוֹן.

גַּאֲלָא

וּאָסָם זַעַהַת מַעַן עַם אַיְיךְ נִיטְדִּי לְעַצְטָעָ צִוְּתָ ? אַיהֲרַ זַעַנְתַּ בְּרוֹנוֹ אַיְוֹפְּ מַיר... אַיהֲרַ הָאָט דָּאָךְ אַזְוִי פִּיעַל נֻרְעַדְתָּ וּוּנְגָעָן אַיְיָעָר שְׁטָאַרְקָעָן, אַוְסְנָעָה אַלְתְּעַנְעָם כָּאַרְאַקְטָעָר — צָוָם סּוֹף לְאָזָט זַיְד אָוָס.

לְעוּוּנְשָׁטְיִין

סְ'אַיְזָ דָעַן אַנְ' אַונְטְּעַרְשִׂיְד?

גַּאֲלָא

מִיד אַיְזָ קִיְּן אַונְטְּעַרְשִׂיְד נִיטְדִּי.

לְעוּוּנְשָׁטְיִין

אוֹ מִיר אַיְזָ דָאָם אַיְיךְ נִיטְדִּי אַונְטְּעַרְשִׂיְד.

גַּאֲלָא

אַיְזָ דָאָךְ נְעוּוּסָ גָּוָט. דָאָס בְּעוֹזְיוֹזָט, אַז אָ מעַנְשׁ פְּעַרְשְׁטָעַהָת צוֹ שְׁעַזְעָן בְּלִיּוֹזָ זַיְן אַיְנְגָעָן נָאָז אָוָן וּוּיְטָעָר פָּוָן זַיְן נָאָז בְּעַמְּיהָת עַר זַיְד נִיטְדִּזְוֹעָהָן.

לְעוּוּנְשָׁטְיִין

וּוּנְגָעָר פָּוָן אַלְיָזָ אַיְזָ עַם שַׂיְיךְ צוֹ מַיר.

גַּאֲלָא

מַעְהָרָ פָּוָן אַלְיָזָ אַיְזָ עַם עַהְנָלִיךְ אַזְוִיָּה אַיְזָה.

לְעוּוּנְשָׁטְיִין

וּוּזָ אַיְךְ וּוּאַלְטָ, וּוּרְקָלָה, זַיְן אַזְוִי וּוּיְ אַיהֲרַ רַעְכָּעַט אָוִים, וּוּאַלְטָ

איך איצטער מיט איך קיון בעזונדרען שטעם ניט נעמאנט.

ג א ל א

פארוואס?

ל ע ו ו ע נ ש ט י י

וויל איהר זענט עס ווערט. איהר האט עס פערדיינט.

ג א ל א

לאכט.

איך האט פערדיינט... איבי מײַן מוטער זאגט, אז ב'וועל איזן לאכען
קיינמאָל ניט קענען פערדיינען.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י

לאכען קענט איהר זעהר גוט.

ג א ל א

אייז עס א חסראן?

ל ע ו ו ע נ ש ט י י

פערקעהרט, איך האט עס פאר א גרויסע מעלה. אז מען קען שעהן
לאכען, אייז זעהר גוט. ערשותענס אייז עס געזונד.

ג א ל א

זעהר געזונד, אמת?

ל ע ו ו ע נ ש ט י י

פּוֹן זִיךְרַת אֵיהֶר שְׁוִין גַּעֲפּוּרְבֶּט אַמְּאָל לְאַכְעָן?

ג א ל א

א, זעהר פִּיעַל. אַיְצַטָּעַר לְאַךְ אֵיךְ אַוְיד פּוֹן זִיךְרַת אַלְיוֹן.

לאכט ווועדר.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י

אַבְּעָר צּוֹפִיעַל אֵיז אַוְמָנוּזָן.

ג א ל א

צּוֹפִיעַל? אֵיךְ פְּלָעָן קִינְדוּזִין, אֵיז דָּעַר הַיּוֹם, אַזְוִי פִּיעַל לְאַכְעָן,
אוֹ אַלְעָ אֵיז שְׁטוּב הַאַכְעָן פֻּרְשְׁטָאָפְּט דֵּי אוּיָעָן. מִיּוֹן פָּאָפָּא פְּלָעָן
זָאָגָעָן, אוֹ צּוֹלְעַב מִיּוֹן גַּעֲלַעַטָּעַר וּוּטָעַר נָאָךְ אַמְּאָל טְוִיב וּוּרָעָן.
הַיּוֹנָט קָעָן אֵיךְ שְׁוִין נִיט אַזְוִי קְלִינְגְּעַנְדִּיגְּ לְאַכְעָן.. אֵיז גָּאָר קִינְגְּרָעָר

אויסער איד איז שטוב ניטא? עמיצער וועט אריינקומען און מייד
גען, או מיר האבען זיך איז אַ פרמעדר שטוב אַ ראנדעוואָ בע-
שטעלט.

לְעֹוּעַנְשִׁין
אייהר זענט געקסומען צו דהילע?

גַּאֲלָא

איך? וואס מאכט עם דען איד אום?

לְעֹוּעַנְשִׁין
כ'מיין, אויב צו אייהר, קען איד איד זאגען, וואו זי און.

גַּאֲלָא

לאכט.

איך דאנק איד זעהר... איך בין גאר צו איד געקסומען. נו, זענט אייהר
שווין צופרייעדען? אַך, לְעֹוּעַנְשִׁין, אייהר זענט מיר עפֿעַם געווואָר
רען: איז ניכען וועט שוין אַוְיף אַיְיךְ אַנְהָיוֹבָעַן ווֹאַקְסָעַן גֶּרְאָן.

לְעֹוּעַנְשִׁין
ניין, מיין פרײַנְד, דא האט אייהר שווין ניט געטראָפָעַן. קיין גראָן

וועט שוון דוקא אַוְיף מיר ניט אָזְוֵי נִיךְ ווֹאַקְסָעַן.

גַּאֲלָא

לאכט.

וויל, או אייהר וועט וועלען שטארבען, וועט אייהר זיך איז ים אַריַינְ
ווארפָעַן? איז ים זיינען אַוְיךְ פָּאָרָהָן נְרָאָזָעַן... אַוְוַעַנְעַלְאָנְגָעַן,
נְרָאָזָעַן, וואס פְּלָאָנְטָעַרְן זיך גַּעוּוֹס אַיְיךְ אַיְיךְ דַּי הָאָהָר... אייהר האט
געזעהן, ווי דַּי פִּישְׁעַרְדִּי יְיִינְגָעַן דַּי נְעַצְעַן פָּוּן דַּי יְסִינְגָרָאָזָעַן? הא,
אייהר האט גַּעַזְעַהן, לְעֹוּעַנְשִׁין?

לְעֹוּעַנְשִׁין
לאכט אַיְינְגַּעַחְאַלְשָׁעַן.

גַּאֲלָא

איך מײַן, או אייהר וועט זיך שווין איז ים אַריַין דוקא נִישְׁט ווֹאָרְךָ
פָּעַן. ניט אַזְעַלְכָעַ מענְשָׁעַן ווי אייהר ווארפָעַן זיך איז ים אַריַין.
אַזְעַלְכָעַ מענְשָׁעַן ווי אייהר זיינְעַן בעשָׁפָעַן גַּעַזְעַהָרָעַן, אהוּ אוּפְּהָעָר

אומצונעהו און אבקומען אוייף דער וועלט. אליאן ניט ליעבען און
ניט לאזען דעם צויזיטען ליעבען. נו, זאנט דעם אמת, איהר קענט
ליידען, ווען איר לאך? איהר שוויגט?... געוויס פערטראנט איהר
עם ניט. א, איהר וועט זיך שוין אין ים ארײן ניט ווארטפען.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

איך האב נאר ניט געוואסט, נאלא, און איהר קענט איזוי שעהו
דרעדען.

ג א ל א

איהר האט געמיינט, און ב'קען בלוייז לאכען? און דאס איז איזיך ניט
געפערלען געווען, אמת? אט, וועל איך איז באילד נאר עפערז זאנען,
וועט איהר מיך אפשר אנהויבען ליעב צו קריינען.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

צו ש ע צ ע נ, אבער ניט **ל י ע ב** צו קריינען.

ג א ל א

צ ו ש ע צ ע ז... און וויפעל בעדרארף איך האבען, און איהר זאלט
מיך שעצען? זאנט, וואס בעדרארף איך מהאן, און איהר זאלט מיך
אנחויבען שעצען?

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

זעהר פיעל.

ג א ל א

ס'אייז א ליגען! א, זעהר וועניג בעדרארפט איהר האבען, און איהר
זאלט אונז קענען שעצען. זעהר וועניג. זאנט, וואראס געפערלט איזיך
ניט, ווען איז לאך? וויל איזיך דאקט זיך אוים, און ב'אך פון איזיך?
יא. אבער ווען ב'זאל לאכען פון א צויזיטען און צו איזיך שמייכלען.
זיס שמייכלען — זאלט איהר מיך שוין געשעצעט — ב'מיין גע-
לייעבטט... ניזן, ב'אך ניט פון איזיך, ב'האָב פון איזיך ניט געלאקט...

ל ע ו ו ע נ ש ט י י נ

איהר געדענטט, פון אנהויב פריהילינג, דאן ביינאקט, ווען איהר האט
אליאן מורה געהאט א הים צו געהן...

ג א ६ א

איך געדענք, אט, דאן וווען ב'חאָב איזיד געבעטען, איזהָר זאלט מיך בעגלייטען, וא, איך געדענք.

ס ע ו ו ע נ ש ט י י א

פארוואָס האט איזהָר דאן איזוֹ וווענג פִּילְאָזָאָפִירט ? ס'איַן איזיד פִּינְסְטֶעֶר גַּעֲוָעָן צוֹ גַּעַהָן, האט איזהָר געבעטען, איך זאל איזיד געהָן מען געארעט.

ג א ५ א

איך געדענք, ווי דען ? דאן האט איזהָר מיך געשעט. זעהָר געהָן שעצט. איזהָר האט מיר דאן איעערע „וַגְעַנְדֵּס־טְרוּמָעָן“ פָּאַרְגְּלָעַזְעָן ; איזהָר האט מיר דאן נאָךְ מעהָר ווי געשעט. די „וַגְעַנְדֵּס־טְרוּמָעָן“. זעהָט איזהָר, איך געדענք זאגנָאָר ווי זוי האבעו זויַּךְ אַנְגָּהָוִיבָּעָן. נוֹ זאנָט איזהָר, איזהָר שעצט מיך אַדְעָר ניַּוִּין ? איזהָר שטערט זיך אַדְעָר איזהָר זוֹלָט מיר נישט זאגען דעם אמת. אונָן איך וועל איך אַפְּעָן דעם אמת זאגען : איך שעַז איזיד זעהָר אונָן זעהָר... לאָכָט.

ס ע ו ו ע נ ש ט י י א

דאָס זאנָט איזהָר אַלְגָּעָן !

ג א ५ א

לאָכָט.

איזהָר זאל זוֹין אַנְ'אמָת ?

ס ע ו ו ע נ ש ט י י א

מיר אונָן אלְאַץ אַיְוָנָם — מײַזְן מִינְנוֹגָן ווועגען איך וועל איך ניט בײַר טען.

ג א ५ א

קיינְמָאָל ניט בִּיטְעָן ?

ס ע ו ו ע נ ש ט י י א

מײַזְן מִינְנוֹגָן ווועגען איך אונָן ווועגען נאָךְ אַזְעַלְכָּעָן ווי איזהָר איז בַּיִּ מיר נאנָץ קְלָאָר.

ג א 5 א

קען זיך ניט איזינהאלטען פון געלעכטער.
ענטשלידיגט מיר, ליעווענשטיין, ב'לאך ניט פון אייך. ניין, ניט פון
אייך. ב'חאָב מיך גראָדער איזטער אָן עפעם דערמאָנט. אויב אַיהֲר
ווילט, וועל אַיך דערצעהָלען, אַיהֲר ווילט?

ל ע ו ו ע נ ש ט י י

ניט נויטיג. אַיוּר געלעכטער אָהוּן אָן ערקלעָרונג אַיז פֿיעַל אַינטַּעַד
רעסאנטער.

ג א 5 א

פֿיעַל אַונטַּעַרְעַסְמַנְטָעַר, אַגְּטָמַן אַיהֲר? אַיז אַיך האָב עַס גַּאר קִיְּנַן
מַאֲלָן ניט גַּעַוּאָסֶט; קִיְּנַמָּלָן ניט גַּעַוּאָסֶט.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י

אַיהֲר קָאַקְעַטִּירְתַּן זַעַחַר שַׁעַחַן.

ג א 5 א

דער קָאַמְּפַלְּיֻמְּעַנְטָעַר גַּעַפְּעַלְטַעַר מִיר זַעַחַר. אלען זַעַנְעַן, אַיז אַיך זַעַנְעַן ניט
קָאַקְעַטִּירְעַן, אַיז אַיך האָב שַׁוֵּין באָלָד אַנְגַּעַהוּבְּעַן צו גַּלוּבְּעַן. וווען
אַפְּרוּעַנְצִימַעַר קען ניט קָאַקְעַטִּירְעַן, אַיז זַי גַּליַּיך צו אַפְּוַיְגָעַל מִיט
אַונְטַּעַרְעַשְׂוִירְעַנְעַ פְּלִינְגְּעַן.

ל ע ו ו ע נ ש ט י י

שַׁעַחַן אַבְּגַנְיַעַשָּׂאַצְטַן.

ג א 5 א

גַּעַפְּעַלְטַעַר אַיך ניט דַי פְּרַעְגְּלִיְּכָוָנָג? נו, אַיז זַי גַּעַלְיַיכָּעַן צו טַולְפָעַן,
אַסְטְּרִיעַן, גַּיאַרְגַּנְגִּינְעַן אַיז חַרְיוֹזְעַנְטַעַפְּעַן — בְּלֹמְעַן, ווועַלְכָעַ זַעַנְעַן
אַוְיסְטְּרַלְּיַיך שַׁעַחַן, אַכְּבָעַ דַּופְטַעַן ניט. אַ בלְוָם, ווועַלְכָעַ דַּופְטַעַט
ניט, פָּוּן זַוְוִיטַעַן, אַיז ניט אַנְצִיהָעַן. הַעֲרָר לְיעַוְוָנְשָׁטִיָּן, אַיהֲר
לַיְעַבְטַן גַּעַרְגַּנְגַּעַן?

ל ע ו ו ע נ ש ט י י

אַיך לַיְעַב זַי זַעַחַר. אַיך לַיְעַב זַי דַעְרְפָּאָר, ווַיְוַיל נַאֲך אַיז שַׁפְּעַטְעַן
הַעֲרָבָסְטַן בְּלֹיהָעַן זַי, וווען פָּוּן אלעַן אַיוּרְעַ אַקְעַטִּירְעַנְדַּע בְּלֹמְעַן

איו שווין קיון זכר ניט געלביבען. בלומען, וואס בליהען איין הערבסט
— ווי קען מען זוי ניט לייעבען? ...

ג א 5 א

מייט א געמאכשער ערנטקיויט.

און אייחר לייעבעט דעם הערבסט מסתמא אויך זעהר שטארק?

ל עווענש טיון.

יא, אויך לייעבעט דעם הערבסט אויך זעהר שטארק.

ג א 5 א

און היינטיגען הערבסט ווועט אייחר נאך דא פערבלביבען?

ל עווענש טיון.

ענטפערט ניט.

ג א 5 א

לעווונשטיין, אייחר ווועט עם נאך צו מיר קיון שמוייכעל ניט גען-
בען? איין מיטען זומער און אסיענדינג געתשייט. איין מיטען זומער
אונ אסיענדינג געתשייטם ...

ר ח 5

קומט אראב. זוי טראגט דעם בלומענשטרויס, וואס לעווונשטיין
האט ארויפגעטראגען אויבען. בעמערקענדיג גאלען וווערט זוי מונטערער.
הא, נאלא, פאראוואס זעהט מען עם אויך ניט? ב'חאב פון וויאטען
אייער געלעכטער דערקענט. דאס האט לעווונשטיין אויך אזווי לאָ
כענדינג געמאכט? אייחר זעהט, נאלא, וואס פאר א בלומען ס'האבען
געוווארט אויך? אויך?

זוי גיט דעם בלומענשטרויס גאלען.

ל עווענש טיון.

שטעחט פון וויאטען ערשותוינט.

ר ח 5

זוי געפעלען אויך, נאלא?

ג א 5 א

ענטצייקט.

די רוייזען נארדוואס פון צוויג געשניעטען... וואס פאר א שטארקען

ריך ליעוקאַי האָט ! אַמת, דער ריך פֿוֹן ליעוקאַי אָזֶן פִּיעֵל עַהנְלִיך
צָוּמָרֵיךְ פֿוֹן נְעַלְקָעָן, נְאָרֵ פִּיעֵל שְׁטָאָרְקָעָר ?... קְוֹשֶׁת רְחִילְעָן.
אָט, דָּאָס האָט אַיהֲרֵ פֿוֹן מִיר... לְעוֹזְנְשְׁטִיּוֹן, אַיְיךְ גַּעֲפָעַלְעָן דֵּי בְּלָדָן
מעָן ? חָאָטְשָׁ אַיהֲרֵ האָט פְּרִיחָעָר גְּזַוְגַּטָּן, אָזֶן אַיהֲרֵ לְיעַבְטָן נִיטָּקִין
סָאָקָעְטִירְעַנְדָּע בְּלָומָעָן — וְאַגְּטָן, דֵּי בְּלָומָעָן גַּעֲפָעַלְעָן אַיְיךְ ?

לְעַוּוּעַנְשְׁטִיּוֹן

זְוִי גַּעֲפָעַלְעָן מִיר זְעהָר.

גָּאַל אַ

וְוַיְלָא אַיהֲרֵ האָט מִיר דָּאָס מַאְלָ דָּעַם אַמְּתָ גְּזַוְגַּטָּן, וְוַעַל אַיְיךְ... רְחִילָן,
אַיהֲרֵ וְוַעַט מִיר עַרְלְיוֹבָעָן אַוְעַקְצּוֹשְׁעַנְקָעָן אָט דֵּי רְוִוְעָטָרְוִוְעָן
וְוַעַנְשְׁטִיּוֹנָעָן ?

רְחִילְעָן

מִיטָּן' גַּרְעַסְטָעָן פְּעַרְגְּנִינְגָּעָן ; זְאַגְּנָר צְוּוִי קַעַנְטָ אַיהֲרֵ שְׁעַנְקָעָן.
גָּאַל אַ

אָט דֵּי רְוִוְעָן וְוַעַל אַיְיךְ אַיְיךְ שְׁעַנְקָעָן.

לְעַוּוּעַנְשְׁטִיּוֹן

עַנְטְּפָעָרְטָן נִיטָּן, גַּעֲחַטְעָרְטָן אַוְיָף דָּעַרְטָן טְרָאָסָעָן.

גָּאַל אַ

פְּאָרוּוֹאָס וְוַיְלָטָ אַיהֲרֵ פֿוֹן מִיר קִיּוֹן רְוִוְעָן נִיטָּנְהָמָעָן ? לְעוֹזְנְשְׁטִיּוֹן,
אַיהֲרֵ בְּעַלְיְוִידְיוֹנָט מִידָּ דְּעַרְמִיטָן.

רְחִילְעָן

שְׁטָעַחְטָן בְּיָוָם פִּיאָנָא בְּלָאָסָט.

גָּאַל אַ

אַיהֲרֵ וְוַיְלָטָ נִיטָּן, רְחִילָן, אַיְיךְ זָאָל אַיהֲרֵם פֿוֹן דֵּי בְּלָומָעָן גַּעֲבָעָן ?
רְחִילְעָן

מִיטָּן' גַּרְעַסְטָעָן פְּעַרְגְּנִינְגָּעָן ; חָאָטְשָׁ צְוּוִי קַעַנְטָ אַיהֲרֵם גַּעֲבָעָן.
לְעַוּוּעַנְשְׁטִיּוֹן

קַעְתְּרַתְּ זִיךְרָ אָסָט זְעהָר אַוְיְפְּגְּרַעְגָּטָן, שְׁרִוְיָטָ אָסָט.

סְאָזֶן נְאָרִישָׁ פֿוֹן אַיְיךְ, רְחִילָן... אַיהֲרֵ האָט נִיטָּ דָּאָס רְעַכְטָן יְעַנְעַמָּק
גַּעֲפִיהְלָעָן צָוּ טְרַעְטָעָן !...

בויום ברעה

ער נעהמת דיו דרויז פון גאלאט האנד, צורייסט זו מיט א גערוועזע
שגעלקיות אונן שלויידערט זו צו רחילס פיס, געהט האסטיג א羅ויס פון
צימער, א דריוקענדע שטילקית.

ג א 6 א

וואס איזו די גאנצע צוית געשטאנגען פערוואונדרט, לאכט זיך
פלוצלונג פונאנדרע.
אט דאס הויבט מיר שווין איז צו געפעלען ! ב' האב נאר ניט געוואסט,
איז ליעווענשטיין איז בעהיג אוייז איז זאה. זי קליבט צונזיף די
בלעטלער פון דער צורייסנער רוייז. אט וואס עס ווערט פון איזיך, רוייז
זען, ווען איהר פאלט אדריזן צו א נאר איזן די הענד. שיט די בלעטלער
לער אוייז רחילס קאָפּ, ענטזיקט : ווי בלומט-פלעקטן זעהן אוייז די
רויטע בלעטלעד צוישען איזויער שוואָארץ האָר !

ר ח י 5

שטעחט בלאס, ענטפערת ניט.

ג א 6 א

איך האב זיך זעהר לייב צו דרייצען מיט אוזעלכע ליאיט. בשעת זוי
זענען אויפגעראענט, זענען זוי נאר עהנלייך צו א שטיקעל בעשעפעד
ニיש ; נאר איז זיך ווערטן סענטימענטאל, איז חאָטש דינגע פאר זוי א
מאכמע, זי זאָל זיך פיעשטעשען מיט זוי. איך האב פײַינט סענטימען-
טאלע מענשען... איהר האט זיך בעלייזנט פון זיין זיין ווערטעל
רחיל ?

ר ח י 5

ענטפערת ניט, זי געהט ארויס אוייז דער טעראסע אונן קוּקֶט איז
דער וויזטקייט.

ג א 6 א

בלויובט נאר א ווילע שטעהן אוייז איהר ארט, ציהט איז זיך טיעעך
דעם דופט פון די בלומען. רוייסט א בּוֹם פון שטרויס אונן שפּוּלִיעַט צו
איהר בלוזע אוייז'ן בזועם. איך געה שווין אווועק, רחיל ! מײַן שטיד
מונג הויבט מיר אָן קָלְיעַץ צו ווערטען.

לעןיד

קומט אריין, זומערדייג זויזס אנטגעטען.

גאלא

אייהר האט געטראפען ווען צו קומען ; כ'האָב שווין געוואַלט אוועק-געhn.

לעןיד

לחיל איזעעס דאָרט אוייף דער טעראמע ?

גאלא

יאָ, רחיל.

לעןיד

אווי פיעל בלומען בי איזה.

גאלא

אייך וועל שווין אָוועקנעhn ; מיר איזעעס דאָ געווארען אומעטיג. קומט מיט מיר.

לעןיד

אייך וועל באָלד געהן.

גאלא

דעראָאנגעט איהם די בלומען צום נאָז.

וואִי די בלומען שמעקען ! אמת ? נו, וועט אייהר געהן מיט מיר ?
קומט גאנַר צו מיר אָהוּים. אייהר וועט געהן ? אייהר זענט אַיצטער אָזוי שעhn, ליאָלייאָ, איזעעס דעם אַנְצִוְגָן... אָזיך קָלְיוֹדֶט זעהר די וווײַסְעַט פָּאנְאָמָע, קוּשְׁטָאָהָם, מיר אָרט ניט, ווען רחיל וועט אָפְּילוּ זעהן.
אמת, רחיל ?

רחיל

ווענדש אום אייהר בלאס געוויכט, קעהרט זיך באָלד אָב צוּרִיק.

לעןיד

מיר וועלען היינט ביניאנכט אָרוּסְפָּאָהָרָעָן איזעעס ים אָריין ; כ'האָב
שווין אָ שיפער בעשטעטלט.

גאלא

וזער נאָך וועט פָּאָהָרָעָן ?

ל ע א נ י ד

אויב איהר ווילט קען איך רחילן פארלענען.

ג א ל א

נוין, ניון, קיינעם ניט . . . נאָר אויב איהר ווילט, קענט איהר זי
מייטנעהמען. ווארט איך אויף איך היינט איז אועענט. בי זיך,
איהר הערט?

געחט אַרוֹוִוֶס.

ל ע א נ י ד

זעכט זיך בויום פיאנאָן אוּן הויבט אָן צו שפיעעלען עפֿען אַמעלְאָרְיוּן.

ר ח י ל

קומט אַרְיוֹוֶן.

איהר זענט שוין לאָנג געקוּמוּן, לאָנֵיד?

ל ע א נ י ד

וואָס זענט איהר בלְאָם, רחילן? בלְאָם אוּן אוּפֿגערענט.

ר ח י ל

בלְאָם אוּן אוּפֿגערענט? ס'קען זיין.

שטיול אַ ווַוְילָען.

ל ע א נ י ד

וואָו איז די מאָמע? אַידע?

ר ח י ל

אוּוַעֲקָנָעָנָגָנָעָן.

ל ע א נ י ד

איהר ווילט שפיעעלען?

ר ח י ל

נוין, איך זויל ניט שפיעעלען. איהר קענט זיצען אויף אַיְיעַר פְּלָאָז.

ל ע א נ י ד

שפיעעלט וואָס, רחיל, וועל איך הערען. איהר שפיעעלט געוויס בלְוִוָן,
ווען קיינער איז איז שטוב ניטא;

אדער ווען איך בין איז שטוב
ניטא. זאנט, אויב איהר ווילט שפיעעלען, וועל איך אוּוַעֲקָנָעָה.

ר ח י ۶

וואם פאר א נארישקייטען רעדט איהר ? שפיעלט איהר און איך וועל הערען.

ל ע א נ י ד

איהר זועט מיאן שפיעלען ניט קענען הערען.

ר ח י ۶

פארוואס מיינט איהר עם איזו ? פערקעהרט, איך געפין, און איהר זענט זעהר מזוקאלאיש.

ל ע א נ י ד

איהר קענט איזק זאגען קאמפלוימענטען ? פאר איזק פאסט עם נארניט. פאר איזק פאסט נאר ערנטס צו זיין ; איזק פאסט שטען דיג דעם אמרת צו זאגען.

ר ח י ۶

איך דאנק איזק פאר אייער הויכער מיינונג איבער מיר. נאר צי דען מיינט איהר, און קאמפלוימענטען מוווען זיין ניט ערנטס, אדרער אַלְגָּעָן ? איזק געפין, און איהר זענט זעהר מזוקאלאיש. זיין, און איהר קענט נארניט שפיעלען ; אבער דאס שליסט איזק זיט אויס פו צו זיקם מזוקאלאיש. א. צו הויכער מיינונג האט איהר פון מיר.

ל ע א נ י ד

איך וועגען איזק האב זעהר א הויכער מיינונג. מיר דאכט, און איזק וואלט איזק קיינמאָל ניט געקען בעליידיגען. איזק וואלט קיינמאָל קיין דרייסט ניט געהאט צו זאגען עטוואס פרעכעס פאר איזק אין די אונגען.

ל ח י ۶

און איהר זענט דען פעהיג צו זאגען אדרער צו טהאן איזוינס איך בערהייפט ?

ל ע א נ י ד

איך מיאן, און מענש, ווען ער בעזיצט ניט איז זיך א געוויסע מאס פרעההית, איז איהם זעהר שווער צו ליעבען אויפֿ דער וועלט.

ר ח י ל

או איהר וואלט געקענט וועמען ס'איין בעליידיגען? ניין, לעז
אנדר, איהר קענט ניט.

ל ע א נ י ד

איך שפּוֹר מִיד גָּנְצַן דָּרְיִים ט . . . איהר שמייבעלט? געווים,
יעדר ער מאן מז בעזיצען דרייסקיט; ניט צו לאזען זיך טרעטען
מיט די פֿים.

ר ח י ל

או דעם צוויתען טרעטען?

ל ע א נ י ד

דאָס אֵין גְּלָאת אַקְלִינְגֶּבֶעֲרָבִיִּת. דָּאָס אֵין אַנְרִישׁוּ בְּעַשְׁפָּעַ
טִינְגֶּנֶג. מְעַנְשָׂעַן וְאָסָה האָבעָן פְּעַרְדִּיעַנְט, אַדְרָעָר דָּרְרוֹאָרט, מְעַן וְאַלְ
זַיְיָ טְרַעַן מִיט די פֿים, זְעַנְעַן קִיְּוָן מְעַנְשָׂעַן נִיט. אַזְעַלְכָּעָן בְּעַשְׁפָּעַ
ニישען מײַוד אַיך אָוָס.

ר ח י ל

דאָס אֵין בלוייז ווערטער; דָּאָס אֵין שעַהַן בלוייז, וְעַן דָּאָס בלוייבט
איין דעם וואָרט. מעַן האָט מִיר גְּזַוְאָט, או די רְוִיטָעָר רְוִיזְעַנְבָּלְעַטָּר
אויף מִינְעָן שְׁוֹאָרְצָעָן חָאָר זְעַהַן אָוָס וְוִי בלוט-פְּלָעָעָן, ס'איין
אמָת?

ל ע א נ י ד

עם זְעַהַט אָוָס, וְוִי אַבְגָּרִיסְעַנְעָן רְוִיטָעָר רְוִיזְעַנְבָּלְעַטָּר אויף אָ
שְׁוֹאָרְצָעָן קָאָפֶן.

ר ח י ל

וְוִי אַבְגָּרִיסְעַנְעָן רְוִיטָעָר רְוִיזְעַנְבָּלְעַטָּר אויף אָ שְׁוֹאָרְצָעָן קָאָפֶן.

ל ע א נ י ד

ער זְעַט זִיך גְּעַבְעַן רְחִילַן.

ר ח י ל

טְמִיט אַנְיִינְגָּעָהָלְטָעָנָר אַוְיִפְּרָעָגָנָמֶן.

פָּזָן וְאַנְעַן האָט אַיהֲר גְּזַוְאָסְט, או צְבָוֵיל אַיהֲר וְאַלְט זִיך זְעַטָּן
געַבְעַן מִיר? אַיהֲר האָט מְרִיחָעָר גְּזַוְאָגָט, או אַיהֲר בעזיצָט פְּרָעָכָ-

הייט.... טחוט אוים דאס וויסט מיזעל פון קאפ. עם קלידת איז נארניט. אהן א הייטעל איז בעסער. אט איזו... דער קאפ איז דאס שענטטע, וואס א מענש פערמאגט. אונז איז מען פערמאגט א שענהעם קאפ בעדרארך מען איהם ניט פערדעגן. איז איז דאס לאנגוויליג נבעגען מיר? טא וואר וואס האט איזה זיך געוצט נעד בען מיר? איז האב דאך איזק ניט געבעטן. פארד געהט איזה ניט אועעך? זעהט, איזה האט נאך וואס וואס געוצט, איז איזה בעויצט פרעהחים... יא, אפשר דרייסט ועט געוצט, איז איזה בעויצט פרעה. איזק קומט עם איזטער אוים זעהר פרעה איזה, אבער נישט פרעה. איזק קומט עם איזטער אוים זעהר פרעה איזפֿצּוּהוּבָּעָן זיך איז אועעגען? איזה זוילט עם מיר ניט טהאן. לעאניד, פארוואס שוייגט איזה? זאנט איזן ווארט, יא אדער ניזן... זוילט איז א סעCONDע, איזק איזן אונגענבליך, איז פֿרָעָך צו מיר זוי צו אנ'אנדרען... נו, טחוט עס; וואס איזו פֿרָעָך צו מיר? זאנט, וואס זיצט איזה איזטער נבעגען מיר? איזה קענט מיך ניט בעליידינגן. א. איזה קענט מיך ניט בעליידינגן... .

๕ עֲנֵיד
ער זויל זיך איזפֿצּוּהוּבָּעָן.

רְחִיבָּה

אה, ניזן! געהט ניט, געהט ניט. איז האב שפאם געטראיבען, איז האב, בלויו שפאם געטראיבען. כ' האב ניט געמיינט ערנטס... לאליא, מיך בעליידינגט איעדר בעזיהונג צו מיר. זויל וויסען, איז עם בעליידינגט מיך... .

רְחִיבָּה
איזה אליא זענט אין דעם שולדיג.

רְחִיבָּה

איז וואלט ווועלען זיין מיט עפֿעַם שולדיג, מיר זאל איזו לאנג זויליג ניט זיין.

ל ע א נ י ד

אייהר זענט שולדיג מיט דעם, וואט איהר רופט צו זיך בלויז
ארויז אכטונג.

ר ח י ל

בלויז אכטונג. ווי לאנגווילונג ! . . . . יא, איזיך איז דא שועער גען,
בענו מיר ? טהוט מיר די טובעה — געהט אוועק פון דאנען. נו,
כ'בעט איזיך.

ל ע א נ י ד

אייהר, רחיל, זענט פאר מיר א דונקעלער סוד . . . איזיך האב
פאר איזיך ניט קיון מורה — נאר מיר ווילט זיך איזיך אויסמײידען.

ר ח י ל

אויסמײידען ?

ל ע א נ י ד

צייט איהר זענט געקומען אהער... איהר האט מיט זיך געבראכט
אנ'אטמאספערע פון אנ'אנדרער וועטלט. מיין מוטער איז זעהר א
שטאלצע געוווען, דאך איז זיך מיר נאהנט געוווען. א מוטערליךע
שטאלצעקייט איז זעהר שעהן. איזיך האב עם געוואסט זיך אבצער
שאצען. נאר איהר . . . — און וווען איזיך הער איזיך איצטער רעד
דענדיג, דאכט זיך מיר אוים, איז דאס רעדט נאר אנ'אנדרער, אבער
ניט איהר.

ר ח י ל

אייהר ווילט איזיך זאל היינט אוועקפאחרען ?

ל ע א נ י ד

דאם ווענדט זיך איזיך. איזיך האב געזאגט.

ר ח י ל

שפצעירט אומ געהוימניטפאל, רופט פלאזונג :

לייאלא ! . . .

ל ע א נ י ד

אייהר ווילט מיר עפטעס זאנען ?

ר ח י ל

זַי גַעַת צו אַיִתֶם, נְעַמֵּת אַיִתֶם פָאָר בַּיּוֹדָע הַעֲנָד אָוֹן קוֹקֶט אַיִתֶם
שְׂטָאַלְעַ אַיְזַן דַי אַוְיגָעַן.

נוֹיָן, גַּאֲרַנְיַיט. בְּיוֹיל אַיִיךְ גַּאֲרַנְיַיט זַאנְעַן.

לְעַאֲנִיד
אַיִיךְ וּוֹיל וּוֹאָס זַאנְעַן . . .

רְחִילִי
נוֹיָן, נְיָן, מַעַן בַּעֲדָאָרְפַט נִימַט.

לְעַאֲנִיד
רְחִילִי . . . וּוֹאָס אַיְזַן מִיט אַיִיךְ ?

רְחִילִי
זַי לְאַצְט זַיךְ אַרְאָכְבָּגְעַן אַיִתֶם אַיִיךְ דַעַר זַאֲפָעַ, בַּעַחַלְתָ אַיִתֶם
קָאַפְ אַיִיךְ זַיְוַן אַקְסָעַל. אַיִתֶר גַּאנְצָעַר וּוּזָעַן צִיטָעָרְטַ פָאָר אַינְגָרְלִיבָעַן
שְׁטוֹרָם. זַי חַוִּיכָט אַיִיךְ אַ וּוּיְולָע אַיִתֶר קָאַפְ, רַעַדְתָ שְׁטִילַ, צַוְשָׁרְיוֹתַ :
אַיִתֶר וּוּיְסָט, לְיַאֲלִיאָ, אַיִיךְ הַאָבָגְעַן הַעֲתָהָט אַ חְבָר, דָאָס אַיְזַן גַּעַוְעַן
מִיְזַן פָּאַטְמָעַר, אַיְזַן עַר גַּעַשְׁטָאָרְבָּעַן. עַר אַיְזַן זַעַהַר שְׂטָאַלְעַ זַעְוְעַן.
אַיְזַן עַר גַּעַשְׁטָאָרְבָּעַן . . . מַעַן זַאֲגָט, אַזְ אַיִיךְ בֵּין אַ יְתָוָהָה. מַעַן זַאֲגָט
אוֹזְיַן . . . מַעַן הַאָטָט מִיךְ גַּעַרְפָּעַן אַיְזַן דַעַר הַיִם „דַי שְׂטָאַלְעַ זַעְמָעַ
יְתָוָהָה“ . . . אַמְתָה, זַעְהַר אַיְטָעְרָעְסָאָנְט ? גַעַת אָסָם אַיְבָעַר
דַעַר וּוּלְעַט אַ שְׂטָאַלְעַ זַעְמָעַ יְתָוָהָה . . . סְזַעַנְעַן פָּאָרְהָאָן מַעַנְשָׁעַן,
וּוֹאָס קַעַנְעַן זַעְהַר שְׁעַהָן לְאַכְעַן — אַיִתֶר וּוּיְסָט עַם, לְיַאֲלִיאָ ?

לְעַאֲנִיד
קוֹשֶׁט זַי שְׁטִילַ אַיִיךְ זַאֲפָעַ.

רְחִילִי
שְׁעַפְשָׁשָׁעַט.
נוֹיָן, לְיַאֲלִיאָ, נְיָן, לְאַזְוַת מִיךְ. אַה, נְיָן. זַוִּיט שְׂטָאַלְעַצְרָ. אַד נְיָן.
נִיט דָאָס הַאָב אַיִיךְ פָּוּן אַיִיךְ פָּעַרְלָאָנְגָט, נִיט דָאָס... כַּאֲבָאַכָּא
— „דַי שְׂטָאַלְעַ זַעְמָעַ יְתָוָהָה“ הַאָטָט מַעַן מִיךְ גַּעַרְפָּעַן . . . וּוֹאָס זַעְנָט
אַיִתֶר אוֹזְיַן בְּלָאָס, כַּהָבָג אַיִיךְ שְׁמַעְרָצָעַן פָּעַרְשָׁאָפְט ? . . . נָגַן
גַעַוְוִים הַאָב אַיִיךְ קַיְוַן פָּאַטְמָעַר נִימַט, יָא. עַם פָּעַרְשָׁאָפְט שְׁמַעְרָצָעַן...“

זוי בעפריות זיך פון איהם און פערבראָרגט אַיהֲר קאָפּ אַויפֿן זאָפע.

אַ צִוּת שְׁטֵיל.

לְעַנְיוֹד
בלאמ, אַויפֿגֶּערעָגֶט. גַּלוּכְּת זיך אָוִים, טהוֹט אָן זַיְוָן חִיטָּעָל אָוּן
געַחַט אַרוֹוִים, נִוְט ווֹאַרְפָּעַנְדִּיגּ זַגָּאָר קַיּוֹן בְּלִיק צוֹ רְחִילִים זַיְוִיט.

רְחִילִים
בלַיְבַּשְׂת נָאָך אַלְעָן אַיהֲר פְּרִיהָעֶרְדִּיגּוּר פְּאֹזּוּ ווּ פְּעִירְגְּלִוּוּעָרט.

אַ יְדַע
קוּמֶּת אַרְיוֹן, זוי טְרָאָגֶט אַ לְאַגְּעָן שְׁנוּר מִוְתַּעַרְקָעֶלְעָךְ אַנְגְּעָצְיוֹרְגָּעָן. זוי בעמְעָרְקָט רְחוּילִין, פְּעַרְגְּנַבְּעַש זוי זיך צוֹ אַיהֲר אַוְיפֿ דַּי שְׁפִּוִּידְזַיְעָן פְּינְגָּעָר אָוּן ווּוְיל אַיהֲר אַנְטָאָן אַוְיפֿן האַלְזַי דֻּעָם שְׁנוּר.

דריטער אקט

בַּיְמִים יָם, אֶחָד כָּעֵר בְּרָעֶג, שִׁיטָּעָר בְּעוֹוָאַקְסָעָן מִיטָּ גַּרְאָז.
סֻפָּף זָמָעָר. דָּעֵר מַזְרָחָה הַיְמָעָל אַיְזָה גַּרְאָה אָונָה עַס פָּעָרְנָעָהַמֶּת זִיךְ
אוֹוָף טָאגּ. פָּוּן צִוְּיָת צָוְצִוְּיָת לְוִוְּפְּטָן אֶחָד כְּבוֹאַלְיָעָ צָמָ בְּרָעֶג,
סְחָעָרָט זִיךְ אֶגְּגָרְווּשָׁ, וּוּעָן זַוְּ צְוַשְּׁלָאָט זִיךְ צְוַוְּיָשָׁעָן דִּי שְׂטָוִידּ
גַּעַר, אָונָה בְּאַלְדָּ וְוּרָעָט וְוּדְעָרָ שְׂטָוִידּ.
שָׁאָוְלָ פָּאָאָוְלָ אָוְןָ אֶדְעָ קְוַטְעָן אָוְןָ.

פָּאָאָוְלָ אָ
סְאָיָזְמִירְ שְׂוִיןְ קָאַלְטָ נְעַוְּאַרְעָןְ.
שָׁאָוְלָ
גַּעַגְעָןְ טָאגּ כְּאַפְּטָ שְׂטָעְנְדִּיגּ קְיָהְלָעְדָּרְ דִּי לְוָפְּטָןְ.

פָּאָאָוְלָ אָ
סְאָיָזְמִירְ קָאַלְטָ אָונָ סְאָיָזְמִירְ חַיְמָ. אֶמְאַמְּעָםְ הַאֲרָץְ פְּלָאַנְטָ
זְוִיהָ. מִינְיָסְטָ נְעַוְּוִיסָ, עַסְצִיחְתָּ מַזְדָּקָ וְעַהְרָ צָוְזָהָןָ, וּוּדִי זַוְּןָ גַּעַהְתָּ
אוּתָ.

אֶדְעָ
אַיְחָרְ בְּעַדְאַרְפָּטְ נְאָרְ אַיְנְמָאָלְ זָהָןָ, וּוּדִי זַוְּןָ קְוַטְעָןָ יְםְ אַרְוִוִּיםְ,
וּוְעַטְ אַיְחָרְ שְׂוִיןְ וּוּלְעָןְ אַלְעָ מָאָלְ אַוְיְפְּשָׁטְעָהָןְ.

שָׁאָוְלָ
דוֹ האַסְטָ שְׂוִיןְ אַיְצְטָעְרָ גַּעַמְעָגְטָ שְׁלָאַפְּעָןָ. אֶמְיָרְעָלְ פָּוּןְ צְוַעְלָ
יַאַחַרְ זָאָלְ וּוּלְעָןְ נְאַכְתָּחָאָןְ אַלְעָ, וּוּאָסְ דִּי נְרוּוִסְעָ טָהָוָןָ.

אֶדְעָ
נְעַטְעָןְ האַסְטָוְ גַּעַזְאָנָםְ, אָזְ בְּפִיהָרְ מַזְדָּקָ אַוְוָףְ וּוּ אֶקְלִיוּןְ קִינָהְ, אָונָ
הַיְינָטְ זָאָסְטָןְ, אָזְ אַיְךְ טָהָוְ נְאָדְ דִּי גְּרוּוִסְעָ.

שָׁאָוְלָ
הַאַסְטָ שְׂוִיןְ אַיְצְטָעְרָ גַּעַמְעָגְטָ שְׁלָאַפְּעָןָ אָונָ נִיטָּ נְאַכְנָהָןְ, הַעָרָעָןְ
וּוּאָסְ יְעַנְעָרְ רְעָדָטְ.
אֶדְעָ
הַאַלְבָּ וּוּיְוַעַנְדִּיגּ.

איך הער זיך גאנר ניט צו וועגען וואס מען רעדט.

ש א ו ל

רעדסט נארישקייטען.

פ א א ו ל א

זאל זיין, שאל : זאל זיין . . . מען זעהט זוי ניט און מען
הערט זוי ניט.

ש א ו ל

דאכט מיר, און דא האבען זוי זיך בעדרופט געפינען.

פ א א ו ל א

זעה, אידען, דאס שיפעל שטעהט ביים ברענ ?

א י ד ע

לוויפט אראכ צום וואסער און שרוייט פון דראטען :
צונעבונדרען !

פ א א ו ל א

איך וועל עס ניט איבערטראנגען, שאל, איך וועל עס ניט איבער-
טראנגען. איך בין דאך א מאמע און איך זאל ניט וויסען, וואס בוי
מיין איין און איינציגן קינד אויפ'ן הארץען איין . . . ב'וועל עס
נט איבערטראנגען.

ש א ו ל

בעrhoיג זיך, ביסט נערווען. אויפ' דיר האט דאס וואוינען ביים ים
נט גוט געווירקט .

פ א א ו ל א

אה, דער ים... וואס געהט מיר דא און דער ים ? וואס קרייך איך
דא אום איזוי שפעת ? וואס טהו איך דא ? וועמען זיך איך דא ?
מיר איין שלעכט. זי האט דאך און מיר קיון מינוט ניט געקענט זיין.
בי מיר אויף די הענד איין זי אויסגעווואקסען. ב'האָב זיך שטענדיג
צונעהרט צו איהר הארץ ווי עס קלאפעט און געוואוסט וואס עס
בעדרויט. דאס איין אונגערטערענלייך פאר מיר...

ש א ו ל

ס'איו גאנץ נאטירליך. קינדרער - מזועען דאך אמאָל זעלבּסְטַעַנְדֶּן-
דיין וווערען.

פ א ו ל א

זעלבּסְטַעַנְדֶּן... צי דען וויל איך עס פון איהר רויבען? צי דען
פארלאָנג איך פון איהר, זי ואָל מיר רעכּונָג אַבְּגַעַבָּן פון אלִיז וואָס
זי טהוֹת? צי דען בֵּין איך אַזְוֵי? זאָל איך נאָר אַ צוּפְרִידָעַן פֿנִים
אייהָרָס זעהָן, אַיזָּן דאָך שווֹן פֿאָר מִיר גַּעֲנָג. זי מִידָּט אַבְּכָר אָוָס
מיר גְּלִיאַך אַיזָּן דֵּי אַוְיָגָעַן צַוְּקוּבָּן; ווֹי זי זאָל מַוְּרָאַהָּבָּן, אַיך
זאָל אַיזָּן אַיהָרָע אַוְיָגָעַן נִימָּט דַּעֲקָעָנָעַן ווֹאָס בֵּין אַיהָר אַיזָּן
איַזָּן... אַיזָּן טַראָכָטָן טַראָכָט זי פָּוּן גַּאֲרָן נִימָּט קִיּוֹן פַּרְעָהִיכּוּם.
קיינער ווועט מיר שווֹן נִימָּט אַיבְּעָרְדָּעָן.

ש א ו ל

אַידָּע! ווֹאוֹ בִּיסְטָוּ דָּאָרָט?

א י ד ע

אַיך זַיְזַי אַיזָּן שִׁיפְעָל!

ש א ו ל

יעָדָע זאָך הָאָט זיַּך אַיהָר צִוְּתָך. אַיך גַּעֲפָנִין עס פֿאָר גַּאֲנָצְנָאַט נאטירליך.

פ א ו ל א

א, מִיר אַיזָּן שְׂוֻעָר אַרוֹיְצָרְדָּעָן. מִיּוֹן הָאָרֶץ הָאָט מִיר נַאֲך
קיינמאָל נִימָּט אַבְּגַעַבָּןָרט.
וּוִוִינְגָט.

ש א ו ל

mir געהָן אַחֲרִים. זעהָסְטוּ, דאס גַּעֲפָלָט מִיר שְׂוִין גַּאֲרִינִיט פָּוּן
דיַיְן זַיְתָך. ווּלְסְטוּ בעַגְעַנְעַנְעַן דֵּי זַוְּן מִיט אַפְּרָוּוִינְטָן פֿנִים. קוּם
לאָמִיר זַיְרָהָאָטָש נִימָּט פֿערְשָׁעָמָעָן פֿאָר דֵּי וּוּנְגָעָן. אַידָּע! מִיר געהָן
אַחֲרִים! . . .

א י ד ע

אַיך ווּעָל בְּלִיְבָּעָן דָּאַלְיוֹן, בֵּין דֵּי זַוְּן ווועט אַוְיפְּגַעַהָן.

ש א ו ۶

משוגע ביסטוט ? וואס היסט דו ווועט בלויבען ? ! . . .

פ א א ו ۶ א

קָומַ, מִיּוֹן קִינְהָ, אֲחֵיכָם. מִיר אַיזָּ קָאלְט, כְּקָעָן דָּא לְעַנְגָּעָר נִיט
בלויבען.

א י ד ע

קָומַשׁ אָזָנוּ

בְּלִיְבָּדָא, מָמָא, אַיךְ בָּעֵט אַיִד. אַיךְ וּעַל אַיִד נָאָךְ מִיּוֹן טָוָךְ
גַּעֲבָעָן, אַיִד זָאָל וּאוֹרְמָעָר זַיְוָן — בְּלִיְבָּטָדָא, אַיךְ בֵּין שְׁוֹלְדִּינָּג
אָזָ אַיְהָר וּוֹלְטָט שְׁלָאָפָעָן ? אַיךְ הָאָב מִיטְרְחַילְ'ן גַּעֲקָעָנָט גַּעַהָן.

ש א ו ۶

זַעַהַסְטָוּ דָאָה, אָזָ רְחִילָהָאָט דִּיךְ גַּאֲרָן נִיט גַּעֲוָאָלָט מִיטְנָעָהָמָעָן.

א י ד ע

אַיךְ וּעַל זַיְ אַיְפָזָכָעָן . . . רְ-חִילָן ! רְ-חִילָן !

ש א ו ۶

וְוָאָס שְׁרִוְיסָטוּ גַּלְאָט אַיְזָן דָּעָר וּוֹעַלְט אַרְיָוִן ?

פ א א ו ۶ א

רוֹף מִיּוֹן קִינְהָ נָאָךְ אַמְּאָל אָפְשָׁר וּוֹעַלְעָן זַיְ דָּעָרָהָעָרָעָן.

א י ד ע

רְ-חִילָן ! לְאַלְאַן !

פ א א ו ۶ א

אַיךְ קָעָן גַּאֲרָפָן דָּעַם אַרְטָן נִיט אַבְּטוּעָטָעָן זַעַט זַיְדָן נִיּוֹן, אַיךְ

וּעַל דָּא בְּלִיְבָעָן, בֵּין דַי זָוָן וּוֹעַט אַיְפָגָעָהָן.

ש א ו ۶

מַאֲכָסְט זַיְדָן אַרְיִישׁ ; אָזָן דָּעַרְצָוּ קָעָן אַיךְ דָאָךְ פָּוּן דִּיר פָּעָלָאָגָגָעָן,

דו זָאָלָסְט נִיט וּוֹיְינָעָן. בְּעוּלְדִּיר זָאָגָעָן דָּעַם אַמְּתָה : צָו טְרָעָהָרָעָן.

בֵּין אַיךְ נִיט גַּעֲוָאָוָונָט.

פ א א ו ۶ א

אַיךְ גַּעַהָ אֲחֵיכָם ; אַיךְ גַּעַהָ אֲחֵיכָם .

ש א ו ס

איך קען דא בלוייבען מיט דיר, אויב דו ווילטט.
א י ד ע

איך געה אויך אהיים. קומט, מאמא. איך געה אויך אהיים. דאס
האָב איך נאָר אויף אַ געלעכטער געזאנט, אָז בְּזֹועֵל דָא בלוייבען.
דָּעַךְ זִיךְ צָו גּוֹט, מִיּוֹן קִינְדֶּ; סְ'אַיזׁ זַעֲהָרָ קָאלְטָ גַּעֲוָאָרָעָן אַוְיףּ דְּרוּידָ
סְּעָן.

א י ד ע

סְ'אַיזׁ נָאָר נִיטּ קָאלְטָ.

ש א ו ס

איך קען דאָךְ בלוייבען, אויב דו געפינסטט עם דורךאָוים פָּאָר נְוִי
טִיגְּ.

פָּאָר וְסָאָר אָ

איך געה, אויך געה... געה אָזָן קָעְתָּהּ זִיךְ זִיךְ וְעַדְעַ זַוְילָעַ אָזָם הַיְנְטוּרָ
זִיךְ אָזָן הַעֲרָתָ זִיךְ צָו, בְּזָוּ זַוְילָעַ אַינְגָאנְצָעָן פָּעָרְשָׂוָוָאָונְדָעָן.

רְחִילָן אָזָן סְעַוּעַנְשְׂטִין
קָוְמָעָן אָזָן

רְחִילָן

איך האָב קָלָאָר גַּעַהָעָרָט אִידְעָסָ קָוָלָ
סְעַוּעַנְשְׂטִין אָזָן

זַעְהָתָ אַיהֲרָ דָאָךְ אוֹ קִינְדָּרָ אָזָן נְטָאָ.
רְחִילָן

בְּעַשְׁטִימָט גַּעַהָעָרָט. וְאָסָקָעָן זִיךְ דָאָטָהָאָזָן אָזָוִי שְׁפָעָטָ ? אָה,
סָאָרָא קִינְדָּרָ אָסָסָ אָזָן ! בְּהָאָב זִיךְ אָזָוִי שְׁטִילָ פָּוּ אַיהֲרָ אַבְגָּעָן/גַּנְבָּעָן.

סְעַוּעַנְשְׂטִין

אִיךְ האָט זִיךְ נָאָר אַוְיסְגַּעַדָּאָכָט, מַעַן הַעֲרָתָ קִינְנָעָם נִיטָם.
רְחִילָן

זַעְהָתָ, ?עַוְעַנְשְׁטִין, דָאָסָ שִׁיפָּעָל שְׁטָהָתָ דָאָ אָונְטָעָן ?
סְעַוּעַנְשְׂטִין

עַר גַּעַהָתָ אַרְאָבָ צָוָם וּוּאָסָעָר.

ר ח י ۶

עם שטעהט דארט ?

ל ע ו ו ע נ ש ט י ۷

ס'איו פארהאן : נאָר צונעשלאָסען צו קייט.

ר ח י ۷

אוּן די רודערן ?

ל ע ו ו ע נ ש ט י ۸

צונעשלאָסען צום שיפעל.

ר ח י ۹

קוקט זיך אַרום אָונְרוּהִין.

ל ע ו ו ע נ ש ט י ۱۰

קערחט זיך צורייך.

נאָד אַיּוֹ אָ האַלבָּע שעַה ווּעַט די זוּן אוּיפֿגעַהן. זעהט אַיהֲר, זוּי
עם בִּיטָּען זיך די פָּאָרְבָּעָן אוּפֿיַּן חָאָרְיוֹזָאנַט ? אָנוּ דָּעַרְתָּ, זעהט
אַיהֲר, זוּי עַר ווּאַלְטַן זיך דָּאָרְטַּבְּיַן הָאָרְיוֹזָאנַט אָוִיסְגָּעְבִּינְגָּעַן האַלבָּע
קִילְעְכָּדִין אָרוֹוּפְּ אַיּוֹ זיך צֻוּאָמְעָנְגָּעָנְאָסְעָן מִיטָּעַן הַיְמָעַל ? עַרְשָׁת
וּעַן די זוּן ווּעַט אוּיפֿגעַהן, ווּעַט אַיהֲרַ רִיכְטִין דָּעְרָקָעַן, ווּאַיּוֹ
הַיְמָעַל אָנוּ ווּאַיּוֹ ווּאָסָעָר. מָעְרָקוּוּרְדִּין ! אַיהֲרַ הָאָטַּ פִּילְיִיכְטַּ
גַּעֲמָרְקָט : אַיּוֹ דָּעַם מַאֲמָעָנַט, וּעַן די זוּן קְלִיבְּתַּ זיך אָרוּסַים פָּוּ
וּאָסָעָר צֻם הַיְמָעַל אָרוּות, אַיּוֹ זַיְהַן צֻוּאָמְעָנְגָּעָנְדְּרִיקְטַּ, פָּוּן אַיּוֹ
זַיְהַן שְׁמָעַלְעַר — אַיהֲרַ הָאָטַּ עַס גַּעֲמָרְקָט ?

ר ח י ۱۱

אַיך ? ...

ל ע ו ו ע נ ש ט י ۱۲

עַנְטְּשָׁוְלְדִּינְגַּט מִיר ; אַיךְ הָאָבַּ פָּעָרְגָּעָסְעָן, אַז אַיהֲרַ הָאָטַּ פִּינְטַּ, וּעַן
מַעַן בְּעַוּאָונְדָרְעַטַּ דִּי נָאָטוֹרַ אוּפֿיַּן הַוִּיכְעָן קוֹל.

ר ח י ۱۳

פָּוּן ווּאָנָּעָן ווּוִיסְטַּ אַיהֲרַ דָּעַן, אַז בְּלִיעָבְּ נִיטַּ צַוְּ בְּעַוּאָונְדָרְעַן דִּי
נָאָטוֹרַ אַזְנַבְּ אַזְנַבְּ ?

๕ עווענשטיין

וויל**כ'האָב קײַנְמָאָל נִיט גַּעֲהָרֶת אַיִּיךְ רַעֲדָעֶן וְעוֹגֶעֶן דָּעֶר נַאֲטָה,**
אוּסְעָדָר אַיְזָן דָּעֶם עַרְשָׁתָנוּ אָוּונֶנדְ פָּוּ אָוּנוּזֶר בַּעֲקָאנְטָשָׁפֶט הַאָט
אַיְהָר חַאֲרָאַקְטָעָרְיוֹזֶר דָּעֶם שְׂטָלָעֶן יִם. אַיִּיךְ גַּעֲדָעֶנֶךְ זַהָּר אַיְוֹעֶר
פַּעֲרָגְלִיָּה.

רַחַיָּה

וּוְאָסֵם הַאָב אַיִּיךְ גַּעֲוָאנֶט?

๕ עווענשטיין

אוּ וְעוֹן דָּעֶר יִם שְׂוִינְגֶט, מַאֲכָט עַר אָזָן אַיְינְדָּרוֹס, וְויַעַר וּוּאַלְטָזִיךְ
פַּעֲרָשְׁלָאַסְעָנוּ אַלְיָוּן מִיטָזִיךְ אָזָן זַהָר. יָאָ, רַיבְטִיגָן?

רַחַיָּה

רַיבְטִיגָן.

๕ עווענשטיין

זַהָט, וְויַחְאֲרָאַקְטָעָרְיסְטִישׁ: מַעַן זָאַל צְזָאַמְעַנְרַעְכָּעָן, וּוּט
אוּסְקָוּמָעָן, אוּ אַוִיפָמִינְעָ צְזָוָאַנְצִיגָו וּוּרְעָטָר עַנְטָפָרֶת אַיְהָר מִיט
אָזָן וּוּאָרטָם.

רַחַיָּה

וּוְאָסֵם בְּעוּוֹיּוֹת עַם, צִיַּאָךְ רַעַד וּוּעָנֶג, אַדְעָר אַיְהָר רַעַד צְפִיףָעָל?

๕ עווענשטיין

מִיט קִינְעָם רַעַד אַיִּיךְ נִיט אַזְוִי פִּיעָל וְויַמִּיט אַיִּיךְ. אַיְהָר וּוּיְסָט,
אוּ נְעַבְעָן אַיִּיךְ קָעָן אַיִּיךְ דִּי שְׁטִילְקִיּוֹט נִיט פַּעֲרָטְרָאַגְּעָן. אַיְהָר וּוּיְסָט,
צִיּוּטָעָנוּוֹיָז בַּיַּמִּיר אַיְזָן צִימָעָר רַעַד אַיִּיךְ אַלְיָוּן מִיט זַהָר. דָאָס אַיְזָן
אַזְוִוְוִי דַי לְעַצְטָע צִיּוֹת גַּוּוֹאָרָעָן. עַס טְרָעָפֶט צִיּוֹטָעָנוּוֹיָז, אוּ דַי
שְׁטִילְקִיּוֹט בַּיַּמִּיר אַיְזָן צִימָעָר פַּעֲרָקְעָרְפָּעָרֶט זַהָר, בַּעֲקוּמָט אַפְּיוֹזָה
אַנְאָמִיָּע. אָוּן מִיר וּוּילְט זַהָר זַיְהָר אַרְוִיְסְטְרִוִּיבָעָן פָּוּ מִין שְׁטוּב. דָאָן
חוּבָאַיִּיךְ אָזָן רַעַדְעָן אַלְיָוּן צַוְזַהָה, — צְוִיגְסָט זַהָר, דַי שְׁטִילְקִיּוֹט,
אַיְזָן אַלְעָדוֹוִינְקָעְלִיךְ אָוּן וּוּרְעָטָר פַּעֲרָשְׁוֹוֹאַנְדָּרוֹעָן; וְויַבָּאַלְדָּן נָאָר אַבָּעָר
אַיִּיךְ וּוּרְעָטָר אַנְטָשְׁוֹוִינְגָעָן, הוּבָטָזִיךְ זַיְצָרְקִיךְ אָזָן אַרְוִיְסְקְרִיבָעָן פָּוּ אַלְעָזָה
וּוּינְקָעְלִיךְ אָזָן פִּילְטָאָן צִימָעָר . . . נָאָר צַוְזַהָה דַעֲרָצְעָהָל

איך עם איך ? איך זהה, אז איעירע געדאנקען מיט איעירע גע-
פיהלען זענען פון דאנגען ערגען גאנץ וויאט.

ר ח י 5

יא, „איירע געדאנקען, איעירע געפיהלען“ . . . זאנט שווין : „אוֹן
אייר האָרֶץ“ . . .

ל ע ו ו ע נ ש ט י 1

יא, טאקי, אוֹן אַיִיר האָרֶץ, — נאר גאט אלְיאָן אָפְשָׁר ווּיסְט, ווּאָס
אוֹן אַיִיר האָרֶצָּען טהוֹט זִיד ; ווּאָס אוֹן אַיִיר האָרֶצָּען ווּבְטַזְזַיד.

ר ח י 5

אייחר ווילט וויסען וואָס אַיצְטָעָר ווּבְטַזְזַיד אוֹן מֵין האָרֶצָּען ? איך
וואָל אַיך דערצעהלען : איך וואָלט ווּלְעָן צוקלערען די צוֹוִיטָע
העלְפָט פּוֹן גַּעֲשִׁיכְטָע, ווּאָס מֵין נִיאָנִיעָה האָט מִיר קִינְדְּוּיָה אָנָּן
געַהוּבְּעָן צָו דערצעהלען. די ערְשָׁטָע הַלְּפָט האָט זִי מִיר דערְ
צָעַהְלָט אוֹן די צוֹוִיטָע הַלְּפָט האָט זִי מִיר צָעַגְזָעָגָט, מִיר דערְצָעָתָה
לְעָן, ווּעָן אַיך ווּלְגַּרְוִים ווּרְעָרָן — אוֹן זִי אָבָּעָר גַּעַשְׁטָאָרְבָּעָן אַיִּיד
דער אַיך בֵּין גַּרְוִים גַּעַוְאָרָעָן. אָט אַזְוִי הַאָט זִי מִיר דערצעהלט —
פָּאָלֶט אַרְיוֹן אוֹן אַ קִינְדְּרָשָׁעָן פּוֹן . . . אַוְיָה אַיִּין זִוְּתָט טִיךְ אַיִּז
אַגְּרוּסָעָר ווּאָלֶד גַּעַוְאָקְסָעָן, נַעֲבָן ווּלְכָבָן סְחָאָט זִיד זִוְּן דָּאָרָה
אַרְיוּסָגְזָעָהוּן ; אוֹן אַוְיָפְּזָן צוֹוִיטָעָן זִוְּתָט טִיךְ הַאָבָּעָן זִיד גַּרְיָנָע
לְאָנְקָעָם גַּעַזְוִינָעָן, פּוֹן ווּאָנָעָן סְחָאָט אַהיְזָעָל אַרְיוּסָגְזָעָקָט —
דָּאָרָט אַיִּז אַיִּחָר הַיָּמִים גַּעַוְוָן. עָרָה האָט בֵּים בְּרָגָן ווּאָלֶד זִוְּן פָּאָר
טָעָרָם שָׁאָפְּגַּעַפְּטוּרָט, אוֹן זִי האָט צוֹוִישָׁעָן די גַּרְיָנָע לְאָנְקָעָם אַיִּחוֹ
מוֹטָעָרָם גַּעַנְעָן גַּעַפְּטוּרָט. עָרָה האָט שְׁטָעַנְדִּיגָּן אַיִּז הַיָּמָעָל גַּעַקְוָט אוֹן
הַאָט אַוְיָף אַ היְלָצָעָן פִּיְפָעָל עַפְעָם אַוְיָסָגְזָעָפְּט אַיִּז זִי האָט אַיִּז
דָּעָר ווִוְיָט קַוְעַנְדִּיגָּן שְׁטָעַנְדִּיגָּן אַ מַעְלָאָדִיעָן גַּעַזְוָנָגָעָן. אַחֲן ווּרְטָעָר
אַיִּז זִוְּן מַעְלָאָדִיעָן גַּעַוְוָן אוֹן אַחֲן ווּרְטָעָר אַיִּז אַיִּחָר לִיעַד גַּעַוְוָן.
נַעֲרָה עָרָה האָט פֻּרְשָׁטָאָגָעָן, ווּאָס אַיִּחָר זִינְגָעָן בְּעָדִיתָם, אוֹן זִי האָט גַּעַנְ
בְּיהָלָט, ווּאָס זִוְּן פִּיְפָעָן בְּעָדִיתָם. אוֹן אַיִּינְמָאָל, אַלְיאָן נִיט ווּיסְעָן
דִּיגְפָּאָרוֹאָם, האָט זִי צוֹוִישָׁעָן די גַּרְיָנָע לְאָנְקָעָם בְּלִימָעָלָעָךְ גַּעַלְרִי
בָּעָן : הַיָּמָעָל-בְּלִיּוּעָ בְּלִימָעָלָה, ווּאָס ווּינְקָעָן אַרוֹסָן פּוֹן צוֹוִישָׁעָן

די גראזען : "פערגעטס מיך נויט". . . פון די בלומען האט זי א קראאנץ אויסגעפלאכטען. דעם קראאנץ האט זי א ווייסער גאנז אוייפ'ז האלן אונגעטאן, מיט א גראן צום האלן צר' געבענדען און די גאנז אין וואסער אריינגעטירבען. זי האט געוואלט, און די גאנז זאל דעם טיך ארייבערשווימען און איהר בלומענקראנץ אויפ' דער צוויטער זויט ארייבערברענגען . . . די גאנז אבער האט זיך גלייך מיט'ן שטראם אראבענלאזען. גלייך מיט'ן שטראם איז זי געשוואומען. טראגאנציג דעם הימעל-בלויין בלומענקראנץ אויפ' איהר קלאר ווייסען האלן . . .

๕ עווענשטיין

אוו ווייטער?

ר ח יט

ווייטער האט זי מיר נויט דערצעהַט. זי איז געתטאָרבּען, — אדרבה, בעקלערט אליען, וואס איז ווייטער געוען מיט'ן בלומענקראנץ. איהר ווועט עם מיר מארגען דערצעהַלען, גוט?

ר ח יט

געפֿעלט עם אײַך?

๕ עווענשטיין

דערצעהַלט נאָך עפֿעס... וואָרום זיך זיצט איהר נויט? זעהט, די גאנצע צויט זיך איך און איהר שטעט . . . נו, דערצעהַלט נאָך עפֿעס.

ר ח יט

אבער דאס ערישטער געפֿעלט אײַיך דאָך זעהר, וואָס בעראָרט איהר דען נאָך?

๕ עווענשטיין

אייחב בעליידיגט מיך . . . ס'קען זיין, און איהר אליען פיהַלט עס ניט.

רֵחַ יֵלֶךְ

אייהר האט דאך אליוין געוזנט, או אײיך געפֿעלט וואמס כ'האָבּ נאָר
וואָס דערצעהָלֶט — אוֹן אוֹ אַיְהָר ווּטּ בֵּין מַאֲרְגָּעָן דערקְלָעָרָעָן דָּי
צְוּוּיְתָעּ הַעַלְמָטָה. פּוֹן ווַיְיַעַנְןּ הַעֲרַתּ זִיךְרָאַשְׁתִּיםְעָרְפָּעָן: „לְעוּוּנָן
שְׁתִּיּוֹן, יְיַעַכְבָּה!“ אַיְהָר הַעֲרָתּ, מַעַן רַופְּתָאַיִיךְ. וַיַּעֲרַתּ רַופְּטָאַיִיךְ
אַיִיךְ?

לְעוּוּנָן שְׁתִּיּוֹן

סְוֻמָּטּ, אַיְהָר גַּעַתְּהָ?

רֵחַ יֵלֶךְ

אַיִיךְ בְּלִיְבּ דָא.

לְעוּוּנָן שְׁתִּיּוֹן

אַיִיךְ קָעָן דָאָךְ אַיִיךְ אלְיוֹן נִיטּ לְאוּזָן.
מַעַן רַופְּטָאַיִיךְ וַיְדַעַת.

רֵחַ יֵלֶךְ

נוּ, גַּעַתְּהָ, מַעַן רַופְּטָאַיִיךְ אַיִיךְ.

לְעוּוּנָן שְׁתִּיּוֹן

עַר אַיְילָטּ אַיִן דָעַר זִוִּיתּ, פּוֹן ווְאַגְּעָן דָאָטּ רַופְּעָן הַעֲרַתּ זִיךְרָאַז.

רֵחַ יֵלֶךְ

זַי גַּעַתְּמָטּ אַרְוֹויִים פּוֹן קַעַשְׁעַנְעָן אַ בִּינְגָעָלָעָן שְׁלִיסְעַלְעָקָן גַּעַתְּמָטּ אַרְאָבּ
צּוּם בְּרָעָגּ, אַיִן אַ וּוְיַוְלָעַ אַרְוֹם קַעַחְרָתּ זַי זִיךְרָאַז, טְרָאָגָטּ דַעַם שְׁלָאָס
פּוֹן שְׁיַפְּעָלָעָן, זַי בְּעַחְאָלָטּ אַיִיחָם אַיִן גְּרָאָז.

לְעַאנִידָה

קוּמָטּ אָז

רַחַיְלָאַ! אַיְהָר זַעַנְתּ נִאָרָאָלְיוֹן?

רֵחַ יֵלֶךְ

לְיאַלְיאָאַ? אַיְהָר האט עַמּ גַּעַרְוָעָן לְעוּוּנְשְׁתִּינְעָן?

לְעַאנִידָה

אַיִיךְ. עַר אַיִזְ דָא גַּעַוּוֹן?

רֵחַ יֵלֶךְ

עַר אַיִזְ דָא גַּעַוּוֹן

⁹ ע א נ י ד

אייז וועלכער זויט אייז ער אוועקגענאנגען?
ר ח י ⁹

אייהר זענט אויפגערענט, לייליא?

⁹ ע א נ י ד

ס'אייז זעהר מענלייך.

ר ח י ⁹

דאַס האָט אייהר גערופען אוּן אוּך האָב אוּיְעַר קָוֵל נִיט דערקענט.

⁹ ע א נ י ד

יאָ, אוּך האָב גערופען.

ר ח י ⁹

אייהר זענט אויפגערענט, לעאניד; אוּיך פָּאַסְטְּ נִיט צֹו זַיִן אוּיפֶּט גערענט. דעריבער האָב אוּיך אוּיְעַר שְׁטִימָעַ נִיט דערקענט. אַידְעַע אייז דָּא גַּעֲוָעַן. בְּהָאָב גַּעֲהָרְטָפָן וַיְיָתָעַן, זַי האָט מַיך גַּעֲרוֹפָעַן . . . אַיְהָר זענט אוּיך גַּעֲקוּמָעַן זַעַחַן, וַיְיָדַי זַוְּן גַּעֲהָט אַזְוָה? לְאַכְּטָמִיט אַשְׁטְּוֹלְעָן אַיְנְגָהָלְטָעָנָם גַּעֲלָבְּטָהָר. בְּמַיּוֹן, אוּן דִּי זַוְּן וּוּטָמָגָר הַיְיָנָט נִיט אַיְוֹפָגָהָן . . . וּצְצָטָז וַיְדַבְּעַן מִיר, לעאניד, וּצְצָטָז וַיְדַבְּעַן אוּן מִיר וּוּלְעָן אַין דִּי וּוּיְטָקִיטָמִיט קוּקָעַן . . . אַט אַזְוָה. אַיְצָטָרָר נִיט צְחָלָטָמִיט מִיר, וּאַסְמָא אַיְהָר זענט אַזְוָה אוּיפְּגָעָרְעָנָט. נַיְינָ? אַיְהָר וּוּטָמָגָר נִיט דְּרַצְעָהָלָעָן? . . . מַיט אַקְינְדְּשָׁעָן טָאָן. אַפְּגָעָלָע אַיְזָאָן וּוּאַלְדָּא אַזְוָה אַצְוּוֹגָלָע גַּעֲוָיָנָט, אַיְזָאָסָטָמָעָן אוּן דָּרָר וּוּינָד האָט דָּאָס צְוּוֹיָגָלָע גַּעֲוָיָנָט, אַיְזָאָסָטָמָעָן אוּן פִּינְגָלָע אַיְנְגָהָלָפָעָן . . . האָט זַיְד דָּעַם פִּינְגָלָע אַחֲלָם גַּעֲהָלָמִיט: אַיְזָאָסָטָמָעָן אַלְטָטָר האַלְיָהָקָעָר גַּעֲקוּמָעַן אוּן טְרָאָגָט אַגְּרִיסָעָן, גְּרוֹיסָעָן האָק — אַיְזָאָסָטָמָעָן דִּי הָאָגָּד פָּוּ הָאָק אַיְזָאָסָטָמָעָן, אַלְאַגָּגָע! . . . האָט זַיְד דָּרָר הָעָקָעָר מִיט זַיִן גַּאֲנָצָעָן כָּחַ פָּעָרְמָאָסָטָעָן אוּן מִיטָּאָסָט אַיְדָבָר בָּרָעַיְן בּוּם דָּרְלָאָגָט. דִּי האָט האָט זַיְד אַזְוָה שְׁטָאָרָק אַיְזָאָסָט בּוּם אַיְנְגָהָלָפָעָן, אַז דָּרָר הָעָקָעָר האָט אַיְהָר צְוִירָק פָּוּ דָּעַם בּוּם נִיט גַּעֲקָעָנָט אַרְוִיסָנָעָהָמָעָן . . . עָרָה האָט מִיט אלָעָבָהָוָת דִּי האָק

געצוייגען, געווואלט פֿוֹן דעם בוים אַרוֹסְנָעָהָמָעַן, נאָר די האָנד פֿוֹן האָק האָט זיך אַבְגָּנְעָרָאָכָעָן אוֹן די האָק אַיּוֹ אַיּוֹ דעם בוים גַּעַד בלִיבָּעַן. דאס פֿוֹינְגָּעָלָעָה האָט זיך פֿאָר שְׂרָעָק פֿוֹן שלְאָפָּעָ אַוְפְּגָּעָה
כאָפְּטָמָן...

לְעַאֲנֵיד

ער הַוִּיכְבָּת אַוְיָף דעם קָאָפָּע אַזְוָן קוֹקָט פֿערְדָּעְכְּשִׁיגּ רְחִילְיָן אַיּוֹ די אַיּוֹ
געַן אַרְיָין.

לְחַיִּיל

וּוְאָס קוֹקָט אַיְהָר מִיד אַזְוָן? אַיְהָר דָּעָרְקָעָנְטָמִיד נִיט?

לְעַאֲנֵיד

אַיְד דָּעָרְקָעָנְטָמִיד נִיט.

לְחַיִּיל

לְעוּוֹנְשְׁטִינְעַן האָב אַיְד בְּלוֹיזָן אַיּוֹן הַעַלְפָּטָמָע פֿוֹן אַנְשִׁיכְטָעָה דָּרָרָ
צְעַלְפָּט אַזְוָן די צְוַיְוִיטָעָה הַעַלְפָּט האָב אַיְד אַיְתָם גַּעַיְיִסְעָן בְּעַלְעָהָרָעָן
אוֹן אַיְדָה, זְעהָט אַיְהָר, האָב אַיְד אַיְנָגָאנָגָעָן דְּרַעְצָהָלָט. אַיְתָם האָב
אַיְד עַטוֹּאָס אַנְדָּעָרָשׁ דְּרַעְצָהָלָט אוֹן אַיְד גַּנְגַּזְעָן אַנְדָּעָרָשׁ . . . וּוְאָס
קוֹקָט אַיְהָר מִיד אַזְוָן פֿערְוָאָנוֹנְדָּעָרָט אַזְוָן? וּוּרְקְלִיחָה, אַיְהָר דָּעָרְקָעָנְטָמִיד
מִיד נִיט . . . דְּרַעְצָהָלָט וּוְיִהְעָרָאָ אַוְאָנְדָּעָרָעָר אַיּוֹן וּוְעַן אַיּוֹ
אַמְּאָל שְׁטָאָרָק מִיעָד גַּעַוְוָאָרָעָן, האָט עַר זִיךְ בְּוִים זִיךְ וּוּגָה, אַוְנְטָעָר
אַבְוִים, רְחוּעָן גַּעַזְעָטָה. וּוּגָה עַר האָט זִיךְ שְׁוִין אַוְיְסְגָּהָוָהָרָהָט אַזְוָן גַּעַד
וּוְאָלָט זִיךְ וּוּיְטָעָר אַיּוֹן וּוְעַן אַרְיִינְלָאָזָעָן, האָט עַר בְּעַמְּרָקְטָה, אַזְוָן
דָּעָם בְּוִים, אַוְנְטָעָר וּוְעַלְכָּבָעָן עַר האָט גַּעַרְוָהָט, אַזְוָן אַזְוָן
אַרְטָט פֿאָרָהָאָן. «אָט וּוּלְאַיְד אַצְּיוּכָּעָן לְאָזָעָן, אַזְוָן אַיְדָה אַוְיָף
דָּעָם אַרְטָט אַמְּאָל גַּעַרְוָהָט», — טְרָאָכָט זִיךְ דָּעָרָוְאָנְדָּעָרָעָר. האָט
עַר גַּעַנוּמָעָן אַשְׁטִיוֹן פֿוֹן וּוְעַן אַזְוָן האָט אַיּוֹן דָּעָם בְּוִים אַרְיִינְגָּעָלָעָנְטָמָע
אוֹן אַיּוֹן זִיךְ וּוּיְטָעָר זִיךְ וּוְעַן גַּעַנְגָּעָן. דָּעָר בְּוִים אַכְבָּעָר האָט מִיטָּמָע
דָּעָר צִימָט טְרִיקָעָנָעָן אַגְּנָהָוִיבָּעָן, בְּיוֹן עַר אַיּוֹן אַיְנָגָאנָגָעָן פֿערְטְּרִיאָ
קָעָנְטָמָעָן אַב זִיךְ יְעֻרְבָּלְיָק אַוְיְלָעָאָזָעָה אַוְיָף דָּעָם פֿערְטְּרִיקָעָנְטָמָעָן בְּוִים
אוֹן פֿרָעָגָן בְּיוֹן זִיךְ אַלְיָוָן אַחְוָן וּוּרְטָעָר : «פֿאָרְוֹאָס טְרִיקָעָנְטָמָעָן

בָּיוֹם? . . . וְוָאָס זַעַנְתָּ אֵיהֶר אֹזֶן בְּלָאָס, לְעָנֵיד? אֵיהֶר מִינְטָם,
אוֹ דַּי זָוּן וּוּעַט הַיִּינְטָ נִיט אֲוִיפְנָהָן? דָּאָס הַאָב אַיךְ שְׁפָאָס גַּעַד
מַאֲכָתָם. דָּעַר הַיְּמָעֵל וּוּעַרְתָּ אַלְצָן הַעֲלָעָר אָוֹן הַעֲלָעָר; אֵיהֶר וּוּעַט
בְּאַלְדָּ זַעַחַן, וְוִי דַּי זָוּן וּוּעַט אֲוִיפְנָהָן . . . לְעוּוֹנְשָׁתְּיוֹן זַעַנְטָם, אוֹ
וּעַנוֹן דַּי זָוּן גַּעַתְּמָ פָּוּן יִסְמְרָ אָזָן הַוִּיבָּת זַיְד אָזָן אֲוִיפְזָן הַיְּמָעֵל
אֲרוּפְגָּלִיטְשָׁעָן, אוֹזָן זַי וּוֹי צְוֹזָאָמְעָנְגָּדְרִיקָט. נִיט אָמָת, לְעָנֵיד?
עַר זַעַנְטָם . . .

לְעַאַנְיִיד

רְחִיל! וְוָאָס אַיְזָן מִיט אַיְיךְ, רְחִיל? . . .

רְחִיל

וְוָאָס אַיְזָן מִיט אַיְיךְ, לְעָנֵיד? מִיט מִיר אַיְזָן נַאֲרָנוֹת. אֵיהֶר הַאֲטָט
נַאֲדָמָט מִיר קִיְּנָמָאָל פָּאָרְזָן זַוְּנָעָנוֹפְנָגָאנָן נִיט אַיְזָן נַעֲשָׂפָאַצְּרָמָט. אַיךְ
בֵּין שְׁמַעְנְדִּיגְ אֹזֶן. בַּיְּתָאָגָן שְׁוֹוִיָּגָן אַיךְ אָזָן בַּיְּנָאָכָט רָעַד אַיְיךְ. וְוָאָס
אֵיהֶר גַּלְוִוְבָּטָן נִיט? . . . אֵיהֶר גַּלְוִוְבָּט דַּאֲקָן אַלְצָן וְוָאָס אַיךְ זַעַחַן אַיְיךְ.
אֵיהֶר גַּעַדְעָנְקָט, אַמְּאָל הַאֲטָט אֵיהֶר מִיר גַּעַזְעָנָט, אָזָן צַוְּמַרְמַרְמַר
זַיְד בְּעַצְיָהָעָן בְּלָוִיז מִיט אַכְטָנָג . . . נָנוֹ, אַיְצָטָעָר וּוּעַט אֵיהֶר מִיר
שְׁוִיָּן אֲפָשָׂר אַנְהָוִיְבָעָן אַבְּסָעָל וּוּעַנְגָּעָר צַו אַכְטָעָן? . . . חָא,
לְעָנֵיד? זַאֲל אַיךְ אַיךְ אַיךְ אֲפָשָׂר נַאֲדָמָט עַפְעָם דְּרַעַצְעָהָלָעָן? וְוָאָס
מִינְטָמָט אֵיהֶר, דְּרַעַצְעָהָלָעָן אַיךְ דַּעַן? דָּאָס אַיְזָן דַּאֲקָן בְּלָוִיז מִינְעָן
קִינְדָּרְשָׁעָ גַּעַשְׁכְּטָעָן, וְוָאָס דַּי נִיאָנָעָהָט מִיר דְּרַעַצְעָהָלָעָט . . .
זַי הַאֲטָט מִזְדָּבָעָן וּוּגְנָעָן אַוְיָד גַּעַלְעָנָט, אַיךְ גַּעַדְעָנָט נַאֲדָמָט אַיְין לִידְעָלָעָן
גַּאֲרָא קִינְדָּרְשָׁעָם — וּוּלְטָ אֵיהֶר, אַיךְ זַאֲל עַם אַיךְ זַיְגָנָעָן? . . .

לְעַאַנְיִיד

עַר גַּעַהְמָט זַי פָּעַטְשָׁ פָּאָר דַּי הַעֲנָדָה

רְחִיל, אַיךְ בָּעַט אַיְיךְ, אֵיהֶר זַאֲלָט שְׁוֹוִיְגָעָן, רְחִיל, אַיךְ בָּעַט אַיְיךְ . . .

רְחִיל

אֵיהֶר וּוּלְטָמָ, אַיךְ זַאֲל שְׁטִיל זַיְן?

לְעַאַנְיִיד

רְחִיל . . .

ר ח י ל

אה, סארא פעםטע הענד איהר האט !

ל ע א נ י ד

רחיל, לאוט מיך אב. איך וויל אועעקגעהו פון דאנען.

ר ח י ל

אייהר האט דאסיד מיך פאר די הענד...

ל ע א נ י ד

איך וויל, אייהר זאלט אועעקפאחרען, רחיל.

ר ח י ל

איך האב דאסיד שווין לאנג געוואלט אועעקפאחרען.

ל ע א נ י ד

פאהרט אועק פון דאנען.

ר ח י ל

נו, גוט. איך האב דאסיד שווין לאנג געוואלט אועעקפאחרען.

ל ע א נ י ד

אט בעסער שוויינט. רעדט גארנטיט. גארנטיט...

ר ח י ל

אייהר זענט נאך גאר א קינד, לאעניר. איך וועל שוויינגען...

שוויינגען בידיען.

ל ע א נ י ד

מייט א ציימערנדער שטימען.

פארוואס זענט איהר בייז אויף מיר, רחיל ? איהר פערפאלאנט מיך. צי
 דען ביז איך שולדיג ? פארוואס פערפאלאנט איהר מיך ? איהר האט
 אונזער שטוב אングעפילט מיט געהימניטספולע דונקעלהייט. איד
 האב מורה פאר איך... א י ד ל ע ב ג א ל ע ז.... איך שעם
 מיך ניט פאר איך איז איך לוייקען ניט פאר איך... וואס קומט
 מיר דערפאר ?... פארוואס פערפאלאנט איהר מיך ?... ווען איהר
 שוויינט, איז מיר שועער, איז ווען איהר רעדט, איז מיר נאך טויז
 זענד מאל שועערער. רעדט וועגען וואס איהר טראקט : רעדט ווע-

גען וואס איהר פיהלט... איהר אבער רעדט וועגען נאנץ אנדרערש...
איך ליעב גאלען...

ר ח י ס

פארוואס האט איהר זי אליאן געלאוזן?

ל ע א נ י ד

איך האב מיט איהר אבערערט, זי זאל אהער קומען.

ר ח י ס

פארוואס האט איהר זי אליאן געלאוזן? פארוואס האט איהר מיך
אווי פעסט פאר די הענד? זעהט, איהר האט מיר שווין געווויס
ציכענען געמאכט אויפֿה די הענד.

ל ע א נ י ד

רחול... איך טוליע מיך צו אויך וו א קליאן קינד... מיר איז שלעכט,
רחול... נו, פיהלט מיר מיט בלויין איין מינוט; בלויין איין אווי-
געבליך. פארוואס זענט איהר אזוו שרעקליך?...

ר ח י ס

אה, מיאן קליאן קינד... איהר זענט דאך שלעפריג, מיאן קליאן קינד...
או דז זו וועט אויפֿגעהן, וועל איך אויך אופֿוואקען...
זונגעט צערטליך מיט א ציטעריגער שטימע:

שלאָפּ מיאן קינד,

שלאָפּ מיאן קינד,

א וויסער מלאָך שועבט איז דזים...

שלאָפּ מיאן קינד,

עם זעהט א ווינד

אזו טראנט פון וויט פאר דיר א טרוים...

זעהט איהר, דאס לעידעל האט מיר אויך מיאן ניאכע געזונגען. די
מעלאָדיע אליאן האב איך געדענטט, אבער די ווערטער ניט. נאָר קיין
אנדרער ווערטער האבען זו דער מעלאָדיע ניט געקענט זיו... אה, ווּ
בלאָס איהר זענט, לאָניד... ווען איעער געוויכט איז בלאָס, זענען
אייערע אוייגען נאָך פיעל בלויער...

ה ע א נ י ד

ניען, איך ליעב זי ניט, נאלען. רחיל, דאס האב איך בלויו פון זיך
אליען שפאמ געמאכט. איך האב געוואלט הערען, ווי עס וועלען
קלינגען די ווערטער : „לעאניד לייבט נאלען...“

ר ח י ג

אייחר זעהט, ווי דער הימעל איזו שוין ראו געווארען? אייחר וועט
טיט מיר ארויספאהדרען אויפֿן ים בעגעגען דעם זונגענאויונגנאנגן?
אייחר וועט מיט מיר ארויספאהדרען?

ה ע א נ י ד

שוויויגט.

ר ח י ה

אָה, ווי גוט, אָז מַעַן וּוֹאָוִוְט בֵּיּוֹם בְּרָעָג! נָאָרִישׁעַ מַעֲנְשָׁעַן וְאָנָעָן,
אָז צָוֶם מַעֲנְשָׁעַנְס וּוֹעֶג אִיז קוּן בְּרָעָג נִיטָא. אִיחָר זַעַחַט, לְעָאנִיד,
מִיר זַיְצָעַן דָּאָק בֵּיּוֹם בְּרָעָג... אָמָת? וּוֹיְיטָר גַּעַהַן קָעָן מַעַן דָּאָק
נִיטָא. אָמָת, לְעָאנִיד? אִ נָּאָרִישׁעַט, וּוֹאָס מַעַן הָאָט צָוְעַקְלָעָרט אָ
מִיטָעַל, וּוֹ אָזְוִי דָעַם יִם אִיכְבָּרְעִישׁוּמָעַן פָּוּ אִיזוֹ בְּרָעָג צָוְיָירַ
טָעַן... דָאס הָאָט גַּעַוְוִים אַ בְּיַוְעַר לְעַז צָוְעַקְלָעָרט, כְּדֵי צָוְ פְּרָעָלָעַנְ
גַּעַרְן דָעַם מַעֲנְשָׁעַנְס וּוֹעֶג אָזְוִי זָאָל עַד אָוְמְבָלָאנְדְּזָשָׁעַן דָעַם נָאָנָה
צָעַן לְעַבְעַן פָּוּ וּוֹעֶג צָוְ וּוֹעֶג... אִיחָר זַעַחַט, דָער בְּלַיוּר פָּאָס אוּפֿן
הַיְמָעַל אִיז מִיט אַ רְאֹזְוֹן זַוִּים אָוְנְטָרְגָּנְשָׁלָאנְגָעָן... אִיחָר שְׁלָאָפְטָ
לְעָאנִיד?... טְרָעָהָרָעָן אִיז אִיעָרָעָ אָוְיָגָעָן? אָה, נִיְעָן... בְּהָאָב מִיקְ
שְׁוִין גַּעַוְאָלָט צְוָלָאָכָעָן. אִיךְ פָּאָסְט נִיטָא, אִיחָר זָאָלָט וּוֹיְינָעָן. דָאס
אִיז גַּאָר דָער מָאָרְגָּנָעָנְטוּי אָוּיפֿ אִיעָרָעָ אָוְיָגָעָן גַּעַפְאָלָעָן, אָוּן אָז די
זָוּן וּוֹעֶט אִוְפָּגָעָהָן, וּוֹעֶט זָוְךְ אִיז דָעַם טָוִי, אַבְשָׁפְגָלָעָן די פָּאָרְבָּעָן
פָּוּ דָעַם זְוַנְעָנָאָוִוְגָּנָאָג. זָוְ בְּעָפְרִוְיָט זָוְדְ פָּוּ אִיהָם, עַד בְּלִוְוִכְט אָוּיפֿ
זָיוּן אָרָט. זָוְ גַּעַהַט אָוּם בֵּיּוֹם בְּרָעָג אָוּן קָלִיבָט גְּרוֹזָעָן, אִיךְ האָב
אַמְּאָל פָּוּ גְּרִינְעָן גְּרָאָזָעָן שְׁהָעָנָעָן קְרָעָנָעָן גַּעַקְעָנָעָן פְּלָעָכְטָעָן, אַט וּעַל
אִיךְ וְעַהְן אָוּבְ אִיךְ גַּעַרְעָנָק נָאָה... אַט פָּוּ דָעַם בּוּמְעָלָעָן וּעַל אִיךְ
אָוּבְ אָזְוִינְגָעָלָעָד אָרוּיְנְפְּלָעְכְּטָעָן. אָה, האָב אִיךְ גַּעַקְעָנָט קִינְדוּוֹיָן

קרענץ פַּלעכטען ! ניט שעוזו זענען די גראזען, וואס וואלקסען ביאם
ברעה. קוֹקֶט זיך אָרוּם. רופט : אָהו ! אָהו ! ... קומט אהער !

ל ע א נ י ד

זועמען רופט איהר ?

ר ח י ל

גאלא איז דא געוויס פארהאָן ערנגץ נאַהענט... אָהו ! אָהו ! ...
קומט אהער ! ...

ל ע א נ י ד

רופא ניט קיינעם... אַיך וויל אַיך וואס זאגען...

ר ח י ל

וואס דארפט איהר מיר זאגען ? אַיך ווים דאָך אלְאָז, מהוט איהם אָז
דעם קראאנץ אויפֿן קאָפּ. ווי שעוזו איז אַיעיר קאָפּ מיט דעם קראאנץ
בעציערט... קומט לאַמִּיר צום וואַסְעֵר אַראָבְּנָהן, ווועט איהר איז
דעם וואַסְעֵר-שפְּנוּגָל זעהן.

ל ע א נ י ד

ער געהט אַראָבּ דעם קראאנץ פֿוֹן קאָפּ.

איין ים ציטערט דער וואַסְעֵר-שפְּנוּגָל.

ר ח י ל

לאַכְט געהטימניטפָּאָל.

איין ים איז זיך שוער צו שפֿינְגָלען אָהו ! אָהו ... אַט געהט שווין
נאָלאָ אהער !

ל ע א נ י ד

נָאָך וואס האָט איהר זיך גערופָּען ?

ר ח י ל

אייהר האָט דאָך מיר שווין אלְאָז געזאנט... אַט איז נאָלאָ.
לוֹויפָּט איהר אַנטקעגען.

ג א ל א

קומט אָז, זינגעט.

אָ, איהר שטראָהָלָען, מאַרגְּעַנְסְּפְּוִילָעָן ! ... ברעכט די וואַלְקָעָן פֿוֹן
מיין הארץ... זיך וואַרְפְּט זיך רחילְן אויפֿן חָלָל, ווי גוּט דאָ איז !

די שאטען צוֹלוּיפָעַן אִין אלָע ווַינְקָעַלְעַד : כְּהַאֲבָאָהִין אָוּוּקְגַעַד
שִׁקְמַת לְעֻוּנְשְׁטִיְינְעַן אַוְיך... בְּרוֹלְלַי, בְּרוֹלְלַי... וּוְיַלְאַנְגְּנוּוּיְלוּג עַר
אוֹן ! ...

רֵחֶם ?

געפְּעַלְתַּי אַיְיךְ אַיְצְטָעַר לְעַאנְדָּה, רְחִיל ?
גַּאֲלַא ?

עַפְעַם אוֹן עַר מִיר גַּאֲרַפְּעַלְתַּאְפָעַן. ווֹאָסַ פָּאָר אַ קְרָאנְץ הַאֲט אַיְהָר
עַם, לְעַאנְיַד ?

רֵחֶם ?

דָּאָס עַרְוּוֹאָרְטָעַט עַר דִּי זָוָן מִיט אַ קְרָאנְץ אִין האָנָד. אַיְהָר זַעַט,
וּוְיַעַר הַיְמָעֵל אַיְזָוּ רְיוּת גַּעַוְאָרְעַן ? אַם, דָּאָרְטַמְוָאָוּ דָּאָס רְאַזְעַ
וּוְאַלְקָעַנְדָּעַל הַעֲנָגָט, דָּאָרְטַמְוָאָוּ דִי זָוָן אַרְוִוְשְׁוּוּמְעַן עַה, וּוְעַט
דָּאָס וּוְאַלְקָעַנְדָּעַל זִיד אַנְצִינְדָּעַן ! עַה, וּוְעַט זִיד עַס אַנְצִינְדָּעַן... אַט
בָּאַלְד וּוְעַט דִי זָוָן אַוְיפְּגָהּוּ ; בָּאַלְד וּוְעַל אַיְיךְ אַיְהָר אַנְטְּקָעַגְעַן לְוִידָּ
פָּעָן... .

זַי לְוִיפְּטַאְרָאָב צָוּם בְּרַעָג.

גַּאֲלַא ?

וְאוֹהָהִין ?

לְעַאֲגַנְיַד ?

וְאוֹהָהִין, רְחִיל ?

גַּאֲלַא ?

וּוֹאָס אַיְזָוּ מִיט אַיְהָר הַיְינָט ? אַיְיךְ דָּרְקָעַן זַי נִיט הַיְינָט.
זַי קְוַעַן בַּיְדָע אַנְגָּעַשְׁטָרְעַנְגַּט אִין דַעַר זַיְוַת, וּוְאוּ רְחִיל אַיְזָ
אָנוּעַק.

לְעַאֲגַנְיַד ?

זַי אַיְזָוּ צָוּם שִׁיפְּעַל אָוּוּק !

גַּאֲלַא ?

וּוֹאָס וּוֹלְזַי טַהָאָז ?

לְעַאֲגַנְיַד ?

דָּאָס שִׁיפְּעַל אַיְזָוּ מִיט קִיְּטָעַן צְוַגְּעַשְׁלָאַסְטָעַן ?

נ א ל א

ניין, ס'אייז ניט צאגעשלאָסען . . . אַט רִיחָרֶת זֵי עַם ! . . . זֵי פְּאָרֶט דְּאָךְ פֹּוּ בְּרָעֶן אַב . . . רְחִיל, וְוַאֲהָוִין ? מִיר פָּאָהָר רְעֹנוֹ אַוְיךְ ! . . . אַיְהָר פָּאָהָרֶט אַנְטְּקָעֶגֶן דָּרָר זָוּן ? . . . גַּעוּוִים נִיט פְּעַרְשָׁלָאָסֶעָן גַּעוּוּן . . . זַעַת, וּוי דֵי כּוֹאָלִיעָם וּוְאָרְפָּעָן זֵי ! זֵי שְׁטָעַחַת אִיזְוִין שִׁיפָּעֵל, זֵי וּוּעַט נַאֲךְ אַרְיוֹנְפָּאָלָעָן. זַעַצְט זֵיהָ, רְחִילְוִי אַיְהָר וּוּעַט נַאֲךְ אַרְיוֹנְפָּאָלָעָן ! . . . זֵי פָּאָלְגָּט זִיךְּ נִיט. וּוּאָס אַיְהָר מִיט אַיְהָר ? . . . לְעָאנִיד, וּוּאָס זַעַט אַיְהָר אַזְוִי בְּלָאָס ? וּוּאָס אִיזְוִין מִיט אַיְהָ, לְעָאנִיד ? . . . זַעַט, וּוּאָס אִיזְוִין דָא פָּאָרֶט גַּעֲקוּמָעָן ? . . . לְעָאנִיד, וּוּאָס אִיזְוִין דָא גַּעוּוּן ? . . .

ל ע א נ י ד

שְׁטָעַחַת דֵי גַּאנְצָעַ צִוְּתָה וּוּי פֻּרְגָּלוּוּוּעָרֶת אָוּן קוּק צָוָם יִם. אַוְיְפָּן הַאֲרִיאָנֶט הַוִּוְּבָּשָׂת אָזְנָן דֵי זָוּן אַוְיְפָּגָהָן.

נ א ל א

וּוּאָס אִיזְוִין ? ! . . . זֵי וּוְאָרְפָּט דֵי רְוָדְרָן אִיזְוִין וּוְאָסָעָר אַרְיוֹין . . . זֵי צְוָלָאָזָט אַיְהָרָע חָאָר . . . זֵי צְוָלָאָזָט דֵי חָאָר . . . וּוי שְׁהָהָן ! חָאָפָּט לְעָאנְיוּעָן מִיט שְׁרוּעָה, פְּלוּצָלָנְג : לְעָאנִיהָ, אַיְיךְ פֻּרְשָׁטָה אַלְעַז ! אַיְיךְ פֻּרְשָׁטָה אַלְעַז וּוּאָס דָא אִיזְוִין גַּעוּוּן . . . שְׁרוּיָט רְחִילְוִי, וּוּאָס טָהָוָת אַיְהָר ? ! . . . רְחִילְוִי וּוּאָס טָהָוָת אַיְהָר ? ! . . . בְּיֹודַע בְּלִיּוּבָּעַן שְׁטָעַחַן שְׁטָילָל, צְוָטוּרָת פָּאָרָקָלְט, הַאלְטָמְדָה זַיךְּ פָּאָרָד דֵי הַעַנְד אָוּן שְׁרוּיָעָן פְּלוּצָלָנְג בְּיֹודַע אָוּס, "חָא ! " . . . לְאַזְעָן זַיךְּ בְּיֹודַע לְוַיּוּפָעָן אַרְאָב, צָוָם בְּרָעָג, רַוְּפָנְדָהָג זָוְ הַיְּלָה. דֵי שְׁטָיְמָעָן וּוּרְעָעָן בְּיַלְעָכְוּוּיָיָוּ שְׁטִילָעָר אָוּן אִיזְוִין שְׁטָילָל . . .

א י ד ע

אַיְהָר שְׁטָמָעַ הַעֲרָת זַיךְּ פֹּוּן וּוְיְוִיטָעָן, שְׁרוּיָט : דֵי זָוּן ! דֵי זָוּן ! . . .

קוּמֶת צָוָם בְּרָעָג אָוּן בְּלִוּבָּט שְׁטָעַחַן אַ פֻּרְנָאָפָּטָע, קוּמֶת צָוָם זַונְעָן אַוְיְפָּגָהָן.

ע נ ד ע

.1910

דער תקיעת כפ

פָּעָרֶז אַנְגָּלִים:

הָעֵנָאָד — אַמְּוֹלְגָּעָר.

פָּעָם יַלְלָה — זַיְוָן פְּרוּוִי.

חַנְחַ'לְעָה — זַיְעָר טַאכְטָעָר.

חַאְשָׁע.

דָּוָד — אַיְהָר זָוָהָן.

פִּיְוָע.

עַרְשַׁתְּמָעָר אַרְיוֹמָאָז.

צָוּוֹיִיְתְּמָעָר אַרְיוֹמָאָז.

פָּרָאַן.

א גרויסער צימער, רעכטס און לינקט טירען און פענטטער.
רעכטס שטעהט א בעט. אויפֿן בעט ליגט ד ו ד ' ל .
נאכט, אויפֿן וואנד ברענט א בוימעל-לעטפֿיל. דער בוימעל
געחת אויס.

חָאַשׁ עַ

זיעט ביום בעט. קוקט און דעם קראאנקען. איהר גזיבט
או פול מות שרעק און אונרכויגקייט. זי חוויבט זיך אויפֿן איהר
ארט, זי זאל זיך מושב זיין אליאן מות זיך צו לאזען דעם קראאנקען.
זי נעהמת פֿאַרְזִיכְטִיגְ דאס לעטפֿיל פֿון וואנד און געהט שטיל אroiס.
ד ו ד ' ל

חויבט אן צו קראעבען. פֿלוֹצְלוֹנְג אַין שרעק :
חנה'לע ! ס'טעס נישט טהאן . . . ווארט ביז ב'זעל שטארבען.
געחת, זאנט, או ב'זעל שטארבען . . .
שטייל.

חָאַשׁ עַ

קערת זיך צורייק מיטין ליכטיגען לעטפֿיל. שטעלט עם אויפֿן
ארט.
ביזט וואה, מיין קינד ? א וועלט מיט רישעים. נישט פערונגנו
מיין גליק. ב'זין בי אלעמען אויפֿ דער צונגענווען... שלאפסט
ויזדרע . . .

הערת זיך צו.

ד ו ד ' ל וואכט אויפֿ דערשראַקען.

חָאַשׁ עַ

וואס איז, מיין קינד !
ד ו ד ' ל

ווען ב'פֿערמאָך די אויגען . . . ווען ב'זעל אינדרימלען . . .

ח א ש ע

קושט איהם.

אוות כור, מײַן נאָט, גִּיס אֹוֶס דֵּין צָאָרָן... וּאָס זַעַם טַוְשָׁו,
מִין לְעַבְעָן ?

ד ו ד ' ۶

כליזעט פון געוווינ.

מאָמע, שיך אַיְזָן מַיל אַרְיָין. חַנָּה־לָעַן וּוּרְטָפָעָן פָּאָר אַנְּצָאָן
אנְדרָעָן. זַי וּוַיְינָט . . . זַי וּוַיְלָנִישָׁט . . . מִיט גַּעֲוָאָלְד.

ח א ש ע

סְאָתְלָוָם, מִין קִינָה.

ד ו ד ' ۶

מיַד פְּרָעָגָט מַעַן נִישָׁט . . . חַנָּה־לָעַן, מַיְד נִישָׁט. מַזְלָטָבָּה, שְׁרִיּוֹת
מַעַן. הַעֲנָאָךְ־סְמָטוֹב אַיְזָן בָּעֵלְיוֹכְטָעָן. דָּעַר שְׁבָת־דִּינָעָר הַעֲנָגְלִיּוֹכְטָעָה,
איַן אַלְעָה הַעֲסָעָם לְיִכְתָּב . . .

ח א ש ע

מִין קִינָה, וּוּסָט גַּעֲוָנָר וּוּרָעָן. חַנָּה־לָעַן וּוּסָט דֵּיןָן וַיָּן. מַעַן
וּסָט אַיְיךְ בַּיּוֹדָעָן אַיְחָן צַו דָּעַר חַופָּה פִּירָעָן. דָּו וּוּסָט גַּעֲוָנָר
וּוּרָעָן . . .

ד ו ד ' ۶

רעדט וּוְיִ פָּוָן חַיִּים.

געַדְעַנְקָסָט, האָסָט מַיר דָּאָס וּוּאָרט גַּעֲגָבָעָן ? . . . וּוּסָט מִין
טִיבָּעָלָע וַיָּן. איַן וּוְאָלָד שְׁבָת... קִינָעָר טְ'נִיש גַּעֲוָאָסָט . . .
געַדְעַנְקָסָט — סְיֻוָּאָרט גַּעֲגָבָעָן. וּוּאָרט, וּוּעָן בְּ'וּעָל שְׁטָאָרְבָּעָן . . .

ח א ש ע

מִין קִינָה, וּוּסָט זַיָּן גַּעֲוָנָה. דָּעַר, וּאָס אַיְן הַיְמָעָל וּסָט אַזְוִינָס
דֵּין מַאֲמָעָן נִישָׁט טַהָּאָן.

ד ו ד ' ۶

קלערער.

זָאָג מַיר, מאָמע, פָּאָר וּאָס אַיְזָן שַׂוִּין אַזְוִי לְאָנָג בַּי מַיר חַנָּה־לָעַן
נִישָׁט גַּעֲוָעָן ? וּוּרָאָזָט זַי נִישָׁט אַרְיָין צַו מַיר ? מאָמע,

שיך צו הענאר דעם מילגען : איך וויל זי אליאן פרענען —
היוינט ווערט זי א כלה . . . וואס שווינטונג, מאמע ? וויסט
אלץ . . . זאג, דו וויסט אלץ . . .

ח א ש ע

איך האב געשיקט רופען איז שול, תהילום זאגען. די רפואה, מיין
קינד, וועט ניד קומען. זעה, דיין מאמע איז פערפינטערט —
פינסטער איז איהר געווארטן איזום.

ד ו ד ' 5

די גאנצע שטאדט איז דארט. מענטשען א פולע שטוב. מען געהמאט
פון מיר חנה'לען צו . . .

ח א ש ע

מיין נשמה פאר מיין קינד. ווער וויל עס ביין טהאן ? ווער
וויל עס דער מאמען פינסטער מאכען ?
א צויטש שטייל.

ד ו ד ' 5

ער צויטערט אויף, פאלט שייעור פון געלענער אראב.

מא — מע !

ח א ש ע

ווער טהומט מיין קינד ? . . . ווער שרעקטט מיין קינד ?

ד ו ד ' 5

מיך לאזט מען נישט פון בעט אראב. מיך האט מען פערשפארטן.
אייהר וועט מען באלאד צו דער חופה פיהרען.

ח א ש ע

ווער צורייסט עס מיר מיין הארץ ? זי קוקט זיך איזן איזן דוד'ס
געזיכט מיין קינד. וואס זעהסטו ? דו קוקסט צושראקסען. זעה,
דיין מאמע שטעהט גע'ם דיר. אלץ וועט זי טהאן. איז אוייב ס'איין
א נור דין, וועל איך איהם צורייסען . . . מיין קינד ! מיין קינד !
קוק גלייך אויף מיר. קוק גלייך אויף דער מאמען . . .

ד ו ד ' 5

רעדט צווטרייס :

איך בין געשטארבען . . . חנה'לע ווינט. ריסט זיך צו מיר.
מע לאווט נישט. דוד'ל שטארבט . . . חנה'לע, ביזעל נישט
לאזען . . . מאמע, וואס ווינסטו ?

ח א ש ע

יאמערליך :

מיין ליעבען . . . מיין ליעבען . . . וואס וויל מען פון מיין קינד ?
ד ו ד ' ל

וויסט אלץ. דערצעה, דערצעה . . . ב'וים אויך אלץ. זעה,
מען צוקאמט איהרע האר . . . מען מהוט איהר דעם חופה-שליער
או . . . ב'ון נישט מוחל . . . ניין . . . קיין מאל נישט . . .
שטיול

ח א ש ע

מערכת עפער אונהיימליך אין דוד'ס פנים. קוקט מיט שטארע
אויגען אפשר געתט וווער. לוופט שנעל דרכ'ן טיר לינקען. אוילט גלייך
צורייך. דאס גזוייכט ווויסט, ווי קרייט. זיך שטעלט זיך הינטער דוד'ס
צוקאפענס. ברעכט די הענד. דערנענעהנער זיך אויף די שפיצען פינגערא.
בוייגט זיך איבערין בעט און קוקט דוד'ן גלייך און פנים . . .

ד ו ד ' ל

גאנץ היין.

מא-מע וואו בייזטו ?

ח א ש ע

דיין מאמע היט דיך.

ד ו ד ' ל

מאמע, וואו בייזטו ?

ח א ש ע

איך היט דיין געלענער.

ד ו ד ' ל

ג . . . ניין . . . ב'ון ניש' מו—חל . . .

ח א ש ע

רויסט אויף זיך דאס לייב. ריסט זיך די האר. קוקט יעדע ווילע

צום טיר, אפשר געתט וווער. קנייטט זיך די באקען פון שטערצען יאל מעיליך.

מיין קינדר ! מיין קינדר !

זיך ריזטט איהם פאר די הענד, שרײַט האבער.

מיין קינדר ! מיין קינדר ?

איוינס נאכ'ן אנדערען קומען אריין מענשען מיט ערנטטע, בלאפע געזיבטער אוון בליבען שטעטען ארום בעט.

ח א ש ע

ריזטט דוד'ן.

מיין קינדר ! מיין קינדר !

איינגער פון די מענשען האלט זיך פעסטט פאר ביידע הענד. דער צויטער ווינקט צו איהר, זיך זאל שווייגען.

I.

בויי הענאך דעם מליגער.

א זווים, אויסגענטאלט חיויזעל. רעכטט צוויי פענטטער.

ליינקס א טיר אין א צוויתען צימער אריין. אבענד, אין שבת-

דייגען הענגלייבטער ברעגען ליכט.

ה ע נ א ד

זיצט ביום טיש, פערזונקען איז געדאנקען.

פ ע ס י ַ

קוקט צו הענאך', זוי זוי וואלט וווארען אוייף א השובט,

ח נ ה ַ ל ע

זיצט ביום פענטטער אוייף א שלאָפֿ-בָּאנָק, דאס פנים בעהאלטען אוייפ'ן ארעים.

ה ע נ א ד

חויבט זיך אוייף פון זיין ארט. זיבער.

אווי בלייבט עס. וויפיעל אויז דער שייעור צו ווארטען? דאס אויז ניט פאר מיינע זינד.

פֿעַסְיֶל

דר אויז עס גראנֶג פֿון מוויל אַרְוִיסְצְּרוּדְעָן . . . פֿערְגְּעַסְעָן, הע-
נאָה, די אַמְּאַלְיָגָע יִסְרָאֵם. ביֹ אָנוֹן אויז אַמְּאַל אַ רְחַלְעָ גַּעוּעָן
— אויך גַּרְיוֹיט צו דער חַופָּה גַּעוּעָן.

הַעַנְאָדָה

לאָן צו דָּוָה אַ וַיְיַלְעַ! אַיך בֵּין אַ טָּאטָע בֵּין אַיָּה, אָנוֹ דָו —
אַ מאָמע, אויך בֵּין הַונְדָּעָרָט אָנוֹן צַוְאנְצָיג יִאָהָר. טָאטָע מַאָמע
מַעֲגָעָן נַחַת האַבָּעָן פֿון זַיְעַרְעָ קִינְדָּרָה. — גַּאטָּלְיָין הַיּוֹסֶט —

חַנְחָן לְעַ

געַחַט צו פֿעַסְלָעָן נַעַמְתָשׁ זַי אָרוּם.
אַיך שְׁרַעַק זַיְד אַזְוַי, מַאָמעַשִּׁי . . .

פֿעַסְיֶל

אלְיָיָן מִיט אַיְהָר האַט עַר דַּוקָּא גַּעוּאַלְט בְּלִיבָּעָן. — האַט עַר
צַוְ דָּרְ וּוְאַסְטָן גַּעַרְעַדְט?

הַעַנְאָדָה

אוֹן אַיך וּוְאַלְטָן עַס נִישְׁטָּה דַּעַרְלָאַזְעָן.

פֿעַסְיֶל

וַיְיַדְעַלְאַזְעָט מַעַן עַס נִישְׁטָּה?

חַנְחָן לְעַ

אוֹן עַר האַט מִיד דַּעַרְוָהָן, האַט עַר גַּלְיָיךְ אַנְגָּעוּהוּבָּעָן וַיְיַנְעַן.
איַז דַּעַר שְׁטִיל, אוֹן וּוּרְטָעָר האַט עַר גַּעוּוִינָט.

הַעַנְאָדָה

אוֹן זַכְוָתָאַבָּות אוֹיז אוֹיךְ קַיְוָן קְלִיְוִינְגְּקִיטָן נִישְׁטָן. מִיְוָן טָאטָע,
זָאַל זַיְן אוֹיז גַּזְעָדָן, האַט מִיךְ קִינְמָאַל נִישְׁטָן פֿערְלָאַזְעָן.

חַנְחָן לְעַ

איַז זַיְנָע אַוְיָגָען אוֹיז אוֹיךְ פִּיעַל רְחַמִּים גַּעוּעָן. אַחֲן וּוּרְטָעָר האַט
עַר גַּעַקְוָט אוֹיךְ מִיר. מִיר האַבָּעָן בִּידְעַ גַּעוּוִינָט.

ה ע נ א ד

האסתט קלארעד דבוריים גערדארט זאגען. טאטע, מאמע ווינגען.
האסטטו גערדארט זאגען : אונזער שטוב וווערט פערפינסטערטן;
טאטע, מאמע ווילען פון זיעער קינד א שמחה דערלבען.

פ ע ס י ?

די מאמע האט שוין גענוג איהרע אונגען אויסגעקלאנט — אוזו
האסטטו גערדארט זאגען. די מאמע האט איהר שעהנטעס קינד
איין דער ערדר בענראבען און איינס איז איהר נאך אויף דער ערדר
פארבליבען. זאל איהר דאס איינאיינציגע שטערענדעל לייבטען.

ח נ ה ? ל ע

וואי זאל איך איהם איזוינע וווערטער זאגען ? ב'וועלעם איהם קיינ-
מאַל, קיינו מאַל נישט זאגען. האסט דאר מיר אליאו געהיסען,
איך זאל איהם לייעכ האבען, און איך האב איהם, ווי דאס ליבען,
לייעכ געהאט. צו די תנאים איז ער דאס אוזו שעהן געווען . . .

האסטט דאה, מאמעשי, אליאו געוזאנט.

קושט דער מוטער שטול.

פ י י ע

קומט אריין.

א גוטער אבענד !

פ ע ס י ?

ס'קאציאל קומט. גאר אליאו ?

ה ע נ א ד

ווער ס'איין נישט געווואינט אליאו צו געהן בי נאכט . . .

פ י י ע

או מען דארף — געהט מען . . . וואס מאקסטו, חנה/לע ?
חנה/לע זיצט נאך בי דער מאמע אויף די הענד. לייטיג בי איך
איין שטוב. אוא לייטיג מזל זאל זיין !

ה ע נ א ד

די שטוב געקליכט ; אלע גרייט געווען.

פ ע ס י ६

אווי . . . אויף זיון נאמען טאר מען קיון קשיות נישט פרעגען.

ה ע נ א ४

איך האב קיון מאל קיון קשיות נישט געפראונט.

פ י י ע

גלוועט חנה'לען. קושט זי.

חנה'לען, מיין קינד, וואס בייזטו אווי בלוייך ? האסטו זיך נישט אויסגעשלאפען ?

ח נ ה ' ל ע פערשעט זיך.

פ ע ס י ५

מיינס א קינד שלאפט נישט שפטעט. מיט זוּן צו גלייך איז עס וואך.

פ י י ע

נישט אמת, חנה'לע ? ווילסט מיינע א טאכטער זיון ?

ח נ ה ' ५ ע

פערבארגט איהר קאפ.

פ י י ע

וואס אויף דער לונג — דאס אויף דער צונג. אוֹס'חאט זיך געמאכט אנדרערש, בין איך א צייט ברונג געווען. וווען זי איז נאך א קינד געווען, האב איך שווין אויף איהר אן'איג געווארפערן . . . דאס איז דער זוּג, האב איך פון שטערנדיג אן געשריין. א מאמע וויס, וואו דער זוּג פון איהר קינד איז. זעהט מען דאָה, וואו הין איהר זוּג פערקראָכען.

ה ע נ א ८

האָב איך דען א ווילען ? או גאנט וויל בעשטראָפערן. געפינט ער דעם ארטט. מען טאר ניט רעדען. איך בין א פראָסטער מענש; א מלענער. נאָר דאס וויסים איך ; איך זעהט, או דער וואס איז הימעל שיקט זיון ווינד וואס א מאל פון אן'אנדר זוּט. . . איך ? א ווילען ? . . .

פֿעַס יָנָך

אַ מְאֻמָּעֶס הָאָרֶץ אַיּוֹ אַיּוֹ חַוְילָע וּוְאוֹנְדָעָן. וּוֹאָסָם הָאָב אַיּוֹ גַּעֲקָאנְט
תְּהָאָן?

פֿיִיְעַ

אַיְצְטָעָר אַיּוֹ דְּאָךְ אַלְעַזְקָלָאָר; אַלְעַזְאַוְוָף דְּעַרְהָאָנָד.

פֿעַס יָנָך

ס'אַיּוֹ נָאָר נָאָר נִישְׁתְּ בְּעוֹוֹאָסְטָן. אַמְּאָל קָאָן אַיּוֹ שְׂטָעַלְעָן אַ נְפָשָׁ
אַיּוֹ קָאָן.

חַנְחָ' לְעַ

עַר קָאָן נָאָה, חַלְילָה, שְׂטָאָרְבָּעָן. אַיּוֹ וּוְיָל נִשְׁתְּ עַר זָאָל צּוּלְיָעָב מִיר
שְׂטָאָרְבָּעָן.

אַלְעַ קָוְקָעָן פֿעַרְוּוְאָנְגְּדָעָרָטָן צָו חַנְחָ' לְעַן.

פֿיִיְעַ

נָאָרִישׁ קִינְדָּה, אַ מעַנְשָׁ שְׂטָאָרְבָּטָה פָּאָר זְוִינְגָעָן חַטָּאִים —
אוֹוְיָ אַיּוֹ סְמָעָן גַּעֲשְׁרִיבָעָן. ס'אַיּוֹ אָמָתָה. אַ בְּתִיחִידָה — גַּנְּאָטָה לְאַיּוֹן אַיּוֹ
פָּאָר דָּעַם מְוחָלָה.

פֿעַס יָנָך

אַיּוֹ שְׂוּוִינְגָן נָאָר. אַ צּוּפְלָאָנְטָעָמָה מְאֻמָּעָ בֵּין אַיּוֹ. חַלְילָה אַיּוֹ הָאָרָ
אוֹוְיָפָן מִיּוֹן קִינְדָּה זָאָל פֿאָלָעָן — וּוֹאָסָם אַיּוֹ מִיּוֹן לְעַבְעָן?

פֿיִיְעַ

טָא הָעָרָט וְשָׁעָ אָוִוָס: אַיּוֹ גַּעַה אַיְצְטָעָר פָּוּן רָבָה, גַּעַה אַיּוֹ. אַיּוֹ
הָאָב דְּעַרְצְעַהָלָט וְויָדָעָ אָמָתָה, הָאָב אַיּוֹ. הָעָנָאָךְ דָּעַם מִילְגָעָרְסָם
טָאָכְטָעָר אַיּוֹ פֿעַרְקָנְסָט גַּעֲוֹאָרְבָּעָן פָּאָר גְּבָרְיָאלָס וּוְהָן. אָנוֹ ס'אַיּוֹ
שְׁוּזָן בָּאָלָד אַיָּהָר, אָזָעָר קְרַעְנְקָט — אוֹוְיָפָן וּוּסְטָעָמָעָן זָאָל
אוֹיְסְנָעָהָן, וּוֹאָסָם פָּוּן אִיחָם אַיּוֹ גַּעֲוֹאָרְבָּעָן. חַנְחָ' לְעַזְגָּאָן אַיּוֹ,
אַיּוֹנָגָן קִינְדָּה. טָאָמָעָמָאָמָעָן וּוּלְעָן פָּוּן אַיָּהָר נְחַת הָאָבָעָן. אַ
אַיָּהָר צִיְּת — וּוּפְיִעְלֵל אַיּוֹ דָעַר שִׁוּעָר? רָבִי, זָאָג אַיּוֹ, אַיָּהָר
דָאָרְפָט אָנוֹ אַיָּהָר מְוֹטָם דָעַם קְנוּפָה לְזָוּן מְאָכָעָן . . .

הַעַנְאָךְ

וּוֹאָסָם הָאָטָה עַר, זָאָל לְעַבְעָן, גַּעֲזָגָנָט?

פִּיִּיעַ

זוי אליאן, זאנט ער, זאל געהן צו איהם, מיט איהר אינען מואיל בעטען, ער זאל זוי פרוי לאזען.

חַבְהַ' לְעַ

איך וויל גאר נישט, איך האב מורה.

פָּעֵסִיל

וועסט עם טהאן, מיין קינד ?
חַנְהַ' לְעַ עֲנַטְפָּרֶט נִשְׁטָט.

הַעַנְאָךְ

די מאמע פראונט דאך עפעם ביי דיר !
פִּיִּיעַ

די גאנצע שטאדט פערניסט טרעען. אלע בעטען ביי גאט ער זאל מוחל זיין.

הַעַנְאָךְ

איך בין א פראסטער איך, אויב דער רביה אליאן האט מיט זיין מואיל געהיסען — פאלגן איך.

פִּיִּיעַ

אליאן פון זיין כשר מואיל געהרט.

פָּעֵסִיל

געחת צו חנה/לען געהט זוי ארום.

מיין הארץ ווערט מיר צופלאנט פאר וועהטאג און שרעך. הער זיך גוט איין. איך וועל דיר לרענען, זוי דו זאלסט רעדען.

פִּיִּיעַ

דאם נלייכסטע. דאס נלייכסטע !

חַנְהַ' לְעַ

אווי מאמעשא, ב'וועל נישט קאנען, ב'וועל נישט קאנען !

פָּעֵסִיל

זאלסט ווינען פאר איהם. זאלסט איהם זאנען, וועסט פאר איהם גאט בעטען.

ח נ ה ' ל ע

אווי, מאמעשי ב'זועל עם נישט קאנגען. ער האט דאך מיך איזוי לייב
געהאט . . . וויסט נישט מאמעשו ווי ער האט איבער מיר גע-
וואוינט, יומ-טוב, איז איר בין געווען ביי איהם.

פ י י ע

אווזגען ווערטער טאָר אַידיש קינד פֿאָרְזִן מויל נישט אַרוֹפּ-

ברענגען.

ח נ ה ' ל ע

ווישט די טרענען.

ח ע נ אַ ד

שעהם זיך, מהויסט דעם טאטען חרטות און.

פ י י ע

ח נ ה ' ל ע, אנדערש רופט מען זי נישט איזן גאנצען שטאדט. די
גאנצע שטאדט וועט פֿאָר דִּיר גָּאט בעטנען, זאלסט חלייה, נישט בע-
שטראָפּט ווערען.

ח ע נ אַ ד

קושט חנה/לען, רעדיט צערשליך.

פֿאָלָג דִּין טאטען. אָז אַ טאטען זונט, מסתמא וויסט ער. אַיך
אליאן געה מיט דִּיר, ער וועט דִּיר מזווען מוחל זיין. אַיך וועל פֿאָר
דִּיר רעדען. זאלסט נאָר זאנגען : טאטען, מאכע פֿאָלָג אַיך.

ח נ ה ' ל ע

ווינוונכידיג

טחוט מיט מיר, וואָס אַיהֲר ווילט.

פ י י ע

מיין טאטען, דער צְרוּק, זאלט לְעֵבָעָן, כ'זאלט נאָר צְום רב ניט גע-
גאנגען.

ח ע נ אַ ד

נְיַיְן, צו אַ רב געהן בעדראָרֶפּ מען. אַ רב טראָנט אַ גאנצע שטאדט
אווּף זוינע פְּלוּוּצְעָם. חנה/לען, נאָך הײַנט וויל אַיך, זאלסטו מיט
מיר געהן.

פ י י ע

הוינט, הויינט ווועט מען נאך טעלער ברעכען ! איך בין גרייט. מיין זוחן איז מסכימים . . .

פ ע ס י ל

זוי טראגט ארויס פון צווויטען צימער נווע קלויידער. לענט אופֿן
טיש.

אליע פארטיג, אליע גרייט, וועה דער מאמען. געמיינט, איז זייד,
איין סאמעט מיין קינד איננהילען, צו דער חופה עס פיהרען. וועה
צו דער מאמעס יהאָרַען. אט אווֹ האָט זיך געוואָלט מיין הארץ
פארעהן, אוּ בְּחָבֵר רְחָלֶן פֻּרְקְנֶסֶט.

ח נ ה ' ל ע

ווארפט זיך דער מושער אופֿן האָלוּן.

איי מאמעשי, ואַלְסַט וויסען, ווי עס שראָקט מיך ! . . .
וועסען, ווי עס קלאָפַט מיר דאס הארץ. ווי זאל איך איזוינע ווערטער
זאגען ? . . . ער האָט די אליע קלויידער געוועגן. איך האָב איהם
דערצעהַלְט, איין וואָס פָּאָר אַ קלִיְיד מען ווועט מיך צו דער חופה
פייהרען.

פ י י ע

חוּפַה-קְלִיְידָעָר לִינְגָן אָוּפַן טִיש אָז אַיְהָר פִּילְט אַיְיָר שְׁטוּב מִיט
טרוּיָעָר אָז — אָוּפַן ווּסְטַע פְּעַלְדָּעָר זָאָל עַס אָוּסְגָּעָה !

ח ע נ א ד

ס' איין מיין קינד, מיין בְּלוּט, איך האָב דְּשָׁוֹת.
איך בין איך אַ מאָמע פָּוּן אַ קִינְד.

ח נ ה ' ל ע

קָוָם אַיְך צַו אֲיָהָם . . . אָז אַיְך קָעָן גִּיט רְעַדְעָן. מאמעשי אפשר
וועט ער צוֹרִיק גְּזוֹנָר וּוּרְעָרָן אָז אַיְך וּוּל אֲיָהָם וּוּרְדָּעָר לִיעְבָּר האָבען
פּוֹנְקַט וּוּ דָן, מאמעשי האָסְט אֲיָהָם לִיעְבָּר גְּהָאָט.

פ ע ס י ל

איך האָב אֲיָהָם לִיעְבָּר גְּהָאָט, מיין קינד. ער אָז בַּי מִיר אַנְגַּז
אוֹג אָז קָאָפַג גְּעוּעָן. דָו בִּזּוּט אַבְּעָר מִין גְּאָנָז לְעַבְעָן. חְלִילָה,

עפעם אוות דיר — איז שווין דיין מאמע אוייף דער וועטלט נישטאט. קומ מיט מיר, מיין קינד, ביידע וועלען מיר געהן. מיט טרארען וועלען מיר איהם בעטען ער זאל אונז מוחל זיין... זאל ער אונז אנטקען און זעהן ווי גרויס איז מיין פיין. זאל ער דעם ת ק י ע ת - ב פ מוחל זיין... וועסט געהן? יא?

ה ע נ א ד

דר עט איז מסכימים, זוי וועט געהן.

פ י י ע

אלע מסכימים . . . צינדרט נאך לייכט אן, לייכטיג זאל זיין. אלע מסכימים ! איהר געהט און איך וועל דא בלוייבען וארטען ביוי איהר וועט צורייך קומען מיט א פרעההיליך הארץ.

ח נ ח ? ? ע

ערבעאָרגנט איהר קאָפ אוייף דער מוטערס אקסטעל. ווינווינט. אווי, מאמעשי, מאמעשי, ווי עט שערעלט מיד מיין הארץ . . .

II.

ב י י ה ע נ א ד ? ?

איין שטוב איז האָלכְּ-פִּינְסְּטַעַר. אוייפֿן קוימען דערברעגען שטיקלעך קיון. אַ צוֹּוֶת איז שטוב קיינער גטא. ס'הערת זיך נאָר דאס קנאָקען פון די גליימענדע העלצלאָר. אונטערן' מענטער רוייסט דער ווינד און ווינט זיך פונגןדרער פון צוֹוֶת צוֹ צוֹוֶת. אוייפֿן טיש ליגען די חופה-קלויידער.

ה ע נ א ד

קומט אריין פון דער גאנט. אונגרהויג. ער לענט צוֹ שטיקלעך קיון צום פוייער. ס'ווערט ליכטיגער. דער ווינד שאָרקט זיך. ער געהט צום מענטער און קוקט איז דער פיננטער ער נאָכט אריין. רעדט צוֹ זיך אליאן :

ב'האָב עַם נִישְׁתַּגֵּדֶרֶת. ב'האָב עַם נִישְׁתַּגֵּדֶרֶת. ס'וועט נאָר
מיְר דעם מיל אונטערן באָרג פערטראָגן !
דער ווינְד פערגעָח זיך הַיְנְטָעָרֶן פֿעַנְסְטָעָר, ער אַיְלָט אֹוִיפּ דער
גָּאָס אַרְוִוִּים.

בְּעַס יְל אָוָן חַנְחַ' לְעַ קּוֹמָעַן אַרְיוֹן. חַנְחַ' לְעַס
אוֹיְסְזָעָהָן אַיְזָה פֿעַרְעַנְדָּרֶת פֿאָר שְׂרָעָךְ.

ס'אָ קְלָה ! פֿאָר וּוּמָעַס מְעַשִּׁים ? פֿאָר וּוּמָעַס חַטָּאִים ?
חַנְחַ' לְעַ

בְּעַתְּאַלְטָ מִינְעָן קְלִיּוּדָה. ב'האָב מָוָא צַו קּוֹמָעַן אֹוִיפּ זַיִן.
בְּעַס יְל

טְרַאְגָּטְ דִּי קְלִיּוּדָר אַיְן צְוּוִישָׁעָן צִימָעָר אַרְיוֹן.
מַיְוִן בְּלֹוּטָ, מַיְוִן הַאֲרַץ. גָּאָט אַיְן הַיְמָעָל וּוּאָס אַיְזָה גַּעַשְׁעָהָן ? וּוּאָס
אַיְזָה גַּעַשְׁעָהָן ? . . .

קְרַעַת זַיִד צְרוּקָה.

חַנְחַ' לְעַ

מיְר אַיְן קָלְטָ, מַאֲמָעָ. בְּעַס יְל

קוֹשֶׁת חַנְחַ'לְעָן. דַּעַקְתָּ זַי אַיְוִן מִיטָּאַטָּה.
מַיְוִן וּוְהַתְּאָגָן אָוָן מַיְוִן פִּיוֹן זָאַלְעָן זַיִד אַיְן אַיְוִן גְּרוֹיסָעָר תְּפִילָה פֿאָר
דֻּעָם וּוּאָס אַיְן הַיְמָעָל אַוְיְסְנִיסָעָן.

חַנְחַ' לְעַ

זִיכְשָׁ בְּיָם טִישָׁ אַהֲן וּוּרְשָׁעָר. אַיְהָר בְּלוּק בְּלָאַנְדוּשָׁעָט אָוָס צַוְּ
שְׁרָאָקָעָן.

בְּעַס יְל

קוֹקְטָ אַיְן פֿעַנְסְטָעָר.

ס'האָט זַיִד דער שְׁטוּרָם אֹוִיד אֹוִיפּ מַיְוִן קָאָפּ אַרְאַבְּנָעָלָאָזָעָן. אָוָא
בְּיוֹעָ נַאֲכָמָ. אַלְיוֹן אַיְן מִיל. וּוּי וּוּעַט ער עַס זַיִד קָאַנְעָן אַלְיוֹן אַנְּ-

עַצָּה גַּעַשְׁעָהָן ? ס'טְרָאָגָט דֻּעָם מִיל גַּאֲרָאַהָן רַחְמָנוֹת. לְאַמְרָר גַּעַהָן

צָוָם טָאָטָעָן גַּעַוּאָהָר וּוּרְעָעָן.

ח נ ה ' ۶ ע

ענטערטט נוֹט.

פֿעַס יֵלֶךְ

מיין קינד, גאנט ווועט אונז מוחל זיין.

ח נ ה ' ۶ ע

הער, ווי דער ווינד פֿייפֿט. הערטט, ווי ער ווינט ? דאס ווינט ער .

פֿעַס יֵלֶךְ

מיין קינד, מיר ווועלען נאָך מאָרגען אלע געהן. אַינְאַיְינָעָם ווַיְיַעַנְוּן דָּאָרט.

ח נ ה ' ۶ ע

דער ווינד רעדט וווערטער. אוֹיפֿן וועג האָב אַיך געהרטט מיטָן ווינד — "חַנָּה/לְעַ" . . . אָט הָעָר וַיֵּד אַיּוֹן.

פֿעַס יֵלֶךְ

נאָר דיין מאָמען ווועט גאנט בעשטראָפֿעָן, נאָר דיין מאָמען . . .

ה ע נ א ד

לוֹיפֿט אַרְיוֹן.

אייהר זענט דָא ? ניכער העלפֿט מָוֶר, אַונְגְּלַיְיכְּלִיךְ זענען מיר !
ער ווועט דעם מיל צוֹטְרָאָגָעָן אוֹיפֿ שְׁפָעָנָעָר.

פֿעַס יֵלֶךְ

ברעכט אָוָס מִיט גַּעֲוָוָיָן.

נאָר אלעמען, הענָאָך נאָר אלעמען.

ה ע נ א ד

מִיר וווערען דִי האָר, ווי שְׁפִילְקָעָס אוֹיפֿן קָאָפְּ . . . קָוָמֶט מִיט
מִיר אוֹיפֿ דָרָגָן !

לוֹיפֿט אַרְיוֹס.

פֿעַס יֵלֶךְ

צָוָם טָאָטָעָן קָוָם, מיין קִינְד. ווַיְנַדְּעָן, שְׁטוּרָעָם — אַלְעַז אוֹיפֿ מִיר . . .
אלְעַז אוֹיפֿ מִיר . . .

ח נ ח ' ל ע

ב'וועל אויף דער גאָס נישט געהז. מאמעע, לאז מיר נישט אלַיְוִין!
פֿעַס יַל

ער ווים נאָך נאָר נישט. ער וויס נאָר נישט. ווי זאנט מען עס
אייהם אָנו אָזָא קְלָאנְג ?

ח נ ח ' ל ע

אויב אַיך ווועל אלַיְוִין נישט געהז . . . ער ווועט מַיך פֿון שְׂטוֹב
אַרוֹוִישַׁלְעֶפְעָן, מַיְט גַּעוֹאַלְד פֿאָר דַּי הַאָר וּוועט ער מַיך שְׁלַעֲפָעָן . . .
"מַיְט מִיר קָומָה", טַעַר שְׁרִיוּעָן . . .

פֿעַס יַל

קְוֹקֶט אַיְן פֿעַנְסְּטָעָר.

פְּאַמְּעַלְעַד . . . פֿאָמַע לְעַד . . . וּוֹאָס אַיְן הַיְמָעֵל דֻּרְבָּאַרְיָמָט זַיך
ער האַלְט אַיְזָן. גַּעֲלוֹבֶט בַּיּוֹטָו, נַאֲט ! ער ווועט דַּאֲרָט אַהֲזָן כְּחוֹת
בְּלִיְבָעָן. ער ווועט דַּי נְשָׁמָה לְאַזְעָן. גַּעֲלוֹבֶט בַּיּוֹטָו, נַאֲט . . .
זַי קְוֹקֶט אַנְגַּעַשְׁטָרְנְגָן אַיְן פֿעַנְסְּטָעָר.

ח נ ח ' ל ע

זַאֲגָן מִיר, מַאֲמָע, פֿאָוָס הַאָבָעָן זַי מַיך אַרוֹוִישַׁלְעֶפְרֶיכְבָּעָן פֿון שְׂטוֹב ?
כְּהַאָב גַּעֲלוֹאַלְט אַיְחָם זַעַהַן, בַּעֲטָעָן . . . זַאֲגָן, וּוֹיִסְטָ אַלְצָן . . .

פֿעַס יַל

ער האַט אַיְחָם אַיְינְגַּעַהְאַלְטָעָן ! ער פֿערְבִּינְדְּט מַיְט קִיטְעָן דַּי
פְּלִינְגָּל . . . גַּעֲלוֹבֶט בַּיּוֹטָו, נַאֲט . . . גַּעֲלוֹבֶט בַּיּוֹטָו, נַאֲט !
ח נ ח ' ל ע

אַיך הַאָב גַּעֲלוֹאַלְט שְׁרִיוּעָן : "דוֹרְדִּי, כְּבִינְדִּינְגָּעָן" אָנו זַי הַאָבָעָן
מַיך פֿון שְׂטוֹב אַרוֹוִישַׁלְעֶפְרֶיכְבָּעָן. זַאֲגָן, וּוֹאָס וּנְעָנָן לִיבָּט אַנְגַּעַשְׁטָרְנְגָן
רַעֲנָן גַּעֲשְׁתָאָנָן אַוְיכָה דַּעַר דַּעַר ? . . . מַאֲמָע, דַּעֲרַעַתְּהָל מִיר.

פֿעַס יַל

טרָעַט אָב פֿון פֿעַנְסְּטָעָר. סְאַיז צַו מַעֲרָקָעָן, אָז זַי הַאָט גַּאֲרָנוֹט גַּעַד-
הַעֲרָט, וּוֹאָס חַנְהָה/לְעַד הַאָט גַּעֲרָעָדָט.
וּוֹאָס צִוְּתָעָסְטָו אַזְוִי פֿון קָעָלָט ? נַאֲט הַאָט רַחֲמָנוֹת גַּעַהָאָט.
אלְצָן אַוְיכָה מִיר וּוֹאָרָף אַרוֹוִות. אַוְיכָה דַּעַר מַאֲמָע . . .

ה ע נ א ד

קומש אריין בלאם, צושראקען. אטעט שוווער, ווּ נאָד אַ גְּרוֹיסֶע
מלחמת,

דערכעהלט, וואָס אִיז געשעהן? וואָו האַלט?

פֿעַס יֵלֶךְ

יעָז זִיה, האַסְטַּטְּ דַּי כְּחֹות פֿערְלָאָרְעָן.

ה ע נ א ד

דאָס אִיז נישט קִיּוֹן ווּינְדְּ גְּעוּוֹן. נִיּוֹן, סְאִיז נישט קִיּוֹן ווּינְדְּ גְּעַרְּ
יוּן. סְהָאַט דַּי פֿינְגְּעַר אִין רָאַד גְּעַבְּרָאָכְעָן. סְהָאַט דַּי ווּנְדְּ
גְּעַרְּיסְעָן. נִיּוֹן, נישט גְּרִיסְעָן — נָאָר ווּ אַוְאָלָג גְּעַוְוִינְגְּ . . .
הָאַט גְּעַרְּעַט. בְּהָאַב דַּי לְעַבְּרָא אִין אַלְעַ ווּנְדְּ פֿערְשְׁטַעְקַט אָוֹן
סְהָאַט צְרוּיקְ דּוּרְכְּגְּעַרְּיסְעָן פּוֹן אַלְעַ זְיוּטָעַן . . . צָום עַרְשְׁטַעְקַט
מָאָל טְרַעְפַּט עַמְּ. בְּהָאַב גְּעַפְּרַוְבַּט דַּי פֿלְגְּוּלְ אָוֹן אַזְוִיט אַבְּדָעַ
הָעַן — סְהָאַט נישט גְּעַהְאַלְפַּעְן. עַר אִיז ווּאָס אַמְּאָל פּוֹן אַנְ'אַנְדָעַ
וּוּינְקָעַל פֿערְלָאָפְּעָן . . .

פֿעַס יֵלֶךְ

קוּקַט הָעֲנָאָרְן אִיז נְגִים אָרְיִין. ווּוִשְׁטַ אִיחֵם דַּעַם שְׂוּוֹוִים פּוֹן
שְׁטוּרָעָן.

אַקְלַטְעַר שְׂוּוֹוִים אָוִיפְּן שְׁטוּרָעָן אַרְוִוְסְגַּעְטְּרָאָטָעָן . . .

ה ע נ א ד

וּוְאָו זְעַנְטַ אִיהָר גְּעוּוֹן? אָוֹן ווּאָס אִיז גְּעַשְׁעָהָן?

פֿעַס יֵלֶךְ

וּוְעַן אִיז פִּיְעַ אָוּעַק?

ה ע נ א ד

סְהָאַט גְּעַנוּמָעַן רִוְיסְעָן דַּעַר ווּנְדְּ, אִיז זַי אָוּעַק אִיז שְׁטַאָדַט
אָרְיִין. סְהָאַט זַי פּוֹן אַרְטַּט אַ רִים גְּעַתְּהָאָן, אִיז זַי אָוּעַק . . .
שְׁשַׁעַתְּ פֿאַרְטְּרָאַכְּ, זַיְיַי קְוֹקָעַן אִיחֵם אָוֹן. דַּאָס הָאָרֶץ זַאְגַּט מִיר עַפְעַם,
הָאַט אִיהָר זַי גְּוֹטְ אַנְגְּעַקְוֹטְ? אִיז עַס אַוְיַף גְּעוּוֹוִים פִּיְעַ גְּעוּוֹעַן? . . .

דאָס אִיז פְּיוּעַ גְּעוּוֹן ? . . . האָ, ווֹאָס שְׂוּוֹיְינְטַ אִיהָר ?
אַ טְוִוְוָעַ שְׁטוֹלְקִיּוֹטַ.

ה ע נ א ד

חַנְחַה ? לָעַ, ווֹאָס זִיצְתּוֹ אַזְוֵי ? . . . הַכְּבָעַ רַעַד. זָאנְגַּ מִיר !
סְשֶׁפְּרִינְגַּטַּ מִיר דָאָס הָאָרֶץ אַרְוִוִּים פָּאָר שְׁרַעַם. זָאנְגַּ מִיר . . .
פֿעַס יַס

פֿרְעָגַ נִישְׁתַּחֲווּתַ פֿרְעָגַ נִישְׁתַּחֲווּתַ. אַמְּירַ צַו גָּאָטַ תְּפָלָה טְהָאָן. זָוֵךְ דָעַם טָאָר
טָעַנְסַ תְּחַלְּיַים — זָאנְגַּ, זָאנְגַּ. הָעָנָאָה, מִיר זָעַנְעַן נִישְׁתַּחֲווּתַ אַלְיוֹן.

ה ע נ א ד

קוֹקַט אַיזַּ פֿעַנְפְּטָעַרַ.

פֿינְסְטָעַר, מְוֹרָאָדִינוֹגַ פֿינְסְטָעַר ! לְלוֹצְלָונְגַּ, ווֹוּ עַר וּוּאַלְשַׁ זִיד אַזְוֵי
עַפְּעַס דָעַרְמָאָגָעַן. דָעַרְצָעַהַל, ווֹאָס אִיז גְּעַשְׁעַהַן ? ! זָעהָ, אַיךְ דָעַרְ
שְׁעַן זַי דָאָד נִישְׁתַּחֲווּת !

פֿעַס יַס

סְאַיזַּ שְׁלַעַכְתַּ, הָעָנָאָה. שְׁלַעַכְתַּ. אַ מְוֹרָאָדִינוֹגַ זִינְדַּ בְּעַנְאָגָעַן....
אַ מְוֹרָאָדִינוֹגַ זִינְדַּ.

ח נ ה ' ל ע

עַר הָאָט אַונְזַ נִשְׁתַּחֲווּתַ מְוחַל גְּעוּוֹן. גְּעַשְׁטָאַרְבָּעַן אַונְזַ נִשְׁתַּחֲווּתַ מְוחַל גְּעַ-
וּוֹן . . .

ה ע נ א ד

אַונְזַ עַר וּוּעַט מְאַנְעַן זִוְינְס ! עַר מְאַנְטַ זִוְינְס. שְׁלַעַכְתַּ : אַיזַּ
מִילַ, אַנְטְּקָעַגְעַן מִינְגַּע פֿעַנְפְּטָעַר, הָאָט עַר זִיךְ פֿעַרְקְלִיבָעַן . . . עַר
הָאָט מִיר דָעַם מִיל גְּעוּוֹאַלְטַ פֿעַרְטְּרָאָגָעַן . . . פָוּ מִיל הָאָט עַר
אַנְגָּהָוִיְבָעַן . . . צָוּמַ רַב ! לְאַמְּירַ אַלְעַ אַיזַּ שְׁטָאַרְטַ אַרְיוֹנַ-
גָּהָוּן — אַלְעַ !

כָּאָפַט נְעַרְוּעַן אַנְטְּחָאָן זִוְינְ קָאָפְטָעַן.

פֿעַס יַס ל גְּעַהַת צַו גְּאַחַתְשַׁ צַו הָעָנָאָה ? ! קוֹקַט אַיהם צּוּשְׁרַעַזְ-
קָעַן אַוַּן.

ח נ ה ' ל ע

טָאַפְטָע ! דִּיוֹן קָאַפַּ . . . דִּיוֹן בָּאָרְד . . . וּוּוִים גְּעוּוֹאָרְעַן . . .

III.

פארנאכט, אויף דער גאט. רעכטס זעהט זיך ח ע נ א ד ס
 שטוב מיט א שטוריינעם דאר. פֿאָרֵן שטוב — א פריזבע
 צום זיעצען. אַ בְּרוֹנְגָּם. אַיְן דעם הַינְטָעָרְגָּרְגָּנד אַ וּוּינְדְּמָיל
 אויף אַ בערגאָל. ניט וויט פֿוֹן מָול אַ זַּעַמְדִינְגָּר וּוּעָג.
 ח ע נ א ד זַיְצָט אַוְ依ְפִּין פֿרְיזְבָּעָן, אויף די קְנִיעָה בַּיִּהְיָה
 זַיְצָט ח בְּתָן ל ע .

ח ע נ א ד

מען וואָלט עם קאנען מיט אַ פֿוֹהָר פֿערְפֿאָהָרָעָן אַיְן וּוּאָלָד אַרְיוֹן,
 צוֹוָאָמָעָנָהָמָעָן דַּי אַבְּגָּנְכְּרָאַכְּעָנָע צוֹוִינְגָּעָן. דער ווּינְדְּהָט נָעָד
 נוֹג אַנְגָּעָדְרָהָט. אַוְן סְבָּעוֹיְזָט אַלְעָז אוּפְּ שְׂטוּרָם.

ח נ ה ל ע

אוּזְוִי לְאָנֵג דַּי מָאָמָע נִישְׁטָא. סְזָוָעָרט שְׁוִין בַּאָלָד נָאָכָט.

ח ע נ א ד

בעָרָג טְרָאָגָט אַיבָּעָר דִּיְוָן מָאָמָע יְעָדָעָן טָאגְ פֿוֹן יִם צְוִי יִם.

ח נ ה ל ע

אלָעָ נָאָכָט פֿאָרֵן שְׁלָאָפָּעָן גַּהֲהָן, זָאָלָסְטוֹ דַּי פְּלִינְגָּעָל גּוֹט מִיט קְיִיטָעָן
 אַיְינְבִּינְדָּעָן.

ח ע נ א ד

יאָ, וּזְעָן סְזָוָעָلت הַעַלְפָעָן!
 שְׂטוּרָם.

ח נ ה ל ע

וּוְיַהְאָסְטוֹ עַס גַּעַקְאָנָט אלְיַיְן אַיְינְזָיְן אַיְן מִיל?

ח ע נ א ד

דיְוָן טָאָמָע ווּלְ נִישְׁטָמָיט דַּעְרָט טָאָרְבָּע אַוּוּקְגָּהָעָן. קְוֹטָ צֻם הַיְמָעָל
 אוּפִּין הַיְמָעָל אַ רְעַגְעַנְבִּוְיָגָעָן . . . אוּפְּ דַּעְרָט אַ שְׂטוּרָם.

ח נ ה ' ל ע

פארוואס איז צו דער לוייה פיעע נישט געקומען ? פארוואס איז
זוי נישט געאנגען ?

ה ע נ א ד שוויגט. ער לאוט אראב דעם קאָפַט. ח נ ה ' ל ע
קוקט איהם אן. מיטן' וועג בעוויזות זיך אַנְאָרִימָן. מראגט אַ גָּרוֹידַ
סען פאָק אוֹיפַט דֵי פְּלִיאָצָעַס, בַּיּוֹם זֶוּט אַ טָּאָרְבָּעַ, אַיְן חָאנְדָּא אַ לְּאַנְגָּעָר
שְׁטַעְקָעָן. ער פָּעָרְגָּעָהָמַט זַיְךְ צָוֵם שְׁטוּבַּס. ח ע נ אָר אָוָן חַנְחָ' לְעַ
מערקען איהם נוּטַּס.

אַ רִיּוּמָאָן

געחת צו גאָר נאַהֲנָט,

אַ נוּטָּעָר אַבְּעָנָד !

ח ע נ אָר אָוָן חַנְחָ' לְעַ וּוְאָכָעָן אוֹיפַט הַאלָּב דֻּעָרְשָׂאָר
קען. ח נ ה ' ל ע זַעַט זַיְךְ בְּעוֹזְנָדָעַר.

ה ע נ אָד

ער קוּמַש צו זַיְךְ.

שְׁלָוָם עַלְיכֶם ! פָּוּן וּוְאָנָעָן קוּמַט אַ יְוָד ?

אַ רִיּוּמָאָן

עַלְיכֶם שְׁלָוָם ! דֵי נַאֲכַת הַאֲטַמַּיְךְ פָּעָרְכָּאָפְט. סְוּוֵיל זַיְךְ אַוִּיסְרוֹן
הָעָן.

ער געטעט אַראָב דעם פָּעָקָעַל פָּוּן פְּלִיאָצָעַס.

ח ע נ אָד

פָּוּן וּוְיִוְתַּ ?

אַ רִיּוּמָאָן

נַאֲרַ וּוְינְצִיְּגַן הַיְוִינְט דַּוְרְכַּנְעַמְּאָכְט, אַ וּוְיָאָרְסְטַ אַכְטַ פָּוּן דָּאָנָעָן אַיְן-
גַּאנְצָעָן גַּעַנְעַטְחִינְט.

ה ע נ אָד

אַיְנָגָאנְצָעָן אַ וּוְיָאָרְסְטַ אַכְטַ פָּוּן דָּאָנָעָן ?

אַ רִיּוּמָאָן

זַעַטְשׁ זַיְךְ.

עַה, דֵי פִּים פָּאָלְגָּעָן נִוְשָׁט. כְּפָלָעַג אַיְן דֵי גַּוְטָעַ יְאָהָרָעָן אַ שְׁפְּרִיוֹן

טהאָן — מיט פערד נישט געוווען צו דעריאגען.

ה ע נ א ד

זופצש אַב.

אט דאס איז די מעשה . . . און אלט ווערט מען אמאָל איז איז
נאכט.

א ר י מ א נ

קוקט אָן חנַתְלָעַן.

א טאָכטער, מסתמאֹ ?

ה ע נ א ד

א בת יהידה .

א ר י מ א נ

מהוּם . . .

שטיַל.

ה ע נ א ד

אייז איז יונע בעגענדען, ב'מיין פון וואנען איהָר געהט . . . האָט
זיך דאָרט גאָרנישט געהרט ?

א ר י מ א נ

שרפּות מיינט איהָר, וואָס ?

ה ע נ א ד

אייז מיין אַיך. ס'הערט זיך גאָרנישט . . . אָ ווינֶד האָט געכוּט
זיַין אָ גַּרוּסָעַר ?

א ר י מ א נ

הָא, הָא ! דאס מיינט איהָר ? יָא, אָ שטָאַרְקָעַר ווינֶד געוווען.
ס'האָט דעכּער געריסען, די שטרוי פון די שייערַען, עט וואָו פערַ
טראָגָעַן.

ה ע נ א ד

בעוּוִיזָט צום מיל.

אט שטעהט דער בעל-מְפַרְנָס מיינער. ס'האָט אָ באָרג אָש געקענט
ווערעַן פון איַם. נאָטָס חַסְדָּא אַיז בִּינְעַשְׂטָאנָעַן.

ח נ ה ' ל ע

דער טאטע האט איהם אליאן פעריהאלטען.
א ר י מ א נ

קרינט מעו בי איזק אביסעל וואסער, די הענד צו וואשען?
ב'חאב נאך קיין מנהה נישט געדאווענט.

ח ע נ א ד

געטה, ברענונג ארוים, מיין קינה, א שענבעל וואסער.
ח ג ח ' ל ע לויפט אין שטוב אריין.

א ר י מ א נ

א שידוך וואלט נישט שארדען צו טהאן, נחת האבען.

ח ע נ א ד

קוקט אן דעם אריימאן פערדיעטיג.

א ר י מ א נ

איין וועג איין איין אלע פיער זויטען מזורה. צום עלענדען אין וועג
לונגט גאנט ארוים פון אלע זויטען.

ח ע נ א ד

אָה, ווי ס'איין אמת ! ווי ס'איין אמת ! מעו זינדיינט אמאָל
מייט'ן מוייל, מיט שלעכטער מעשׂים . . . אַיך בֵּין אַפְּרָאַסְטָעֶר
מענשׂ : נאך אַפְּרָאַסְטָעֶר — נאך פָּאַר אַיִן מָאַל הָאַט מֵרַדִּי
אוינגען געעפֿעַנטָן. בעוויזות זוינע גרויע האָר איין באָרד. אַיחָד זעהטאָ
אטָם דָּאַס אַיִן פָּאַר אַיִן נאַכְּט . . .

ח נ ה ' ל ע

טראנגט ארוים וואסער.

אַיך קָאָן אַנְשָׁעַטְעָן פְּרִישָׁע וּוָסָעָר, אֹוֵיב אַיָּהָר וּוּילָט.

א ר י מ א נ

ס'גוט, ס'גוט אַזְוִי, שעהנע טאַכְטָעָר.

ח ע נ א ד

איָהָר פֻּרְשְׁטָעַט, רב יָודָה, אוֹ אַשְׁטוּרָם רִיסְטָזִיךְ אַרוֹים, אוֹן
נאָרְנוּשָׂט צוֹ מָאַכְעָן : קָעַרְתָּ עַר אַיְבָּעָר מַעֲרָב צוֹ מַזְוָה, מַזְוָה
צוֹ מַעֲרָב.

אָרְיֵם אָז

אָה, מְנַחָה, מְנַחָה . . .

עֲרֵ וּוְאַשְׁטֵט דִי הָעֵדָה.

חַנְחַ' לְעַ

וּוְעַסְטֵט בְּעַטְעָנוּ דַעַם אִידְעָן, עֲרֵ וְאַל בֵּי אָוֹנוֹ נְעַכְטִינְגָעַן.

חַעַנְאַד

אִיהָר וּוְעַט קָאנְגָעַן אִיבְּעַרְנְעַכְטִינְגָעַן בֵּי אָוֹנוֹ, אָוּבֵ אִיהָר וּוְעַט וּוְעַט.

לְעַן.

אָרְיֵם אָז

יאָ, סְאיַז וּוְאוֹלֵ, סְאיַז וּוְאוֹלֵ.

פֿעַס יֵלֵךְ

קְוַמְט אָן טִיטֵן וּוְעַג טְרָאָגֶט אָ זְעַקְיָל אָוּפֵן פְּלוּיְצָע. זַי מְעַרְקַט
דַעַם פְּרֻעְמְדָעַן, אִיהָר גְּזַוְוַתְךָ דְּרוֹקְט אָוִים וּוְאוֹנְדָעָר אָוֹן פְּרַויְיד צָוָה
זָאמְעָן. וּוְאַרְפְּטַאָרְאָבָּד דַעַם זְעַקְיָל.

נָאָטֵ אַהֲסָטֵ אַנְגְּגָנוּמוּעָן מִיְּנָעַתְּפָלוֹת!

חַנְחַ' לְעַ

קְוַשְׁטֵ דַעַר מְוַתְּעָר.

בְּיוֹזֵט אָזְיֵי פְּרֻעְהָלִיד, מְאַמְעָשֵי, אָזְיֵי פְּרֻעְהָלִיד! . . .

חַעַנְאַד

קְוַקְט זַי אָן פְּרֻרוֹאָוְנוֹדְרָעָט.

פֿעַס יֵלֵךְ

כְּהָאָבֵ נְבַעַן מִיְּנָעַ פְּעַנְסְטָעָר דַעַם צְיִיכָעַן גְּעַפְוָנוּן. נָאָט זָאנְטָן:
סְאיַז צְיִיט! . . . וּוְעַרְ הָאָט אִיהָר, לְיעַבְרֵ יְוָה, גְּשִׁיקְט צָוָה
מִיר?

אָרְיֵם אָז

די נָאָכָט הָאָט מִיד בְּעַפְעַהְלָעַן. אַמְאָל, אַיְן דִי יְוָנְגְּנָעָרָע יְאַהְרָעָן,
אוֹסְפְּלָעָנָט וְיְהָנִישָט מָאָכָנָן אַנְמָקָעָנָן נָאָכָט אַשְׁטוּבָט מִיטָט אַכְוּוֹת,
פְּלָעָן אַיךְ אַיְן פְּעַלְדֵה הִינְטָעָרֵין דָאָרָפֵ אַוְיסְרוּהָעָן, אַדְרָעָר אַיְן וְאַלְדָר
עַרְגָּעָץ אַוְנָטָעָר אַבְוָם. חִינְגָּט מָוּן אַיךְ מִיְּן עַלְטָעָר אַנְפְּרָעָנָן.

פֿעַס יֵלֶךְ

נאט האט איזיך צו מיר געשיקט ! מיין שטוב איז פאר איזיך ! אפען. מיין ברויט, מיין זאלץ איז פאר איזיך גענרייט. הענאך ! נאך היינט וועל איך שיקען איז די נאהנטע דערפער, אויפכאָ בעז אלע אורחיהם, זאלען זיין קומען צו מיר. נלייך מיט דער זונ וועל איך אויפשטעהו און פאר זוייער געונדר בעטען.

אַדִּימָאָזֶן

יא, הנטש אורהים, הנטש אורהים מאכט לענדע פאר אומד עלאנד...

הַעֲנָאָדָה

ווער האט עם דיר איזוינע הייליגע ווערטער אונטער דער צוונגעעלענט ?

אַדִּימָאָזֶן

איך ביז שווין נישט מײַע: שווין נישט מײַע.

הַעֲנָאָדָה

ס'הארץ וואקסט איז מיר פאר שמחה, ב'זוויל וויסען דעם וואנדער. דיין פנים איז איזוף'סני נבעוירען געוואָרערן.

פֿעַס יֵלֶךְ

דען איזוי האט דער רביה געהיסען : יעדען אורח איזיך נאכט-לענער בערעהאלטען. מיט מיין ברויט איז זאלץ איהם זאט מאכען. פאר יעדען אורח מיין ביטער הארץ אויסיגסען, דערצעהלען דאס אונז גליך איז זאל יעדער אורח בעזונדרער פאר איזיער שטוב איז הײַז געזונד גאנט בעטען ! חנה'לע מיין ליבט, מיין ליעבען ! פאר דיר זאל די נאנצע וועלט נאנט בעטען . . .

חַנְחָ'לָע

קלעכט זיך צו דער טווער. קוּקֶש אַיְהָר פֿערוֹאַונְדָּרֶת אַיְן צַיְן אַוְינְגָּן.

הַעֲנָאָדָה

מיין קינד, נאָר מיט שבל. ס'הארץ קאָן אַרוֹיסְפְּרִינְגְּעָן פֿון אַיְהָר שוויד. טרוועיר אַיבָּער דער מאָס קאָן יעדע בעשעפָּנִיש אַיבָּער-

טראנגען. נאר איבער דער מאס שמחה, מײַן קינד אויז נישט איזוי גרייניג צו בענעהמען.

א ר י מ א נ

דערכעעהלט, וואס ס'אייז געשעהן?

פֿעַסִּיְל

יערדען טאגן ווועט די מאמע איהרע לירדען אויסדרערכעהלען אוין באָרוּמַהָעֲרֵצִיגָעַ מענשען וועלען פֿאָר אַיהֲר אַין הַימָּעַל בְּעַטְעָן. פֿאָר שטיינגערט אויז כיין הארץ געוען, מיט שטומע אוינגען האָב אַיך געוקט אַרום מײַן שטוב. כְּהָאָב גַּעֲוָאכֶט בַּיִּתְאָג, כְּהָאָב גַּעֲוָאכֶט בַּיִּתְאָג, כְּהָאָב צוֹ מָזָהָר, מַעֲרָב, צָפוֹן, דָּרוֹם מײַנָּע אוינגען געוענדעם, פּוֹן וְאַנְגָּען זָאַל מײַן הַילָּפְּ קְוֹמָעָן? .. הַיְוִינְט האָב אַיך דָּעַם עַרְשְׁטָעָן צַיְכָּעָן נַהֲאָט — דַּעַר מַאֲמָעָן טְרַעְרָעָן אויז פָּאָרֶן' בסָא הַכְּבָד פְּעַרְנָאָסָעָן גַּעֲוָאָרָעָן.

א ר י מ א נ

וְאַס אַיז דַּעַר מַעַר?

הַעַנְאָדָה

אוין גַּאֲטָעָס וְוַיְלָעָן וְאַס אַיז גַּעֲשָׁעָהָן?

פֿעַסִּיְל

אויאָך מײַן שטוב אויז אַ קְלָה גַּעֲלָעָן. פֿאָר מײַנָּע זִינָד. פֿאָר מײַנָּע חַטָּאִים ... בַּיִּז אַיְיָר קְוֹמָעָן האָט זַי נַאֲר אַונְטָעָר מִין פְּעַנְסְטָעָר גַּעֲלוּיָּעָרט. אַ פְּעַרְשָׁאָלְטָעָןָה בַּיִּז אַיך גַּעֲוָעָן. צַעְהָנוּ יַאֲחָר האָב אַיך מיט מײַן בעשְׁרָטָעָן גַּעֲלָבָט. אַזְוּ דַּעַר וְאַס אַיז הַיְמָעָל האָט מִיר מיט קִיּוֹן אַיְינְצִיגָּן קִינְד נַיְשְׁת גַּעֲוָאָלָט אַוְיְפִּיכְּרָה טָעָן. אָופְּזָן עַלְפָטָעָן יַאֲחָר זַעַנְעָן מײַנָּע תְּפָלוֹת אַנְגָּעָנוּמָעָן גַּעֲוָאָרָעָן אַזְוּ כְּהָאָב אַ טְאָכְטָעָר גַּעֲבָאָרָעָן. סָהָאָט זַיךְ זַיְוִין חַסְדָּר וְוִידָּעָר דְּרַבְּכָאִירָמָט אַזְוּ האָט מִיר נַאֲד אַ טְאָכְטָעָר גַּעֲנָעָבָעָן. מײַן בעכָּר אויז מִיר מיט אויז מַאֲלָ פּוֹל גַּעֲוָאָרָעָן. דָּאָס גַּלְיָק האָט זַיךְ מִיר אַיבָּעָר די רַאֲנָדָעָן גַּעֲגָאָסָעָן. פְּרִיאַתָּאָג האָב אַיך בַּיִּים אַרוֹן קְרִשְׁ לִיכְטָעָט גַּעֲצָנְדָעָן אַזְוּ בַּיִּתְאָג האָב גַּעֲוקָט מִיט פָּאָרָכָט, אַזְוּ דַּעַר שְׂטִיל, וְוּסְמַעְתָּה לִיכְטָעָט דַּעַר מַזְלָל מִיןָעָר. אַיך האָב גַּאֲטָעָס שָׁוֹל בְּעַד

לויבטען און ער האט מיין שטוב געבענשט. . .

ה ע נ א ד

ס'איו אמת . . . ווי זיין נאמען.

פ ע ס י ל

וואו זאנגען אין פעלד זענען זוי בי מיר געואקסען. איך האב מיר געפֿאַרְכּטָעַן זוֹיֶּר נָאָמָּעַן אֲנְצָרוֹפְּעַן. אֲלִיל אַיְבָּרִיג זוֹיֶּר נָאָמָּעַן, חַלְוָה, בֵּי דָעַם וּוְאָס אַיְן הַיְמָעֵל נִישְׁתַּוּ וּוְעָרָעַן. דָּחָלָעַ דִּי עַלְטַסְטָעַחַט וּזְוִי דִּי לַיְכְּטִינְגַּע זָזָן גַּעֲשִׁינְטַן. פָּזָן אַיְהָר אַיְן אָונְזָעַר שְׁטוּב שְׁטַעַנְדִּינְגַּן פּוֹל גַּעֲוָעַן מִיטַּגְּזָעָנָג. וּזְוּ זְוִי אַיְן נָאָר אַקְינְד גַּעֲוָעַן אַיְזָן זְוִי שְׁוִי אַיְן שָׁוֹל אַרְיִינְגְּלָאָפְּעַן אַיְהָר לַיְכְּטָעַל אֲנְצִינְדָּעַן. נָאָר מַעַהַר האט זְיַין נָאָמָעַן נִישְׁתַּגְּוֹאָלַט . . . בְּהַאָב זְוִי מִיטַּגְּזָעָן אַנְטָס-דָּרְכְּטִינְגַּע פֿעַרְקְּנָסְטַן. אַזְוּ זְוּן דִּי צִיְּתַן אַיְזָן גַּעֲוָעַן אַיְהָר דִּי חַוְּפָה-קַלְיָדָעַר צָו נִיְּעַן — אַיְזָן שְׁוִי פֿעַרְקְּעָהָרָת גַּעֲוָעַן מִיטַּן פְּרִידְזָן צָו לְיִיד. אַיְזָן מִיר דָּאָס מִיטַּן גַּעֲנָצָעַ לְעַבְעַן פֿעַרְכְּלִיבָּעַן. מִיטַּן טְוִיּוֹסְט, מִיטַּן נְשָׁמָה. בְּהַאָב זְוִי מִיטַּן אַחַתְן פֿעַרְקְּנָסְט, אַיְזָן ער אַיְזָן אַפְּינְסְטָרָעַר קְרָעָנָק אַרְיִינְגְּלָאָפְּעַן. אַיְהָר צִיְּתַן האט עַס גַּעֲרוּעָרָת. זְיַין גַּוְפַּן אַיְזָן אַיְזָן גַּעֲנָצָעַ גַּעֲוָאָרָעָן וּזְוִי אַזְוִים-שְׁטַעַקְיָיל אַוְיסְגַּעַטְרִיקְעַנְט. . . מִיר האָבָעַן גַּעֲוָיִינְט ער זְאָל אַוְנוּ דָעַם תְּלִיעַתְכָּפָן מוֹתָה זְיַין — ער האט נִישְׁתַּגְּוֹאָלַט.

א ר י מ א נ

אוֹן וּוְאָס וּוְיִטְעַר ?

ה ע נ א ד

דָעַם תְּקִיעַתְכָּפָן גַּעֲרָאָכְעָן.

א ר י מ א נ

אוֹן אַיְצָטָעַר ?

פֻ עַס יַ ל

אַיְצָטָעַר . . . אַיְצָטָעַר . . . שְׁוִי נָאָר דָעַר לוֹיה. ער קוֹמֶט

אַלְעַז מַאְנָעַן זְיַינְט.

א ר י מ א נ

ס'איו גַּאָר נִישְׁתַּגְּזָעַן הַיְמָלִיכָע זָאָה. אַיְם רְחוּמִים בְּעַדְאָרָף מַעַן.

פֿעַס יֵלֶךְ

נַיּוֹן. דָּאַס גַּעֲבָעַט פָּוּן אַ פּוֹלָעַ וּוּעֲרַט אַנְגָּעָנוּמָעַן. אַזְוִי הַאַט עַרְבָּא
מִיטַּזְוִין כְּשֶׁר מַוְיל גַּעֲזָגָנַט. אַידַּז וְאַל אַוְרָחִים זָכוּן. מַיְין שְׁטוּב
וְאַל אַנְסָט פְּאַר אַוְרָחִים וּוּעֲרָעַן. אַיךְ וּוּעַל זַיְדִי פִּים וּוּאַשְׁעַן
אוֹן סְׁוּוֹאַסְעַר טְרִינְקָעַן . . . זַי נַעֲמַת דַּעַם אַרְיָמָאנְסָפּ עַפְקָלָעַן. צַו מִיר
איַן מַיְין שְׁטוּב אַרְיָין ! . . .

חַנְתָּלָעַת הַלְּפָטָט מִוְתָּ.

אַרְיָמָאן

פֻּעַרְטְּרָאַכְטָט.

אַסְפָּסְרָהָמִים, אַסְפָּסְרָהָמִים . . .

גַּעַת אַיְן שְׁטוּב.

חַנְתָּלָעַת

טְרִיסְטָלָעַת זַיְדַּעַן דַּיְזִים.

אַיךְ בֵּין גְּרִוִית . . .

IV.

בַּיּוֹ טָאגַג, בַּיּוֹ חַעֲנָאַרְעַן אַיְן שְׁטוּב.

אַדְיִמְאָן

שְׁטַעַת אַיְן מִיטְעַן שְׁטוּב, טְאַרְבָּע אַוְן פָּאַק אַוְוָף זַיְדַּעַן, גְּרִוִית צָוָם
אוּוּעַקְגַּעַהָן.
אַלְעַ בְּרַכּוֹת וְאַלְעַן אַוְיָף אַיְיָעַר קָאָפּ דָּרוּהָעָן.

חַנְתָּלָעַת

אוֹ אַיהֲרַ וּוּעַט טְרַעְפָּעַן נַאַד אַרְיָמָעלִוִּיט, שִׁיקְטַּזְיִיְזַיְזַי צַו אָנוֹן.

פֿעַס יֵלֶךְ

שְׁטוּפָט אִיחַם עַפְעַם אַיְן טְאַרְבָּע אַרְיָין.

אַט דָּאַס וּוּעַט אַיהֲרַ הַאַבָּעַן אַיְפָעַן וּוּגַג בֵּין אַיהֲרַ וּוּעַט אַיְן אַ
דָּאָרָפּ אַרְיָינְקוּמוּעַן.

א ר י מ א ?

א גוט יאהר אויף אייך, א גוט מול אויף אייך !

פ ע ס י 5

שטעהט, שטעהט, אוד האב נאך עפעס פאר אייך.
איוילט און צויטען צימער ארויין.

א ר י מ א ?

אברהם אבינויס שטוב, פון אלע פיער זויטען אפערן די טירען פאר
אורהים.

פ ע ס י 5

ברעננט עפעס איזונגעוווקעלט, לענט איהם און טארבע אריין.

אט דאס וועט איהר ברעננען פאר אייערען קינדרעלען.

א ר י מ א ?

אברהם אבינויס שטוב... ווי קאן עם גאנר דער וואס געוועטליגנט
אייבער אלץ זיין האנד אויף אוז שטוב הויבען ?

פ ע ס י 5

פון אלע עקען שיקט אורהים צו אונז. מיין שטוב און פרוי פאר
אלעמען. אייך, מיין מאן מיט מיין קינד וועלען אלעמען בעידינען.

א ר י מ א ?

היילינג, היילינג! איזוינע מעשים ווערטען נישט פערפאלען, ניין, ניין,
קיין מאל נישט, קיון מאל נישט... זוית געונד, זוית געונד.
געטה ארויס.

פ ע ס י 5 און ח ב ה ? ל ע קווקען איהם נאך אין פענטשטער.

פ ע ס י 5

אייצטער, מיין קינד וועלען מיר זיך געהמען פאר אונזערם.

ח נ ה ? ל ע

אייך וועל איהם איזוי לאנג נאכקוקען בייז ב'זעל איהם שווין מעהר
ニישט זעהן.

פ ע ס י 5

קווקט אויף חנכה לען פערזארגט.

ח נ ח ' 5 ע

אַבְגָעַהָעֶנְדִוָג פָוָן פָעַנְסְטָר.

ער איז שווין נישטא מיר זענען ווידער אליאן. וואס קוקסטו מיר
אווי און, מאמעשי, פער'ダンט?

פָעַס י 5

לְאַמִיר זַיֵך נְהַמּוֹן פָאָר אָנוֹזָרָם. מִיר וּוּלְעָן נְאָך הַעֲרָעָן מִיט וּוָאָס
דָעָר טָאָטָע וּוּטָקָומָעָן פָוָן שְׂטָאָרָט . . . נָו, מִינָן קִינָן.

ח נ ח ' 5 ע

אַיְיך וּוּלְעָס גָּאָר נִיט קָאָנָעָן, מְאַמְעָשִׁי.

פָעַס י 5

דָעָר וּוְאָס אַיְוָוִיך אָונָן רִין.

ח נ ח ' 5 ע

טְאַמִיר וּוּלְעָן הַיְינָט קִיּוֹן אַרְיוּמָעָלִוִיט אַוּפָט נְאָכָט צָו אָנוֹן נִישָׁט
קָוָמָעָן?

פָעַס י 5

לְעַגְת אַוְיָפָן טִיש וּוְאָס אָוָן קְנוּיְטָעָן בָּאוּוּל.

אַיְיך וּוּלְעָל דִיך צָו זַיְך נְהַמּוֹן. וּוְסְטָו זַיְך צָו מִינָן חָאָלָן צְוָנִיְעָן.
אַיְיך וּוּלְעָל דִי נְאָנָצָע נְאָכָט וּוְאָכָעָן אַיְבָעָר דִיר.

צְוָשְׁנִיְיָדֶש דִי קְנוּיְטָעָן.

ח נ ח ' 5 ע

מִיר וּוּלְעָן אַלְעָן וּוְאָך זַיָּן.

פָעַס י 5

די לִיבָט וּוּלְגָעָרְנָדִיג.

נִיּוֹן מַאְלָהָאָב אַיְיך גַּעַמְאַסְטָעָן רַחְלָעָם קָבָר אָוָן אַיְיז מַאְלָה דֻעָם
גַּאנְצָעָן בִּיתְדָוְלָם גַּעַמְאַסְטָעָן. . . נָא דִיר, מִינָן קִינָן, אַקְנוּיְטָעָלָא
אוֹן זָאג: דִי נְשָׁמוֹה פָוָן מִינָן שְׂוּעוּסְטָעָר רַחְלָעָזָלָא פָאָר מִיר בִּיר
שְׂטָמָהָן, אַוּפָט מִיר אָוָן אַוְיָפָט מִינָן חָתָן זַאָל קִיּוֹן פָּלָאָג נִישָׁט
פָאָלָעָן.

ח נ ח ' 5 ע

אוֹן, מְאַמְעָשִׁו, רָעָד עַס נִיט. מִיר וּוְעָרָט אַזְוִי אַוְמָעָטִיג.

פֵּעַס יֶלֶךְ

אט, די ליכט איז שווין באולד פארטיג. וועלנער זי און זאג: די נשמה פון מיין שוועסטער רחל'ע זאל פאר מיר און מיין חתן גאט בעטען.

חַנְהַלְעַ

אווי מאמעשי, רעד עם ניט... מיר קלאפט אזווי דאס הארץ... איך וויל די ליכטעלעך וועלנערעו פון רייןעם וואקס און ב'זעל, מאמעש שי, אזווי זאגען: שוועסטערל מײַינַע, שוועסטערל ליעבע, די וועלט איז אזווי שעהן, דאס ליעבען — אזווי גוט — איך וויל דאס ליעבען האבען און וועל צו דער חופה נישט געהן...

פֵּעַס יֶלֶךְ

וועלנער, מיין קינה, וועלנער. די קלחה פון אונזער שטוב איז שווין פארכבי. צו דער חופה ווועט דיין שוועסטערל קומען... פון'ם אראו קריש ווועט מען דעם יוסטוב'דיגען פרכת אראבןעהמען, אויף שטאנַגַּן אאנציהען. ניעבען דער גרויסער של ווועט מען דיין חופה שטעהן. אט, האסטו דיר נאך אַ קנייטעלען. שווין מיט וואקס בעלענט.

וועלנער, וועלנער און זאג: שוועסטערל מײַינַע, ניין מאָל האט מען דיין קבר'ל געמאָסטען. ניין מאָל ט'אונזער מאמע דיאָיַען ביינדעלעך געמאָסטען. בעט ביי גאט פאר דער יונגעטען שוועסטערל, ער זאל דעם זינד פון איהר הײַם אראבןעהמען... זאג מיין קינד: אונזער מאמע האט גזענידיגן. זי האט קייזן ווארט נישט געהאלטען. שטראפֿען זאל מען די מאמען. אבער נישט איהר קינדרס יונגע ביינדעלעך.

חַנְהַלְעַ

אווי, מאמעשין. איז הארצען וווערט מיר אזווי באַנְגַּלְקָה. ב'זעל ליבָּךְ טעלעך צינדען איז של ביים אראו קרש. און זאגען וועל איז אזווי: ניין מאָל האט מיין מאמע מיט אייערע קנייטען מיין שוועסטערם ביינדעלעך געמאָסטען. ברענט זשע, ברענט זשע, ליכטעלעה. זאל זיך דער פיעער בייז צום הימעל דערהויבען. זאל עס איז הימעל אלע מלאכִים אויפּוועקָען. בעט רחמים פאר חנה'לען, זי וויל צו דער חופה נישט געהן.

פָּעַס יֵלֶךְ

... זיון דער מאמען ! וואס רעדט עם איהר קינד ?

חַנְתַּחֲנַתְּבָּרְאַלְמָנָה

דיין שווועטען ווועט א נעסטעלע זיך אויסבויען אין גריינעם וואלד
אליאן. ווי די שטערנדלעך איזה הימעל איזוי ווועט דיין שווועטען
אליאן אויפֿן דער ערדר פערבליבען. אונז איז דער חתן ווועט צו איהר
קומען ווועט זיך איהם איזוי זאגען : זוי זשע דז א פָּוִינְגָּלְעָד וואס איז
אויפֿן זוינטער איזן א זוויט לאנד פערפלוייגען. איך וועל זיון א פָּוִיְּזָנָה
געלאַע, וואס מען האט איזן א שטיינעלאַע פערשלאַסְטָן אונז אַרְוֹם —
בליחט איהר געליעבעטער, קלאָפְּט מיט זוינע פְּלוּעָלָעָד איזן פערמאָכָּר
טיען שטיינעלאַע....
פעסיל פערבראָרגט איהר קאָפְּט אויפֿן אַרְוֹם, איהר גאנצער קערפְּער
ציטערש פָּאָר געווויזן.

חַנְתַּחֲנַתְּבָּרְאַלְמָנָה

ווארפְּט זיך דער מוטער אויפֿן חַלְוָן.

מאמעשי, זיון נישט איך וועל צו דער כופְּה געהן. אויפֿן בְּלָאַהָעָן זיון
דענס וועל איך שטערנדלעך ליכטינע אויסטראַיקען. איזינס פָּאָר
רחַלְעָן אונז איזינס פָּאָר חנהַלְעָן. זאג מיר, מאמעשי, ווער ווועט
אייצטער מיין חתן זיון ?

פָּעַס יֵלֶךְ

וואויל געלערענט ווועט ער זיון אונז אויפֿן זיון קאָפְּט ווועט די שכינה
רווחען.

חַנְתַּחֲנַתְּבָּרְאַלְמָנָה

אונז וואס זאָל איך איהם זאגען, איז איך וועל איהם צום ערשטער
מאָל זעהן ?

פָּעַס יֵלֶךְ

איך בין א אידישע טאכטער אונז כ'האָב א כשר הארץ... תורה וועסְטָן
טו לערנען אונז איך וועל זיצען איזן א זונקעלען, וועל צו גאט מתפלְלָן
זיין.

ח נ ח' ל ע

אוון ב'וועל איהם זאגען : אוין חתנו האב איך שווין געהאט, פוילען
זיין בעינדעלען ...

פֿעַסִּיְל

מיין קינדר! מיין קינדר!
ח נ ח' ל ע

וואו נישט מאמעשו, אויל זואם דו ווועט הייסען, ווועל איך פאל-
גען. אוו וווען איך ווועל מיט מיין חתנו אונטער דער חופה שטעהן
וועט ער גאנר ניט וויסען, אז נעבען אוונז שטעהט דוד'ן אוון קוקט
מיט זיין טויטע איזונען. אוו ווועט אוין אויער אריאן שטייל אריאן-
יזוימען : חנה'לע האט אמאָל אַ חתנו געהאט, דוד'ן האט ער גע-
הייסען... האט זי איהם דאס וווארט געגעבען...

פֿעַסִּיְל

מיין סינד, די מאמעו ווועט פאר טרויער שטארבען...

ח נ ח' ל ע

יא, מאמאשוי, ב'וועל צו דער חופה געהן. אוו וווען איך ווועל מoid
גע חונחה-קלידיידער אנטאן, ווועל איך אויז זאגען : אוין שׂוועטערל
האָב איך געהאט האט מען פאר איהר זוידענען קלידיידער געניזיט אוון
געוואָלט צו דער חופה פֿירהען, אוין דאס מול איהרטש שלעכט גע-
גען, האט מען איהר אוין זויסע תכרכיכים/לעַד...

פֿעַסִּיְל

ווער רעדט עם אראוים פון דיין יונג הארץ ?!
ח נ ח' ל ע

לעבען זויל דיין איזונציג קנד. לעבען זויל דאס הארץ. אוו אונ-
טער דער חופה, אינאיינעם מיט מיר ווועט דער מלאָך-המוות שטעהן
מיט זיין שאָרפֿער שׂווערד... ער ווועט מיך אַ הײַם פון דער חופה
פֿירהען....

פֿעַסִּיְל

דריקט צו זיך חנה'לען.

שטיילען, שטיילער... דער מאמעם הארץ וווערט צוֹרִיסען פאר פֿיזן...

שטייל. זוי בלוובען ביידע זיצען צונגקלעכט אויינס צום אנדערען.
הוינטערן פענסטער הערט זיך אימיזענס רעדען.

ח נ ח' ६ ע

פלוצלונג.

ב'האָב מָוָרָא. מָאָמָעָשִׂי, כ'האָב מָוָרָא!...
עֲזֹוּיִינְתֶּן זֵיך קִינְדְּרִישׁ. קְנִיפְשֶׁת זֵיך אָן דָּעַר מַוְשָׁעָרִים חָלָוּ.

V.

בַּיִּהְעַנְאָךְן. שְׁפָעַט בַּיִּהְעַנְאָךְן. אַיִּן הַעֲנְגָּלוּכְּטָעָר בַּרְעַנְטָא
לִיבָּטָה. אַוְיָפְּן טִישׁ לִוְגָּטָה בָּאָרָגָה וּוּקְסְּמָעָנָה לִיבָּטָה.
פָּעַסְיָל קוּמָט אָרוֹוִים פָּוָן צִימָעָר לִינְקָטָם. אָנוּרָוָהָגָה. קוּמָט לְאָנָגָה אַיִּן
פָּעַסְטָעָרָה. קוּמָט זֵיך אָרוֹוִים אַיִּין שְׁטוּבָה פָּוָן אָלָעָ זְיוּטָעָן. פָּוּנְקָשׁ וּוּי אַיִּין
שְׁטוּבָה וּוּאָלָט זֵיך עֲפָעָם אָנוֹחָיוּמָלִיבָעָם מַעֲרָקָעָן. אָן אָרוּמָאָן קוּמָט אָרוֹוִים
פָּוָן צְווּיְיטָעָן צִימָעָר.

פֿעַסְיָל

לְאֹזֶט נִישְׁתַּמְעַט מִיּוֹן קִינְדְּרָא לְאַיִּוֹן!
אָרְיִמְאָן

קִיּוֹן בִּיּוֹן, קִיּוֹן בִּיּוֹן, דִּי מְזוֹזָהָס זְעַנְעַן בְּשָׁרָעָ, ב'הָאָב זֵיך אִיבָּעָרָדָה
גְּזֻעָהָן. אַיִּן שְׁטָאָדָט נָאָד מְעַנְשָׁעָן וּוּאָלָט אָפִילָו נִישְׁתַּמְעַט שָׁאָדָעָן.

פֿעַסְיָל

וּוּאָס רְעַדְתָּ אִיהָר אָזְוִינָם?
אָרְיִמְאָן

גָּאָט אַיִּין מִיטָּ אִיךְ! אִיךְ וְאָגָן, אָזָ גָּאָט וּוּעָט אִיהָר שִׁיקָּעָן זְיוֹן
רְפָואָה. בִּיְתָאָגָן אַיִּין זֵיך גְּעֻוָּעָן גְּזֻונָּד אָזָן פְּרִישָׁ!

פֿעַסְיָל

וּוּאָס מִינְטָ אִיהָר מִיטָּ דָּעָם?
אָרְיִמְאָן

קִיּוֹן בִּיּוֹן זֵאל נִישְׁתַּמְעַט זְיוֹן, אָזְוִינָעָ הַיּוֹזָר שְׁטָרָאָפָט נִישְׁתַּמְעַט דָּעָר וּוּאָס

אין הימעל. מען ווועט ווארטען בייז טאג, נגענו טאג קומט שטענדיג
די ישועה !

ער געהט אין צוועיטען צימער.

פֿעַסְיָל

קוקט ווידער אין פענטער.

הָעַנְאָדָה

קומט אריין, בלאמ.

פֿעַסְיָל

נו, וואם ? זאג שוין, ניבער !

הָעַנְאָדָה

ארום אונז אין נישט פרעהלייד...

פֿעַסְיָל

האסט אליאן מיט דינע אויגען געוועה ?

הָעַנְאָדָה

אליאן מיט מײַנע אויגען געוועה... דער מיל איז געשטאנען מיט די
פליגען צו מורה. איזצער... געה צום פענטער... קוֹך, אפשר איזו

מיר אין די אויגען פינסטער געוואָרעדן.

זַיִוְן קָוְעֵן בִּידְעַן גַּגְעַשְׁטָרֶעֶנֶגֶן אַיִן פָּעַנְטָעֶר.

פֿעַסְיָל

צום שטוב מיט די פְּלִינְגָּעַל !

הָעַנְאָדָה

מערב ! מיט די פְּלִינְגָּעַל צו די פענטער. נישט גוט, נישט גוט, איז
איך בין שוין געריהרט. צי האב איך איהם אליאן בויים קבר מחלח
ニישט גבעטען ? וואם האט מען זיך אויף מיר אַנְגַּעַזְעַט ? !

פֿעַסְיָל

הענאָה, רוזינְדִּינְסְט !

הָעַנְאָדָה

אַלְעַבְעָן פָּאָר אַלְעַבְעָן — בְּיוּול עַס נִישְׁט צָאַהְלָעַן !

פֿעַסְיָל

מיר דוכט, דער מיל סקריפט... ווי מען וואַלט איהם דראָהען.

ה ע נ א ד

קוקט פאָרוֹיכְטִיג אַיּוֹן פָּעַנְסְּטָר, שְׁטוּחָהָעֲנָדִיג פֿוֹן וּוּוִיטָעָן. שְׁעָט
טְּשִׁיעָט.

ער דְּרֻעָת זַיְד... זַעַה, מֵיטּ דְּיוֹנָע לִיכְטִינָע אַוְינָגָען. קוֹל, מעַן פָּאָדָעָרט
אַ נְפָשׁ פֿוֹן מַיּוֹן שְׁטוֹבּ, מעַן פָּאָדָעָרט.

פּ עַם יְלָד

זָאַלְעָן בְּעַסֶּעֶר דָּעָר מַאֲמָעָס אַוְינָגָען אַוְיסְרִינָגָען!

אַרְיִמָּאַן

קוּמֶּט אַרוֹויָס פֿוֹן צִימָעָר אָנוֹרָהָיָג.

איַהֲרָ זִינְדִּינְט דָּאָרָט מִיטּ אַיְוּרָע מַיְלָעָר. עַפְעָם... בְּזָוִויִים נִישְׁתָּחַלְפָט זַי...
אוֹיְף גַּעֲוָוָס. סְדָכָט, איַהֲרָ פְּנִים אַיּוֹן פָּעַרְעָנְדָעָרט גַּעֲוָוָאָרָעָן. צַי

פּ עַם יְלָד

איַוְילָט אַיּוֹן צִימָעָר אָרוֹיָן.

ה ע נ א ד

שְׁטוּחָת פָּעַרְשָׁרָאָכָט. הַאֲלָט זַיְד פָּאָרִין קָאָפּ מִיטּ בִּידָעָהָעָן.
פּ עַם יְלָד

רוֹפֶט פֿוֹן צִימָעָר.

הַעֲנָאָךְ! נִיכְעָר, מִיר זַעַנָּעָן פָּעַרְבִּי!

ה ע נ א ד

איַז זַיְד מִישְׁבָּצְוּ גַּעֲהָן.

פּ עַם יְלָד

הַעֲנָאָךְ! הַעֲנָאָךְ!

מַאֲקָט הַאֲנָגְגָלָאָז מִיטּוֹן חָאנְדָה. גַּעַתָּה אַיּוֹן צִימָעָר אָרוֹיָן.

נַאֲךְ אַלְעַמְעָן...

אַרְיִמָּאַן

מַאֲפָט דִּי מַזּוֹּת. שְׁעַפְתְּשָׁעָט וּוּאָט.

ה ע נ א ד

לוֹוִיפּ אַרוֹויָס. הַאֲלָזָט דָּעַם אָרוֹיָמוֹן.

אַיךְ בֵּין אַ פְּלִינְג, אַ זִּינְדִּיגָעָן פְּלִינְג. אַיךְ פְּלִינְג.

א ר י מ א נ

קומט, לאmir משנה מקומ זיין. לאmir זי מיטן בעט אהער ארויין טראגען!

פֿעַס יְנִיל

הענאך! הענאך!

הענאך אוֹן דער אַרְיָמָן גַּעֲהָעַן אַיְן צִימָעָר אַרְיָיָן. אַיְן אַ וּוּיְלָעַ ערֻעָן זַיְן זַיְרִיק. זַיְן טְרָאָגָעַן חַנְחַלְעַן מִיטָּן בעט אַיְן שְׁטוּב אַרְיָיָן.

פֿעַס יְנִיל

געחת נאָר. ברעכט די הענד.

איַן אַזָּא שְׁעָת, ווּאַסְמַעַן טְרָאָגָט דַּוְקָאָבָעָר אַיְן אַנְדָּרָעָר שְׁטוּב, זָאָל דָּאָם שְׁלָעַכְתָּס פָּוָן דַּיְן גַּוְף אַבְּגָעָטָאָן וּוּרָעָעָן. זַיְן שְׁטָעַלְעַן די בעט אַוְיפָּן מִיטָּעַן שְׁטוּב.

חַנְחַלְעַן הַלְּעִילָּעָן

לייגט מִיט פָּרָמָאָכְטָע אַוְיגָעַן אַוְנְבָּעוּוּנְגָּלִיךְ. דָּאָם גַּעֲוִיכָּט לִיכְטָוָג.

חַעַנְאַד

ביַי דַּעַר מַזְרָחָוָאנָד שְׁטָעַלְעַן!

אַרְיִמָּאָן

ביַי דַּעַר מַזְרָחָוָאנָד, ביַי דַּעַר מַזְרָחָוָאנָד, פָּוָן דָּאָרָט גַּעֲהָעַן אַלְעַתְּפָלוֹת אַוִּיל...

פֿעַס יְנִיל

געבען די פָּעָנְסְטָעָר... נַיְן, נַיְן! אַיְן מִיטָּעַן שְׁטוּב... בְּלִיְבָעַן שְׁפָעָהָן אַרְוֹם בעט.

חַנְחַלְעַן הַלְּעִילָּעָן

נַיְט בְּעוּנְגָעָנְדִּיג זַיְךְ. רַעַדְת גַּאֲנִיךְ קְלָאָר.

אַלְעַתְּפָלוֹת אַרְוֹם מִיר.

פֿעַס יְנִיל

פָּאָטָעָר, לִיעַבָּעָר!...

חַעַנְאַד

רַעַדְת חַוִּיךְ, זַיְן גַּיְט בִּים פָּעָרְשָׂטָאָנָה.

הענאר ! אויפֿ דיר ווועט היינט די נאנצע שטוב איזונפֿאלען ! ..

פֿ עַס יֵל

שווייג, שווייג !

אָדִים אָז

שווייגט, סיון ווארט !

חַנְחַ'לְע

ברעננט מיר אהער מײַנע וווײַטע קלַיידער. די וויסען קלַיידער מיט
די שטערנדליך, וואָס מען האט מיר צו דער חופה געניט... ברעננט
מיר דעם שליער אהער...

הַעַנְאָד

או מען רופט, טאָר מען זיך נישט אַבּזָאנְגָען.

פֿ עַס יֵל

ווינקָפּ, ער זאל שווייגען.

חַנְחַ'לְע

מאמע... שרעקסט זיך פֿאָר דיין אַיְינְגָען קִינְדֶּה. אַזְוִי האָבּ אַיךְ דָּאָך
שטענְדִּין גַּעֲרְעַטְמַן. ברעננט מיר מײַנע חופה-קלַיידער.

פֿ עַס יֵל

נאָטָס נָאָמָעָן האָבּ אַיְן זִינְגָעָן, נָאָטָס נָאָמָעָן !

חַנְחַ'לְע

מײַנע חופה-קלַיידער. וואָס שווייגט אַיהְר ? ער שטעחת אַיבָּער מײַזְנִי
בעט. ער לאָזֶט מִיד נִישְׁתְּרֹהָעָן... ער שענקט נִישְׁתְּרֹהָעָן, אַיךְ זָאָל מִיט
אַיהם צו דער חופה גַּעֲהָן. ער ווּרט פֿערזּוֹאָנְגָּעָלְטַט פּוֹן ווּעלְטַט צו
וּעלְטַט. ער ווּטַט קִיןְדֶּה נִישְׁתְּרֹהָעָן, בַּיּוֹן ער ווּטַט אָונְטָמָר דָּעָר
חוּפה מִיט מִיר נִישְׁתְּרֹהָעָן... אַיהְר זַעַהַת קִיּוֹנָעָם נִישְׁתְּרֹהָעָן אַיְן
שְׂטוּבָּה ? ...

שְׂטוּלָה. אַלְעַ קָוְקָעָן זַיךְ אָוָטָס.

פֿ עַס יֵל

שְׁעַפְּטְשְׁעַטְ.

שְׁטוּיָן אַזְנַן בֵּין ווּיסְעַטְ פּוֹן זַיְעַרְ רֹהָה, אַזְוִי זָאָלְסָטוֹ דיַיְן רֹהָה גַּעֲפִיְ...

גען. פערלאז'ו מײַן קינד, איך וועל טאנטענלייך מײַנע תפּלוֹת שיקען
 צו גאט פֿאָר דִּין רוחה!
 ח נ ה' ל ע
 ברעננט מיר מײַנע חופה-קלויידער!
אַ דִּיְמָאָזֶן
 שעופטשעט.
 מען מוו פֿאלגען... מען דארפֿ פֿאלגען...
 ח ע נ אָזֶן
 ברעננט פֿוֹן צוּוויטען צימער אַיחָרָע חופה-קלויידער.
 ח נ ה' ל ע
 רעדט, בעה מען ציהט אויף אַיחָרָע די קלויידער.
 כ' האָב קיון תקיעת-יכף נישט געהאלטז... כ' האָב דאס וואָרט געבראָד
 בען... צוּליעַב מיר אַיז ער פֿוֹן דער וועלט גענאנגען... מען טרייבט
 אַיהם, ער זאָל מיך ברענגען... ער זאָל אַחֲן מיר נישט קומען...
אַ דִּיְמָאָזֶן
 שעופטשעט.
 אַזְוֵי וויל גאט, אַזְוֵי וויל גאט... אַיחָר מוֹזֵט אַיחָר בענעהָר דערפֿילען...
 ח ע נ אָזֶן
 איך וועל פֿאלגען...
פֿעַסְיָל
 זאָלען דער מאָטָען אַוְיגָעָן בלינְד ווערטוּן...
 ח נ ה' ל ע
 דעם וויסען חופה-שליער!
ח ע נ אָזֶן
 הענאהָ דער מילגעָר אַיז אויף אלֶעָן נְרוּוּט!
 ער טראָגָט צו אַיחָר בעש אַיחָר חופה-שליער. מען טהוֹט אַיחָר אַיהם
 אָן, גַּעֲסִיל קוֹקֶט אויף הענאהָן מִות גְּרוּוּס שְׁרָעָק.
 ח נ ה' ל ע
 צוּינְדָּט אָן דעם שבת' דינְגָעָן הענְגָּלְיִיכְטָעָר... לִיכְט אַיז אלֶעָן רְעָרָעָן...

ה ע נ א ג
 צינדט אן ליבט פון דיז, וואטס ליגען אויפֿן טיש אונ ער צוּז
 שטעלט זוי אין די רערען פון הענגלייךטער. ציטערט אוש.
 ח נ ה' ל ע
 צינדט אן ליבט אונ שטעלט זיך אַרְוָם מִיר... מיט ליבט אַרְוָם מִיר...
 אַ דִ יְסָאָן
 ציטערט.
 זאל מען...

ה ע נ א ג
 אַוְילֶט אַין צוּוויטען צימער אַרְיוֹן. זוי קומען אַיהם נאָל.
 ח נ ה' ל ע
 צינדט אַן ליבט אַרְוָם מִיר... אַלְעַ מיט ליבט!
 בָּעֵסִיָּה
 צוֹנְדָּט מִיט שׂוֹעֵךְ אַן ליבט פון טיש אַן שְׁטַעַלְטַז זיך בַּיִ אַיְהָר
 צוֹקָפָעָנָס.

ה ע נ א ג
 געטעט אַרְיוֹסִים פון צימער. אַגְּבָעַטָּן אַין טְלִית אַין קִיטָּעַל. טְרוֹיִיט:
 דעם טָאַטָּעַן אַ לִיבַּט... מִיר... ער צינדט אַן אַ לִיבַּט. אַיך בַּיִ נְרוֹיִיט!
 תענָאָך דער מִילְנָאָר גַּעַת מִיט זַיְן קִינְד!...
 די פִּיס בָּרְעַכְעַן זיך אַיהם אַונְטָעַר חַיְבָּט אַן פָּגָלָעַן נַעֲכָעַן אַיְגָדָס
 בעט....

ע ג ד ע .

תרס"ה.

דאָם קינְד פון דער זועלט

פָּעָרֶזֶן אַנְגָּלִוָּן :

אַפְּרִים בְּרוֹינְשְׁטֵיְן
פְּרוֹיְה בְּרוֹינְשְׁטֵיְן — זַיִן מַוְתֵּעַ
אַדְאַלְפָ פָּאַלְק
רַאַלְאַנְד
לְעַנְטָעַר
קִינְדָּעַר

ערשטער אקט

בָּיו אֲפָרִים בְּרוֹנִינְשְׁטַיְוָן. אַ גְּרוֹזֶסֶעֶר צִימָעֵר אַין אַגְּאַלְט
גַּעֲמָוִירַת חַווּז. הַוִּיכָּעָה אַלְבְּדִיקְיָוָלְבְּדִיגָּעָ פַּעֲנְשְׁטָעָר. אַ טִּיר
לִינְקָס, אַיְן הַינְּטָעָרְגְּרוֹנוֹן, רַעֲכְטָס, טַרְעָפָ וּוּאַס פִּיחָרְעָן אַוְפְּגָן
צַוְּיְוִיטָעָן שְׂטָאָק. דָּאָס מַעְבְּלִיל אַלְטָס, בַּעֲזְוִיגָּעָן מוֹט בְּרוֹנְגָּעָם
סַפְּמָעָט. אַיְן צִימָעֵר זַעֲגָעָן פִּיעָל בְּלוֹמְעַנְ-טָעָפָ פַּאֲרָהָאָגָּעָן.
ס' אַיְזָ צַוְּמָעָקָעָן, אַז אַיְן חַווּז אַיְזָ פַּאֲרָהָאָן אַ טִּיכְטִיגָּעָה אַנְכָּד
וּוּאַס הַאַלְטָס אַלְזָ אַיְן אַרְדְּעָנְגָּג, פְּרַוְּחָלִינְג, אַרְוּם הַאַלְבָעָן מָאָגָּן,
דְּרוֹזֶסֶעֶן רַעֲגָעָנֶט.

פְּרָוִי בְּרָוִינְשְׁטִיְין
אַ בְּעַבְּדָדִיגָּעָ אַלְטָעָ פְּרוֹי, זַוְּבָעָר גַּעֲקְלִיְידָט, צַוְּשְׁטָעָלָט דַּי בְּלוֹמְעָן
אוֹפָק זַוְּיְעָרָעָ עַרְטָעָר.
לִיבָּע

קוֹמָט אַרְיוֹן, טְרָאָגָט אַ בְּלוֹמְעַנְ-טָאָפָן.
וּוּ שְׁוֹועָר עַם אַיְזָ ! הַאַט מַיר שְׁוֹעָר דַּי הַעֲנָד נִית אַבְּנָעָרִיסָעָן.
פְּרָוִי בְּרָוִינְשְׁטִיְין
אַט אַזְוִי, זַוְּהַסְטָו ? נַאֲטָס הַאַנְדָּז אַיְזָ נִישְׁתָּ קִיּוֹן מַעֲנְשָׁעָנָס הַאַנְדָּז,
כְּחָאָב זַיִן גַּעֲוָאָשָׁעָנוּ אַזָּ נַעֲבָדָעָנוּ דַּעַם נַגְנְצָעָן וּוַיְנְטָעָר אַזָּ אַיְזָ
וּוְאַרְיְמָעָר רַעֲגָעָן הַאַט מַעְהָר אַוְפְּגָעָתָה אַזָּ וּוּאַיךְ מִוְּתָּ מַיְנָעָ אַלְטָעָ
הַעֲנָד... ס' הַאַט שְׁוֹזָן אַוְפְּגָעָהָרָט צַוְּ רַעֲגָעָן דְּרוֹזֶסֶעֶן ?
לִיבָּע

דָּעָר רַעֲגָעָן פֻּעְרָעָהָמָט זַיִךְ עַרְשָׁט פַּזְזָ דָאָס נִיְזָ.
פְּרָוִי בְּרָוִינְשְׁטִיְין
זַוְּהַסְטָו, אַט דָּעָר דָּאָזְגָּעָר בְּלַאֲטָה הַאַט שְׁוֹזָן אַנְגָּעָהָוִיבָעָן צַוְּ טְרִיקָעָנָעָן
אַ שָּׁאָד, אַלְזָ דָעָר שְׁטוּבָ שְׁוֹלְדִינָג. אַזְוִי אַיְזָ עַם שְׁוֹזָן — אַ מעְנָשׁ —
אַפְּיָלוֹ לְהַבְּדִיל אַ בְּהַמָּה, אַזָּ מַעַן הַאַלְטָס עַם נִית רִיְזָן...
לִיבָּע

דַּי בְּוַיְמָעָר אַיְן פַּעַלְדָּ וּוְאַקְסָעָן שְׂטָאָרָם אַזָּ הוֹיְדָ בְּאַטְשָׁ קִיְּנָעָר וּוַיְשָׁטָ

פָוּ זַי דַעַם שְׁטוּבַ נִיטַ אֲרָאַב.

פָרָויַ בְּרוֹינֵשׂ טַיִוַן

פָאַרְ דַי בּוֹמַעַר אַיַן פָעַלְ בּוֹדָרְפַסְטַו שְׁוַיַן נִישַט זָאַרְגַעַן. אַוְיַף זַי
נִיטַ שְׁוַיַן אַכְטַוְגַג אַגְעַמְעַרְ האַנְדַה. פָאַרְ זַי אַיַן דַי זַוְן בּוֹיְטַאנְ, דַעַר
סְוַלְעַרְ מַוִי בּוֹיְנַאַכְט — מַירְ קַעַנְעַן דַי בּוֹמַעַן אַוְנוּזְעַרְ נִישַט נַעַבְעַן
נִישַט קַיְיַן זַוְן אַוְן נִישַט קַיְיַן טַוִי... .

לַיְבָע

אַיךְ הַאָבַ מַוְרָא אַז דַעַר רַעַנְעַן אַיַן נַאַךְ צַוְאַלְטַ פָאַר זַיַן, שְׁפַעְטַעְר
וּוְעַט אַיְחַר מַירְ שְׁוַלְגַגְ מַאַכְעַן. אַז אַיךְ הַאָבַ אַיְיךְ צְוַעְרַעְטַ זַיַן
אַרְוִיסְטַרְאַגְעַן דְרוֹיסְעַן.

פָרָויַ בְּרוֹינֵשׂ טַיִוַן

קַיְיַן בּוֹיַן זַאל נִישַט זַיַן, סְוַוְעַט דַיר גַּאַרְנִישַט שַׁאַדְעַן, טַאַמְעַר בּוֹיַן
זַעַר אַיךְ זַיַד אַמְמַלְ אַז אַוְיַף דַיר — וּוְעַטְטַ דַאַפְוַן נִישַט שְׁטַאַרְבַעְן.

לַיְבָע

אַיךְ זַאנְ דַעַן, אַז אַיְחַר זַעַנְטַ אַשְׁלַעְבַטְעַ?

פָרָויַ בְּרוֹינֵשׂ טַיִוַן

אַיךְ הַאָבַ נַאַר לַיְעַבְ, אַז אַלְעַז זַאל זַיַן אַז אַרְדְעַנוֹן.

לַיְבָע

אַיךְ זַוְיַס עַם גַוְתַה. וּוְאַס קַעַן אַיךְ אַבְעַר מַאַכְעַן, אַז דַעַר הַעַר הַאַט
נִיטַ לַיְעַב קַיְיַן אַרְדְעַנוֹן.

פָרָויַ בְּרוֹינֵשׂ טַיִוַן

אַפְרַיְמַעַן מִיְנַסְטַו? אַיהֲם אַיַן שְׁוַיַן נִישַט אַיבְעַצְוּמַאַכְעַן אַט
זַעַהַסְטַו? ...

פָוּן אַוְיַבְעַן קַוְמַעַן אַרְאַב אַיְנוֹגַע אַיְנַגְלַאַךְ, קַעַנְטַוְג שַׁוְלְ קַיְנְדַעְרְ טַרְגַעַן
שְׁפַוְלְ-צִיוֹגְ; מַוְגִיאַטְוָר מַעְבִילְ, שְׁטַוְבַעְלַעַךְ אַ, דַ, גַ, זַיַן גַעַהַן דַוְרַךְ, זַאל
גַעַנְדַיגְ „אַ גַוְתַעַן טַאַגְ“. זַעַהַן אַוְיַס זַעַהַר צְוַפְרִיעַן, טַאַנְגַעַן אַזְשַׁ אַונְכְ
טַעַרְ צַוְטַ טַרְ קוּמַעַנְדוֹגְ, דַי אַלְטַעְ קוּקַטְ זַיַן אַזְפְרִיעַדְעַן.

לַיְבָע

אַיךְ גַעַפְעַלְטַ עַם נִיטַ?

פֿרְרוֹיַ בְּרוֹינֵשׁ טִיּוֹן

האָב אַיהם אַגְּטַיְתָהּ. וּוּעַן אַיךְ זֶה דִּי קִינְדְּרָעַר דָּא, קָעַן אַיךְ
מִיר נִישְׁטָט אַיְנְהָאַלְטָעַן, אַיךְ מָזָן לְאַכְּבָעַן. וּוּלְלָסְטָוּ מַאֲכָעַן אַנְאַרְדָּעַ
נוֹנְגּ בֵּי אַיהם דָּאָרָט. בִּזְוּט אַנְאָרִישַׁ קִינְדַּר — אָז עָרְאַלְיוֹן אַיּוֹ
עַפְּעַם אָזָא שְׂטִיקָעַל מַעְבָּיל וּוּאָסָ פָּאָר דָּעַם אַיּוֹ קִיּוֹן פְּלָאָצָן נִשְׁטָט אַוְיסַ
צְוָנָעָפְּנָעַן —

לִיבּ ע

אַיךְ מַיְוָן, אָז עָרְאַלְיוֹן שְׂוִין גָּאָרְקִיּוֹן שְׂטִיקָעַל מַעְבָּיל נִיטָן. אָזָא קִינְדַּר
אַיּוֹ אַ צִּירְוָנָגָן.

פֿרְרוֹיַ בְּרוֹינֵשׁ טִיּוֹן

אַזְוִי, גַּעֲפָעַלְטַ עָרְדִּיר גָּאָרְ? וּוּאָסָ קָומְטַ אַבְּעָרְ אַרְוִוִּים, אָז עָרְהָאָלָט
נִיטָן בֵּי שְׁדוּכִים.

לִיבּ ע

אַיךְ מַיְוָן נִיטָן אַוְוִיּוֹן וּוּוִיטָן. אַיךְ בֵּין נִיטָן מַעְהָרְ וּוּיְ אַדְּינְסְטַ
מִיּוֹדְוִיל —

פֿרְרוֹיַ בְּרוֹינֵשׁ טִיּוֹן

וּוְאָלָט עָרְ נָאָר וּוּלְעַן נְהָמָעַן אַוְיִיבְּ — אַיךְ — וּוְאָלָט שְׂוִין מַסְכָּוּן גַּעַץ
וּוּעַן, בֵּי מַיְוָן אַיּוֹ שְׂטוּבָן אַיּוֹ מָעַן נִשְׁטָט קִיּוֹן דִּינְסְטַ-מִיּוֹדְוִיל. בֵּי מַיְוָן
אַיּוֹ שְׂטוּבָן אַיּוֹ מָעַן אַמְעָנָשָׁן. אַפְּיָלוּ מַיְוָן אַפְּרִים אַיּוֹ אַיךְ אַמְעָנָשָׁן.

לִבּ ע

אַפְּיָלוּ אַפְּרִים? אַזְוִי וּוּנְצִינְגַּן הָאָלָט אַיהֲרַ פָּוּ אַיְיָעַר זְהָן?

פֿרְרוֹיַ בְּרוֹינֵשׁ טִיּוֹן

וּוּאָסָ דָעַן הָאָסְטָוּ גַּעַמְיוֹנָט? פָוּ אַוְיִבְּעַן קְוֹמָעַן וּוּדְעָרְ צְוּוֹיְ קִינְדַּר
דָעַר גַּעַחַן דָוְךְ דָעַם זָאָל, זָאָגְעָנְדוּגָן "אַ גַּוְשָׁעַן טָאָגָן" גַּעַחַן זָאָרְוִוִּים,
וּהָסְטָן, אַמְעָנָשָׁן בָּאָלָד אַכְּטָן אַזְוּ פִּיעָרְצִינְגַּן יַאֲהָרְ אָלָט, אַזְוּ מִיטָן
וּוּאָסָ עָרְ פָּעָרְנָעָחָמָט זִיךְ.

לִבּ ע

אַכְּטָן אַזְוּ פִּיעָרְצִינְגַּן יַאֲהָרְ?

פֿרְרוֹיַ בְּרוֹינֵשׁ טִיּוֹן

וּוּיְפָעַל דָעַן הָאָסְטָוּ גַּעַמְיוֹנָט?

ל י ב ע

איך? וויפיל... איך ווים אליאן ניט.

פֿרְדוֹי בְּרוֹינְשְׂטֵיין

א מענש איז זיינע יהארען, איז שווין וויסס ווי א טויב.

זיינע יהארען בין נאך נישט גרווי געווען.

וושט דַּי טערען.

ל י ב ע

מען קען טאקי מײַנְעַן איז איהר האט איהם פֿינְד.

פֿרְדוֹי בְּרוֹינְשְׂטֵיין

אייז דען פֿאַרְהָאנְעַן איזען מענש אויף דער וועלט וואס זאל איהם פֿינְד

האבען? רירט ער דען איז א פֿלוֹיג אויף דער וואנד?

ל י ב ע

זינט איך בין אייז שטוב האט ער זיך נאך קיין מאל ניט געשאפט

מויט מײַר, איך לאך ווי דער הער פֿערבעט זיך אליאן די בעט.

פֿרְדוֹי בְּרוֹינְשְׂטֵיין

ער זאגט, איז יעדער מענש בעדראָף אליאן פֿאַר זיך זיינ בעט אויס-

בעטן.

ל י ב ע

ער אייז טאקי גערעכט. איך וואלט אויך ניט געקענט שלאָפָען ווען

אנ'אנדרער בעט מיר אויס מײַן בעט.

פֿרְדוֹי בְּרוֹינְשְׂטֵיין

ער מײַנט מויט דעם עפֿעט אנדערש. ער אייז זאָך א מענש מיט גע-

דאָנקען. פֿון וואָגען דאס האט זיך גענומען צו איהם? — דער גוּ-

טער יהאר וויסט.

ל י ב ע

מיר געפֿעלט זיינ אַרבּוּיט.

פֿרְדוֹי בְּרוֹינְשְׂטֵיין

א שעהנע אַרבּוּיט... מען זאגט איז אלטער לֵוִיט איז קינדרער זענען

גֶּלְיָה, קינדרוּיז איז ער נאָר געווען פֿערקָאָכְט איז שפֿילְצָיָג, די שטוב

אייז געווען פֿול מויט דעם, וואלט ער עם כאָטש מאָכָען פֿאַר אַיגַעַען

קינדרער... און בערמאן איז עם זיין עצה גבעער. וואס ארט עס בערמאןען? אבי ער האט חיינה פון דעם, ער מיינט, און בערמאן איז איז איז נאר און משונגענער ווי ער... ער רעדט אמאָל מיט דיר?

๕ י ב ע

יא, ער רעדט אמאָל... נעצבען האט ער מיר געפֿרַעַנט אויב מיר געפֿעלט זיין אָבִיט ? האָב אֵיך אַיהם גענטפֿערט, און ווען אֵיך ווּאלט אַ קלְיָין קִינְד גַּעֲוֹעַן ווּאלט עס מיר געפֿעלען און כ'הָאָב מִיר אַלְיוֹן פֻּעָרָשָׁעַט פָּאָר מִינְעַן ווּעָרָטָר.

פֶּרְזִי בְּרוּנְשִׁטְּיין
האָסְטָם אַיהם דעם אַמְתָּה גַּעֲזָגָט.

๕ י ב ע

האָט ער מיר געפֿרַעַנט פּוֹן ווּאנְגָן אֵיך ווּוִים, און אֵיך בָּינוּ שְׂוִין קִיּוֹן קִינְד נִיט ? צִי הָאָב אֵיך עס אַיז שְׁפִינְגָּל גַּעֲזָהָן ? כ'הָאָב מִיר פֻּעָרָשָׁעַט. אַמעְנָשׁ, וּאַגְּנָט ער, ווּאַקְּסָט אַוִּים, ווּעָרָט גַּרְעָסָעַר, אָבָעָר ער ווּעָרָט נִיט אַוִּים קִינְד. דער מעְנָשׁ דָּאָהָט — דאס קִינְד לְאַכְּטָן; דער מעְנָשׁ אַיז נָרָאָב — דאס קִינְד אַיְדִילְיָה; דער מעְנָשׁ וּאַגְּנָט אַלְיָגָן — דאס קִינְד שְׁעהָמָט זֹה.

פֶּרְזִי בְּרוּנְשִׁטְּיין

זְעוּהָסְטוֹן, אַט אַיז אַ טְּרוּקָעָנָעָר בְּלָאָט אַיז נָגְעָצָעָן טְּרוּקָעָן... אַיז דער ווּאַזְּאוֹן זְעוּהָסְטוֹן, הָוִיבָּט שְׂוִין בָּאַלְד אַיז צּוּ בְּלִיהָעָן; טְּרָאָג עַס אַרְוִוִּיפָּה צּוּ אַיהם אַיז צִימָעָר אַרְיוֹן — שְׁטָעָל דָּאָרָט נָעָכָעָן פֻּעָנְסָטָעָר.

๕ י ב ע

טְּרָאָגָט דַּעַם בְּלוּמְעַנְ-שְׁטָאָפָּה, בְּיוֹ דַּי טְּרוּעָפָּה בְּעַגְעַעַנְתָּזְוִי זַיְקְ מִיט אַפְּרִים בְּרוּנְשִׁטְּיין, ווּעָלְבָעָר קָומָט אַן פּוֹן אַוִּיבָּעָן, בְּלוּיְבָּט שְׁטָעָהָן.

בְּרוּנְשִׁטְּיין

זְיַיְן קָאָפָּה אַיז בָּאָרָד בְּמַעַט ווּוִים, דאס גַּעַזְיכָת יוֹנָג אַיז פְּרִישׁ. בְּלוּיָּעָן, טְּרָאָגָט אַ בְּלוּיָּעָר אַרְבִּיטָעָר בְּלוּזָעָ אַיז אַ פְּאָרָטָהָר, ער טְּרָאָגָט אַ קלְיָין מִילְכָעָל. ער טְּרוּפָּט זַיְקְ מִיט לְיַבָּעָן אַוִּיךְ דַּי טְּרוּעָפָּה; בְּלוּיְבָּט אַיךְ

שטעחן מיט זיין מילכעל אויפֿן האנד.

בְּרוּינֵשְׂטִין

א, דו גאנט פֿון אברהָם אונָן פֿון יְצָחָק אָן פֿון יְעָקָב! אֲלַעֲבָדִינְגָּע!

סְטָאָטוּן מיט לְעַבְּדִינְגָּע בְּלוֹמְעָן!

לִיבָּעָן

אין פֿערְלַעְגְּנַעְנִיחְוּת.

אייער מוטער האט עם געשיקט.

פְּרוּוִין בְּרוּינֵשְׂטִין

זאל עם שטעחוֹ דָּאָרָט: עַס הַיּוֹבָט שְׁוִין בָּאָלְד אָן צָו בְּלוֹיהָן.

בְּרוּינֵשְׂטִין

לאזָט די בלומען ואוילע אויַף די טְרַעְפָּע אָן קְוָמָט צְרוּיךְ לאַמְּרִיר אַיִּן
איינעם בעטראכטָן מִיּוֹן נִיעַע עַרְפְּנִידָןָן קְוָמָט אַרְאָב. אֲשָׁאָד
וּוְאָס גְּרוּיסָע וּוְינְדְּמִילָעָן זְעַנְעָן שְׁוִין לְאָנָג אַוְסְגָּעְקָלְעָרָט גְּעוּוֹאָרָעָן:
אוֹ נִיט וּוְאָלְט אַיךְ גְּעַמְּאָכָט די גְּאָנְצָע וּוְעָלָט זָאָל מִיךְ בעוֹאָנוֹנְדָרָעָן
— וּוְאָס זָאָסְטָוּ מְוּטָעָר? צָו לְיִבְּעָן וּוְאָס שְׁטָעָחָט נָאָר אַלְעָן מִיטָּן
בלומען טָאָפְּ אַוְיָף די טְרַעְפָּע. אַיִּהְרָ זְעָהָט, די בלומען האבעָן זִיךְ צָו
בלוֹיהָט בַּיִּי אַיִּיךְ אַוְיָוקְ די הַעֲנָדָה!

לִיבָּעָן

געַהָּט אַוְיָבָעָן.

פְּרוּוִין בְּרוּינֵשְׂטִין

שְׁרִוְיִיט אַיִּהְרָ נָאָר.

שְׁטָעָל נָאָר אַוְיָף אֲזִיכְרָעָן אָרָט.

בְּרוּינֵשְׂטִין

דו בעוֹאָנוֹנְדָרָעָט נָאָר נִיט מִיּוֹן אַרְבִּיטָט? אָט נִיבְּ נָאָר אֲצִיה פָּאָר
דעַם פָּאָרִים אָט אָזְוִי... נָוּ שְׁעָהָם זִיךְ נִיט, צִיה... זְעַהָּסְטָוּ
וּוְדי פְּלִינְגָּלְעָן דְּרָעָעָן זִיךְ? וּוְאָס, בִּזְוּט נִיט צְוָפְּרִידָעָן מִיט מִיּוֹן
אַרְבִּיטָט?

פְּרוּוִין בְּרוּינֵשְׂטִין

אָפְּשָׁר נָאָר אַיִּן אֲיַהְרָ צְוּוֹאָנְצִיגְ אָרוּם, אָזְ אַיךְ וּוְעָל שְׁוִין אַלְטָן זִיּוֹן
פֿינְפֿאָן אַכְּצִיגְ יְאָהָר, אַוְיָבְ אַיךְ וּוְעָל צָו יְעַנְעָר צִוְּיָת דְּרַעְלַעְבָּעָן,

אפשר יעמאלט ווועט עם מיר געפערען זיין.

ברוי נשטיין

קושט זי אויפֿן שענין.

ביזט טאקי ניט צופרידען.

ברוי נשטיין

טאמער וואלט שוין זיין גענונג, זיך פערנעהמען מיט דעם?

ברוי נשטיין

וואם מיינסטו?

ברוי נשטיין

אט האסטו געמאכט א מילכעל: דער גוטער יאהר וויסט וואם דאם

איין.

ברוי נשטיין

אט ווערעס וויסט אבצושאצען מײַן ארבײַט — בערמאן! ער איין
נאך היינט ניט געוווען? ער וועט דאך טאנצען פאר שמחה...
או, אזו איזו פיל קינדרער האבען דיר הוינט געמאכט „א גוטעו טאגן“
— ביזטו ניט צופרידען, לאקסט שוין, הא? אונ דאם מילכעל געד-
פעלט דיר דאך ניט. איך גלויב, או ניט נאר ביטאגן — אפיילו בייד-
נאכט, אידער דו שלאפסט איזו דיוין לאעטער געדאנק ווי איזו
צו פערזארגען דיוין קליען עלאנדן קינד.

ברוי נשטיין

וואם דען מיינסטו איך האב עס אנדרער דאגות?

ברוי נשטיין

אדרבה, דערצעה מל מיר, איזו עם טאקי א גרויסע דאגה? זעהר א
גרויסע דאגה?

ברוי נשטיין

זעהסטו, ביזט שוין וויס ווי א טויב.

ברוי נשטיין

קענסט מיר טאקי ואגען פאר וואם איך בין איזו פריה גרווי געווארען?

ברוי נשטיין

ביזט דאך שוין באילד אכט און פיערציג יאהר אלט.

ברוינשטיין

וואס דו זאנט ! אכט און פיערטינג יאהר . . . נבעך : א רחמנות אויפֿ דיר מומטער. צו דער געלטער און דו מוזט זארגען פאר א אכט און פיערטינג יאהריגען אידען. ער זעט זיך נבעען איהר. נו, און וואו האלסטו שיין מיט דיאן זארג — בי איניקלעך אדרער אוור איניקלעך ? זיך זיך מודה . . .

פֿרוּיַּה בְּרוּינַּשְׁטִיָּן
מאכסט חוץ.

ברוינשטיין

איך ? זיך פאלט עס דיר נאן איין ?

פֿרוּיַּה בְּרוּינַּשְׁטִיָּן

וואס וואלט מיר פעלען ווען איך זאל טאקי האבען אוור איניקלעך ?
ברוינשטיין

אט וואס ! אוֹרְדְּ-אַיִנְקָלָה, אֶזְאָה קְלִינְגְּקִים. איך בין מסכים. טאקי א גרויסע עולה. א שלעכטער בן יחיד, איהם געהט עס ניט און, ווען די מאמעע קען בי נאכט מיט קיון אויג ניט צו מאכען : פערנענטט זיך מיט קינדרערשע שפֿילְכָּלה. נו, וואס האסטו זיך אווי פער-טראקט ? הייסט עס געפֿלט דיר ניט מיין ארבייט. ער שטעלט דאס מילכעל אויף איהר שווים ציחט פארן שנירל און די פֿליַּגְּלָעָן זיך.

פֿרוּיַּה בְּרוּינַּשְׁטִיָּן

אנ'איינפֿאל אַבְּיַסְעָד.

ברוינשטיין

אמות אנ'איינפֿאל ?

פֿרוּיַּה בְּרוּינַּשְׁטִיָּן

זיך איזוי האסטו עס געמאקט ?

ברוינשטיין

ווילסט וויסען זיך איזוי ? אט שיין דערקלעך איך דיר עס ; זעהסט,

קוק אריין דורך ? פערנטטערל . . .

פֿרוּיַּה בְּרוּינַּשְׁטִיָּן

זיך זיך זיך פֿלוֹצְלָוְגָּרְמָגְּעָהָן, אָז זיך פערנענטט זיך מיט

גאַרישקייטען.

זעה, נעהם עס צו פון מיר אַיך בעט דיר.
בְּרוֹיִנְשְׁטִין שְׂטִיִּין

צו שפערת האַסְטּוֹן זיך אַרְמוֹגָעָהוּן, כָּאַכָּאַכָּא — אַיך זעה, אוּן עס געֶז-
פָּעַלְתּוֹן דֵּיר, שְׁעַהֲמָסְטּוֹן זיך אַוִּיסְצָוָאָגָעָן.

פְּרוֹיִנְשְׁטִין שְׂטִיִּין

אַיך שעַהְמָדְמִיר; גְּעוּווֹס שעַהְמָדְמִיר מִיר.
בְּרוֹיִנְשְׁטִין שְׂטִיִּין

וְעוֹן אַיך וְאַלְטָט עַס גָּעַלְד נְעַמְּמָעָן פָּאָר מִינְיָן אַרְבִּיאִיטָעָן — מִיר וְאַלְטָט
טוֹעַן שְׁוִין אָפְּשָׁר פָּאָר דָּעַם גָּעַלְד גְּעַקְעַנְטּוֹן מְאַכְּעָן אַגְּלַדְעַנְטּוֹן דָּאָר
אוֹוֶף אָוְנוּעָר אַלְטָעָן מוֹיעָר.

פְּרוֹיִנְשְׁטִין שְׂטִיִּין

הַאַסְטּוֹן גַּעֲמַגְטּוֹן אַמְּאָל אַבְּנָעָמְעָן חַשְׁבָּוֹן פָּוֹן בְּעַרְמָאָנָעָן.
בְּרוֹיִנְשְׁטִין שְׂטִיִּין

וְואָס הַיִּסְטּוֹן חַשְׁבָּוֹן, מַוְתָּעָר? יְעַדְעָנוּ אַבְּנָנְדּוֹן וְעַצְעָנוּ מִיר זיך בַּיְדָע
אַנְידָעָר, אַיך אָנוֹ בְּעַרְמָאָן, בְּאַרְפּוֹם, אָנוֹ מָעוֹן בְּעַנוֹצְטּוֹן אַיִן רַעֲכַעַנוֹגָן
גָּאנְצָעָפִיעְרִיצְיָן פִּינְגָּרָן. צְוֹאַנְצִיגָּן זַיְעָן אָנוֹ צְוֹאַנְצִיגָּן מִינְיָן — אַ-אָ
וְואָס פָּאָר אַחַשְׁבָּוֹן עַס אַיְזָן שְׁוִין דָּאָרָט!

עַר וּוֹל גַּעַהְנוֹן צַו זִיך.

פְּרוֹיִנְשְׁטִין שְׂטִיִּין

נְעַה נִישְׁטָמָן — זָאָל זַי דָּאָרָט מְאַכְּעָן אַשְׁטִיקָעָל אַרְדְּעַנְוָנָג, זַי וּוּעַט זִיך
פְּעַרְשָׁעַהְמָעָן אָנוֹ אַרְיוֹסְלִוִּיפְּעָן.

בְּרוֹיִנְשְׁטִין שְׂטִיִּין

זַי שְׁעַהְמָטּוֹן זִיך פָּאָר מִיר אָנוֹ אַיך הַאָב עַס נָאָר נִיטּוֹן גְּעוּוֹאָסְטּוֹן.

לִיבָּע

קוּמֶט אַזְּאָב

בְּרוֹיִנְשְׁטִין שְׂטִיִּין

אַ אַרְדְּעַנְוָנָג גְּעַמְּאָכְטּוֹן?

לִיבָּע

כְּהַאָב נָאָר אַבְּיָסָעָל צְוֹגְעָלִיְּבָעָן.

בְּרוֹיִנְשְׁטַיִינְ

די געציינג אונטער'יז בעט בעהאלטען?

פְּרוֹיִנְשְׁטַיִינְ

וואָלְסֶט זַיְ טַאַקְיָ אַיְזָן עֲרַגְעַץ בעהאלטען ער זַאַל נִישְׁתָּקָעַן גַּעֲפִינָּעַן.

בְּרוֹיִנְשְׁטַיִינְ

ליַבע ווּעַט עַס נִיטָּתָהָן, אַיהֲרָ גַּעֲפָעַלְטָ דָּאַךְ מֵיָּוָן אַרְבָּיוֹת — וּוּאַסְמָנָה?

לִיבָּעַ

פעְרָשָׁהָמֶט, גַּעַחַת אַרְוֹוִת.

פְּרוֹיִנְשְׁטַיִינְ

גַּעַחַת שְׂוּוֹיָגְעַנְדָּג צַו אַפְּרִים'עַן קַושְׁט אַיְתָם.

בְּרוֹיִנְשְׁטַיִינְ

זַאַג דָּעַם אַמְּתָה, דִּיר ווּאַלְטָ זַיְקָ נִיטָּ ווּעַלְעָן, אֹז אַיךְ זַאַל זַיְן נַאַךְ נַאַר
אַכְּלִיְינְנֶקֶר — אַזְוֵי, לְמַשֵּׁל. דַּו זַאַלְסֶט מַיד נַאַךְ בַּעֲדָרְפָּעָן דָּאַס
נַעֲזַעַלְעַ אַכְּבוֹוַשָּׁעָן.

פְּרוֹיִנְשְׁטַיִינְ

כַּזְוָעַל פָּוּן דִּיר בעטָעָן נַאַר אַיְזָן טַוְבָּה: אֹז דַּו קַוְמֶטֶט אַרְאָב פָּוּן
אוּבָעָן זַאַלְסֶטוּ דִּיְעַן פַּאֲרָטוֹד אַוִּיסְטָהָן, אַיךְ קָעוּ עַס נִישְׁתָּקָעַן פַּעַרְ
טְרָאָגָעָן.

בְּרוֹיִנְשְׁטַיִינְ

זַעַצְטַזְטַז זַיְרָ גַּעַבָּעָן אַיהֲרָ.

אַיךְ קָעָן דִּיר צַוְלִיעַב טָהָאָן אַוְיָבָּהָן שְׁטָעָרָטָהָן, וּוּאַסְמָנֶטֶט
מַאַמְּאָעָן, צַוְ דָּעַם ווּאַסְמָנֶטֶט אַוְיָבָּהָן אַזְוֵי ווּוּיָם גַּעַוְאָרָעָן?

פְּרוֹיִנְשְׁטַיִינְ

וּוּאַלְסֶט אַכְּבָעָר זַיְן מִיטָּ אַלְעַמְעָן צַוְגְּלִיָּה, כִּמְיָוָן מִיטָּ אַלְעַמְעָן
צַוְגְּלִיָּה . . .

בְּרוֹיִנְשְׁטַיִינְ

פְּרָאָכְטְּפָאָל! אַיךְ פַּעֲרָשְׁתָּה — וּוּאַלְטָ הַיּוֹסֶט עַס מֵיָּוָן בַּאַרְדָּ נִיטָּ
גְּרוּיָ גַּעַוְעָן, אַטְטָ, אַדְרָבָה, אַיךְ ווּעַלְלָעָגָעָן מֵיָּוָן קָאָפָ צַוְ דִּיר אַוְיָפָן
שְׁוּוּיָם, אַט אַזְוֵי — אָנוּ דַּו דְּרָעְצָעָהָל מָוָר ווּ אַזְוֵי עַס לְעַבָּעָן מַעֲנָשָׁעָן

וואס האבען ניט קיון גרויע בערד פאר דער צייט בעקומען, אוון ווי
אווי פיהרט זיך די ווועלט?
פֿרְוִיּוֹ בְּרוּינְשְׁטַייןּ
די ווועלט לאבעט ווי גאט האט געהייםען.

בְּרוּינְשְׁטַייןּ
בעמיהט זיך ניט צו לאבען.

וואו דו ואלסטט געווען א גוטע מאמע וואלסטט עס מיר אמאָל דער-
צעהלאָן ווי איד בעדראָך זיך פיהרטען; וואס האט גאט געהייםען?
א גוטע מאמע לעחרענט איהור קינד.

פֿרְוִיּוֹ בְּרוּינְשְׁטַייןּ
קען זיך ניט איזונחהָלְטָעָן ניט צו לאבען.
איך זאג עס דיר אָפְשָׂר הונדעָט מָאָהָל אָמָּגָן.
בְּרוּינְשְׁטַייןּ
לאָבט אָפְעָנְחָעֶצְזִיגּוֹן.

א, דו ביוזט א גרויסער לֵין, מאמע, דו מאָכָּסָט מיר איזו לאָכָּעָנדִיגּ...
נו שווין, איך פערשטעה דאָך וואס דו מײַינְסָט, גוט איד בין מסכימים.
ווער וועט מיד אָבעָר ווועלען? דו אלַּיְוִין ווועסט דאָך מיר דעם שידוך
קָאָלְיָעָה מאבען.

פֿרְוִיּוֹ בְּרוּינְשְׁטַייןּ
ס'וואָלְטָשְׁוִין קיון זאָרגָן נישט געווען, זאָלְסָטָוּ נאָר ווועלען, אָיך ווועל-
שווין זאגען ווי דו זאנְסָט — די ווועלט האט מען קָרְוָם אָוּוּקְגָּעָ-
שְׁטָעָלָט ...

בְּרוּינְשְׁטַייןּ
לאָבט.

מוועער, דו ביוזט אָנְאָפְּיקּוֹרָט, איך האָב עס קיון מאָל ניט געזאגט.
פֿרְוִיּוֹ בְּרוּינְשְׁטַייןּ
וואס איזו מיט דיר היינְט כְּבָעַט דיר? גענְגָן דיר שווין צו לאָכָּען. איך
מיין, או פאר מיר זענען אלַּעֲגָלִיהּ, איך וואָלְט אָפְּיוֹלוֹ מסכימים געווען
דו זאָלְסָטָוּ נעהמען לִיבָּעָן.

בְּרוֹינְשְׂטִיְין

רוֹפֶט

פְּרִיְילִין לֵיבָעַ! פְּרִיְילִין לֵיבָעַ!

לִיבָעַ

קוֹמֶט בְּלוֹבוֹשַׁת אַיִן טִיר.

בְּרוֹינְשְׂטִיְין

מִיּוֹן מוֹטוּעַר בְּעַדָּרוֹף אַיִיךְ חָאָבָעַן.

לִיבָעַ

וּאָם, מַאֲדָאָם?

פְּרוֹויּ בְּרוֹינְשְׂטִיְין

עַר הָאָט חֹזֶק גַּעֲמָכְטָן.

בְּרוֹינְשְׂטִיְין

אַיִיךְ מִיּוֹן גָּאנֵץ עַרְעַנְסָט, אַיִחָר וּוּעַט מִיךְ וּוּעַלְעַן נַעַמְעַן פָּאָר אַחֲתָן?

פְּרוֹויּ בְּרוֹינְשְׂטִיְין

אַבְעָר אַפְּרִים . . .

בְּרוֹינְשְׂטִיְין

וּאָם הָאָט אַיִחָר זִיךְ אַזְוִי פָּרְשָׁעָהָמָט?

קְלָעָרָט אַיִחָר דָּעַן נִוְתָן?

לִיבָעַ

שְׁטָעָהָת נָאָךְ אַלְעַז אַוִּיפָּא אַיִחָר פָּלָעַן נִוְתָן פָּרְשָׁטָעָהָעָנְדָרָג וּוּאָם עַט

קוֹמֶט פָּאָר.

פְּרוֹויּ בְּרוֹינְשְׂטִיְין

הָעָר אַיִחָם נִוְתָן, עַר מַאֲכָט חֹזֶק פָּוּ דִיר.

לִיבָעַ

שְׁמַיְיכָעַלְט אַיִן פָּרְלָעָגָנָהָיוֹט, גַּעַחַת אַרְוִוִיט.

פְּרוֹויּ בְּרוֹינְשְׂטִיְין

וּוִי פָּלְסָטוּ עַס אֹוִיס צַוְּהָאָן אַזָּא זַאָךְ?

נַעַמְעַן אָוּן פָּרְשָׁעָמָעָן.

בְּרוֹינְשְׂטִיְין

לַאֲכָטָן.

פָּרוֹויַ בְּרוֹינְשְׁטִיִּין

וואס איז מיט דיר היינט? ס'חאט זיך דיר די ווינדר-מיל אינגען-
געבען דאריבער ביסטו אזווי לומטיג?

בְּרוֹינְשְׁטִיִּין

וואס דען מיינסטו? אַ קְנָפֶעֶשׂ שְׁמָחָה? דערגאנגען ווי אזווי צו
מאבען, אוֹ מיט אַ קְוַרְצָעָן שְׁנוּרָעָלָן זָלְעָן זיך אַהֲן אַוְיפָּהָעָרָר די פְּלִינְגָּעָל
דרעען . . . פְּרִוְילְיוֹן לְבָעָע!

פָּרוֹויַ בְּרוֹינְשְׁטִיִּין

וואס ווירער? וואס רופסטו זיך ווירער? אַבְגָּהָעוֹדִיגָּן צו לְבָעָע
וועילען קומטן. אָוּן זיך הערט זיך אַיְוָן, גַּתְּה, ער מאכט ווירדען חזוק.

לְבָעָע

איין טיר.

אייהר האט מיך גערופען?

בְּרוֹינְשְׁטִיִּין

יאָ, אַיך חָאָב אַיך גָּרוּפָעָן, אַיך ווֹיל אַיך בעטָעָן אייהר זאלט מיר
ענטשולְרִינְגָּעָן וואָס כְּהָאָב פְּרִיהָעָר שְׁפָאָס גַּעֲמָכָט. אָוּן אַיך ווֹול
אייהר בעדאנקָעָן וואָס אַהֲרָה האט גַּעֲמָכָט אַ אַרְדְּעָנוֹגָן אַיְוָן מַיְוָן אַרְ-
בֵּית צִימָעָר . . . אַיך גַּעֲפָעָלָט דָּאָס מַיְלְכָעָל?

לְבָעָע

ס'איין שעהן.

בְּרוֹינְשְׁטִיִּין

ווילט אייהר אַיך זאל עס אַיְינָאַרְדָּעָן אייהר זאלט קענען אַיְן דעם
פְּעַפְעַר מַאְהָלָעָן? נָנוֹ, גַּעֲוָוִים פְּעַפְעַר, אַיְן קִיךְ צו מַאְהָלָעָן . . . אַהֲרָה
הָאָט זיך פְּעַרְשָׁעָמֶט, אַיך הָאָב פְּרִיהָעָר אַיך קִיּוֹ שְׁפָאָס נִישְׁתָּגָעָ-
מַעֲכָט, מַיְוָן מַוְטָּעָר ווֹיל אַיך זאל אַיך גַּעֲהָמָעָן פָּאָר אַ כְּלָה — וואָס
זָאָגָט אַהֲרָה צו דָּעָם? אַהֲרָה זָעָנָט זאלט אַ יָּאָהָר אַכְּצָעָן אַרְדָּעָר נִינְגָּזָעָן
אוֹן אַיך מַיְוָן צְוֹאָנְצָיָן יָאָהָר עַלְמָעָר פָּוֹן אַיך... אַהֲרָה שְׁוֹוִיְוִיגָּט. ווֹאלט
אייהר מַיְר ווֹעלְעָן פָּאָר אַ חְתּוֹן? ווֹעָן מַיְוָן מַוְטָּעָר זאל אַיך פְּרָעָנָעָן
ווֹאלט אייהר גַּעֲנְטְּפָעָרְטָר אוֹן, אוֹ אַיך פְּרָעָג — שְׁעַמְתָּ אַהֲרָה זיך.

๕ י ב ע

איך האב דעם בלומען-טאָפּ געשטעלט ביי איך אויפּן בענטער.
ברוי נשטיין
א שענעם דאנק איך נאך אַ מאהָל. ווילט איהָר נעהמען פּוֹן מֵיר
דאָס מיילכּעל?

๕ י ב ע

קינדרער זענען בִּילְכָּעֶר.

ברוי נשטיין

און איהָר וואָלט ניט האבען קיינו חַשְׁקָה זיך צו שְׁפִיעָלָעָן מִוּט דעם?

๕ י ב ע

איך בין שווין צו גרויס פָּאר דעם.
ברוי נשטיין

ווער האט עם איך געזאנט או איהָר זענט שווין צו גרויס, האט איהָר
זיך עס אלְיאָן דערוואָסָט?

פְּרָדוֹי בְּרָוִינְגְּשְׁטַיִּין

קומט אָן.

אימיצער קלְאָפּט אַיְן טִיר, גַּתְה, לִיבָּע, זַעַה וווער אַיְן דָּארָט.

๕ י ב ע

געחט אַרוֹוִים.

פְּרָדוֹי בְּרָוִינְגְּשְׁטַיִּין

זעהסטָג, אַפְּרִים, איך זאגן דיר או צִיטְעָנוֹווֹזָה פִּיהָרְסָטוֹ זיך אוֹף ווּוִי
אַ קִינְדָּה, האָסְטָ אַיהָר גַּעוֹוִיס ווַיְדַעַר גַּעֲרָעָנְטָ דִּי אַיְינְגָנָעָר נַאֲרִישָׁ
קִיּוֹט?

๕ י ב ע

איַן טִיר

הערְדָּאָלָּאָ פָּאָלָּק שְׁטָעהָט אַיְן דָּרוֹיסָעָן אָונְטָעָרָן רַעֲגָעָן, ערְפָּרָעָגָט
אוֹיבָר קָעָן אַרְיִינְקָוּמָעָן.

ברוי נשטיין

ווַיְסָט ווּיְדַעַן! פָּאָלָּק מִיט זַיְנָע אַיְינְפָּאָלָעָן, גַּאֲר אָונְטָעָרָן רַעֲגָעָן.
מיַטָּן גַּרְעָסְטָעָן כְּבוֹד, ווֹאַו זַעֲנָעָן זַי?

איוילט צום טיר

פֿרוּוַיְ בְּרוּיְנְשָׁטִין

וואָס יונגווארבּ קענען; אַין אֹואֶ רעגען.

בְּרוּיְנְשָׁטִין

זַיְן שְׂתִּיםְעַד הָרֶת זֵידְ פּוֹן צְוּוֹיְטָעַן צִימָעַר.

אַ גּוּטְעַרְ פְּרִיְינְד אַיזְ דָּעַרְ וּוָסְ קּוֹמְטָ אַיזְ אַ רְעַגְעַן אָוֶן אַ נְאָרְ אַיזְ דָּעַרְ

וּוָסְ בְּלִיבְטְּ הַיְנְטָעַרְ דָּעַרְ טִירְ וּוְאַרְטָעַן וּוְעַן עַם נִיסְטָ אַ רְעַגְעַן.

בְּיַיְ דִּי לְעַצְטָעַ וּוְעַרְטָעַ בְּעוּווֹיְזָטְ עַרְ זֵידְ אַיןְ טִירְ, לְאַזְטְּ אַרְיִיןְ אַוִּיפּ

פְּרִיהָעָרְ דִּי גַּעַסְטָ, רָאַלְ אַנְדְּ לְעַבְטָעַ אָוֶן אַדְאַלְקָ פְּאַלְקָ

קוּמָעַן אַרְיִיןְ.

פְּאַלְקָ

פְּרִיְילְוִיןְ רְאַלְאַנדְ הַאַטְ אַנְדְּעַרְשָׁ נִיטְ בְּעוּוֹאַלְטְ אַרְיִינְגָּהָן, בֵּיזְ בְּ'וּעַלְ

נִיטְ אַנְפְּרַעְנָעַןְ שְׂטָעַלְטְ פָּאַרְ. פְּרִיְילְוִיןְ רְאַלְאַנדְ ... אָוֶן אַיזְ אַיזְ

דִּי בְּעַסְטָעַ אָוֶן לְיִבְעַנְסְוִירְדִּוְסְטָעַ פְּרִויְ בְּרוּיְנְשָׁטִיןְ, וּוָסְ הַאַטְ בְּעַ-

גְּלִיקָטְ דָּעַרְ וּוְעַלְטָ מִיטְ אֹזְאָוָגְעַןְ אָוֶן אֹזְאָוָשְׁהָנָעַםְ אָוֶן אֹזְאָהָאָרְצִיְ

גָּעַןְ זַוְהָןְ וּוְיָאָפְרִיםְ בְּרוּיְנְשָׁטִיןְ, אִיךְ הַאָבְ דִּי הָעָרָעְ!

בְּרוּיְנְשָׁטִין

וּוְעַנְגָּשְׁבָּחִיםְ. אַיְןְ פְּרִיהָלִינְגְּ, אָוֶן וּוּוּ דָעַרְ רְעַגְעַןְ נִיסְטָ אָוֶן וּוּוּ ... .

פְּאַלְקָ

וּוְאָרְטְּ, וּוְאָרְטְּ אִיךְ הַאָבְ נְאָרְ נִיטְ גּוּנְדִּינְגְּ, אָוֶן דָּאַם אַיזְ פְּרִיְילְוִיןְ

לְעַנְטָעַרְ, אַלְאָ, דָאַם אַיזְ הָעָרְ אָפְרִיםְ בְּרוּיְנְשָׁטִיןְ, וּוָסְ אַיזְ אַיזְ אַלְטָ

אֲכְצָעַןְ יָאָהָרְ אָוֶן וּוּעַמְעַןְ סְאַיְןְ פָּאַרְ שְׁרַעְקָ אָוִיסְגָּוָאָקְסָעַןְ אַגְּרוּעַ

בְּאָרְדָ, אָוֶן וּוְעַלְכָעַרְ סְאַיְןְ אֹזְוִי גּוֹטְ הָעָרְצִיְגְּ, אַזְ סְפִּיצְיעַלְ פָּאַרְ דִּי

פְּלִיאָעַןְ פִּיהָרָטְ עַרְ אִימְעָרְ אַקְיָדְ אָוֶן הַאַלְטָ פָּאַרְ זֵי אָפְעַןְ טִירְ אָוֶן

פְּעַנְסְטָעַרְ.

אלְגָעָמְיִינְעַרְ גּוּלְעַכְטָעַרְ.

רָאַלְקָ אַנְדָ

שְׁעַחְןְ גּוּוֹאָקָסָעַןְ, דְּרִוְיְטָעַ בְּעוּוֹגְנוֹגְגָעַןְ, דְּוַנְקָעַלְ בְּלָאַנדְ, מִיטְ גּוּ-

עַרְ,

שְׁמָאָקְ גּוּקְלִיְיְוִידְטְ.

דאָם וּוָסְ אַיְהָרְ הַאַטְ נְאָרְ וּוָסְ גּוֹזָאנְטְ דָאָצְוָ נְאָרְ צְוּגְעַבָּעַןְ

אליז וואס איהר האט מיר ביז איצטער וועגען הער ברונשטיין
דררצעהלט — אין אינעם קומט עם אויס זעהר אינטערעסאנט. עס
געפעלט מיר זעהר און זעהר.

זוי דרייקט נאך אטאל ברונשטיינס האנד.

פֿרֶזֶןְטָהָן

אביסעל אמת איז אין דעם פֿאַרְהָאָנָעָן.

פֿאַלְקָה

זעהט איהר, די מוטער געפינט עס אויס.

בְּרוּנְשְׁטַייןְ

וויל דאס ליעצטער מאָל, ווען דו ביוזט דא געוווען, האסטו זיך מיט
מיר געקרינט דאריבער ווילסטו עם ערשת פֿאַרְיכְּטָעָן — אָט, גַּלוּבְּט
אייהם ניט. זאג מיר נאך אבער וואו ביוזטו טאקי געוווען? פֿערפֿאַלְעָן
געוואָרָעָן אויפֶּגֶן צוּוִי וואָכָעָן?

פֿאַלְקָה

זעהט אויס עטלער פֿוֹן רַאֲלָאָנָד. מאָכְטָה דעם אַיְינְדְּרוֹק פֿוֹן אַ מעַנְ
שְׁעַן וואָס חַאְטָפְּעָל גַּעֲלַעַטְבָּן, די גַּאנְצָעָן צִוְּתָה זַיך ווֹי אַבְּגַעְזָנִי
דעָרט. זוי מערקט דאס מַילְכְּעָל אויפֶּגֶן אַ שְׁטוֹל שְׁטַעַהעַנְדִּיג. עם רופֶט בְּיֵי
אייהר אַרוֹסָם אַ שְׁמַיְכְּעָל.

פֿאַלְקָה

שווין צוּוִי וואָכָעָן או אַיך בֵּין בֵּין דֵיר נִיט גַּעַוְועָן. אַיך גַּעַפְּינְ אָוָה,
או דאס איז אַגְּרִיסְעָעָלָה. וואָס מאָכְסְטָה?

בְּרוּנְשְׁטַייןְ

מוֹלְכְּלָאָד מַאְך אַיך אַיְצְטָעָר.

ער בעוֹוִיזָט זַיְינָן ווַיְנַטְּמַלְכָּל. אַנְיָאלְגָּעָטִינְגָּר גַּעֲלַעַטְעָר אָוָן צַו
דעָר אַיְינְגְּנָעָר צִוְּתָה בעוֹוָונְדָרְוָוָג.

פֿאַלְקָה

דו שְׁטִיְגְּסָט, בְּרוּנְשְׁטַייןְ!

בְּרוּנְשְׁטַייןְ

אמת אַיך שְׁטִיְגָן? וואו ביוזטו טאקי געוווען די גַּאנְצָעָן צוּוִי וואָכָעָן?

פ א 5 ק

כ'האָב דעם נאנצען ווינטער פאנטאֹיזַרט דאס מאָל צו בעגעגענען
העם פריהַלְּינְג בִּים יִם, אָנוֹ זעהַסְטוֹ אַוִּיפֶּ מֵיָּוּן מַזְּלָ — כ'האָב ווַיְרָקְ
ליך דארט בעגעגענט דעם פריהַלְּינְג מַיטְּן יִם.
צִוְּגֶת אַוִּיפֶּ דַּי מַיְדָלָאָךְ.

ר א 5 א נ ד

אָיך הַאָב שׂוֹן אַנְגַּעַהוּבָּן אַלְיוֹן צו גַּלוּבָּן אוֹ אַיךְ פַּעֲרוֹן אָנוֹ
פַּיְלָל קַאְמְפִילִימְעַנְטָעַן; אָיךְ הַאָב אַיְן מֵיָּוּן לְעַבְעָן זעהַר פַּיְלָל קַאְמְפִ
לִימְעַנְטָעַן גַּהְעָרָט.

בְּרוּיְנְשְׁטַיִין

וּוְאוֹרָם זִוְּצָט אַיְהָרָ נִיט? טַאְקִי צּוֹפִילְ שְׁטוֹלָעַן אַיְן צִימָעָר פַּאֲרָהָאָרָ
גָּעָן. דָּאָה, וּוֹאוֹ בִּזְוָטוֹ פָּאַלְקָ גַּעֲוָעָן דַּי נְאַנְצָעָ צִוְּת?

פ א 5 ק

נִיט אַוִּיפֶּ דַּעַר ווּעַלְט אָנוֹ נִיט אַוִּיפֶּ יַעֲנָדָר ווּלְטָ. צִי פַּרְוִי בְּרוּיְנְ
שְׁטַיִין. אָנוֹ אַיְהָרָ, זעהַר אַיךְ זַעַנְטָנָאָךְ אַלְיוֹן נִיט צּוֹפְרִידָעָן מִיט אַיְעָרָ
זָוָהָן.

פְּרוּיְיְ בְּרוּיְנְשְׁטַיִין

אַיךְ בֵּין מִיט אַיְהָם שְׁטַעַנְדִּיגְ צּוֹפְרִידָעָן גַּעַוְועָן. אָפִילְוּ אָ שְׁלַעַכְטָעָר
זָוָהָן, נָאָר כְּבָיְן מִיט אַיְהָם צּוֹפְרִידָעָן... פַּאֲרְבְּרָעָנָט זָוָהָרָ, אָיךְ
בֵּין גָּאָד אַבְּיְסָלָעָ פְּעַרְנוּמָעָן.
גַּעַתְּ אַרְוִוִּים.

בְּרוּיְנְשְׁטַיִין

צּוֹ לְעַנְטָרָ.

אַיְיָעָ שְׁטַוְיָעָ הַאָב אַיךְ נָאָךְ אָפִילְוּ נִיט גַּעַחָט דָאס פֻּרְגָּעָנִיגָּעָן
צּוֹ הַעֲרָעָן.

לְעַנְטָר

מֵיָּוּן שְׁטַוְיָעָ ווּעַט אַיךְ קִיּוֹן פֻּרְגָּעָנִיגָּעָן נִיט פֻּרְשָׁאָפָעָן.

ר א 5 א נ ד

זִי אָינוֹ שְׁטַעַנְדִּיגְ אַזְוִי! וּוֹעַן עַם רַעֲגָעָנָט דְּרוֹיְסָעָן הַאָט זִי לְיעַבְעָ צּוֹ
שְׁוּוֹיְגָעָן.

בְּרוֹינְשְׁטַייןְ

זענט איהָר שווין לאָנג אַין אָונְזָעֶר שְׂטָאָרט?

רָאַלְאַנדְ

הַיְנִינְט גַּעֲוָאָרָעָן צְוּוֵי וּוְאַכְּבָעָן.

בְּרוֹינְשְׁטַייןְ

זענט איהָר נָאָך צְוָפְּרִידָעָן?

רָאַלְאַנדְ

אָקָעָטְישָׁן.

איך האָף נָאָך צְוַיֵּן צְוָפְּרִידָעָן. איך בין ווי די ביהָן וואָס זָאָמָעלָט האָנִינְג נָאָר צְוִישָׁעָן בלְאָמָעָן. די לְעַצְתָּע צִיּוֹת וּוְעָרָת מִיר קִיּוֹן פְּלָאיַן נִימְט דּוּרָעָטָעָן. אָט וּעהָט איהָר מִיּוֹן פְּרִיאַנְדִּין, פְּרִיאַלְיָן לְעַנְטָעָר, וּוְאָלָט שְׂוִין וּוְעַלְעַן יַעֲדָעָן טָאג אַנְיַעַם פְּלָאָצָן. אָנוֹ דְאַצְוֹ האָט ווי זָהָר פִּינְדָן דָעַם טָאג. ווי וּוְאָלָט וּוְעַלְעַן דָעַר טָאג זָאָל זְיוּן וואָס קְרִיעָר אָנוֹ די נָאָכָט וואָס צְוַיֵּן לְעַנְגָּעָר.

בְּרוֹינְשְׁטַייןְ

צְוּ לְעַנְטָעָר.

אוֹו נָאָך? זענט איהָר פָּוּן די זָאָס האָסָעָן דָאָס לְיַכְּט?

לְעַנְטָעָר

לְאָכְטָן.

פָּאַלְקָ

זָעַהַטָּנוֹ, בְּרוֹיַנְשְׁטַייןְ, דּוּרָפָאָר וואָס איך בין גַּאנְצָע צְוּוֵי וּוְאַכְּבָעָן צְוּ דִיר נִימְט גַּעֲוָאָרָעָן — האָב איך גַּעֲוָהָן מִיּוֹן שְׂוָלָד אָוִיסְצּוּקִיפָּעָן: איך בין גַּעֲוָמָעָן דָאָס מַאְלָן נִימְט אַלְיָוָן. איך ווֹיל האָפָּעָן, אוֹ די גַּעַסְטָן וּוְעַלְעַן דִיר זְיוּן וּוְלְקָאָמָעָן.

בְּרוֹינְשְׁטַייןְ

נִיגְשָׁת זִיר.

זָוִיסְטָן ווי דָעַן! אוֹוֶיפָּן וּוְיַפְּעָל אָונְזָעֶר הוּוֹן קָעָן זְיוּן פָּאָר זִיר אִינְטָעָר רַעַסְאָנָט אָנוֹ אָנְגָּעָנָהָם... אוֹוֶיפָּן וּוְיַפְּעָל איהָר וּעהָט, דְאָכָט זִיר פְּרִיאַיָּן רַאֲלָאנְד? יַא — אַיּוֹ אָונְזָעֶר הוּוֹן זָהָר אָלָט, פְּעַנְסָטָעָר אָלָטָה מַאְדוֹשָׁעָן, נָאָר נַרְוִיסָעָן. אָונְזָעֶר הוּוֹן אַיּוֹ בְּלוֹזָן אַבְּיַסְעָל אַבְּגָנְעָרִי

סְעַן פּוֹן דַעַר אֲוִיסְעֶרְלִיבָעַר וּוּלְטַ.

פּ אַ לְ ק

גַלְוִיכְט אִיחָם נִיטַן. אִיחָר וּוּטַזְעָהָן, אָז עַר וּוּטַזְעָהָן נִאָךְ דֵי וּוּלְטַ אַיְבָעַרְמָאכְעָן... אַוִיבַרְגִּישְׁתְּיוֹן וּוּטַזְעָהָן עַרְלִיבָעַן וּוּלְעָלָעַן מִירַ אַרְוִיְפְּגָעָהָן צַו אִיחָם אַוִיבָעַן, אַיְן זַיְן אַרְבִּיְטִצְימָעַר אָנוֹ אִיחָר וּוּטַזְעָהָן וּוּיְעַרְגְּלַטְדַּת דֵי וּוּלְטַ אַוִוָּף זַיְן וּוּרְשְׁתָאָטַן אָנוֹ עַר... דָוַ וּוּלְסָטַן עַס נִוְטַלְיְידָעַן? עַס שָׁאָדַט נִיטַן, אַיְגָעָנַעַן מַעְנְשָׁעַן; יַוְנְגַעַן מַעְנְשָׁעַן... כָא — כָא — כָא...

רַ אַ לְ אַ נְ ד

מַעְגַּן מַעְגַּן בְּעַטְרָאכְטָעַן דָאָס מַיְלְכָעַל?

בְּרוּינְשְׂטִיְין

בִּיטְעַ זַעַהָר.

רַ אַ לְ אַ נְ ד

צַו לְעַנְטָעַר.

זַעַהָסְטַן, פּוּנְגָעַלְעַן, וּוּאָס פָּאָר אַ שְׁעהָנַעַן מַעְנְשָׁעַן עַס זַעְנְעַן נִאָךְ פָּאָרַן.

בְּרוּינְשְׂטִיְין

דָאָס וּוּלְעָלָעַן מִירַלְאָזְעַן צְרוֹהָה; וּוּי גַעְפָּעַלְטַ אַיְיךְ דָאָס מַיְלְכָעַל? אָפְשָׁר וּוּלְטַ אִיחָר עַס האָבָעַן קָעַן אַיְיךְ עַס אַיְיךְ אַוּוּקְשָׁעַנְקָעַן. דָאָס אַיְן דַי לְעַצְמָעַ ערְפִינְדוֹנָגַן מִינְעָן.

רַ אַ לְ אַ נְ ד

מִיטַ פּעַרְנְגִינְגָעַן. אַיְיךְ בֵּין זַעַהָר צְוְפִּירְדָעַן. וּוּי גַעְפָּעַלְטַ עַס דִירַ, פּוּרַ גַעְלָעַ?

לְעַנְטָעַר

אוֹ נִאָט וּוּטַזְעָהָן דִירַ בְּעַנְטְשָׁעַן מִיטַ אַ פָּאָר קִינְדְרַלְאָךְ וּוּטַזְעָהָן עַס דִירַ צְנוֹנָץ קוּמָעַן. אַיְוֹן אַוְנְגָעַנְעַחְתַּעַ שְׁטוּלְקִיּוֹטַן.

רַ אַ לְ אַ נְ ד

וּוּינְקָט אַוְנְצְוּפְרִידָעַן צַו לְעַנְטָעַר.

פ א ל ק

וועינקט צו ראלאנד זו זאל זיך בערזהיגען.

הערסטט, אפּרים, איך האָב זוי דערצעעהלט פון דיר — כ'מיין פון דיזן
חוין — שענסט זיך נאָד בעליעיגען.

ברויינשטיין

וואָס רעדסטו פֿאָר אַ נארישקייטען? דו פֿאָלֶק בעלערינסט זיך פֿאָר
מֵיר אָונָן דו ענטשולדינסט זיך פֿאָר מֵיר. וואָס, האָב אַיך אָפּשר אַ
טעות?

ראָלאָנד

אייהר האָט גָּאָר קִיּוֹן בעסערע כָּאָראָקְטָעָרִיסְטִיךְ פֿאָר הָעָר אַדָּאָלָט
פֿאָלֶק נִיט גָּעָקָעָנֶט צָוקְלָעָרָעָן... זוֹי אלְט זעָנֶט אַיְחָר?

ברויינשטיין

אייך האָב אַיְגָּעָנְטָלִיךְ מִיּוֹן לְעָבָעָנוּ אֲנְגָּעָהוּבוּנוּ פּוֹן פִּינְגְּ אָזָן אַכְצִינָג
יאַחָר — גָּאָר אַיך וּוּעָר אלְץָן וּוּגָנָגָעָר אָזָן יְוּנָגָעָר. אַיך שְׁפִּיר עַם. אַיך
ווּוְלָ שְׁטָאָרְבָּעָן וּוּעָן אַיך וּוּלָ אלְטָן וּוּרְעָרָן פִּינְגְּ יְאַחָר. אָזָן דָּעָר צִוְּיָתָן
וואָס אַ קִּינְדָּ מִיּוֹנָט, אוֹ אלְעָ שְׁטָעָרָעָן וּוּנָגָעָן מְלָאָכִים־אוּגָעָן אָזָן,
אוֹ נָאָטָן אלְיוֹן אַיְוֹ שְׁטָעָנְדִּין אַוְיפְּזָן הַיְמָעָל אָזָן צָוָן אַוְיפָּזָן דָּעָר
ערְדָּ שִׁיקָּט עָרָלָעָ שְׁהָנָסְטָעָ אָזָן אלְעָ בעסטע מְלָאָכִים.

ראָלאָנד

אייך גָּרָאָטְוִילָר אַיך מִיט אָזָא עַלְטָעָר!

ברויינשטיין

אייך וּוּאָלְטָן וּוּעָלָעָן, אוֹ צָוָי זָאָל זָוִין דִּי נָאָנְצָעָן וּוּלָטָן. דִּי וּוּלָטָן זָאָל
וּוּרְעָרָן אלְץָן וּוּגָנָגָעָר אָזָן יְוּנָגָעָר.

לענתר

שְׁפִּרְיָנְגָּט אַוְיפָּזָן מִיט אִיּוֹן אַוְיסְגָּשְׁרָיוִי. קוּקָט צָום סּוּפִּיט.
עַם רִינְטְּ דָּאָךְ גָּאָר בִּיּוֹ אַיךְ פּוֹן סּוּפִּיט! צָוָי מַאְלָ מֵיר אַ טְּרִיףָ
גַּעַתְּהָאָזָן אַוְיפְּזָן האָנָד — אַ, אייהר זַעַת?

דָּעָר עַוְלָם קוּקָט צָום סּוּפִּיט.

פ א ל ק

וואָן דִּי גַּוְטָעָ פְּרוֹי בְּרוּנְשְׁטִין זָאָל עַם זַעַהָן.

ב ר ו י נ ש ט י י ז

דאָס קען נאָר דער פרילַיְינַג רענֶן אָזָא אלַט הוּוֹ נִוְת צַו שעהנען.
ער געהט צו אָ שְׁרָאָנָק, נעהט אָרוֹסָאָן גְּרוֹיזְּסָן, אלַטְּעָן זְּלַבְּעָרָן
געַם בעכער אָזָן שטעלט אָונְטָעָר אָוִיפָּדָעָם פְּלָאָץ וְּוָאוּ עַס טְּרִיפָּט.

ר אָ לְּ אָ נְּדָ

אָפְּלָאָדְּרוֹט,

לְּעַנְּטָעָר

צּוֹם שְׁמָטָרְבָּעָן... כָּא — כָּא — כָּא...

ב ר ו י נ ש ט י י ז

קיָין בעסערע זְּאָק אָונְטָעָרְצְּוֹשְׁטָלְעָן האָב אַיךְ נִיט. אַיךְ מֵיָּן, אָז דער
דאָזְּינְעָר בעכער אִין אָזְּוִי אלַט וְּוִי אָנוֹזְּעָר הוּוֹן. אָזָן אַיהֲרָ פְּרִילְּיוֹן
זְּעַצְּטָזְּדִּיק אָט דָא. דָא אִין טְּרוֹקָעָן — אַיךְ וְּוָעָלָ מִיר וְּעַצְּעָן אָט דָא
אָזָן אַיצְּטָעָר דְּעַרְצְּעָהָלָט מִיר וְּוָאָס הַעֲרָט זְּיָד עַפְּעָם נִיְּסָאָוִיפָּדָעָר
וְּעוֹלָט. דְּעַרְצְּעָהָלָט פָּוּן וְּוָאנֶן אַיהֲרָ קְוֹמָט... צַו לְּעַנְּטָעָר. אַיהֲרָ הַאֲט
זְּיָד דְּעַרְשָׂרָאָקָעָן?

לְּעַנְּטָעָר

אַיךְ האָב זְּיָד נִיט דְּעַרְשָׂרָאָקָעָן; בְּלִיעָב נָאָר נִיט וְּוָעָן אָוִיפָּדָעָר
ニִיסְטָמָן.

אַלְּעָ לְּאָכְעָן.

ב ר ו י נ ש ט י י ז

סְּאִין אַיךְ אָנְ'אָמָת... נָוָאָלָק, וּוְילְּסָט מִיר טָאָקִי נִיט זְּאָגָעָן פָּאָר
וְּוָאָס דָו בְּיוֹט דִּי גָּאנְצָעָ צְּוֹוִי וְּוָאָכְעָן בֵּי מִיר נִיט גְּעוּוֹעָן?

פָּאָלְּק

וּוְירְלִיאָה, אַיךְ וּוּוִים אָלְּיָוָן נִיט וְּוִי דִּי צְּוֹוִי וְּוָאָכְעָן יְעַנְּעָן אָרִיבְּעָנָעָן
לְאָפָעָן. אַבְּיָסָעָל בֵּין אַיךְ גְּעוּוֹן פְּעָרְנוּמוֹן מִיטָּן מֵיָּן אַיְוּגְּעָנָעָר זְּוִרְ
מְעַרְדוֹוְאָיְנוֹנָגָן; אַבְּיָסָעָל צִיְּתָהָט פְּעָרְנוּמוֹן בֵּין אַיךְ האָב אַיְנָה
גְּעַאָרְדָעָנָט אָט דִּי דְּאָזְּגָעָ צְּוֹוִי פְּרִילְּיוֹן... אַיךְ האָב דִּיר טָאָקִי
אַיְנָה אַמְתָה'עָן אָזְּוִי גְּעַפְּעָלָט?

ר אָ לְּ אָ נְּדָ

אוֹן אַיךְ האָב נָאָר נִיט גְּעוּוֹאָסָט, הַעֲרָר פָּאָלָק, אוֹ צּוּלְיָעָב אָוּנוֹ פְּעָרָה-

לאזט איהר אוזא גוטען פרוינד.

ברויין שטיין

אויב זיין צויט איז אווועק פאר אוזא נוצליכען צוועע בין אויך געוועס צופרידען. אויך האב געוואלט מיט דיר וועגען איינינגע זאכען אויך בערערען.

פאַלְק

האסט דאך מיר געקענט אַנְשְׁרִיְבָּעַן.

ברויין שטיין

אבער דאס איז דאך אליע איזוי אונגווכטיג. עס לוינט נאר ניט צו רעדען וועגען דעם. נו און איהר פרוילן, איהר האט זיך פריהער נוט דערשראקען? אַך דער פריהלינגס רעגען... ווי אויך זעה האט איהר ליעב צו שוועיגען.

ענטער

ס'אייז איינגענע מהער צו הערען ווען יגענער בעדט.

ברויין שטיין

וואעל אויך שווועיגען און נUBEן די מענלייבקיות אנדרערע צו רעדען. אליע שווועיגען. הוייסט עס דאס איזן גאנצען האב אויך אוייסגעפיהרט?

פאַלְק

דאס וואסער טרייפט זיך פון אוייבען: האט נאר קיון דורך-ארץ ניט פאר אַנְאַלְטָעַן זילבערנעם בעכער.

ברויין שטיין

ניט פון רעספערקט וועגען האב אויך איהם אונטערגענטשטעלט.

פאַלְק

מען קען אroiפֿנְהָעָן צו דיר אוייבען?

ברויין שטיין

מיט פערנגינגען. צו ראלנד, אפשר ווילט איהר אויך בעקוקען מיינען ארבייטען — צ'זעל אויך פיהדען.

ראַלְאַנד

אויך וואעל זוי נאָך זעהן. מיר איז דא איזוי בעקוועם, איז ב'פּוֹיל מיר אויפֿצְחוּבוּן פון אַרט.

לענתר ר

או מיר וועט איהר ערלויבען געהן צו איזק אויבען?
ברוינשטיין
געוויס, געוויס!

פאלק אוון לענתר געהן ארויף אויבען.
ראלאנד

דארט איז עם אייער ארבייט-צימער?
ברוינשטיין

יא, מיין ארבייט-צימער. אבער מיין ארבייט זעהט אוים פאר דער
וועלט-זעהר אונזוייכטיג. איזק מאך שפיטציג פאר קינדרער.
ראלאנד

מיר האט הער פאלק דערצעהַלט. ער האט איזק זעהר ליעב. ער
רעט מיט בענישטערונג וועגען איזק.
ברוינשטיין

א וואונדרער.

ראלאנד

ער האט אוון שוין לאנג געוואָלט פיהרען בעקאנט מאכען מיט
אייה. מיר זענען נאך אליע ניט געווען איזונגעאָרדענט. פרילין לענ-
טר, דאס איז מײַנע אַפְּרײַנְדִּין. מיר וואונען צוזאָמען.

ברוינשטיין

זענט איזהר שוין לאנג דא?

ראלאנד

עטווֹאָס מעהר ווי צוֹוֵי וואכען. אויב מיין פרײַנְדִּין וועט גאר ניט
האָבען דאגענען וועל איזק דא בליבען דעם גאנצען זומער. זי האט
זעהר פֿינְד צו זיצען אויף איין אַרט. פריהער בוי איזק געוען אַזוי
אוון איזטער איז עם אַוְבעָרְגָּעָנָגָעָן צו אַיהָה.

ברוינשטיין

קומט איזהר פון ווֹוִיט, אויב מען קען פרענען?

ראלאנד

איך? פון וואנען איז קומ? ווי זאל איזק איזק זאנען? איך בין

דאָס קינד פון דער זועלט, אונּוֹ נעכּוֹרְעַן בֵּין אַיְדַּיְגַּעַן אַיְתַּה
רֵין אָונְטַעַר דַּעַם בְּרוּקִיךְ פָּוֹן אַלְקַעַסְטַּאַנְדַּעַר דַּעַם דְּרוּטַעַן. אַוְיַתְהַ דַּעַם
טַּיְוִיךְ סָעַן אַיְזַה דָּא אַזָּא בְּרִיךְ.

ברויינשטיין

אַג, דָּאָס אַיְזַה צָו עַרְעַנְסְטַעַר וּוֹיזַּ.

ראָלָאנְד

ס'אַיְזַה קִיּוֹן וּוֹיזַּ נִיט אָזָן ס'אַיְזַה גָּאָרְנִיט אַזְוִי עַרְעַנְסְטַעַר וּוֹי אַיְהָר
מִוּנְטַמַּט. דָּאָס קִינְדַּדְה פָּוֹן דַּעַר וּוֹעלְט — נָאָנֶץ אַיְנְפַּאַה.

ברויינשטיין

עַם סְלִינְגְּנַט אַזְוִי זָאָנְדְּרַבָּאָה.

ראָלָאנְד

לאָכְטַמַּט.

אַיְזַה חָאָבְהַ נִיט גַּעֲנְגַּוְבַּת אַיְזַה צָו פְּעַרְאַיְנְטַעַרְעַטְהַרְעַן מִיט אָזָא קְלִיַּה
נוֹנְקִיּוֹט.

ברויינשטיין

גַּעֲפַעַלְט אַיְזַה פָּאָלְקַ ? מִיּוֹן פָּאָלְקַ — אַזְוִי דַּוְף אַיְדַּיְהַם. דַּעַר
אַיְנְצִינְגְּעַר וּוֹאָס אַיְזַה צָוְעַבְוָנְדַעַן צָו מִיר.

ראָלָאנְד

אַיְהָר זְעַנְטַ דָּאָזְוִי נִיט עַהְנַלְיךְ אַיְנְגְּעַר צָוְמַזְוִיְמַעַן.

ברויינשטיין

אַיְהָר פָּאָרְשַׁטְהַטְמַעַט עַם אַבְּיַסְטַל צָו אַיְנְפַּאַה — אַיְהָר וּוּעַט מִיר עַנְטַ
שׁוֹלְדִּינְעַן וּוֹאָס אַיְדַּיְךְ מִיר אַזְוִי אָוִים. אַיְדַּיְךְ בֵּין דָּאָזְדַּאַנְטַעַר
מָאָז — מעַג אַיְדַּיְךְ גַּעֲנוֹוִיס. אַיְדַּיְמִיּוֹן צָו זָאָנְעַן, אָז דִּי אַיְנְצִיּ
גַּעֲצִיּוֹת וּוּעַן עַם לִינְגַּט אַדְיוֹתְלִיכְבָּר וּוּגַּצְוּוֹשְׁעַן אַיְינְגַּעַם אָזָן דַּעַם
צְוּוֹיְטוֹעַן אַיְזַה דָּאָס אַיְן דַּעַר צְיִיטַת וּוּגַּצְוּוֹשְׁעַן זְעַנְעַן נָאָזְקִינְדַּעַר.
יעַמְּאַלְטַ לִינְגַּט צְוּוֹיְשַׁעַן פְּעַרְשִׁיְדַעַן כְּאַרְאַקְטַעַרְעַזְהַרְעַזְהַר אַגְּלִיכְבָּר
וּוּגַּן. דָּאָס קִינְדַּדְה וּוּאַקְסַטְה אָוִים אָזָן דַּעַר נְלִיכְבָּר, בְּרוּדְעַרְלִיכְבָּר וּוּגַּן
וּוּרְטַמַּט נְרָאָזְפְּרוּוֹאַקְסַטְה ; מָעַן בְּעַדְאָרְפַּה אַיְהָם אַבְּעַר קְעַנְעַן
אוּפְּפַוְּכַעַן. דַּעַר וּוּגַּן אַיְזַה פָּאָרְהַאַנְעַן.

ר א ל א נ ד

פאלאק, זעהט אוים, ווי ער וואלט נאך רעכגענען די גאנצע וועלט
איינצונעהמען און איהר...

א פ ר י מ

אוֹן זָהָם וּוְעַט אֵיכֶר זָגָעָן וּוְעַנְעָן מִיר?

ר א ל א נ ד

אייהר שטעהט מיט דער פֿלִוְיצָע צָום גָּאנְצָען לְעַבָּעַן.

בְּרוּיַנְשְׁטִיין

לאכט גומטוטיג.

אָ, אַיך וּוֹל אַיִּחַם אֲרוֹיסְטְּרִיבָּעַן פָּוּן מִין שְׁטוּב. ער האט אַיך
זעהר ניט רִיכְתִּינְג אַיבְּרָעָנְגָּעָבָּעַן וּוְעַנְעָן מִיר, מִיר האבָּעַד דָּאָפֶ
בִּידְעַ אַבְּגָעָמָכֶט צְוִישָׁע זַיְד, אָז צְוֹאָמָעַן וּוְעַלְעָן מִיר דָּאָס לְעַד
בָּעַן פָּאנְגָּעַן אַיְזָן אַונְזָעַר גַּעַז אָזָן גַּלְיָיך זַיְד צְוִטְיָילָעַן.
אַזְוִי טָהָות אַפְּרִינְד? מִיר לאָזָט ער מאכָעַן שְׁפִילְצָיָין פָּאָר קִינְדָּעַר
אוֹן אלְיוֹן — נִיט שְׁעָהָן : נִיט שְׁעָהָן.

ר א ל א נ ד

לאכט צְפּוּרִידָעַן.

נִיט הָעָר פָּאָלָק הָאָט מִיר גַּעַנְעָבָּעַן וּוְעַנְעָן אַיך אָזָא פָּאָרָ
שְׁטָעָלָנוּג, דָּאָס אַיְזָן מִין אַיְינְגָּעָן מִינְגָּנָן. אָז מִיט אַיְוּרָעַ שְׁפִילָ
צִיְג — אַיְזָעַס עַרְעַנְסָט אַדְרָעַ נָאָר אַ וּזְיָה?

בְּרוּיַנְשְׁטִיין

דָּעַר נְרֻעָסְטָעַר עַרְעַנְסָט אַיְזָן מִין לְעַבָּעַן. מִינְעַן שְׁפִילְצָיָין הָאָבָּעַן שְׁוִין
אַנְמָעַן אַיְזָן דָּעַר קִינְדָּעַר וּוּלְטָט. אַיך הָאָבָּעַן אַלְטָעַן אַגְּנָעַן,
בָּעָרָמָאָן, ער פְּעַרְבְּרִוִּיט עַס מִין סְהָרָה. זעהר אַפְּט טְרַעְפָּעַן שְׁוִין
די קִינְדָּעַר צַו מִיר אַהֲיָם. אַיך הָאָבָּעַן חִינְט אַיך שְׁוִין עַטְלִיכָּעַ נְעַסְט
גַּעַתָּאָט. גַּעַקְוּמָעַן פְּרַעְעָן אַוִּיפֶן מִין אַרְבִּיִּט. צְפּוּרִידָעַן שְׁטָעָלָנוּ
סִינְדָּעַר, אֲרוֹיסְטְּרִיבָּעַן בַּי זַיְדָעַר דָּאָס אַיְזָן מִין נְרֻעָסְטָעַר אַיְדָעָאָל.

ר א ל א נ ד

גַּעַתָּאָט פְּלוֹצְלָוָג צַו בְּרוּנְשְׁטִוּנָעַן, דְּרִיקָט אַיִּחַם די חַאנְדָּר.

אַיך וּוֹל זַיְן אַיְוּרָעַ פְּרִינְדָּה, הָעָר בְּרוּנְשְׁטִיּוֹן.

ברויינשטיין

וואס מיט א פריינד מעהר — אלץ בעסער. פריינד פון וויאטנע, פריינד פון נאהנטנען, יעדע האנד וואס ווערט אפענזהארצינג דער לאנגט אויז געבענשט.

ראָן אַנד

אויך האב זעהר פיעל מיט אויך צו רעדען, אויך בין זיכער, אויז ב'זעל נאָך האבען דעם פערנניגען אויך צו זעהן בי אונן.

ברויינשטיין

וואָ ער ווּאַלְשׁ עַם נִוְתְּ חָרְעָן.

ראָן אַנד

קען זיך נוֹתְּ בְּעַהֲרָשָׁן.

אויך האָט, אויז אַיִן גַּעֲוִוִיסָעָן אַרטָּס ווּעַט אַיהֲרָ מִידָּ קָעָנָעָן צו הַילָּאָ קָרְמָעָן. אויך האב זעהר פיעל... הער ברוינשטיין... אַיהֲרָ זעַנְטָ גַּעֲוָעָן פרעהלייכער ווּעַן אויך בין גַּעֲוָמָעָן אהָרָע.

ברויינשטיין

אַיהֲרָ זעהטָן, דער בעכער אויז שוֹין פּוֹלְ מִיטְ ווּאַסְעָר. ער נעַמְתָּ אַרְוִוִיסָעָן שָׂרָאנְקָן צְווֹוִיטָעָן בעכער אוֹן שְׁטָעָלָטָן אָונְ.

ראָן אַנד

וואָ אַיְנְפָאָר עַם זעהט אַוִיס ווּעַן אַיהֲרָ טְהָוָתָ עַם.

ברויינשטיין

מִיטְ וואָס אויז דעָן רַעֲנָנִיזָאָסָעָר בְּיַוְנָרָ וְוּוַיְן ? וְוּוַיְן לִיעְבָּעָן דֵי גַּרְוִיסָעָ אַוְן רַעֲנָעָן לִיעְבָּעָן דֵי קְלִיְינָעָ, גָּאָטָן, גָּאָטָן, נִיבָּ אַרְגָּעָן פָּאָר דֵי קְלִיְינָעָ קִינְדְּרָעָם ווּעַנְעָן. האָט אַיהֲרָ עַם אַמְמָאָל גַּעֲוָנָגָעָן ווּעַן אַיהֲרָ זעַנְטָ נָאָד גַּעֲוָעָן אַסְנָדָ בְּיַי אַיְוָעָרָ מָוֶטָעָר — נִוְתְּ בְּיַי דָעָרָ ווּעַלְטָן.

ראָן אַנד

הָעָרָ ברוינשטיין, אויך ווּילְ פּוֹן אויך נָאָד אַמְמָאָל בְּעַטְעָן אַיְוָעָרָ פְּרִיְינְדְּשָׁאָפָטָן. אויך ווּילְ אַיהֲרָ זְאַלְטָ עַם מִידָּ צְוֹוָאָנָעָן. אויך ווּילְ עַם פּוֹן אַיְוָעָרָ מָוֶילְ הָעָרָעָן.

זַי לְאַזְטָ אַרְאָבָן גַּעֲבָעָן אַיחָם אַיהֲרָ העַנְשָׁקָעָן, אַוְן ווּעַן ער בּוֹנְגָעָן

זיך איזין דאס אוייפצוהויבען, נעהט זי ארטס פעלט זיון גרויען קאָפֶ
אוּן קומט איהם שטיל. אוּן ביֹז ער האָט נאָך צוֹיט געהאט זיך אוייפצוהָ
גַּלְּוִיכְבָּעָן, זיך אַרְמוּזָעָן, געהט זי שְׁנָעֵל פָּוּן צִימָעָר אַרְוּסָה.

בְּרוּנִינְשְׁטִיְין

אייבעראָשֶׁט. בעטראָכֶט אַרגע די הענטשְׁקָע וואָס אַיְזָין האָנד אוּן
בָּאָלָד לְאָזֶט ער זיך צוֹם טִיר רַופְּעָנְדִּיגֶן, "פְּרוּיְלוּין רַאלְאַנדִי" ער בעָד
קומט נוֹת קִיּוֹן עַנְטָפָעָר. אַשְׁמִינוּכָל בעוּווֹזָט זיך אַוְיָף זִיּוֹן בְּנָיָים אוּן
ער זעהט אַוְיָס ווֹי אַקְינָה, וואָס מעָן האָט עַס דַּעֲשָׂרָאָקָעָן אוּן אַיבָּעָרָ
ראָאָשָׁט צְוּזָמָעָן.

פְּאַלְקָ אַוְן לְעַנְטָעָר קְומָעָן אַרְאָב.

לְעַנְטָעָר

מיַר אַיְזָין דָּא שְׁרַעְלְיוּיד לְאַנְגּוּוַיְוָלִין.

פְּאַלְקָ

אַבָּעָר כְּבָעַט אַיְיךְ בָּעַלְעִירָנְט אַיהם נוֹטָם.

בְּרוּנִינְשְׁטִיְין

אייעָר פְּרַיְנְדִּין, ווֹי עַס שִׁוְינָט, אַיְזָין אַוּוּקָגָעָנָגָעָן.

פְּאַלְקָ

וֹיְעַס שִׁוְינָט? הָאָט נָאָר קִיּוֹן אַבְשָׂוִיד נוֹת גַּעַנוּמָעָן?

בְּרוּנִינְשְׁטִיְין

קוֹקֶט אַוְיָף דָּעָר הענטשְׁקָע וואָס בּוּי אַיהם אַיְזָין חָאנָה.

לְעַנְטָעָר

דָּאָס אַיְזָין דָּאָד אַיהָר הענטשְׁקָע.

בְּרוּנִינְשְׁטִיְין

זוֹ לְעַנְטָעָר.

הָאָט אַיהָר זיך נָאָר נוֹט אַוִּיסְנָעְקָלִיבָּעָן דָּאָרָט בּוּי מִיר אַוְיָבָעָן?

לְעַנְטָעָר

מִיר גַּעֲפָעָלָט נוֹט אַיהָר אַרְבִּוּט. אַיְיךְ הָאָב לְיַעַב צּוֹן אַנְגָּעָן דָּעָם.

אַפְּרִים

אַמְּאָל אַיְזָין אַחֲרְלִיכְבָּר גַּעֲנָנָר זַהָּר נוֹטִיגָּה.

ל ע נ ט ע ר

איך זאג שטענדייג דעם אמת, נאר מײַנע בעקאנטע ווילען עם ניט
ליידען.

ס א ל ק

איך האב ניט ליעב צו הערען אויעער אמת. אלוא, אפרים, ווי איך
זעה ווילסטו איך זאל דיך בעפּרוּיָען פּוֹן דער הענטשעען. ניב זי מיר,
איך וועל זי אַבעְגָּעָבָן פֿרְיוּלִין רַאֲלָאָנד. אַ גַּוטָּען טַאגָּן, אַפְּרִים. אַיך
וּאֱלָט נָאָד גַּעֲבְּלִיבָּעָן אַבְּיָסָעָל בֵּי דַּיר נָאָר אַיך בֵּין אָונְרוּהָיָן וּעְגָּעָן
פֿרְיוּלִין רַאֲלָאָנד.

ל ע נ ט ע ר

אוון דאצּו וויל איך אויך אַ הַיּוֹם.
געזעגענט זיך אַחֲן וווערטער מּוֹת אַפְּרִים'עַן.

ס א ל ק

קַוְקַט נָאָך צו אַפְּרִים'עַן, ווי ער וּאֱלָט עַפְּעָס ווּלְעָן דַּעֲרָגָעָן.

ל ע נ ט ע ר

איך האב קַיּוֹן גַּעֲדוֹלָד נִיט מַעֲהָר צו ווּאֶרְטָעָן. אַיך קַעַן אַלְיוֹן גַּעַנְעָן
פֿינְעָן דֻּעָם וּוּעָן.

ס א ל ק

עַנְטַשְׁוַלְדִּינְט אַיך גַּעַה שָׂוֹן. גַּרְוִיס דִּיּוֹן מַוְתָּעָר, אַפְּרִים.
געַהָעָן אַרְוֹוֹס.

בְּרוּינְשְׁטַיִין

זעצעט זיך אַוְיָפְּן דִּיוֹוָאן. ווי ער וּאֱלָט זיך אַיבּוּרְלַעְגָּעָן ווּאַט דָּא
אַיז פָּאֶרֶגְעָקָומָעָן. ער גַּעַת צָוָם טַוָּש אַוָּן גַּעַתְמָט דָּאָם מַוְלָּכָעָל זַיְוָנִים;
זעצעט זיך צָרוּיָּק אַוְיָף זַיְוָן אָרט. ער צִיחַת פָּאֶרֶגְעָן פָּאֶדְיָים אַוָּן דִּי פָּלוֹגְלָעָן
חוּבוּעָן זיך אָן צו דַּרְעָהָעָן. קִינְדָּעָרָש בְּעַגְוִוִּיסְטָעָרָט.

צויזטער אקט

אַ גְּרוֹיסְטֶר צִוְּמָעָר אֵין אַ חָאַטָּעַל בָּיוֹם יָם. אֵין חִינְמָעָר
גְּרוֹנְד אַ טִּיר אָוָן אַ מְעָרָאַסְעַ צָוָם יָם אַרְוּוִסְטַס. לִינְקָס אַ טִּיר אֵין
אַ צְׁוּוֹיְתָעַן צִימָעָר אַרְיוֹן. רַעֲכָטָס אַרְיוֹנְגָּגָגָס טִיר. פְּרִוְּתְּלִינְגַּג,
פָּרְגָּאַכְטַס. אֵין אַ זְׁוּיְתְּגָעַן צִימָעָר שְׁפִילְטַס מְעַן פְּיָאנָא.

לְעַכְתָּעַר

לִיגְט בְּעַקְוּוּמְלִיךְ אֵין אַ וּוֹיְגַשְׁטָול, רַוְיכְּבָרֶט אַ פָּאַפְּוִירָאַס, שְׁטָעַחַט
אוּוִיתַס, גַּעַחַט צָו אַ שְׁרָאַנְקַס, גִּיסְטַזְיד אָן אַ גְּלוּוּעַלְעַ לִיקְיָאַר טְרִינְקָס אָוִיס
אוֹן גַּעַחַט צְׁוּרִיק אַוּוֹתַס פְּרִיהֻלְדִּיגְעַן פְּלָאָזַס. רַוְּשָׁט צָו דָעַר טִיר צָו,
לִינְקָס.

וּאָסָטְמָטוֹ דָאָרְטַס דָוְנְדוֹשָׁעַ? וּוּעַסְטָטַס מִיר נִיט עַנְטְּפָעַרְעָעַן? אֵין
נִיטַס. מִיְוִנְסָטַס טָאַקְיַי מִיךְ אַבְּצָוְנְגָוְאַוְיְנָעַנוֹ פָוָן מִיְּנָעַחַטָּאַיִם? אַדְעָר
אָפְשָׁר מִיְוִנְסָטָס... וּוּלְסָטַס נִיט עַנְטְּפָעַרְעָעַן. אַירְקָאַבְּ חִיְוָנְטַס מַעְהָרַ וּוַיַּ
לִיקְיָאַרְקָאַבְּ נִיט גַּעַטְרְוָנְקָעַן. וּוּפְיִיעַל? דָאָס אֵין שְׂוִין קִיּוֹן אַונְטְּרָעְשִׁיַּד
נִיט — אַבְעָרַ מַעְהָרַ וּוַיַּלְקִיאַרְקָאַבְּ אַיךְ נִיט גַּעַטְרְוָנְקָעַן. וּוּאָסָטְמָטוֹ
טָהָוָסָטַס דָאָרְטַס? אַזְוִיאַה דָעַר עַלְטָעַר וּיְךְ פְּעַרְלִיעַבְטַס
אוֹן דָוְקָא אֵין אַנְ'אַלְטָעַן מָאָן. כָּא—כָּא—צִוְּיָעַטְעַן בִּיְמָעַן זַיַּה,
דָוְנְדוֹשָׁעַ: אַמְּאַלְקָאַבְּ אַיךְ זַיַּד גַּעַשְׁמָטַס צָו זַעַחַן וּוַיַּאֲוִיסְגָּעַלְאַסְמָעַן
דוֹ בִּזְטַס. בְּחָאַבְּ גַּעַמְיָינְטַס, אֵין גַּאנְצָאַבְּ אַיךְ זַעַחַן וּוַיַּאֲוִיסְגָּעַלְאַסְמָעַן
זַוְיָעַן אָוָן בְּעַרְלִין, כָּא — כָּא.. אֵין אַיְצָטָעַרְקָאַבְּ הַיּוֹסְטַס עַס שְׁעַמְסַיַּד
טוֹ זַיַּד מִיטַס מִיר. אַבְעָרַ צְׁוַיְהָדָעַן זַיַּד מִיטַס מִיר פָּלָטַס דִּירַ נָאַר
נִיט אֵין? וּאָסָטְמָטוֹ?

דָּרָאַנְדָּר

אֵין אַ וּוֹיְסָעַן בְּאַטְּסִיפְּטָעַנוֹאָר, דִי חָאַר צּוֹלָאַזְעַן אָוָן מִיטַס אַקְאַם
אֵין חָאַנד חָאַלְטַס זַיַּד אֵין פָּאַרְקָעַמְעַן. קְוּמַט אַרְוּוִס.
בִּיַּזְוּ וּוֹאַנְעַן דוֹ וּוּעַסְטַס מִיךְ רַוְּפָעַן — דָוְנְדוֹשָׁעַ, וּוּלְ אַירְקָאַבְּ דִירַ נִיט עַנְטָרְ
פָּעַרְעַן.

ס ע נ ט ע ר

חנה ראלאנד איז שעהנער. מיט איז נאמען ווי חנה מעג מען פרוייד
טאג פאר נאכט ליכט בענשען אויה.

ר א ל א נ ד

איך וועל נאך ליכט בענשען אויה, און איז וועל מיט פערגענינגען
סוקען ווי דו וועסט פון טאג צו טאג אליעז טיעפער זינקען.

ס ע נ ט ע ר

ווײַסְט אִיך זָאָל דֵּיר דָּרְמָאָנָּעָן וּוְעָר סְהָאָט דֵּיר דָּעַם נָאָמָּעָן רָוְנְדוֹשָׁע
גענבען?

ר א ל א נ ד

איך אליוין האב מיר דעם נאהמען גענבען און איצטער וועל איך
דעם נאהמען ניט מעהר.

ס ע נ ט ע ר

אדאליך פאַלק איז אַמענְשָׁן פֿון הַיְנְטִיגֶּנֶר צִוְּיט. גְּלִיּוֹד פֿון דָּעַם ערְשָׁה
טען טאג און בעציחת ער זיך צו דיר ווי צו איז אַוִּיסְנָעָלָאַסְעָנָעָן פרוייד.
מיינסט אָפְּשָׁר, איז מיט דִּין נָאָהָמָּעָן "חָנָה רָאָלָאָנָּד" וּוְעָסְטָוּ פֿערְדָּעָן
דָּעַקְעָן דִּין אַוִּיסְנָעָלָאַסְעָנָעָם פְּנִים? דִּין פְּנִים איז אַוִּיסְנָעָלָאַסְעָן.
דיינע אוינען.

ר א ל א נ ד

כאָפְּט אִיחָר פָּאָר בְּיֹידָע הַעֲנָד.

איך הייס דיר שווינען.

ס ע נ ט ע ר

ווי דיינע הענד ברענען! דיינע אוינען ווי זוי ברענען... דאמ
איז אליעז פֿון לְיֻבָּע צָוָם אַלְטָעָן נָאָר? וּוְעָסְטָוּ זיך אָפְּשָׁר שְׂיָדָעָן מִיט
מִיר?

ר א ל א נ ד

איך מיט דיר? דו ביזט מיר זעהר נויטיג, איך וועל זיך מיט דיר
נאך ניט איזוי ניך שיידען, וואס טיעפער דו וועסט זינקען אליעז העכער
וועל איך זיך אויפּהויבּען.

לען טער

גארישקייטען, ווען דער אלטער מלאך ווועט קומען מוואיך מאכען
ער זאל רויט ווערעהן פאר שאנדער.

ראלאנדער

דו וועסט יעמאלט אועגענעהן פון שטוב.

לען טער

אבער דו וועסט מיך ערלויבען דורך אַ שפֿאָרִיןָעַ קּוֹקְעַן וְוי אֶזְוִי אַיהֲר
וועט אַוְיסְוָעַהֲן? נֵיִן, פָּאָר מִיר אַיזְנִיטָא קִיּוֹן חַנָּה רַאֲלָאָנָּר, פָּאָר
פָּאָר מִיר עַקְוִיסְטִירֶט נַאֲרַ רַוְנְדוּשָׁע, דִּי גַּעֲבָאָרָעָנָעַ קַאֲקָעָטָין, ווֹאָס
הָאָט לְיֻבָּע נְהָאָט צֹ צַיְנְדָעַן אַוְוָה רַעֲכָטָס אַזְנִיפְלִיכָּס. פָּאָר
אַן' עַפְעַנְטָלִיכָּעַ פָּרוּי האָסְטוּ מִיךְ גַּעֲמָכְטָ, בֵּין דַּיר בֵּין אַיר גַּעֲוָעָן
אַ פְּלִינְגָּוּ וְעוֹמָעָן אַ קְלִיּוֹן קִינְד הָאָט גַּעֲקָעָנָט פָּעָרְטְּרִיבָּעָן, וְועָן בְּהָאָב
דַּיְךְ דַּרְעָקָעָנָט הָאָב אַיךְ אַיְצָטָר פָּעָרְשָׁתָאָנָעָן וְועָר אַךְ בֵּין. צָום
טִיוּוּעַ! נִיט קִיּוֹן קִיּוֹזָאָרִים גַּעֲוָלְטִינָעָן — עַפְעַנְטָלִיכָּעַ פָּרוּיָעָן
רענְגִּירָעָן אַוְוָה דַּעַר וְעוּלָט, כָּאַבָּאָכָּא, דִּינְגָּעָן וְעוּרְטָעָר, רַוְנְדוּשָׁע.

ראלאנדער

מַאֲכָתְּ זִיךְ גַּאֲרַ נִיט הַעֲרָנְדִּיגְ; רַוְפְּטַ צֹ זִיךְ לְעַנְטָעָר, אָוָן דַּעַרְ
לְאַנְגָּט אַיהֲר דַּעַם קָאָם.

לען טער

שְׁטַעַלְתָּ זִיךְ אַוְיָהְךְ דִּי קִנְיָה אָוָן קָאָמָט רַאֲלָאָנָּדָט קָאָפְ.

ראלאנדער

וְוי מִיְּנְסָטוּ עַר וְעוּטָ קּוֹמָעָן?

לען טער

מִין קָאָפְ קָרִיבָּט אָוִים אָוָן דִּינְגָּעָן הָאָר וְועָרָעָן אַלְצָ לְעַנְגָּעָר אָוָן לְעַנְגָּר.
גַּעַר.

ראלאנדער

וְוֹאָס מִיְּנְסָטוּ, עַר וְעוּטָ קּוֹמָעָן?

לען טער

פָּאָלָקְ אַלְיָוָן וְעוּטָ זְעָהָן, אָוּ עַר זְאָל נִיט קּוֹמָעָן.

ר א ל א נ ד

פאַלָּק ? אַיךְ האָב אִיהם פֿינֶנד ; עַר ווֹוִיסֶט עַם.

לְעַנְתּוּ רַע

דאַרְיַיבָּעַר ווֹעַט עַר אִיהם נִיט בְּרֻעֲנָנָעַן.

ד א ל א נ ד

עַר ווֹעַט יָא קְוָמָעַן, עַר ווֹעַט יָא קְוָמָעַן !

לְעַנְתּוּ רַע

פאַלָּק אַלְיוֹן הַאט אִיהם נְעוֹזָאנְט . . .

ר א ל א נ ד

פאַלָּק הַאט אִיהם נָאָר נִיט נְעוֹזָאנְט.

לְעַנְתּוּ רַע

הַאט עַר אִיהם נָאָר נִיט נְעוֹזָאנְט. פֿאַלָּק אַיּוֹן אַיְפְּעַרְזּוֹכְטַּן. עַר ווֹעַט
אִיהם הַיּוֹנְט אַוְיד נִיט בְּרֻעֲנָנָעַן וּוֹיַּר הַאט אִיהם דֵי נְאַנְצָע צְוּוִי
וּוְאַכְעָן נִיט גַּעֲרָאָכְט. עַר אַיּוֹן נָאָר בֵּי אִיהם דֵי נְאַנְצָע צִוְּתַּן אַפְּלִיּוֹן
גּוֹט נְעוֹזָעַן.

ר א ל א נ ד

אוּבּ פֿאַלָּק ווֹעַט קְוָמָעַן אַלְיוֹן, וּוֹעַל אַיךְ צֹ אִיהם נִיט רַעְדָּעַן.

לְעַנְתּוּ רַע

גַּעַה צֹ אִיהם אַהֲיָם.

ר א ל א נ ד

נְיוֹן עַר ווֹעַט אַחַעַר קְוָמָעַן ! אָוֹן אַיךְ בְּעַט דֵיר, אָוֹן עַר ווֹעַט קְוָמָעַן
זָאַלְסָטוּ נְעַמְמָעַן פֿאַלָּקָעַן אָוֹן אַוּוּקְגָעַחּוּ פּוֹן שְׁטוּבּוֹן.

לְעַנְתּוּ רַע

נָאָר טָאָמָעַר קְוָמָט פֿאַלָּק אַלְיוֹן זָאַלְסָטוּ אַוּוּקְגָעַחּוּ אָוֹן מִיר לְאַזְעָן
אַלְיוֹן מִיט אִיהם.

ר א ל א נ ד

אוּבּ קָעַן דֵיר פֻּרְשָׁאָפָעַן דָעַם פֻּרְגָּעָנִינְגָעַן.

לְעַנְתּוּ רַע

אָוֹן דָאָצּוּ רַעְבָּעַן אַיךְ אַיּוֹן נְיַבָּעַן זַיְדּוּ צֹ אַעֲקָעָנָעַן מִיט פֿאַלָּקָס פֻּרְעָ
מְעַנְעָן. עַר בְּעִירָהָמְתּוּ זַיְדּוּ אָוֹן עַר אַיּוֹן זַעְהָר רַיְקּוֹן. אַיךְ ווֹילּוּ עַם טָאָקָע

זעהן. עס ווועט דאך שווין וויטער אויך איזוי נעהן : אויך וועל פער-
דינגען געלט און דו וועסט פיהרען די ווירטשאפט.

ר אל אנדר

דו וועסט פיהרען די ווירטשאפט אוזה.

לענטער

אויך וועל פיהרען די ווירטשאפט אויך און דו וועסט פיהרען א-
לייעבען.

ר אל אנדר

יאיך וועל פיהרען א לוייעבע... פערדליך מיט די חUNDER דאם געד-
זיבט. א, וווען איך פערמאך די אונגען זעה איך פאר זיך איז איז ליכ-
טנע וועלט !

לענטער

אויך קלער נאר : וואם פערבינגדט אט די צוויי מענשען צויזען זיך ?
יענער אלטען נאר וואם מאכט שפילכלאך פאר קינדרער און דער
פאלאך, וואם האט איזוי ליעב מײַנע שוק צו פערשפיעלען.

ר אל אנדר

יעצט זיך אויף איהר פריהערדייגען פלאץ, ווינקט צו לענטער זיך
וואל איהם די האר קעמען.

לענטער

טחוט עס.

דו ביזט די קענינגען — די פערליךטען קענינגען און אויך די דינסט-
מיידעל. א, מיין קענינגען, דייר אויז אביסעל לאנגוויליג. אפשר
וואל אויך דייר א מעשה דערצעעהן פון דינען אלטען, גוטע צויטען
וועןדו האסט רענירט אויף דער וועלט ? און ווער אויז דיינט צו
דיינע פים געפאלען ! פון דעם מאטראזו מיט הענד ווי ברעטלאך
בייז צום קעניג פון אלע קעשגען גנבים. און די שעהנע יונגענד וואם
נארט אב דעם טאטען, נארט אב דער מאמען . . .

ר אל אנדר

נאאיו...

וועגען וועמען דערצעהלהסמו עם מיר ?

ל ע נ ט ע ר

איך דערצעהיל עם פון אַסְטֶרְפּוֹן דער וועלט, וואס האט לייב גען
האט יונגע מענער אוון זיסען ווינן אוון האט לייב געהאט . . .

ר א ל א נ ד

זועגען וועמען דערצעהילסטועם מיר ?

ל ע נ ט ע ר

אומזיסט, פאלק וועט איהם היינט ניט ברהעגען.

ר א ל א נ ד

געחש צום שראנק גיטש אָן אַ גַּלְעֹזִיל קאניאק, דערלאנגט לענטער.

ל ע נ ט ע ר

אַ דָּאנָם. ווי דו האסט פערשטאנגען מיין פערלאנג !

ר א ל א נ ד

גיטש אָן ווידער.

טרינק נאָך.

ל ע נ ט ע ר

מיינסט מיך אַנְצּוּשִׁיכּוּרָעַן אַיךְ זאָל שוויגען ? גוט.

ר א ל א נ ד

זויילסטע נאָך ?

ל ע נ ט ע ר

קושט ראלאנד די חאנד.

די פינגער וועל אַיךְ קוּשָׁעַן, וואס האבען זיךְ נאָךְ ניט אַבְגָּעוֹו אַוְינָט
צּוֹ טְהָאָן דָּאמֶן, וואס דָּאמֶן לְעַכְעַן פַּאֲדָרָטָן. טְרִינְקָט. אַבעָר דִּינָעַן
לייפָעַן קוֹשָׁ אַיךְ ניט מעָהָר, ווילְ דִּיְוָן מְוַיֵּל רַעַדְתָּ נָאָרִישְׁקִיטָעָן.
זוי לְאֹזֶט זיךְ אַרְאָב אַוְיפָּן ווֹג שְׂטוֹלָן.

ר א ל א נ ד

אייזטער שווינָן. קַיּוֹן ווֹאָרט ניט מעָהָר.

ל ע נ ט ע ר

לאַכְעַן.

ר א ל א נ ד

לאַכְעַן מעַנְסְטָו, ווַיְיַגְעַן מעַנְסְטָו אַבעָר רַעַדְעָן — ניט. אַוְיבָּן

זועסט מיר פָּלְגָנָעַן ווֹי דָו האסט שטענדיג געפָּלְגָנָט . . . לאך לאָה, ווּפִילְ דָו ווּילְסָטְט. ווֹעֵן דָו האסט יַעֲמָאָלָט אַנְגָּעוּחוּבָעָן בֵּי מִיר אַוִּיסְצּוּפְרָעָנָעָן פָּאָר וּוְאָס אַיךְ בֵּין אַלְיוֹן אַחֲרָים אַנְקָלָאָפָעָן פָּזֶן אַיָּהָם האָב אַיךְ דִּיר שְׁנוּוֹאָלָט דָּעַרְשִׁיסָּעָן. זַי בעקומָט פָּזֶן לענטערט האָלִי, אַוִּיפְ אַגָּלְדָעָנָעָם שְׁנַאיָּרָעָלְהָעָנָדָיָגָן, אַקְלִיְונָעָם גָּאַלְדָעָנָעָם רְעוּוֹאַלְלוּוּרָה. מִין רְעוּוֹאַלְלוּוּרָה טְרָאָגָסְטוּ? גָּוָט, אַיךְ וּוּלְ נַאֲךְ בעשטעלעָן דָּרָךְ פָּאָלְקָעָן קוּלָּעָן פָּאָר אַיָּהָם. דַּי צִוְּיָה וּוּטְ קָוָמָעָן ווֹעֵן דָו וּוּסָט זַיְד אַלְיוֹן אַרְיוֹנִישִׁיסָּעָן אַקְוֵל אַט אַוִּיפְ דָעַם פָּלָאָץ אַוִּיפְ בְּכָרוֹסְטָוּ וְאוּרָה עַרְעַנְגָּטְטָבְּיָה דִּיר שְׁטָעָנָדָיָגָן . . . שְׁוּוֹיְנָסָט, האָב אַיךְ דִּיר לְיעָבָב. בעהאלָט דָעַם רְעוּוֹאַלְלוּוּרָה אַוִּיפְ אַיָּהָם אַיָּגָנָעָן האָלִי. ווֹעֵן ער וּוּטְ זַיְן אַנְגָּעָלָאָדָעָן וּוּלְ אַיךְ דִּיר אַיָּהָם נַעֲבָעָן. אָוֹן צַו מִיר אַוְסָטָוּ מַעַהָר קִיּוֹן מַאֲלָן נִיטָרָעָן; קִיּוֹן מַאֲלָן נִיטָרָעָן. אָוֹן דָעַרְפָּאָר ווֹעֵן דָו וּוּסָט שְׁוֹיָן לִיְגָנָעָן אַטְוּיָה וּוּלְ אַיךְ דִּיר אַט אַזְוֵי אַקְשָׁוּגָנָעָן אַוִּיהָ דִּינָעָן לִיְפָעָן? שְׁוּוֹיְנָסָט? הַיּוֹסְטָעָם, אָוֹן דָו אַזְגָּסְטָעָן צַו. מַעֲנָסָט טְרִינְקָעָן וּוּפִילְ דָו ווּילְסָטְט. מַעֲנָסָט רְעָדָעָן דָאָס אַוִּיסְגָּעָלָאָסְעָנָסָטָע — נַאֲךְ פָּאָלְקָעָן . . . בִּזְוֹט אַטְיָילְ פָּזֶן מִינְעָן גַּלְדָּעָר נַאֲךְ שְׁנַיְידָאָר אַיךְ שְׁנַיְידָאָר אַיךְ אַבְ פָּזֶן זַיְהָ . . . וּוּ לְיעָבָב אַיךְ האָב דִּיר אַיצְטָר !

קַוְשָׁת אַיְהָרָע לְיִפְעָן, עַט זַעַחַת אָוּסָט, אָז לְעַנְטָעָר אַיְזָן אַיְנָגָעָלָאָפָעָן.

לְעַנְטָעָר

כְּרוּמָט עַפְעָם פָּזֶן שְׁלָאָתָה.

רְאָלָא נְדָר

נִיטָרָע, נִיטָרָע. אַט אַזְוֵי . . .

זַי זַעַטָּמָזָיְדָעָן נַעֲבָעָן לענטער אַוִּיפְ דָעַר עַרְדָּה. שְׁטָעָלָט אַשְׁפָּזְגָּעָל אַוִּיפְ דִּי קְנִיחָה אָוֹן ווּקְעָלָט דִּי חָאָר אָרוֹם קָאָפָט מַעַן קָלָאָפָט אַיְן טִוְרָה. זַי שְׁפָרִינְגָּט אַוִּיפְ פָּזֶן אַיְהָרָע לְאָזֶת פָּאָלְעָן דָעַם קָאָמָ אָוֹן שְׁפָרִינְגָּל. לוֹיְסָט צָוָם טִוְרָה, עַפְעָנָט זַי אַוִּיפְ, טְרָעָט בָּאָלָד צְרוּיקָה.

פָּאָלָק

קוּמָט אַרְיוֹן בְּלִוְיכָט בַּיּוֹם טִוְרָה,

ד א ל א נ ד

נו ?

פ א ל ק

איך פערשתעה נויט וואס איהר מויינט.

ר א ל א נ ד

ער וועט קומען ?

פ א ל ק

אט בין איך דראך געקומען.

ר א ל א נ ד

איך פרעג דאך אויב ער וועט קומען ?

פ א ל ק

מיר איבערדאשט אוז טאן.

ר א ל א נ ד

איהר וויסט, אzo איך בין אנ'עפענטיליכע פרוי ?

פ א ל ק

וואס מויינט איהר מיט דעם ?

ר א ל א נ ד

איהר וויסט, אzo איך בין אנ'עפענטיליכע פרוי ? איך האב עם איך

ניט געזאנט, אבער איהר אלין וויסט עס ?

פ א ל ק

ניין, איך ווים ניט.

ר א ל א נ ד

אויב אוזו זענט איהר קיין מאן ניט. אzo איהר מויינט, אzo איהר

האט ערפאלאג בי פֿרּוּעַן.

פ א ל ק

איון גאטעס ווילען, פֿרּוּילַן רַאֲלָאָנָה.

ר א ל א נ ד

וואס זענט איהר אוזו פֿערּוֹאוֹנְדָּעָרט ?

פ א ל ק

איהר מויינט מיד צו בעליידגען : צום סוף בעלעדיגט איהר נאר

זיך אליען.

ר א ל א נ ד

אייהר האט געוועהן ברוינשטיינגען ?

פ א ל ק

איך וויל, אייהר זאלט מיר פרההער ענטפערען אויף מיין בענרייסונג.

ר א ל א נ ד

אייהר האט מיר ניט בענרייסט וווען אייהר זענט געקומען.

פ א ל ק

מענגליה. אייער אויפנאמע, האט מיר איזוי איבעראשט.

ד א ל א נ ד

יערדען טאג פרענק איך בוי איך פאר וואס ער קומט ניט און אויפן אנדערער טאג קומט אייהר ווידער אליען. איך וויל איך זאנגען איין מאָל פאר אלע מאָל, או אוזעלכע ווי אייהר ענטראָסירען מיר ניט. אוזעלכע ווי אייהר האב איך און דער גרויסער וועלט געונג בענער זענט. ווועקט להעטער. פִּינְגָּלֶע שטעה אויף !

פ א ל ק

פרויילין רָאַלְאַנד...

ר א ל ג ד

פִּינְגָּלֶע שטעה אויף !

ל ע ג ט ע ר

עפנענט די אויגען.

הא, הער פאלק. דערלאָנט איהם די חאנד פון אייהר פלאָץ האָלָָב לוֹז גענדיג. זעט זיך אט דא.

זוי ציוגט איהם א פלאָץ געתבען אייהרע פֿים.

פ א ל ק

מייט פערגענינגען, נאָר צו מײַנט אייהר ווידער מיך בעליידיגען ?

ל ע ג ט ע ר

ווער בעליידיגט איך ? מײַן קינד, ווער בעליידיגט איך ?

פ א ל ק

וואָס איז מיט פרויילין רָאַלְאַנד ?

לענתר

ז' איז פערלייעבט; נאר ניט איז איז.

דאלאנד

גיט איהם די האנד.

נו שווין איך פערציז איז; זעצט זיך אט דא, אדרער וואו איזה ווילט.

פאלק

אייז האט מיך בעלעריגט און אייז פערציזיט, מיר — דאס קענע נאר פרויין.

דאלאנד

כ' האב נאר שפאס געמאכט.

לענתר

ז' האט ערנטט געמיינט.

דאלאנד

אמת. איז בין גאנץ ערנטט.

פאלק

וואס, אייגענטליך פערלאנגט אייז פון מיר? איך האב איז דא איינגעארדענט; איז שפירט זיך דא גאנץ גוט. איז קען שוין געהן פון דאנען.

דאלאנד

געומט פאלקן פארען האנד און זעצט איהם, אנדער. דערצעהלהט מיר, ווער איז דער דאזינער מענט צו וועמען אייז האט מיך געפיהרט מיט צוויי וואכבען צויריק?

פאלק

דאס איז אפרים ברוינשטיין.

דאלאנד

ווער איז ער?

פאלק

אנ'אלט קינד. איך האב איז גענוג וועגען איהם דערצעהלהט אנ'— אלט קינד און מעהר ניט.

ד א ל א נ ד

ס'אייז ניט אמת, ער אייז ווי דער פריהילינג רעגען, וואס מאכט
בליהען פערפּוּרְעָנָן אוֹן פַּעֲרָטְרִיקָעָנָטָן לְעַבְעָנָן.

פ א ל ק

אפשר זענטט איהר גערעכט.

ד א ל א נ ד

וואס בינרט אידיך צו צו איהם?

פ א ל ק

איך האב איהם צויט דאמאלס מעהר ניט געועהן.

ר א ל א נ ד

ניט געועהן? ווארום?

פ א ל ק

איך קען איהם מעהר ניט זעהן.

ר א ל א נ ד

איך וויל וויסען ווארום?

פ א ל ק

איך וויל ניט רעדען מיט איהם זענען איזה.

ר א ל א נ ד

איהר וויסט פאר וואס איך בין יעםאלט פון שטוב אווועק?

פ א ל ק

איך שטוייס מיר אן.

ר א ל א נ ד

איהר וויסט נאר ניט. איהר זענט צופיעל פערלייעבט אין זיך. איהר
גלויבט צופיעל אין אייער איינגעגעט ערפהאלג. איהר זענט איבער-
צייגט, אוֹ פון דעם ערשטטען אוֹיונגענבליך אוֹן קען איך גאר אן אוֹיך ניט
פערגעסטען. אט ווער ס'אייז אין איך פערלייעבט. צייגט אוֹיף לענ-
טר. זיך אייז שייבור. זיך שלאפט און זעהט איך איז חלום.

פ א ל ק

ס'אייז בליזוּ געווען אן איידעלקייט פון מיר ווען איך האב מײַן צויט
פערבראכט איך אינצואַרדענען. איהר, ווי איך זעה, וויסט עס

זאנאר ניט ווּ אַבְצָוְשָׁאַצְעָן. אַוְבָּאֵיךְ קֹם אַהֲרֹן, ס' אִין פָּאֵר מַיר
אַ פְּלִיבֶּט — ווּוְילְ אַיְהָר זַעַנְתָּ דָא פְּרֻעְמָדָע.

ר א ל א נ ד

אָפְּשָׁר זַעַנְתָּ אַיְהָר גַּעֲרַעַט. אַיְד בֵּין צַוְּפִיעַל גַּעֲוָאוּנַט מִיטַּדַּע
אַנְדְּרַעַט זַיְד צַוְּשָׁאַפְּעַן. אַזְוֵי הַאַטְמָעַן מִיד גַּעֲלַעַרְעַט.

פ א ל ק

אַיְהָר הַאַטְמָעַן זַיְד מִיטַּמְרַט נִיטַּנְעַשְּׂאַפְּט.

ר א ל א נ ד

אַיְד בֵּין נִיטַּאַוְסָעַן אַיְהָר.

פ א ל ק

עַר גַּעַחַטְשָׁ אַיְהָר הַאַנְדָּא.

פְּרִיאַלְיָן דָּאַלְאַנְדָּה, אַיְד פָּעַרְלַיְר מִיר הַיְינַט אַיְן גַּעַנְצָעַן בֵּי אַיְד אַיְן
חוּזַּי. וּוְאַסְקָוְטַט דָאַ הַיְינַטְמָפָאַר? אַיְיָעַר פְּרִיאַנְדָּן — אַדְרָעַר זַיְמָאַכְט
זַיְד — אַדְרָעַר זַיְשָׁלְאַפְּט אַוְפָּה אַנְ'אַמְתָּ אַיְן אַיְהָר ...

ר א ל א נ ד

זַעַר וּוְכְטִינְגָּעַס אַיְן גַּעַשְׁחָן. אַיְהָר קַעַנְתָּ גַּאַר קִיּוֹן בְּעַגְרוּף נִיטַּהָאָר
בַּעַן וּוְאַס עַם אַיְן גַּעַשְׁחָן. זַי בְּקַוְמַטְשָׁ פָּוֹן אַ קְוַעַפְּרַט אַ קְעַטְשָׁעַלְעַ מִיטַּ
צִירְוָנָגָג. אַיְהָר זַעַהַט, דָאַס זַעַנְעַן בְּרִיאַלְאַנְטָעַן, דָאַס זַעַנְעַן פָּעַרְלַי.
דָאַ הַאַטְמָעַן אַיְהָר צַוְּיִי גַּרְוִוְעַדְבִּינְגָעַן ... זַעַט זַיְד גַּעַבְעַן מִיר אַוְפָּהָן?
טַעַפְּרַיק : אַט אַזְוֵי. אַיְהָר זַעַהַט וּוְיָהָל, אַיְהָר זַאַלְט וּוְמַיר שָׁאָר
וּוְעַל זַיְד אַזְוֵי אַוְיָסְלַעַנְעַן אַזְוֵי אַיְד וּוְיל, אַיְהָר זַאַלְט וּוְמַיר שָׁאָר
צָעַן וּוְיַפְּעַל אַיְן אִיטְלִיכָּעַם בְּעַזְוְנַדְעַר וּוְעַרְטָה. כְּמַיְוִין נִטַּ אַיְהָר
זַאַלְט שָׁאַצְעַן זַיְיָעַר וּוְעַרְט אַיְן גַּעַלְד. אַיְד מַיְוִין — אַט דָעַר דָאַזְוְנַעַר
בְּרִיאַלְאַנְט — וּוְיַפְּעַל מִוְּדַלְיוּשָׁע שְׁעַהְנְקִיָּט אַיְן מַעַנְשְׁלִיכָּעַן שְׁטָאַלְעַן
אַיְן עַר וּוְעַרְט ?

פ א ל ק

אַיְיָעַר שְׁטָאַלְעַן קַעַן מִעַן פָּאֵר אַיְהָם נִטַּ אַבְקַוְיָפָעַן.

ר א ל א נ ד

אַמְתָּה. נָו, אַוְן דָעַר שְׁנוּרְ-פָּעַרְלַי — וּוְעַן יַעֲדָעַר פָּעַרְלַי בְּעַטְרַעַפְּט אַיְן
בְּיַסְעַלְעַ גַּעַפְּהָל, אַיְן שְׁטָרָאָל הַאַפְּנָנָג — וּוְגַרְוִים בְּעַרְאָרְפָּה וּוְיָן

דאס הארץ וואס זאל קענען איז זיך אריונגעהמען די וואג און מאס האפנונג און געפיהל, וואס די אלע פעריל בעטראפען?
פֿאַלְקָה

ביי איד איז הארץ ווועט זיך עס זעהר ליבט בעהאלטען.

רַאֲלָכָה

אלע שעhn. זעהר קלוג. איד בין שטאלז. איד האב אַ גרויס און ברײיט הארץ און דאך בעדראף איך אנקומען צו איער איזעלקיות. איהר זאלט פערשטעהן וואס איך פערלאנג. איהר וויסט, איז איך בין און עפּענטליך פֿרְוי? די גאנצע ווועלט בין איך אויסטען געווען. איד בין אַ קינד פֿון דער גאנצער ווועלט. איד האב מיט מיין הארץ, מיט מיין געפּיהלען, מיט מיין שטאלז, מיט מיין יונגענדליךער שעהנקיות געצחאלט אט פֿאָר די אלע בריליאנטען פֿעריל און רובִּיד גען. אט קוּקְט זיך צו צו דעם בריליאנט ווועט איהר זעה, איז ער שפּגעלט אַב איז זיך דאס אַיגענען ליכט, וואס דער שוואָרץ אַפּעל פֿון מיין אויג. זעהט איהר די פֿעריל — די פֿאָרְבָּפּון מיין ציינער, — און דעם רובִּין זעהט איהר? שטעט זיך דעם פֿינגער מיט דער שפּוּלְקָען, זוואֹ דער רובִּין איז אַיגענפּאָסְטָן, אויפּן פֿינגער שפּרָאָזְטָן אַרוֹסִים אַ טראָפּעָן בלוט. זעהט איהר!

פֿאַלְקָה

וואס האט איהר געטחאָן?

רַאֲלָכָה

איהר ווועט באָלְד זעהן, איז איהר בלוט האט אויך דעם אַיגענעט קאָלִיר. אַיְודָעֵר פֿאָלְקָהְט נַאֲך צִוְּתָךְ זיך אַרְמְצֻקּוּקָען, כַּפְּפָט זַי לענְדָּתָרְסָה, ווועלכָּע הענטט אַרְאָבָּפּון ווּגְנְשָׁוּל אָזֶן שטעט מיט דער אַיגענער שפּוּלְקָען. איהר זעהט? דער אַיגענער פֿאָרְבָּ!

לְעַנְטָעָר

שפּוּלְנָגָט אַוְּיָפּ אַ גַּעַשְׂרִיָּי גַּעַבְנְדִּיגָּה. קוּקְט צָוָם פֿינגער אַוְּיָפּ ווּלְ—
בען ס'חַטָּז זיך בעוויזען אַ טראָפּעָן בלוט. רעדט גַּאֲרַנְט.

רַאֲלָכָה

זעהט איהר, איז איהר בלוט איז אויך אווי. אַבְּעָר אַיְעָר בְּלָוְט...

שרעקט זיך ניט. איד וועל איזער פינגעער קיין בייז ניט טהאָן.
כאמפט אַרום פֿוֹגְעָלָעָן' אַ פֿוֹגְעָלָעָן! שׂוּוִיגְסְטָן... עַם טהוֹת דֵיר ווועה...

קושט זי הײַס אַוּפֶן אַיזָהָרָע לְיָפָעָן.

פֿאַלְקָ

פרַיְילַיְן לְעַנְטָעָר...

רַאַלְאַנדָ

זַו וּוּט אַיזָהָרָע נִיט עַנְטָפָעָן.

פֿאַלְקָ

אַיך הַיְבָן אָז צַו גַּלוּיְבָן, אָז דָא קְומַט פָּאָר אַ טְעַמְטָר פַּאֲרַשְׁטָעַלְונָן.
אוּבָן אַיזָהָר שְׁפִילַט פָּאָר מִיר ווּרְקָלִיךְ טְעַטָּטָר, בעַדְאָרָף אַיך אַיזָהָר
זָאנְגָן, אָז אַיזָהָר זָעַנְטָן אַנְ' אַוְיסְגַּעַצְיָוְכָעַנְטָן שְׁוַיְשְׁפִילְעָרָין.

רַאַלְאַנדָ

כָּא — כָּא — גַּנוּוּס אַ פַּאֲרַשְׁטָעַלְונָן! אָז אַיזָהָר הָאָט זַיך
בלְיוֹן אַיצְטָעָר אַרוּמְגַעְזָהָן — אָט אַ קלְוָגָעָר מַעַנְשָׁ!

פֿאַלְקָ

אַ שְׁעהַנְעָם סְוַרְפְּרַיְן הָאָט אַיזָהָר מִיר צְוָגְנָרִיְתָן. כָּא — כָּא — כָּא —

רַאַלְאַנדָ

גַּעַפְעַלְטָן עַס אַיזָהָר?

פֿאַלְקָ

גַּעַפְעַלְטָן עַס מִיר?

פֿאַלְקָ

אַדרְעָר דַי שְׁלַעְפְּרִינְגָע?

רַאַלְאַנדָ

זַו שְׁפִילַט בַּיַּדְעָ רְאַלְעָן צְוָאָמָעָן.

פֿאַלְקָ

ס' אַיזָהָר, פַּרְיְילַיְן לְעַנְטָעָר, אַיזָהָר שְׁלַאֲפָט?

רַאַלְאַנדָ

אַיזָהָר שְׁלַאֲפָט זַיך נִיט. אַיזָהָר אַיז זַיך שְׁטוֹמָן.

קושט זַיך אַוּפֶן דַי לְיָפָעָן.

לְעַנְטָעָר

חוֹבְשָׁת זַיך אַוּפֶן, גַּעַמְכָת פַּאֲלָקְן פַּאֲרָן חָאנְדָן.

קומט מיט מיר צום ים אידויים.

פ א ל ק

אט אווי גאר? א מין כשו? געוויס צום ים. ביים ים איז איצטער בעסער. און איהר פרוילין ראלאנד?

ר א ל א נ ד

איך וועל זיך לאגען שלאפען. איר בין היינטיגע נאכט שלעלט גע-שלאפען.

פ א ל ק

ביים ים ווועט איהר זיך דערפרושען.

ל ע נ ט ע ר

איך אליאן בין איך ווינציג?

פ א ל ק

צוווי עמער ואסער, אין יעדער האנד א עמער, איז גראנער צו טראגען. געהן מיר?

ר א ל א נ ד

הער פאלק, איהר ווועט קומען צו אונז נאך אמאָל?

פ א ל ק

וואס פאר א פראנע! די פאַרשטעלונג געפערט מיר אויסגען ציובען.

ר א ל א נ ד

אייהר גלייבט די אלע זאכען וואס איך האב גערעדט?

פ א ל ק

ניין.

ר א ל א נ ד

לאכט.

פ א ל ק

אייהר ווילט איך זאל וא גלייבען?

ל ע נ ט ע ר

מייחרט איהם צו צום טיר.

ר א ל א ג ד

מאכט מיטען האנד זי זאָלען שוין אוועקגעהן. אימצעער קלאפט
אין טיר גאנץ פֿאַרוֹזִיבְּטִיגֶן.

פ א ל ק

מעו קען בעטעהן אַרְיוֹנְגָּנְעָהן?

ר א ל א ג ד

עפֿענטט די טיר, הערד פֿאַלְקַט.

זוי טראָפֶט אלְיַוָּן אָב אין א זוּיטַן.

פ א ל ק

עפֿענטט די טיר.

ב ר ו י נ ש ט י י נ

בעוֹיְזַת זיך אין טיר מיט דער הוֹט אין האנד.

פ א ל ק

וועמַען אַיך זעה!

ל ע נ ט ע ר

קומט אַרְיוֹן, קומט אַרְיוֹן.

ר א ל א ג ד

שטעחט ווי א פֿערְגְּלִיוּוּעֲרטַע פֿוֹן ווּוַיְטַעַן קוּקַט צוֹם טיר.

ב ר ו י נ ש ט י י נ

א גוּטַען טאג אַיך אלְעַמְעַן. ענטשׂוֹלְדִיגַט וואָס בְּהַאֲבָ אַיך גַּעַד
שטערט. אַיך הַאֲבָ אַוְיסְגָּרְעַבְעַט אָז דָא וועל אַיך אַיהֲם גַּעֲפִינְעַן.
בְּיוֹזַט מָוֵר, פֿאַלְקַט, די לְעַצְטַע צִיּוֹת ועהָר נוֹיְטוֹג גַּעַוּוֹן.

פ א ל ק

וואָס שטעחסטו בְּיַם טיר? קומ אַרְיוֹן נעהַנטָּעַר. עט פֿערְדְּרִיסְטַט
מיר ועהָר שטאָרָק, אָז דָו זאָלְסַט מִיךְ בְּעַדְאָרְפַּעַן אַרוּמוֹזְבָּעַן. די
לְעַצְטַע צִיּוֹת בֵּין אַיך זעהָר בעשְׁעַפְטִינְגַט. גַּעַוְוִים זעהָר נוֹיְטוֹג,
אוֹ דָו האָסְטַט זִיך גַּעַלְאֹזְט מִיך זָכְעַן?

ב ר ו י נ ש ט י י נ

זעהָר פִּיל ווּיכְטִינְעַט. אַיך מאָז אָזְוִי פִּיל פֿאַרְשְׁרוּט מִיט מִין אַרְ-
בְּיוֹט, בְּהַאֲבָ עַמ אַיְנְפָאָךְ דִּיר גַּעַוְאָלְט דְּעַרְצָעַהְלָעַן, ווַיְיל דָו בְּיוֹט

געווונן מיין גראנטער געגענער.

פ אל ק

איינפאָר דו שײַנסט, מיין פרײַנְד!

ברוינשטיין

נו געווויס. אָזָא זִיג . . . צו רַאֲלָאנְד. אַיךְ שְׁטָעֶר אַיְיךְ? אַיךְ
בָּזָא אֲבָעֵר נִיט שְׁוֹלְדוֹג. וּאָסָקָעָן אַיךְ מַאֲכָעָן אָזָן אַלְטָעֶר אָזָן
גְּסָעֶר פֿרְײַנְד אַנְקְלִיפְּטָטָה פָּוֹן מִיר.

פ אל ק

אַיךְ הַאָב זִיךְ פָּוֹן דִּיר נִיט דָּעָרוֹוִיטָעֶרט.

ברוינשטיין

אַיךְ זַעַם, אָזָא אַיהֲר קְלִיבָת זִיךְ נָעָהָן, אַיךְ וּוּלְאַיךְ נִיט שְׁטָעֶרָעָן.
אַיךְ וּוּלְאַהֲפָעָן אָזָא דָו, פָּאַלְק, וּוּסְטָה הַיְּינָט זַיְוִן בַּיְּמָה. מִין מָרָ
טָעַד וּוּלְדִיךְ אַיְיךְ זַעַם. זַי אַיוֹ דִּינְעָן אַגְּרוֹסָעֶר פֿרְײַנְד.

פ אל ק

פֿרְײַלְאָן רַאֲלָאנְד, אַיהֲר גְּדָעָנְקָט, דָּאָס אַיוֹ דָאָךְ הַעָר אָפְּרִים
בְּרוּינְשְׁטַיְּוֹן, בַּיְּיָ וּוּסְמָעָן אַיהֲר זַעַט דִּי עַרְשָׁטָע וּוּאָךְ גַּעַוּעַן?

ברוינשטיין

גַּעַוּסָמָעָן דָּעָרְקָעָן אַיךְ זַיְוִן.

פ אל ק

וּוּסְטָה אָפְּשָׁר מִיטְגָּעָהָן מִיטָּאָנוֹן צָוָם יָם?

ברוינשטיין

מִיטָּפְּרָעָנְגָּעָן. אַיךְ זַעַם דָּעָם יָם אַזְוִי וּלְטָעָן.

ד אל אנדר

גַּעַתְּשָׁת צָו אָפְּרִים/, אָוְנְטְּחָרְטָעָנְגָּו וּוּאָ קִינְד.

פֻּרְצְּיָוָת מִיר, הַעָר בְּרוּינְשְׁטַיְּוֹן. יָא, אַיהֲר פֻּרְצְּיָוָת מָר?

פ אל ק

בְּלִיְבָּדָא, אָפְּרִים : גַּעַהְעַנְדִּינְגָּן צְרוּיקָ פָּוֹן יָם וּוּלְאַיךְ דָא אַבָּ
טְּרָעָטָעָן אָזָן מִיר וּוּלְעָלָעָן דָאָן צְזָאָמָעָן גַּעַהְעַן צָו דִּיר אַחֲיָם.

ד אל אנדר

צָו בְּרוּינְשְׁטַיְּוֹנְגָּעָן.

איך בעט איזיך.

ברוינשטיין.

מייט פערגענינגען וועל איך דא בליבען אוויילען. מיינע אידיען
וואו איך זעה ענטערעסידען איזיך נט. אין דער צוית לענטער
פאלקען ארויים אויפֿ דער גאט. וואס זאנסטו פאלק? אה, ער איז
שווין אוועקנענאגנגען. אַ שְׁלָעַכְטָעַר פְּרִיְנָה. האט מיך אין גאנצען
אוועקנעווארפֿען.

ראָן אַן ד

ענטשלידיגט מיר, איך בעט איזיך.

ברוינשטיין.

אבער גאט איזו מיט איזיך, פאר וואס בעט איהר בי מיר ענטֶז
שולידונג?

ראָן אַן ד

איך ווים, או איך בין בענאנגען אַ גְּרוֹיסְעַן זונָה. איך בין איזו
הילפֿלאָן.

ברוינשטיין.

איך בין היינט איזו איבערגָּלִיקִיך. איזינער פּוֹן די שעהנסטע
טעג איזו מײַן לְעָבָן. וואו איזו ער, פֿאָלָק אַנטְלָאָפֿעָן גְּעוּוֹאָרָעָן?
און פְּרִיְלִין: שאָרָע איך האָב איהר נָאָמָעָן פֻּרְגָּעָסָעָן — זַי
איו איזיך אוועקנענאגנגען?

ראָן אַן ד

זַי איזו איזיך אוועקנענאגנגען.

ברוינשטיין.

זַי ווּלְעָן, גְּלוּב אַיך, באָלְד צוֹרִיךְ קְוּמָעָן? אַדְעָר איהר מײַנְט
אוֹ מִיר ווּט אַיְסְקָוּמָעָן לְאָנָג צַוּ וּוּרְטָעָן?

ראָן אַן ד

איך וויל, איהר זָאָלָט נִיט שְׁטָעָהָן בֵּימְטִיר.

ברוינשטיין.

וואו ערשות אַיצְט ווּאָלָט ער בעמערכּת אוֹ ער שְׁשָׁעָת גְּבָעָן טִיר.
ער מאָכָט עַטְלִיבָע טְרִוְתְּ טְיֻפְּפָעָר אַין צִיכְעָר אַרְיוֹן. גְּעוּוּם וועל איך

ויצען אויב איך שטער איזיך נויט.

ד א ל א ג ד

זוי ציהוח ארווּס א שטוחל נאחנטער צו איהם. איהר וועט זיך
ועצען.

ברוינשטיין

געווויס, געוויס וועל איך ויצען . . . יא, דא איזו שעהן: זעהר
שעהן. נאר האטעלס — איזיך ליעב זוי נויט, צופיעל מענשען בײַיד
טען זיך דא.

ד אל א ג ד

קינדריש.

אייהר קוקט וואס איזיך געה איזוי געלויידעט . . . בײַים ים שטערט
מען זיך נויט. איזיך וועל זיך געהן איבערטהאנ. ווארוום זיצט אייהר
נויט.

ברוינשטיין

ועצעט זיך.

אט זיז איזיך שווין. אייהר האט דאָך געהרט, גלויך איזיך, וואס
איזיך האב געהרט מיט פאלקען. מײַין ארבוּס געהט פאַרווערטס
איזיך פרעהט עס, האָפ איזיך.

ד א ל א ג ד

איזיך בין גלייקליך.

ברוינשטיין

אייהר האט זיך יעםאלט זעהר שאָרְפּוֹזִינְג אוֹסְטְּגָּעֶרְדִּיקְט. „אַ קִינְדְּ פָּוּנְדְּ
דָּעֵר וּוּלְטָמְדָה“. איזיך האב יעםאלט געלְלָעֶרט וואס פאָר שפֿיעַלְצִיָּו
בעדארף מען מאכען פאָר קִינְדְּדָרְפָּוּנְדְּ דָּעֵר וּוּלְטָמְדָה.

ד א ל א ג ד

האט אייהר עפּעַם צוֹגְעַלְעָרְט?

ברוינשטיין

אייהר זענט שווין מעהָר ניט געקומען. איזיך האב געַנְלָוִוְט, אוֹ אַיְהָר
זענט שווין אוֹוּקְגַּעְפְּאַהֲרָעָן.

ר א ל א נ ד

איך האב יונעם טאג איזי פיעל געווינט. די נאנצע נאכט האב
איך געווינט.

ב ר ו י נ ש ט יוֹן

פאר וואס ?

ר א ל א נ ד

איך בין איין יונעם טאג געווען זעהר שלעכט. א, וואס איך בין
יונעם טאג בענאנגען ! ווען איך דערמאן מיר איזטער בין איך
גרויט ... .

ב ר ו י נ ש ט יוֹן

שטעהט אווֹת.

ר א ל א נ ד

דערשראקען.

אייהר ווילט אועוועגןעהן ?

ב ר ו י נ ש ט יוֹן

ליין, ניון . . . איך האב איך געוואלט עפָעַס דערצעהלהען נאר
אייהר זיצט ניט, נאר אייהר ...

ר א ל א נ ד

זוי זעטש איהם אנדער אויפֿן שטול און אליאן לאזט זוי זיך
אראָב אויפֿן שעפָעַס נבענע איהם.

ב ר ו י נ ש ט יוֹן

דאָס איין פֿיּוֹן. גראָדע ווי קליענע קוינדע. וויפֿיל יאהר זענט
אייהר אלט ? זאל זיון פופצען : זאל זיון פופציג נאר ניט
צוועאנציג ; און נאר ניט דרייסיג. יענע יאהרעו לייב איך ניט.
איך האב אמאָל זעהר פיעל געריווֹט. וועלטעו האב איך דורך
געמאכט. איך האב יונער צוֹיט אויַסְגַּעַמְעַקְטַּט פֿוֹן דעם חשבוֹן פֿוֹן
מיינע יאהרעו.

ר א ל א נ ד

פֿערְרוֹאוֹנְדְּעָרט.

אייהר האט פיעל געריווֹט ?

בְּרוֹיֶנְשְׁטִין

אֲבָעֵר מַיְתִּיאָהָרָעַן צְוִירִק. מַעֲהָר תָּהוּ אַיךְ עַמְּנִיט.

רָאַלְאַנְדְּ

אַיךְ הָאָב חַיְינְטַ פָּאַלְקָעַן גַּעֲוָאַלְטַ אַרְוִיסְטְּרִיבָּעַן פָּוּ שְׁטוּב.

בְּרוֹיֶנְשְׁטִין

אַיְזַן שְׁפָאַס גַּעֲוָוִים.

רָאַלְאַנְדְּ

אַיךְ הָאָב עַמְּנִיט גַּעֲמִינְט זְעַחַר עַרְנְסְטַן.

בְּרוֹיֶנְשְׁטִין

עַר אַיְזַן זְעַחַר אַנְשְׁטְּעָנְגִּין.

רָאַלְאַנְדְּ

נַיְיַן, סְאַיְזַן נִיט אַזְוִין.

בְּרוֹיֶנְשְׁטִין

אַיךְ קָעַן אַיְהָם אַזְוִי לְאָנְגַּן. דָּעַר אַיְנְצְּגָעַר מַעֲנָשׁ וּוּמָעָן אַיךְ פָּעָר-

טְרָוִי אַלְעַמְיוֹנָעַ נִיעַגְעָנְקָעַן.

רָאַלְאַנְדְּ

טְהָוָת עַמְּנִיט מַעְהָר.

בְּרוֹיֶנְשְׁטִין

עַר אַיְזַן דָּאָךְ אַזְוִי שְׁטָאַלְץַן : אַזְוִי שְׁעָהָן.

רָאַלְאַנְדְּ

עַר אַיְזַן בִּיְדָעַ זָכָעַן נִיט. אַיךְ הָאָב אַיְהָם הַיְינְט גַּעֲוָאַלְטַ אַרְוִיסְטְּרִיבָּעַן פָּוּ דָעַם דָּאַזְוִינָעַן צִימָעַר. נַאֲרַעַר הַאַט עַמְּנִיט פָּעַדְשְׁטָאַר-

נִעְנָן. הָאָב אַיךְ אַיְנְפָאָךְ אַוִּירָאַיְהָם מִיטְלִיְיד בְּעַקְוּמוֹעַן. פָּאָר וּוּאַס-

אַיְזַן עַר בִּי אַיךְ נִיט גַּעֲוָוָעַן דִּי גַּאנְצָעַ צִוְּיָת ?

בְּרוֹיֶנְשְׁטִין

אוֹן דָּאַרְיְבָעַר הַאַט אַיהֲרָא אַיְהָם גַּעֲוָאַלְטַ פָּוּ צִימָעַר אַרְוִיסְטְּרִיבָּעַן ? אַיהֲרָא זָעַנְטַ אַגְּרוּסְעַר וּוּיְצְלִינְגַּן, עַמְּנִיט גַּעֲפָעָלְטַ מִיר. דָּאָם קִינְד-

פָּוּ דָעַר וּוּעָלְטַ אוֹן גַּעֲבָוּרָעַן גַּעֲוָאַלְטַן אַונְטָעוֹר דָעַם בְּרִיקַן אַלְעָקָדַן אַנְדָּעָר דָעַם דָּרִיטָעַן. אַיךְ גַּעֲדָעָנָךְ דָעַם וּוּיִיְהָן. אַיךְ קָעַן דָעַם פָּלָאַץ

אַיְזַן פָּאָרָיוֹן אַוִּיךְ. לְאַכְתַּבְתָּ גַּוְטְמָוְתִּיךְ. יְאָ, עַר אַיְזַן בִּי מִיר דִּי גַּאנְצָעַ

צווויו וואכבעו ניט געוווען און מיר האט עם זעהר געווואונדרערט.

ר א ל א נ ד

דא איז ער יעדען טאג געוווען.

ב ר ו י נ ש ט י י ז

נאָר גאנט אלֵיַזְר קעַן אִין צִוְּיָהָן זִוְּיָהָן אַיְבָּרָאָל — אַ מעַנְשׁ קעַן
עם ניט בעוווייזען. ער איז דאָך ניט מעהָר ווי אַ מעַנְשׁ . . . אַיך
וּוְאַלְמַט אַיך וּוְעַלְמַט עַפְעַם דֻּרְצָעַהְלָעַן נָאָר אַיד קֹמֶץ אַיך —
איַהֲרַ זַעַנְתַּ דַּאָך נָאָר אַקְינְדֶר. אָנוֹ צִוְּיָהָן פַּאַחַרְתָּ אַיְהָר אָסָם גַּאנְצָן
אלֵיַזְר אַיבָּעָר דָּעַר וּוְעַלְמַט. אַהֲרָן, יַא, אַיְהָר האָט דַּאָך אַיְעָר פְּרִינְדָּן.
זַי פַּאַחַרְתָּ דַּאָך מִיט. זַי זַעַחַט שְׂוִין אָוִיס אַבְּיַסְעָל עַלְמָטָעָר אָנוֹ אַבְּיַזְר
סְעִל עַרְפָּאָרָעָנָה.

ר א ל א נ ד

הַאָלֶת אַרְאָבְגָּעָלָאָזָעָן דַּעַם קָאָפֶן אָנוֹ אַיְהָרָע טְרַעַהָרָעָן פָּאָלָעָן.

ב ר ו י נ ש ט י י ז

זַעהָר שְׁעָהָן פָּוּ אַיִּהָם. אַיך בֵּין דַּאָך קִיְּן קִינְדָּנִים. אַוּבָּר אַיְזָן בַּיִּט
מִיר דַּי צִוְּיָהָן וּוְאַכְבָּעָן ניט געוווען — אַבְּיַיְר האָט פָּאָר דָּעַר צִוְּיָהָן
זַעהָר פִּיעָל גַּוְתָּס גַּעַתְּהָאָן. ער האָט אַיך אַיְינְגָּעָאָרָדָעָן. אַיְהָר זַעַנְתַּ
צְוּפְרִידָעָן בֵּין אַיך אַוְיֵד צְוּפְרִידָעָן. פְּלוֹצָלָגָן פָּאָלָעָן טְרַאָפָעָן טְרַעַהָרָעָן
אַזְיָף זִוְּיָהָן הַאנְדָּן. אַיבָּעָרָצָשָׁט. וּוְאָס אַיְזָן דַּאָם? טְרַעַהָרָעָן? וּוְאָס אַיְזָן
דַּאָם פָּאָר אַ טְרַעַהָרָעָן.

ער געהָמָט זַי פָּאָר בַּיִּדְעָה הענְד אָנוֹ הוּוִיבָּש זַי אַזְיָף פָּוּן דָּעַר עָרָד.

ר א ל א נ ד

זַי שְׁטַעַחַט אַונְטָעוּמָעָנָג, דָּעַר קָאָפֶן דְּעַרְנִידָעָרָט אָנוֹ אַיְהָרָע טְרַעַהָרָעָן
פָּאָלָעָן.

ב ר ו י נ ש ט י י ז

טְהָוָת עַם נִיט. כְּבָעַט אַיִּה. אַיְהָר רַעַדְתָּ דַּאָך אַזְיָה קָלָוג אָנוֹ אַזְיָה
שְׁעָהָן. אַבָּעָר כְּבָעַט אַיך דַּאָם אַיְזָן פָּאָר מִיר שְׁוּוּעָר... מִיּוֹן לְעַבְעָן
אַיְזָן דַּאָך אַיְצָטָעָר פָּעָרְנוּמָעָן בְּלֹיוֹן מִיט דָּעַמְגָדָן, וּוּי צַוְּמָאָכָעָן,
אָז קִינְדָּעָרָשָׁע טְרַעַהָרָעָן זַאָלָעָן וּוְאָס וּוְיַנְצִינְגָּרָעָר פָּעָרְגוֹאָסָעָן וּוְעָרָעָן,
אָנוֹ אַיְהָר... ער קוֹשֶׁת אַיְהָר קָאָפֶן. נָאָר נִיט וּוְיַנְגָּעָן. סְאִיזָן פָּאָר מִיר

שוווער. נו, קינד מײַנס.

ר אָל אַנְד

זוי קוקט איהם אָ צײַיט גִּלוּיךְ אַין די אוֹיגען, ווי מיט חַנִּיכָּת.
אייחֶר זעהט? מעהָר ניט. מעהָר פֿאַלְעָן שׂוֹן נִיט קִין טְרָעָהָרָעָן. דָּאַס
איין גַּעוּזָן די לְעַצְמָעָן קִינְדְּרָשָׁע טְרָעָהָרָעָן מִיְּנָעָן.

בְּרוּנְשְׁטַיִן

אָזְעַלְכָּעָן וּוְרַטְמָעָר זַעֲנָעָן אוֹךְ אַיבָּעָרָיגָן.

ר אָל אַנְד

געַחַט אָסָ אָוִוָּפָ אַין אָבָּ.

זַעַחַט אַהֲרָה? אַיצְטָעָר בֵּין אִיךְ מַעָּהָר קִין קִינְדְּ נִיט. אִיךְ בֵּין אָ
שְׁטָטָאַלְצָעָ פֿרְוִי מִיט דְּרִיסְטָעָ טְרָיטָם. מִיט זַיְכָּעָרָבָּלְקָעָן. אִיךְ בֵּין אָ
אוֹזְיָן שְׁטָאַלְצָיָן ווי אַיעָרָ בְּעַסְטָעָר אַין לְיַעַבְסְטָעָר פֿרְיוֹנָדָ אַדְּרָאַלְטָ
פֿאַלְקָן. אוֹזְיָן רַוְפְּטָ אַהֲרָה אִיהם. אִיךְ ווֹיל זַיְן גִּלוּיךְ מִיט אִיהם. אִיךְ
וֹיל פֿעַרְנָהָמָעָן זַיְן פֿלְאָזָן.

בְּרוּנְשְׁטַיִן

גִּלוּיכָּר ווי ווְיַיְנָעָן.

ר אָל אַנְד

זוי גַּעַחַט צַו אִיהם אַין גַּעַחַט אִיהם פָּאָר בִּידְעָהָנְדָט.

גִּלוּיכָּר ווי ווְיַיְנָעָן. קוּקָט מִיר אַיצְטָעָר אַין מִיְּנָעָן אוֹיגָעָן. קוּקָט אָוִוָּפָ
מִין גַּעוּיכָּט — ווֹאָס דְּרַעְנָט אַהֲרָה פֿוֹן מִיְּנָעָן אוֹיגָעָן אַין פֿוֹן מִין
גַּעוּיכָּט?

בְּרוּנְשְׁטַיִן

איַיְרָעָ אוֹיגָעָן זַעֲנָעָן לִיכְטִינָגָן ווי אַלְעָן קִינְדְּרָשָׁע אוֹיגָעָן נָאָר דָּעָם ווי
זוי ווְיַיְנָעָן זַיְדָ אָוִוָּסְטָלָן.

ר אָל אַנְד

אַין מַעָּהָר נָאָר נִיט. מִיְּנָעָן אוֹיגָעָן זַעֲנָעָן לִיכְטִינָגָן... קִינְדְּרָשָׁע אַוְנָ
שְׁוְלְדִיְגָן אוֹיגָעָן... אַין מַעָּהָר נָאָר נִיט? ווי אָונְרָבָּאַרְיָמְדָן מִין
הָרָץ וּוְרַטְ צּוּבְרָאָכָּעָן!

בְּרוּנְשְׁטַיִן

ווי עָרָ וּוְאַלְטָ אַהֲרָה וּוְרַטְמָעָר נִיט חָרָעָן.

ווארום דאס איז מיר איצטער אויפֿן געדאנק געקומען? נאר דער צעהלען ווילט זיך מיר עס אייך. ס'אייז אפֿילו זעהר טרייערג. דאך וועל אייך אייך עס דערצעהלהען. איךר זיטט? דאס איז זעהר גוט. יא, דאס איז געווען איזן לאנדאָזן איזן שפערטען הערבסט. לאנדאָזן איזן הערבסט.

ד א ל א נ ד

אייך וויס.

ברויינשטיין

אווי איז אבענער. א געדיכטער נעלוי האט אלע אַרומגענומען, ווי איז לאנדאָזן. און אויף א נאמען טראטואָר וואו ס'געהן אהן צאהל מענשען, בים שיין פון א פענסטער פון א געשפט אייז געלעדי גען א פרו איזן די מיטעלע יאָחרען. בלוייז איזן שמאמען אַרומגענוויז קעלט. ס'האט אויסגעזעהן, או זיך שיכרו. בלוייז מיט איזן האנד האט זיך בעווענט. די האנד האט אוטאמאָטיש אַבגעדעקט א טויל פון די שמאמען אויף איךר לייב איזן די ברוסט ענטבלויסט, וואס האט פֿאָרגעשטעלט א פֿלאָכען געלבען שארבען און צווויי צוקנייטישטע לערינע הויט זעקלאָד. נעלבען איךר איזן געתאנען א הוייכער שטאד- קער פֿאָלייסמאָן איזן שווארצען געלליידט מיט א שווארצע אַסקסע אויפֿן קאָפּ און, אויך גאנצע אוטאמאָטיש, האט ער מיט דער שמו- צינער שמאמען איךר ברוסט צונגעדעקט. זיך האט אַבגעדעקט — זאל די ווילט זעהן — און ער האט זידער צונגעדעקט. וואס ער האט דראָבי געטראָקט וויס איך ניט.

ד א ל א נ ד

וואס איז געועטען די גאנצע צוית זיך פֿערשטאָרט מיט ברויט אָפע- גע אויגען.

נו? מעהדר נאר ניט?

ברויינשטיין

מעהדר נאר ניט. ס'האט אַנגעהויבען א רעגען צו גיסען.

ד א ל א נ ד

גאנץ אַונגערוואָרטעט געהט זיך ער טוראָסע-טיר און הייבט אָז

זו רופען.

פיינעלע ! פיינעלע ! פיינעלע !

ברויינשטיין

זוי געהו?

ראלאנד

צושראקען.

אייהר ווילט אוענקעהן? לאזט מיך ניט אליאן.

ברויינשטיין

איך געה נאך ניט.

ראלאנד

איך האב מורה. זי פערדליך דאס געזיכט. ציטערט פאר שרעך. גאט מיין

גאט ווי שרעליך!

ברויינשטיין

איך האב ניט געוואלט דערצעהלהן. ווי נאריש איך בין. אייהר זענט

צויונג פאר אוזעכע זאכען און איך בין אַנְאַלְטֶעֶר נאר.

ראלאנד

לאזט זיך אראב אויף דער זאפע, בעהאלט דאס געזיכט.

ברויינשטיין

און איך האב איך נאך געוואלט דאס אנדרער אויך דערצעהלהן.

ס'אייז קיין ואנדער ניט. מיך האט עם אלט געמאכט, אַלאנגע

צייט איז עם געווען פאר מיר ווי אַשרעליכער חלום.

ראלאנד

זי געתש זו איהם.

הער אפרים ברוינשטיין, וויפעל בעדרארף זיך מײַן נשמה פלאגען

ביז איך זאל קענען ווערטן אט איזוי ווי אייהר זענט?

ברויינשטיין

פלאגען בעדרארף מען זיך ניט, און גרווי ווערטן אויך ניט.

ראלאנד

פון וואנען וויסט אייהר ווער איך בין?

ברוינשטיין
איך קוק אויף איך און איך זעה או איךר זענט אונשולדיג ווי א
קינד.

ראָן אַנד

אייז עס אמת?

ברוינשטיין

שמוייבעלט.

ראָן אַנד

איך בין פרעך און אונפערשעטען ווען איך פרענ איד אוזו.
ברוינשטיין
ניען. אלע קינדרער זענען אוזו.

ראָן אַנד

בין איך דען אוזו קינדייש?

ברוינשטיין

ווא היינט ערשות געכזירען.

ראָן אַנד

פארצזויויפעלט.

הער ברוינשטיין...

ברוינשטיין

אייער וויאגען און אייער לאבען בעווייזט עט.

ראָן אַנד

צעצ זיך נבעבע איהם.

לאזוט מיר זיך זעצען, אט אוזו נאהנט נבעבע איה, אוזו ווי א קינד.
לאזוט מיר איך זאל ארכונעהמען אייער קאָפ אט אוזו. לאזוט מיר
קוקען איזו אייער אונגען, אט אוזו.... איהר מאכט שפֿילצִיג פֿאָר
קליענע קינדרער. גלייכער וואָלט געועען, איז איהר אלײַן זאלט צוישען
גרויסע קינדרער אומגעהן. — קינדרער וואָס האבען שיין זייערעד איזו
גען אונסגעווינט — און אונצינדרען זוידער זייערעד אונגען. אוזו ליכַ
טיג זוי מאבען ווי אייער אונגען זענען. איהר מאכט הילצערנע
שפֿילצִיג און אייער הארץ בלוייבט פֿאָר יעדען קינד פֿערשטעלט...

עס זענען נאך דא רייןע קוואלען ווואר דער גראטער זינד קען אבּ-געוואשען וווערען... איצטער האבּ איך מעהדר קיון מורה ניט. דער-צעהלאט מיר, וואס איהר האט פרעהר געוואלאט דערצעהלאן. דער-צעהלאט מיר דאס אנדער אוייה. איך האבּ קיון מורה ניט. אט זעהט איהר דאך אויך האבּ קיון מורה ניט.

ברוינשטיין?

דאס איז געוווען אין דעם איזיגענען יאָחר. נאך זומער. די היַז האט שרעקליך געברען. איך ביז גענאגען צופס מיטֿן זאמידיגען וועגן. אין נרויס פוילען אין עס געוווען. און אונטער אַ בוים, ביַם זויט וועג איז געוזעטען אַידישע פרוי. איז די מיטעלע יאָחרען. די קלויַ-דער אויַפּ איהר אין לְעֵבָר. אויַפּן געגאלטען קאָפּ אַנְאַלטער שוואָרטצער משעפיק. דאס פנים — הויט און ביַם און פון דער זוּן פערברען. איך האבּ זי בעניריסט. דאס איז געוווען אַ נאטַסַּפְּארכְּטִינְגָּעָר פרוי נאָר מיטֿ אַ פְּיעַר אַן די אוֹיגען. וואס האט זי גע-טחאָן אונטער דעם בוים? גערוחט גלויבּ איך. וויל זי זאָט זיך אַנד געההבען צו בעקְּאָגען. איז איז דער יונגענד האט זי קיון מורה ניט גערמאָנְדִּיגָּן זיך אַן דער יונגענד האט זי אוֹיפּ אַיִּז אַוְינְגְּנְבְּלִיך אַן גאנט פערגעטען. איזו פְּלִינְק אַיז עס געשעהן. זי האט ענטבלויסט איהר נאָקעטע ברוסט. געלַבּ און אַיְינְגְּפָאָלָעָן אַן צוּווַיּוּ לְעִידְנִיעָר צָרָז צוּ מיר געזאגט — דאס איז פון מיר אַיצטער געלַיבּעָן... אַן אַין דער יונגענד האט איך זוּי אַ רְיוּן געלַיבּהָט.

רָאַן אַנְדָּר

דאס איז געוווען אַ נאטַסְפְּארכְּטִינְגָּעָר פרוי?

ברוינשטיין?

יאָ. אַיז אַ שטעדטיל האט מען אַ נײַע ספר-תורה אַיז שול אַריינגע-פִּיהָרֶט אַיז זי צופס גענאגען אהין, ביַי דער שמחה זיין.

רָאַן אַנְדָּר

דער קאָפּ איהרער אַיז געוווען אַבְּגָעָנָאלָט?

ברזינשטיין

נאקעט.

ראָן אַנדְרָן

הייסט עס, אוֹ דער סופּ אוֹזֶן דער אַיגעגענֶר. דער אָונטערשייד אוֹזֶן נאָר, ווֹאָס אִיינָע אַיז גָּלעָגָעָן אֵין לאָנדָאָן אָוּפְּפִין נאָסָעָן טְרָאָטוֹאָר אַיז אָוֹן דַּי אַנְדָּעָרָע אָונְטָעָר אֲבָוִים בְּיָמָים זָמְדִינָעָן וּוּגָן. הָעָר בְּרוּנִין שְׁטִיְין, ווַיִּסְטָט אַיְהָר אָפְּשָׁר פָּוּן אֲדָרְטָעָן וּוּגָן? אָוִוָּת וּוּלְכָעָן דַּי יְוָגָעָנָר זָאָל נִיט פֻּרְבְּלִיהָעָן, דַּי בְּרוּסָט זָאָל נִיט אַיְנְפָאַלְעָן?

ברזינשטיין

דָּרְוָוְוִיל אַיז דַּי וּוּלְטָט אָזֶן אַיְנְגָעָן אַרְדָּעָנָט.

ראָן אַנדְרָן

אוֹן אַיך בֵּין אֲקִינְדָּפּוּן אַט דַּעַר דָּאַזְוָנָעָר וּוּלְטָט... נְיוֹן, אַיך ווּלְטָט!

ברזינשטיין

אוֹן אַיך בֵּין אֲקִינְדָּפּוּן דַּעַר דָּאַזְוָנָעָר וּוּלְטָט.

ראָן אַנדְרָן

איַהָּר? ס'אַיז נִיט רִיכְמִינְג. אַיְהָר זָעָנָט אֲבָוִים ווֹאָסָט בְּיָמָים זָוִית וּוּגָן. עָר ווּוְאָסָט אַיז ווַיִּסְטָט נִיט צְוָלִיבָעָב ווֹאָסָט. אַיְהָם הָארָט נִיט וּוּרְעָס זָאָל זִיךְ וּצְעָזָן אַיז זָיוֹן שָׁאָטָעָן. אַט, זָאָט מִיר, וּוּרְעָס בֵּין אַיך? פָּאָר ווֹאָסָט לְאַזְוֹט אַיְהָר מִיר אָזֶן נָאָהָנָט זִיצְעָן נְעָבָעָן זָהָר. אַט הָאלָט אַיְהָר מִיד אָוִוָּת אַיְיָעָר הָאנְדָּה. אַיְהָר הָאָט מַרְגָּשָׁת אָוּפְּפִין קָאָפּ. זַעַחַט אַיְהָר ווֹאָסָט פָּאָר אֲלָגָּנָע הָאָר אַיך הָאָב? אַיך קָעָן מִיּוֹן קָאָפּ. זַעַחַט אַיְהָר ווֹאָסָט פָּאָר אֲלָגָּנָע הָאָר אַיך הָאָב? שְׁפִירָת אַיְהָר נִיט פָּוּן זִיךְ אַלְיָוִן אוֹן אַיך אָוִוָּת אַרְמוּוֹיקְלָעָן. שְׁפִירָת אַיְהָר נִיט חַיִּינְט גָּעוּוֹנָן שְׁוֹין צּוֹטְרָעָטָעָן אַיז צּוֹבָרָכָעָן וּוּי אֲקָלִינוּ שְׁטְרוּעָלָעָן אוֹן אַיך בֵּין נְעָבָעָן אַיך שְׁמָאָלִיז אַיז שְׁטָאָרָה, יוֹנָג אַיז אָוְנְשָׁוְלִינְג. אַיך הָאָב גַּעֲמִינְט אַיז דַּי לְעַצְמָע טְרָעָהָרָעָן הָאָב אַיך אָוְיסְגָּעוּוֹיְנְט אַיז אַיְצָטָעָר שְׁפִירָת אַיך, אַיז אֲקוֹאָל נְיוֹעָן, רִינְגָעָן קִינְדָּעָרְשָׁע טְרָעָהָרָעָן עַפְעָנְט זִיך אָוּפְּפִין אַיך ווּלְטָט אַיז דָּאַזְוָנָעָר טְרָעָהָרָעָן וּוּרְעָהָרָעָן.

זיך ערשות זיך אב פון איהם. ברעכט די הענד פאר שמערכען. בלוייבש זיצען וויא א פערגלילווערטע, דער קאָפּ אוֹיַף די הענד געשטייצט און אוֹיַף די קניה אַנגֶעֲשְׁפָּרָט.

בָּרוּינְשְׁטִין

טרוייריג, דער קאָפּ געזונקען. הײַנטער דער טיר ערשות זיך פאלקס און לענטערום שטימען, מען קלאָפּט אַין טוֹר, אַבער קיינער בעוועגט זיך גיט צוּ עפֿענען. מען קלאָפּט ווֹידער, לענטער אַון פֿאָלָקּ קומען אַריַין.

לְעַנְתָּר

צִיהַת זֵיכָר צוֹרִיקָה, פֻּרְמָאָכָּט די טִיר הַיַּנְטָעָר זֵיכָר אַון עַס ערשות זיך אַיתָר לאָכָען.

פָּאָלְקָה

בלוייבט צוֹטוּמָלֶט פון דער שטימונג ווֹאָס חַעֲרָשָׂת אַין צִימָעָר.

בָּרוּינְשְׁטִין

צַוְּ פָּאָלְקָעָן.

זַהֲרָ גּוֹטָ ווֹאָס דּוּ בַּיּוֹט גַּעֲקוּמָעָן. אַיְדָ גַּעַת שְׂוִין מִיטָּ דִּירָ.

רָאָלָאנְדָה

בעקופט פון האָלוֹ דּעַם גַּאלְדָּעָנָם רַעֲוָאָלְלוּוֹר. מְתוּות אַיהם אוֹיַף אַון דַּעֲרָלָאנְגָּט אַיהם פָּאָלְקָעָן.

אַיְדָ בָּעַט אַיְיךְ בַּעֲשַׂטְעַלְטָט מַיר קוֹיְלָעָן פָּאָר דּעַם.

פָּאָלְקָה

גַּעַהְמָט אַיהם גַּאנְץ אַוְנְטִיכְנְטִיוֹן. בעטראָכָט אַיהם פֻּרְעָוָנוֹנְדָּעָרט.

בָּרוּינְשְׁטִין

אוֹיַףְן הַאֲרָצָעָן אַגְּלָדָעָנָר רַעֲוָאָלְלוּוֹר. אָפְשָׁר אַין דָּאס דּעַר דְּרִיְּ. מַעַר וּוֹעָגָן.

דָּרִיטָעָר אַקְטָם

לעומת הדרישות הנדרשת מהתפקידים המבוקשים בתקופה הנוכחית.

אמרים ברוינשטיינס ארכיביטצ'ימער, אויפֿן צווישען
שטאק, פיער פענסטער. אַ טיר אין הינטערגרונד פון וואגנָן
עם זעהן זיך די טרעפּ, אַרונטערצ'זעהן. לינקס, ביי די
פענסטער אַ סטאליערשער ווארטשטאט. אויףֿ די ווענד פָּלוֹיד
צעם מיט פָּאַרטְּנוֹגָעַ קִינְדֶּרֶשׁ שְׂפּוֹלְצִיָּוָג.

ל י ב ע

ראמאט אויףֿ אין צימער. ווישט אָרום דעם שטוויבּ פון די פָּאַרטְּנוֹג
גע שְׂפּוֹלְצִיָּוָג, ס'אייז צו דערקענען, אָז זי האָט שויין אַיהֲר אַרְבִּיטְּ לְאַנְג
גענדיגט, נאָר זי פָּעָרוּווֹילָט דָאַ בְּכִיוֹן. ווישט דעם שטוויבּ פון דעם בלוד
מענטשאָפּ וואָס שטעהט אויפֿן פָּעָנסטער.

ב ר ו י נ ש ט י י נ
קומט אַריַין. אַונְרוֹחָה אָוָן אַונְגַּעַדְוָלְדוֹג.

ל י ב ע

וויל פָּעָרְלָאָזָעָן דעם צימער.

ב ר ו י נ ש ט י י נ

שְׂטָעָנְדִּיגַּ, ווּעַן אֵיךְ בֵּין דָאַ נִיטָאַ נְכֻבָּעַט אַיהֲר זיך אַריַין אָוָן מאָכָט
אַרְדָּעָנָגָן. אַוְיבּ אַיהֲר האָט דָאָפּוֹן פָּעָרְנִינְגָעַן קָעָנְט אַיהֲר עַס תְּהָאָז
ווּעַן אֵיךְ בֵּין אַין צִימָעָר פָּאַרְהָאָן, ווּעַט אַיהֲר זעהן ווּי אֵיךְ מַאַךְ צָרָ
רֵיך אַונְאַרְדָּעָנָגָן.

ל י ב ע

וּעַן ס'זָאָל שְׂטָעָנְדִּיגַּ בְּלִיְבָעַן ווּי אֵיךְ מַאַךְ, ווּאַלְט אֵיךְ דָאָךְ אַוְיכְ
דַעַם אַנְדָּעָרָעָן טָאגּ שְׂוִין נִיטָהָבָעָן ווּאָס צוֹתְהָאָן.

ב ר ו י נ ש ט י י נ

לאָכָט.

אַיהֲר ווּוִיסְט אלְיַיְן נִיטָוּס פָּאָר אַ גְּרוּסְעָן אַמְתָאַ אַיהֲר האָט אַיצָּ
טָעַר גַּעַזְגַּט. דָאָס הַיִּסְטָמָט, אָז אַיהֲר עַקְוּסְטִירָט בְּלִוְיָז ווּוִיל אֵיךְ מַאַךְ
אַונְאַרְדָּעָנָגָן. כְּמַיְוָן חַלְיָה נִיט אֵיךְ אָוָן נִיט זִיךְ. דָעַר ווּעַלְתָּ

מיין אויך.

ל י ב ע

ניט פערשטעהענדיג.

וואס איז דען דער חילוק — ווען אויך וואלט ניט דינען בי איזיך
וואלט אויך געווען אויף אן' אנדער פלאז און דארט וואלט אויך אויף
דאס איזונגע בעדרארפֿט טהאן.

ב ר ו י נ ש ט י י נ

דאם, קינד, מיין אויך דאך.

ל י ב ע

פארשעטט.

פאר וואס רופט איהר מיר שטענדייג "קינד"?

ב ר ו י נ ש ט י י נ

אייהר ווילט דוקא זיין א גרויסע? נו גוט.

ל י ב ע

אויך האב אַרְוָמְגָנְנוּמוֹן דעם שטובי פון אייער אַרְבִּיט אַוְיך.

ב ר ו י נ ש ט י י נ

א שענהNUM דאנק אייך.

ל י ב ע

ס' איז מיין לייעבסטע אַרְבִּיט.

ב ר ו י נ ש ט י י נ

נוּט, ווען אויך געפֿעלט עס.

ל י ב ע

אייהר האט היינט געאַרְבִּיט א גאנצע נאכט?

ב ר ו י נ ש ט י י נ

אויך? ביינאכט שלאָפּ אויך.

ל י ב ע

ס' האט זיך געהרט איז מיין צימער ווי אייהר זענט ביינאכט אומץ
גענאנגען אויף און אַב. איז מיין צימער הערט מען ווען אַמעצער
געחט אום אויבען.

בְּרוּנְשְׁטַיְמָן

ענטשלולדינגט מיר, ליבען, וואסם כ'האָב אַיִיךְ נִיט גַּלְגָּוֹת שלאָפָען. אַיִיךְ האָב נִיט גַּעֲוָוָסֶט אוֹ גַּרְאָדָע אַיכְבָּר אַיִיךְ קָאָפְּ קָומָט אָוָוִים מִיּוֹן צִימָעָר. אַיִיךְ ווּלְלָ בְּעָטָעָן, די מַוְטָּעָר זָאָל אַיִיךְ גַּעֲבָעָן אַבעָּד קָוּוּמְעָרְעָן צִימָעָר.

לְיִבְעָר

חלילָה, וואסָם רעדָט אַיִיהָ? אַיִיךְ האָב גַּאֲרָ נִיט גַּעֲמִינָט מִיטָּדָעָם.

בְּרוּנְשְׁטַיְמָן

סְיעָנָעָן דָּאָךְ פָּאָרָהָאָן אַזְוֵי פִּיעָל לְעִירְגָּעָן צִימָעָרָן. מִיּוֹן מַוְטָּעָר וּוּעָט
מִיטָּ פָּעָרְגְּנִיגָּעָן אָוּמְבִּיאָטָעָן.

וּוַיְלָ גַּעַהַן צָוָם טִירָ.

לְיִבְעָר

פָּעָרְשְׁטָעָלָט אִיחָם דָעָם וּוּגָגָ.

אַיִיךְ בְּעָטָ אַיִיךְ טָהָוָת עַמְּ נִיטָם. כְּבָנָן גַּעֲוָעָן אַזְוֵי נָאָרִישָׁ, אוֹן האָב
עַמְּ אַיִיךְ דָּעָרְצָעָהָלְטָ...

בְּרוּנְשְׁטַיְמָן

איּוֹ נִיטָם, איּוֹ נִיטָם — כ'האָב גַּאֲרָ נִיט גַּעֲמִינָט בְּעַמְּדָר צָו מַאָכָעָן...
סְאיּוֹ טָאָקָעָ רִיכְטָינְגָּן. כְּבָנָן אָוּמְגָעָנָגָעָן בְּיִנְאָכָט. כ'האָב אַ צָּעָר.
זַעַחַט אַיִיהָ, דָאָ קָעָן אַיִיךְ שְׂוִין נִיטָם וּוּסְעָן וּוּרָע עַסְמָאָכָט אַנְאָרְדָעָן
נוֹגָגָ פָּוּן מִינְגָעָט וּוּגָעָן.

לְיִבְעָר

אַיִיהָ וּוַיְלָט אָפְשָׁר נִיטָם לְיִידָעָן וּוָאָסָם אַיִיךְ קָוָם דָא אַרְוִוָּפָט צָו אַיִיךְ?

בְּרוּנְשְׁטַיְמָן

ניִין, קִינְד. אַיִיהָ שְׁרָעָקָט זִיר אלְזָ פָּאָר זַיְהָ. אַיִיהָ טָהָוָת דָּאָךְ קִיְּרָ
נָעָם קִיְּוָן בְּיוֹן נִיטָם. עָרְ בְּעַקְוּמָט פָּוּן קַעְשָׁעָנָעָן אַ בְּרִיף אָוָן הַיְּוּבָט אָוָן צָו
לְעָיוֹן : "וּוְעָרְטָעָר הָעוֹר בְּרוּיְנְשְׁטִיְין. פָּוּן אַיִיעָרָ סְחוּרָה זַעַנָּעָן מַוְּרָ
זַהָּר צְוּפְרִידָעָן. דָעָרָ הַוִּיכְבָּר פְּרִיזָן קִימָעָרָט אָוָן נִיטָם. מִיר וּוּאַלְטָעָן
אַיִיךְ טִיעָרָעָר גַּעֲצָהָלָט וּוּעָן אַיִיהָ קַעְנָט אָוָן גַּעֲוָיָסָעָ אַרְטִיקְלָעָן
אָרוֹיָסָגָעָבָעָן גַּעֲפָאָרְבָּט. איּוֹ דָעָרָ אַיִינְגָעָנָרָ צִיְּתָ בְּעָטָעָן מִירָ פָּוּן
אַיִיךְ אַיִיהָ זָאָלָט אָוָן צְוִישָׁקָעָן פִּינְקָ טּוֹזָ... כָּאַכְאָכָא — אַיִיהָ

וּוַיִּסְמַט נִימֵט, לִיבָּע, וּוְאַס פָּאָר אֲטוֹיווּעֶל מַאֲכַט עַם חֻזֶּק פָּוּ מִיר?
ס' אַיז דָּאָךְ נִיט קִין וּוַיַּע? וּוְאַס זָאנְגַּט אַיְהָר לִיבָּע?

ל י ב ע
איַיעַר מוֹטָעָר זָאנְגַּט שְׁטָעָנְדִּיגָּן, אֹז בְּעַרְמָאָן פָּעָרְקִיּוּפֶט אַיְיעַר אַרְבָּיוֹט
פָּאָר גַּעַלְד.

בְּ רְוִיְנְשְׁטִין
אַבְּעָר דָּאָס קָעוּ דָּאָר נִיט גַּעַמְּאַלְט וַיַּע. וּוְאַס הַיִּסְטָט: מִיַּעַן אַרְבָּיוֹט —
אוֹן גַּעַלְד? ...

ל י ב ע
וּוְעַן עַר זָאל טָאָקָע טִילְלָעָן אַוְמוֹיסְט וּוְאַלְטָעָן אַיְיךְ דָּא דִי קִינְדְּרָעָר דָּי
שְׁוּעָלָעָן אַבְּגַעַשְׁלָאָגָעָן.

בְּ רְוִיְנְשְׁטִין
אַיְהָר מִינְטָט עַם עַרְעַנְסָט?

ל י ב ע
אַיְצְטָעָר וּוְעַט דָּאָר דָּאָס גַּעַלְד אַרְיְינְקָומָעָן צָו אַיְיךְ. אַיז דָּאָךְ בְּעַסְעָר.

בְּ רְוִיְנְשְׁטִין
אַבְּעָר דָּאָס קָעוּ דָּאָר נִיט גַּעַמְּאַלְט זַיַּע. מִיַּעַן אַרְבָּיוֹט בְּעַקְוּמוֹט מַעַן
נִיט פָּאָר קִין גַּעַלְד. וּוַיִּסְטָט, קִינְדְּרָעָר אוֹן גַּעַלְד? !

ל י ב ע
נִיט דִי קִינְדְּרָעָר קוֹיְפָעָן, דִי מוֹטָעָרָם טְהָוָעָן עַם.

בְּ רְוִיְנְשְׁטִין
ס' אַיז דָּאָךְ אַבְּעָר אַוְנְמַעְלָיָה.

ל י ב ע
אוֹיֶף דָּעָר וּוְעַלְט פִּיהָרָת זַיַּד דָּאָךְ אַזְוִי.

בְּ רְוִיְנְשְׁטִין
מִיר גַּעַתְּטָט נִיט אָן וּוְיַי דִי וּוְעַלְט פִּיהָרָת זַיַּד.

ל י ב ע
נִיט יְעַדְעָרָעָר קָעוּ אַוְיְסְפִּיהָרָעָן צָוְהָאָן נִיט אַזְוִי וּוְיַי מַעַנְשָׁעָן וּוְיַלְעָן.
בְּ רְוִיְנְשְׁטִין
שְׁוִין צְוּוֹאַנְצִיגָּן יְאָהָר, אֹז אַיְיךְ הַאָב מִיט מַעַנְשָׁעָן אַבְּגַעַשְׁנִיטָעָן.

כ'וויל מיט די דאזיגע מענשען מיין לַעבען נוּט פָּעֶרְבִּינְדָּעַן — אִיך
וּוֹיל נוּט! אִיך וּוֹיל נוּט!

פֿרוּוַיּ בְּרוּגַשׂ טִיּוֹן

קּוּמֶת.

אִיך האָב גַּעֲמִינְט, אוֹ פָּאֵלָך אִיז דָּא פָּאָרָהָאָנְעָן אוֹן עַר הָאָט דִּיך פָּוּ
גַּעֲרָלְדּ אַרְוִוִּסְגַּעַפְּהָרְטּ. מַעַן הָעָרֶט דָּאָד דִּיוֹן קוֹל אַיְבָּעָרְץּ גַּאנְצָעָן
שְׁטוּבָּ... זַעַחַסְטּ דִּי קִינְדָּעָרּ פְּרָעָנְעָן זַיְדּ נַאֲדָא אָוּפּ דִּירּ. הָאָבָּעָן גַּעַדּ
הָעָרֶט, אוֹן דָּא בַּעֲקוּמָטּ מַעַן שְׁפִילְצִיָּגּ אַוּמוֹיסְטּ.

קִינְדָּעָרּ קוּמָעָן אַרְיוֹן.

אַפְּרִים

אַיְבָּעָרְגַּעַוּלְטִוְגּ פָּוּנְמָחָתּ, לְאָכְטּ אָוּשּׁ פָּאָרּ נְצָחָוּןּ.

אַלְזָא וּוֹעֵר אִיז גַּעֲרָבְּטּ? סְאִיז אַיְמָעָצָעָן אַשְׁפָּאָסּ אוֹן נִיטּ מַעָהָרּ.
צַוּ דִּי קִינְדָּעָרּ. אוֹן אַיְהָרּ מַיְנָעָן לְוִוּת — הַיּוֹסְטּ עַם, אַיְהָרּ הָאָטּ גַּעַדּ
הָעָרֶט אַז אַיְנָעָרּ אַמְּשָׁגָעָרּ, אַפְּרִים בְּרוּוֹנְשְׁטִיּוֹן, טִיְּלָטּ אַוּמוֹיסְטּ,
כָּאַבָּאָכָּא — אַוּמוֹיסְטּ, אַהֲןָגָעָלְדּ, שְׁפִילְצִיָּגּ? אַמְּתּ!
אַטּ דָּאָסּ בֵּין אִיךְ דָּעַרּ מַשְׁוֹגָעָנָרּ.

עַדְשָׁטְעַדְרַ אַיְנָגָעָלְדּ

בֵּי אָנוֹן אַין קָלָם וּוֹיְסָעָן עַם אַלְעָקִינְדָּעָרּ. נָאָרּ דִּי לְעַהְרָעָרּ לְאָזָעָן
נִיטּ גַּעַהָןּ. מִירּ זַעַנְעָן דִּי בְּעַסְטָעּ שִׁילְעָרּ, הָאָבָּעָן מִירּ קַיּוֹן מַוְּרָאָ
נִיטּ.

בְּרוּינְשָׁטִיּוֹן

מִיטּ שְׁמָחָתּ.

די בְּעַסְטָעּ שִׁילְעָרּ! דָּא סְוַהְתּ מַעַן אַז אִיךְ. אוֹן אַיְהָרּ וּוּעַטּ גַּעֲוִוִּיסּ
זַיְן דִּי בְּעַסְטָעּ מַעַנְשָׁעָן אַזְוּהָ. וּוֹעֵרּ הָאָטּ עַם אִיךְ וּוֹעַגְעָן דָּעַם
דְּעַרְצָעַהְלָטּ?

צַוְוִיִּיטְעַדְרַ אַיְנָגָעָלְדּ

נַעֲבָעָן אַונְזָעָרּ שָׁוְהָלָעּ אִיז גַּעֲוָעָן אַנְ/אַלְטָעָרּ מַאֲן אַזְוּן הָאָטּ עַם דָּעָרּ
צְהַלְלָטּ דִּי קִינְדָּעָרּ.

בְּרוּינְשָׁטִיּוֹן

בְּעַרְמָאָן! גַּעֲוִוִּיסּ אִיז עַם בְּעַרְמָאָן. שִׁוְנָעָרּ וּוּעַטּ אִיהם נִיטּ אַיְבָּעָרּ-

קוייפען פאר קיון געלד.

פָּרְוִי בְּרוֹיַנְשְׂטִיּוֹן
נִיב זַיְוִן. זָלְעַן זַיְוִן אַהֲיָם.
עַרְשְׁתָּעַר אַינְגָּעַל
מֵיר וַיְלַעַן טַאַקָּעַנְהַזְוָן אַהֲיָם.

אַפְּרִים

וּוְעַן אַיהֲרַ קִינְדֶּרְלָאָךְ וּוְאַלְטַ וּוְיסַעַן וּוְאַסְמַ אַיהֲרַ זַעַט הַיִּנְטַ פָּאָר
מֵיר. וּוְעַן אַיהֲרַ מִיְּנָעַן, לַיְעַבְּרַ קִינְדֶּרְ, וּוְאַלְטַ עַס וּוְיסַעַן... קִלְיָבַט
אוֹיְסַ וּוְאַסְמַ אַיְיךְ גַּעֲפָלַטְ. דָא הַאֲטַ אַיהֲרַ וַיְוַנְטָמַלְעַן — מִיְּנַן לַעֲצָטוּ
אַרְבָּיִטְ. דָא הַאֲטַ אַיהֲרַ שְׁטִיבָעַרְ. צַוְּ פַּעַר פַּעַנְסְטָעַר אַיְזַן אַשְׁטָובְ.
דָא הַאֲטַ אַיהֲרַ בְּרוּנְעַמְעַרְ. דָאַס וּנְעַן שְׁטָאַלְעַן אַזְוּ פָּזְ אַיְנוּעַנְגַּן קוֹרְ
קָעַן אַרְוִים קָעַלְבָּלָאָךְ... דָאַס אַיְזַן מַעְבָּלְ : טִישָׁעַן, בָּעַנְקַ.

די קִינְדֶּרְ קוֹקָעַן נִיְוְגָרַגְּוִיְּגַן.

סִיבְעַ

זַיְוִן וּוְאַלְטָעַן וּוְעַלְעַן אַלְעַן.

בְּרוֹיַנְשְׂטִיּוֹן

קִלְיָבַט זַיְדַ אַיְסַ וּוְאַסְמַ אַיְיךְ גַּעֲפָלַטְ. טַאַמְעַר גַּעֲפִינְטַ אַיהֲרַ אַפְּעַד
לָעַר, זָאנְגַט קָעַן אַיְיךְ עַס פָּעַרְכְּטַעַן, אַדְעַרְ בָּאַלְדְ אַדְעַרְ אַיהֲרַ וּוְעַט
עַס אַיְבָּרְלָאַזְעַן, וּוְעַט בִּיזְ מַאְרְגְּנַעַן פָּאַרְטִיגְ וּוּרְעַן. טַאַמְעַר הַאֲטַ
אַיהֲרַ עַפְעַס אַלְיַין נַעֲרָאַקְעַן פָּאַרְשְׁפִּילְצִיגְ, זָאנְגַט וּוְלַ אַיְיךְ עַס פָּאַר
אַיְיךְ מַאְכְּבַעַן מִיטְן' גַּרְעַסְטַעַן פָּעַרְגְּנִיגְעַן... אַיְיךְ זַעַה, אַזְוּנְיַין הַאֲטַ
מוֹרָאַ צַוְּ בָּעַטְעַן דָאַס וּוְאַס אַיְיךְ גַּעֲפָלַטְ. אַיְיךְ זַעַה שַׁוְּיַין אַזְוּנְיַין
אוֹיְנָעַן וּוְאַס אַיהֲרַ וּוְאַלְטַ וּוְעַלְעַן... אַלְעַן, יַעֲרַעַרְ פָּזְ אַיְיךְ בָּעַד
קוֹמַטְ צַוְּ אַיְזַן שְׁטָובְ, צַוְּ אַיְזַן וַיְוַנְטָמַלְעַן צַוְּ אַיְזַן בְּרוּנְעַם... אַטְ
אַזְוּ. פָּאַרְזִיכְטִינְגְ זָאלְטַ אַיהֲרַ עַס טְרָאַגְעַן.

די קִינְדֶּרְ טָאנְגְעַן אַזְשַׁ אַונְסְטָעַר פָּאַר שְׁמַתָּה,

עַרְשְׁתָּעַר אַינְגָּעַל

אַיְזַן בְּרוּנְעַם אַיְזַן דָאַד נִוְטָא קִיְוָן דָעַקְ.
אַלְעַ לַעֲכָעַן.

בְּרוֹיֶן שְׂטִיין

אויב דו מײַנסט אין איהם וואַסער צו האָלטען אין געוויַס גוט. לאָז
איהם דאָ אָוָן מאָרגנָען וועט ער שווין זיין מיט אָדעַן.

פְּרוֹיֶן בְּרוֹיֶן שְׂטִיין

אייצטער קינדערלאָך געהט האַהֲיָם צו אַיעֵר מַאֲמָע. געה, לַיבָּע, דָו
וועסט זַיְה אַרוֹיסָלָזָעָן.

די קִינְדְּעַר גַּעֲתָנוּן אַרוֹיסָ צַופְּרִידָעָן. לַיבָּע בעגְלִישָׁן זַיְה.

בְּרוֹיֶן שְׂטִיין

געחט ווַיְדַעַר אַרוֹיסָ דָעַם ברַף אָוָן קוֹקֶת אין איהם.
אָבעָר דָעַם אָונְפָּעָהִינְגְּסָטָעָן לְצַחַט דָעַר טַיוּעַל צוֹ מִיר גַּעֲשִׁיקָט.

פְּרוֹיֶן בְּרוֹיֶן שְׂטִיין

וּאָסָטָוּ דָאָרָט אָזָעְלְכָעָם?

בְּרוֹיֶן שְׂטִיין

בעהָאָלָט דָעַם ברַויָּה.

נָאָר נִיט, נָאָר נִיט, מַוְתָּעָר.

פְּרוֹיֶן בְּרוֹיֶן שְׂטִיין

קוֹם צוֹ מִיר, אָפָּרִים. זַעַן זַיךְּ דָאָ, גַּעֲבָעָן מִיר.

אָפָּרִים

זַעַט זַיךְּ גַּעֲבָעָן דָעַר מַוְתָּעָר.

פְּרוֹיֶן בְּרוֹיֶן שְׂטִיין

זַי גַּלְעַט אַיהם אַכְּבָעָן קָאָפּ.

דוֹ בִּזְוֹת אַזְוִי אַוְיפָּגְעָרָעָט, אָז אַיךְ האָבָּאָבָּא קִיּוֹן חַשְׁקָנִיט צַוְּן
רַעֲדָעָן מִיטָּדָר.

בְּרוֹיֶן שְׂטִיין

קָעָן זַוְּג, אָז אַיךְ בֵּין אַבְּיָסָעָל אַוְיפָּגְעָרָעָט. אָבעָר עַם שַׁאֲדָת נִיט.

פָּאָר דִּינְעָט וּוְעָגָעָן בֵּין אַיךְ גַּאנְעַ רַוְּהָג אָוָן אַיךְ הַעֲרָדָר מִיטָּדָר

גַּרְעַסְטָעָר אַוְיפָּמַעְרְקָזָאָמְקִיטָּם.

פְּרוֹיֶן בְּרוֹיֶן שְׂטִיין

קוֹשֶׁת אַיהם אַוְיפְּן קָאָפּ.

דַּעֲרַפָּאָר האָבָּאָבָּא דִיךְ לַיְעָבָּ.

בְּרוֹיִנְשְׂטִייןַ

איצטער ביז איך שווין איננאאנצען רוחיג און דו קענטט מיט מיד
רעדען.

פְּרוֹיִנְשְׂטִייןַ

איך וויל מיט דיר רעדען טאקע וועגען דיר אליאן. אָמאמען קען מען
ニישט נארען. איך וויל דיר פרעגען פאר וואס די שלאלפסט נישט די
לעצעט עטליבע געכט?

בְּרוֹיִנְשְׂטִייןַ

איך האב שווין היינט אינמאָל געהרט וועגען דעם. ווען מען וואָלט
ביז מיר ניט פרעגען וואָלט איך טאקע ניט וויסען, אָז איך שלאָף
ניט די לעצעט געכט... יאָ, מוטער איך האב געוואָלט ביז דיר בע-
טען, אָז דו זאלסט געבען ליבען' אָנ'אנדר ער צימער. וויל מײַן אָר-
בייט צימער קומט אויס איבער איהָ. איך לאָז זַי ניט שלאָף
פען ווען איך געה דאָ אום אָדער ווען איך אָרבײַט.

פְּרוֹיִנְשְׂטִייןַ

זעהסטו, וואָס דיר ליגט אָז זונען? פאר דעם צווייטען בעקוועט
ליךקייטען. אָז איך פרען דיר פאר וואָס דו שלאלפסט ניט ביז
נאָכט — אויף דעם ענטפערסטו מיר ניט.

בְּרוֹיִנְשְׂטִייןַ

ראָם וויס איך גאנַד פֿאָרלוֹיפַֿג אליאן ניט. איך מײַן אוּם ווועט
אָיבערגענהן.

פְּרוֹיִנְשְׂטִייןַ

וְאֵל אַיך מיט דיר מעהָר ניט רעדען וועגען דעם?

בְּרוֹיִנְשְׂטִייןַ

קושט זַי אוּפַֿן שטערען.

גַּיְן, מעהָר ניט.

פְּרוֹיִנְשְׂטִייןַ

וְאֵל אַיך דיך לאֶזען אליאן?

בְּרוֹיִנְשְׂטִייןַ

גַּיְן, נוּן.

פֶּרְדוֹן בְּרוֹיִנְשְׁטַייןָן

פארשטעהסט, דו בייזט אלט אכט אונ פיערטציג יאחים אונ איך זעקט אונ זעכציג. איך האב פריהער נעהקט אוייפ דיר ווי אוויל א קליעין קינד, נאדר עפעם דאכט זיך מיר אונ... אבער שא. איך האב געד זאנט, אונ ב'זעל מיט דיר ניט רעדען וועגען דעם. איז מען האט א קלונגען זוחן מזען זיין א קלונגע מאמע.

פֶּאַלְקָן

בעוועיזען זיך אין טיר.

בְּרֹוִין שְׁטִיְיןָן

דו? פאלק? ווי גוט דו האסט געתהאן!

פֶּרְדוֹן בְּרוֹיִנְשְׁטַייןָן

איך האב נאך ארבויט בי זיך... געהנדיג צום טיר, צו פאלקען. נישט גוט טהומט איהה, ווען איהר פערגעסט איעערע אלטער גוטע פרוינה.

פֶּאַלְקָן

זעהט אוייס שלעכט. ווי גיט אוייסגעשלאפען.

בְּרֹוִין שְׁטִיְיןָן

גוט האסט געתהאן, וואם דו בייזט איצטער געהומען.

פֶּאַלְקָן

איין דיאנע אויגען קומט עס אוייס, איז איך מהו דיר זעהר גרויסע טובות מיט מיין קומען. אה, ווי גוט אונ ווי נאריש דו בייזט.

בְּרֹוִין שְׁטִיְיןָן

נאריש בין איך אפשר — אבער גוט? איין דעם קען מען נאך צווייפלען.

פֶּאַלְקָן

דו בייזט בידיע ואכען איין אוינעם: גוט איבער דער מאם אונ נאריש איבער דער מאם. א געויסע דאוז נארישקייט אייז זעהר גוט. מען האט מעהר ערפאַלְגָן איין היינטיגער וועלט. אבער דג, מיין פרוינה, בייזט שיין צו נאריש...

בְּרֹוִין שְׁטִיְיןָן

אפשר זאל איך היינט מיט דיר נאדר ניט רעדען?

פֿאַלְקָ

איך בין געכומען היינט זעהר פֿיעַל צוֹ רעדען מיט דיר.

בְּרַוִּינְשְׂטַייןְ

דיין טאו געפֿעלט מיר עפעם ניט. ערליך מיר עס דיר צו בעמעלהן.

פֿאַלְקָ

דאַס לאָז אַיבָּעַר אַוִּיפָּ שְׁפָעַטָּר.

בְּרַוִּינְשְׂטַייןְ

איך האָב זיך מיט דיר ווירקליך דערפרעהט. בְּהָאָבּ הַיִּנְטָ אָזָא
פֿראָכְטְּפֿאַלְעָןְ פְּרִיהְמָאַרְגָּעָןְ. אָזָנוּ דָו האָסְטּ עַפְעַם מִיט זיך אַזְעַלְכָעָם
מיַטְגְּעַבְרָאַכְטּ... עַפְעַם רַעֲדָסְטוּ אָזָויּ הַוִּיחָדָה, שְׁרִיְעַנְדוּגּ.

פֿאַלְקָ

לאָבָטּ.

ביִ דִיר אָזָן אָזָויּ שְׁטֵילְ, אָז עַס קְוֻמְטּ אַיְינְעַרְ פְּוֹן דָעַרְ נָאָס דָאַכְטּ
זִיךְ דִירְ, אָזָן שְׁרוּיְטּ אַדְעָרְ מָעַן פְּוַיקְטּ אַוִּיפָּ אַטְעַרְקִישְׁעַןְ פְּוַיְקּ.

בְּרַוִּינְשְׂטַייןְ

היַינְטּ בְּיוֹצְטוּ צַוְּמַרְ גַּעֲכּוֹמָעָן זַוְּיַיְינְעַרְ פְּוֹן דָעַרְ נָאָס אָזָן אָזָא קְרִידּ
גַּרְעַשְׂעַרְ שְׁטִימְוֹנְגּ. וּאָסְ שְׁטַעַחְסְטוּ? זַעַזְעַזְיָה. זַאָל אַיךְ דִירְ דָעַרְ
צַעְלָעָןְ וּוּעַמְעָןְ אַיךְ האָבּ דָאּ הַיִּנְטָ נַעַחְתּ פְּאַרְ גַּעַסְטּ?

פֿאַלְקָ

צַוְּיַיְ קְינְדָעָרְ. אַיךְ האָבּ זַיְיָ גַּעַזְוָהָןְ אַרְוִוְסְגַּעַנְדְּרִיגּ פְּוֹן דִיןְ שְׁטוּבּ
פְּרַעְחַלְיָךְ.

בְּרַוִּינְשְׂטַייןְ

פְּרַעְחַלְיָיךְ זַאָגְסְטוּ?

פֿאַלְקָ

זַוְּיַיְ האָבּעָןְ גַּעַטְאַנְצָטְ פְּאַרְ שְׁמַחָהּ.

בְּרַוִּינְשְׂטַייןְ

וּאָסְ בְּעַדְאָרְטּ אַיךְ דָעַןְ מַעַהְרָ?

פֿאַלְקָ

דאַס אָזָן דָאַס גַּאנְצָעָן אַוְמְגָלִיךְ וּאָסְ דָוּ בְּעַדְאָרְפָּסְטּ נִיטּ מַעַהְרָ.

בְּרוֹיֶנְשְׁטִין

אומגליך זאנסטו... אט וואס עס האט מיר היינט שייעור סיין אומד
גליך ניט געבראקט איז שטוב אריאן. זעהסט?

ער גיט איבער פאלקען דעם בריף.

פָּאַלְקָה

קוקט אריאן איזן בריף.

פארקטפאָל! וועסט דאך מיליאגען אנקלייבען. נעהם מיך צו פאר
א שותה.

בְּרוֹיֶנְשְׁטִין

טארסט ניט לאכען פון דיין אלטען פריינד. זאג מיר, איד בעט
דייר, וואס זאל דאס הייסען?

פָּאַלְקָה

איינפאָה, דיין סחרה איז געווארען בעקאנט איבערן שטאדט און
מען פראונט זיך נאה.

בְּרוֹיֶנְשְׁטִין

וואס איז מיט דייר, פאלק? ביזט ניט דער איגענען.

פָּאַלְקָה

איך ביז דער איגענען זוי געוווען.

בְּרוֹיֶנְשְׁטִין

פאָלְקָה, קוּק מיר גלייך איזן די איגענען אריאן.

פָּאַלְקָה

דו ביזט מיר היינט עפֿעַם אנדערש זוי שטענדייג.

בְּרוֹיֶנְשְׁטִין

געהמץ צו דעם בריף, בעהאָלְט איהם און קערט זיך אַב פון
פאָלְקָהן.

פָּאַלְקָה

וועסט מיר אפשר בעטען, איך זאל פון דיין שטוב אַרְוִיסְגָּעָהן?

בְּרוֹיֶנְשְׁטִין

וואס אַיְגָעָנְטָלִיך האט געבראקט דאצָו, אוֹדו זאלסט איזן מײַז
שטוב אַזָּא אַפְּטָעָר נַאֲסָט זַיְוָן? איך זאג שוֹן נַיְתָן — אַזָּא „נַאֲהַנְטָעָר

פרײַינְד". איז דעם האב איך שווין אָנְגַּעַהוֹיְבָּעָן צו צוּוִיְפְּלָעָן... נאָרָאַךְ ווֹיל קַיְוֵן פַּרְײַינְד נִיט אָנוּעוּרָעָן. זַיְוַעֲנָעָן מִיר שְׁטָעַנְדִּין גַּעֲוָעָן טִיעָר. אַיך בֵּין הַיִּנְטְּ פָּעַרְצְּוּיְפְּעָלָת? אַיך ווֹיְסָט אַלְיוֹן נִיט דַּי סְבָּה דָּעַרְפָּוֹן.

פָּאַלְק

דוּ ווֹיְסָט. אָנוֹ אַוִּיבָּה דוּ ווֹיְסָט אַיְצָטָעָר נִיט ווֹעַסְטוּ עַמְּשָׁבֶר ווֹיְסָט.

בְּרוּינְשְׁטִיְוִין

אַבָּעָר ווֹאָס אָיז עַמְּפָאַר אַרְיֵיד? עַר גַּעַתְּגַעַת גַּאֲרַנְטַהן צו פַּאֲלַקְעָן אָוֹן בְּלִיְוְבָשְׂאַיְבָּרָאַשְׂטַ, ווֹאָס אָיז דַּאֲסַ? ווֹיְזַן? הַאַסְטַ גַּעַטְרַוְנְקָעָן ווֹיְזַן?

פָּאַלְק

יאָ, אַיך הַאָב גַּעַטְרַוְנְקָעָן ווֹיְזַן.

בְּרוּינְשְׁטִיְוִין

דוּ?...

פָּאַלְק

יאָ אַיך, אַיך הַאָב גַּעַטְרַוְנְקָעָן, אַבָּעָר אַיך בֵּין נַאֲך בִּים קַלְאָרָעָן פָּעַרְשְׁטָאַנדַ, ווֹהָסָט, אַיך הַאַלְטַ מִיר גַּאנְצַ גַּלְיִיךְ אַוִּיפְּדַי פִּים.

בְּרוּינְשְׁטִיְוִין

דַּאֲסַ אָיז דַּאֲךְ אָוְנְכְּעַנְלִיךְ!

פָּאַלְק

וֹאָס בִּזְוָטוֹ אָזְוִי פָּעַרְצְּוּיְפְּעָלָת?

בְּרוּינְשְׁטִיְוִין

דוּ! פַּאֲלָק!... אַיך בֵּין גַּרְיָוִת צו ווֹיְגָעָן.

פָּאַלְק

נַאֲרִישְׁקִיְוּתָן. לְאֹן צְרוֹהָ מִיטָּ דִּיוֹן גַּוְתְּהָאַרְצִינְקִיִּת.

בְּרוּינְשְׁטִיְוִין

אַבָּעָר, פַּאֲלָק, אַיך בָּעַטְ דִּיר — סְאַיז דַּאֲךְ נִיט אָמוֹסָט. אָפְשָׁר בֵּין אַיך ווֹירְקַלִיךְ אָזְוִי נַאֲרִישָׁ אָוֹן פָּעַרְשְׁטָה שְׁוִין גַּאֲרַנְטַ.

פ אל ק

צוליעב דיר האב איך געטראונקען.

ברוינשטיין

לאכט.

פ אל ק

איך קעןעם גאנר ניט בענירויפען, או בי היינטיגע צויטען זענען
באראהן אועלכע מענטשען. האבען אויגען; זעהן אלצדינגן אוון זאגען,
או זיי זעהן ניט. הערען אלצדינגן אוון זאגען או זיי הערען ניט. איך
הייב או צו טראכטען, אויך האב געשלאסען פרוינדשאפט מיט א
משונגע'נען... א גוטען טאג!

געהט צום טיר.

ברוינשטיין

כאטפַט איהם פָּרָן חָנָן.

אבער, פאלק...

פ אל ק

איך שפּוֹר, אויך ווער נארישער נבעען דיר.
ברוינשטיין

אפשר ביזטו גערעכט. ניט איך האב געווואויגען די חכמה פון דער
וועלט.

פ אל ק

עם וואונדערט מיך זעהר: א מענש וואס איז וועלטען אויסגעפֿאָה-
דען... וואס האסטו געטהאָן איז פָּרָן — געוווען אָ באַרְמָה ערְצִינָן
שׁוועסטער? איזן לאנדאָן — געפִּיהָרט אָ פָּאָרָאַלְיוּוֹרְטָעָן לְאָרְדָּן אָ
ווענְעַלְעָאָוִוָּך גַּוְעַנְעָרָעָדָעָר?

ברוינשטיין

דאס איז א שענער וויז... אפשר טרייבסטו גאנר שפּאָס מיט מיר.
מענְלִיך, או דעם לעצטען חודש האט איהר זיך אלע אַנְגָּעָרְעָט
אַבְּצָוּשְׁפִּילְעָן אַקְּמָעְדִּיעָ אַרְזָם מִיר אַזְּנָמִיך אַוְיך אַרְיִינְגְּנָהָמָן אַזְּנָמִיך
מייטען? ווער צוישטערט מײַן רוח? זאג מיר, איך בעט דיר גאנץ
ערענסט, ווער זענען די צוּוִי פְּרִוְילִינְס אַיך מײַן...

פֿאַלְק

לאכט חויך.

איך ווועס וועמען דו מײַינְסְטַט. בעדארפֶטט מיר קיון סימן ניט געבען.

בְּרוּנְשְׁטַייןְ

וואָס לְאַכְסְטוֹ ?

פֿאַלְק

מאכְסְטַט דַּעַם אַנְשָׁטָעֵל, ווי דַּו וּוּאַלְסְטַט זַיִן גַּאֲרַנְטַטַּעַן.

בְּרוּנְשְׁטַייןְ

איך קוֹס אָוֹף דַּיר אָוּן אַיך בֵּין אַין פֿערצְעַזְוּוֹפְּלָונְגַּן. דַּו בִּזְוֹת זִיבָּעָן
 אָוּן צְוֹוָאנְצִיגַּן יְאָהָר אַלְטַט. בִּזְוֹת דַּאֲךְ קַיְיָן קִינְדַּנְיָט. דַּו האַסְטַט גַּעַן
 טְרוֹנְקָעָן — אַכְבָּעָר דַּו בִּזְוֹת דַּאֲךְ נִיט אָזְוַיְיָ בְּעַטְרוֹנוֹנְקָעָן.. אַפְּשָׂר האַסְטַט
 טַו מִיר צַו זְאָגָעָן אַזְעַלְכָּעָם וּוּאָס זְאָל מַוְיד מִיט אִיּוֹן מַאֲלָל קְלוֹגָמָאָיָן.
 כְּעָן, טַא זְאָגָעָם. לְעָגָנִיט אָב.

פֿאַלְק

וּוּאָס אִיּוֹן גַּעַשְׁעוֹן צְוֹוִישָׁעָן אַיך בִּיְדָע, וּוּעָן דַּו בִּזְוֹת דָּאָרָט צֻום לְעַזְזָעָן
 טְעָן מַאֲלָל גַּעַוּעָן ?

בְּרוּנְשְׁטַייןְ

נו, רְעֵד וּוּוִיטְעָר ; אַיך הָעָר אַוְיְפְּמָעַרְקוֹזָם.

פֿאַלְק

אַיך האָב דַּאֲךְ בֵּין דַּיר גַּעַפְּרָעָנְטַט.

בְּרוּנְשְׁטַייןְ

אַיך ווּוְל דַּו וּוּאַלְסְטַט אַלְיָוִן דַּעַם עַנְטָפָעָר גַּעַבָּעָן אַוְיָה.

פֿאַלְק

אַיך בֵּין דַּאֲךְ דָּאָבִי נִיט גַּעַוּעָן.

בְּרוּנְשְׁטַייןְ

אוֹיבָּן וַיְיַיְזֵר אַזְעַלְכָּעָם וַיְיַיְזֵר פֿערְשְׁטָהְסְטַט, האַט וַיְיַיְזֵר עַנְטָפָעָר אַלְיָוִן
 אַלְיָן דָּעַרְצָעַהְלָעָן.

פֿאַלְק

לְאַמְּוֹר דַּיוֹן אַיְדָעָלְקִיְּט אַוּוּקְלָעָנָעָן אָוּן אַזְיָיט, דַּו עַנְטָפָעָר מַוְיד..

בְּרוּנְשְׁטַייןְ

אוֹן אַיך ווּל מִיּוֹן אַיְדָעָלְקִיְּט נִיט אַוּוּקְלָעָנָעָן אָוּן אַזְיָיט !

פ א ५ ק

אפשר וווען אייך וועל דיר אדרוייסברעגענען פון געדולד וועסטו אנההייבען
או רעדען מיט מיר צו דער זאה.
ברוינשטיין
שווייגט.

פ א ६ ק

אייך מײַן גאנץ ערענਸט, וואס איזו געשעהן צווישען אייך בירדען?
ברוינשטיין
שטרענונג.

האסט קיין דעכט ניט צו פרעגען, וווען דו בזומט די גאנצע צוויי וואָז
כען בי מיר ניט געווען!

פ א ८ ק

דו וויסט או זו איזו אן עפֿענטליךע פרוי?
ברוינשטיין

וואס חיסטט עס?

פ א ९ ק

די אויסגעלאַסענסטע פרוי וואס די וועלט האט נאר אמאָל געֶז
האט.

ברוינשטיין

געווען. דאס חאָב אייך געווואָסט נאָר אַידער זי האט עס מיר דער
צעהלט.

פ א १० ק

זוי אלְּליין האט עס דיר דערצעהַלט?

ברוינשטיין

יאָן.

פ א ११ ק

וואס איזו דא? אייך געה דאָך פון זינען אַראָב.

ברוינשטיין

אוֹן מיט אַיהֲר אִינְאִינְעָם האסטו געטראָנקען?

פֿאַלְק

מייט דער צוועיטער; איהר קרבן.
ברוינשטיין.

אווי האב איך אויך פערשטאנען. האסט מיר נאך עפֿעס צו זאגען?

פֿאַלְק

אויב אווי האב איך דיר מעחד גאר ניט וואס צו זאגען?
ברוינשטיין
איך קען די צוועי פֿרוּיעַן. די איאנע איזו דער זינד פֿון דער וועלט. און
די צוועיטע איזו די שענקייט פֿון דער וועלט.

פֿאַלְק

אייז די צוועיטע רַאֲלַאֲנדֶר?

ברוינשטיין

יעדרערער פערשטעהט ווי ער קען.. איך מײַן איז אלֵץ אייז גענדינט.
ביזט צו מיר ניט געקומען ווי דו פֿלענסט זיך אויסטריךען, צו מײַן
דרהיגען ליכטיגען ווינקל. פֿערקערט, דו ביזט געקומען די רוח פֿון
מײַן הײַם אַרְוִיסַצְטוּרִיבָּעַן. און דער עיקר וואס דו פֿאַדערסטט פֿון
מיר אַזְעַלְכָּעַ זאָכָעַ... וואס ווילסטו פֿון מיר? ווילסט מיר צוּהַיְלָאָךְ
קומוּן — ס'אייז מיר ניט נוֹטִיג. איך זאל דיר צוּהַיְלָאָךְ קומוּן? —
מײַן הילְךָ איז פֿאַר דיר צו שווֹאָה.

פֿאַלְק

ווילסט איך זאל אַזְעַגְעָהָן?

ברוינשטיין

טהו ווי דו פערשטעהסט.

פֿאַלְק

אפשר בוין איך היינט אַבִּיסָּעָל אוּפְּגַעַרְעַנט אַבעָּר...

ברוינשטיין

אלֵץ וואס עס קומט אייז אווי אַונְכָּעָוָאָסְט ; אווי אַונְעָרוֹאַרטָעַט.
איך ווארט, וואס ווועט מיר נאך היינטיגער טאג ברענגן.
מען קלאָפְּט אַין שְׂרִיר.

פ א ۶ ק

איך מײַן, אָז מִיר זענען בַּיּוֹדָע אַיזְטָעָר גָּאנָצָ רָוְהִיגָּן; מִיר פָּעָנָעָן
אוּפְּגָּעָהָמָּעָן — בִּיטָּע!

מען קלָאָפְּטָ אַיְן טִיר.

בְּרוּינָשְׁטִין

עֲפָעָנָטְ דֵּיר טִיר.

ר א ۶ א נ ד

קְוָמָט אַרְיוֹן, שְׂוֹאָרֶץ גַּעֲלִוִּידֶט.

איך האָב גַּעַהָעָרט, אָז מעַן האָט מִיר גַּעַבְעָטָעָן אַרְיוֹינְקָומָעָן. אַיך האָב
געַוָּאָלָט, אָז אַיְהָר זָאָלָט מִיר דֵּי טִיר עֲפָעָנָעָן. צָו פָּאָלְקָעָן. אַיך האָב
עֲרוּוֹאָרְטָעָט אַיך דָּא צָו טְרָעָפָעָן.

פ א ۶ ק

גַּלְיוּבָט מִיר, אָז אַיך האָב דָעַם מִינְיָדְעָטָעָן פָּעָרְדָּאָכָט נִיט גַּעַהָאָט
אַיך דָא צָו בַּעֲגָעָנָעָן.

בְּרוּינָשְׁטִין

וּוְעָר וּוְאָלָט זַו צָו עֲרַשְׁתָּעָן מַאל זַעַהָן.

מִיט וּוְאָס קָעָן אַיך אַיך דִּינָעָן?

פ א ۶ ק

וּוְוַיל אַרְיוֹסְגָּהָעָן.

ר א ۶ א נ ד

בְּלוּבָט דָא, חָעָר פָּאָלָק, אַיך בָּעַט אַיך.

פ א ۶ ק

אָפָּשָׁר בְּעַרְלָאָגָט בְּרוּוֹנְשְׁטִין נִיט אַיך זָאָל דָא בְּלוּבָעָן, אַיך מִיאַן,
אָפָּרִים, דָו קָעָנָסָט דָאָךְ פְּרִוְילָן וּרְאָלָאָנד?

בְּרוּינָשְׁטִין

בַּעֲקוּמָט דָעַם בְּרִיף אָזָן קוּקָט אַמְּמָל צָו בְּרִיף אָזָן אַמְּמָל צָו פָּאָלָק/
אָזָן רְאָלָאָנד.

פ א ۶ ק

אַיְיָעָר פְּרִוְינְדִּין הָאָט זִיך שְׂוִין אוּסְגָּעָנִיכְטָעָרֶט?

ר א ל א נ ד

ענטפערט ניט.

בְּרוֹינְשְׂטִיּוֹן

צַו רָאָלָאָנֶר.

מייט ווּאַם קָעָן אַיךְ אַיךְ דִּינָעָן?

ר א ל א נ ד

אייך וויל אייהר זאלט מיר בעטעהן זיעצען, מיר אייז זיך שועער צו
האלטען אויפֿ דֵי פֿים. אייך ווועל זיך אברוחען, דאן ווועל אייך אועעה
געעהן. אייך וואלט נאדר בעטעהן אַבְּיסָעָל ווּאַסְעָר.

בְּרוֹינְשְׂטִיּוֹן

געחת אַרוּוִים.

פְּאַלְק

ער ווועט ניט קומען צוריק.

ר א ל א נ ד

דערשראָקען.

פּוֹן ווְאנָנוּ ווְוִיסְטָם אַיהֲרַ דְּאָס?

פְּאַלְק

אייהר ווועט שוין זעהן.

ר א ל א נ ד

געחת בעט איהם, ווי גאט איז איהם לְיוּבָּעַ, ער זאל אַרוּפְּקָומָעָן.

פְּאַלְק

לאזט איהם, בְּגַעַט אַיִיךְ. לאזט איהם צורותה. ער געחת צו איהר.
פייהרט מיך פּוֹן זינען אַראָבָּאָבָּא. צוֹלִיב אַיִיךְ בֵּין אַיִיךְ הַיְנַטְּינָעָן נַאֲכָת
אַזְוִי נַדְרִיגָּן גַּעֲפָלְעָן. לְעַטְעַטְעַר אַיזְוָן פִּינְסְטָעַרְעָר גַּהְינָום. אַיהֲר
אלְיוֹן הַאֲסָט מִיךְ אַיזְוָן דָּעַם דָּאוּגָעָן גַּהְינָום גַּעַשְׁטוּוֹיסָעָן. רָאָלָאָנֶר, אַיךְ
הַאֲבָב נַאֲךְ קִיְּן מַאֲלָא אַזְוִי נִיטָּן גַּעֲבּוֹגָעָן מִיּוֹן קָאָפָּן ווי אַיךְ טָהוּ עַמְּסָעָם
אייצטער פָּאָר אַיִיךְ.

ר א ל א נ ד

מיּוֹן פְּרִוְינְדִּין האַט אַיִיךְ נִיטָּן צְוֹפְּרִידָעָן גַּעַשְׁטָעַלְטָן, אַבְּעָר זוי אַיז
זעהר צְוֹפְּרִידָעָן מִיכְטָא אַיִיךְ.

פ א ל ק

אייהר האט נבען זיך א זומפ אויפגעגעפענט און דורך אייער האנד
זינק איך און אייהם.

ר א ל א ג ד

וואס דען נאך פערלאאנט איהר?

פ א ל ק

אייהר זאלט מיר אומקערען מיין שטאלץ.

ר א ל א ג ד

אייהר האט עם קיין מאל ניט געהאט.

פ א ל ק

אייהר האט איהם גערויבט פון מיר, און ווילט מיר איהם ניט אומד
קערען.

ר א ל א ג ד

איך קען א סך אזעלכע ווי אייהר. אייהר ווילט צורייך אייער שטאליז?
נעחט צו מײַן פרײַנדיין, פערליך נבען אייהר א טויל פון אייער לעז
בען, יעמאלט וועט זיך צו איך צורייך אייער שטאלצקייט אומקער
דען. בוי מיר האט אייהר נאך ניט וואס צו פאדרערען.

פ א ל ק

אייהר זענט אָן/אויסווארה!

ר א ל א ג ד

פאר אזעלכע ווי אייהר.

ב רוינשטיין

קומט, טראקט א גלאז וואסער.

ר א ל א ג ד

זוי שטעלט דאַם וואסער אַזועק נבען זיך. עט זעהט אוייס ווי זוי
וואלט איהם עפעס ווועלען זאגען, נאך אייהר שטימע וווערט פערשטיקט.

פ א ל ק

שרוית אוייס נאך אַסְמָאַל.

אייהר זענט אָן/אויסווארה!

בְּרוּנֶשְׂטִין

איָן גַּאֲטָעָם וּוַיְלָעַן, אַכְּבָּעַר וּוְאַסְּמַעַן
פְּאַלְקָן?

זַיְוִוִּיסְעָן, אָזְ דַּעַם בְּרוּפַה האָבָּא אַיךְ דַּירְנַעַשְׂקָט וּוַיְילְאַזְוֵי האָטָט זַיְוִוִּיסְעָן, אָזְן אַיְצְטָעַר, זַיְוִוִּים שַׁיְנָטָן, אָזְן זַיְוִוִּעַמְּדָן זַעַחַן וּוְאַסְּמַעַן
פְּאַרְאָא וּוַיְרַקְּנוֹגָסְפָּהָאָט אַוְוָף דַּירְנַעַתְּ. דַּעַם בְּרוּפַה האָבָּא אַיךְ נַעַנְדָּרְבָּעָן.

רַאֲלָאנְדָּן

קוֹקַט צַוְשָׁרָאָקָעָן.

בְּרוּנֶשְׂטִין

אַיךְ פֻּרְשְׁטָעָה נַאֲךְ אַלְעַן נַיְטָן.

פְּאַלְקָן

יאָ, זַיְוִוִּים עַמְּרַיְּנַע גַּעַנְיִיסְעָן. נַעַזְוֹוָאָנְגָּעָן חַזְקָעָן צַוְּמַאְכָעָן פְּוֹן דַּירְנַעַן
אוֹן דִּינְגָּעָן קִינְדָּעָרְשָׁע אִידְיָאָלָעָן.

בְּרוּנֶשְׂטִין

אוֹיְסְעָר זַיְךְ. זַיְוִוִּין גַּעַזְבָּשָׂת וּוּרְתָּאָוָף אַנְ'אוֹגְעַנְבָּלִיק מְרַעַלְהִילִּיךְ אָזְן
בָּאַלְדָּרְזָוְרִיךְ טְרוּוּרִיךְ אוֹן סְ'אַיְזָן שְׁוּעָרָן צַוְּדָעְרָקָעָן אַוְיבָּעָר וּוּעָטָן
זַוְיִינְגָּעָן אַדְעָר לְאַכְּבָּעָן. עַר גַּעַמְּתָן מִוְּתָּאָזְטָעָרְנַעְדָּע הַעֲנָד דַּעַם בְּרוּפַה פְּוֹן
קַעַשְׁעָנָן קוֹקַט אִין אַיְתָם אַוְיְפְּמָעְרְקָאָזָם, צַוְּלָאָכָט זַיְךְ פְּלוֹגְלוֹגָן.
דָּאָס אַיְזָן דַּאֲךְ דִּינְגָּעָן האַנְדְּשָׁרְפָּט, פָּאַלְקָן! אָ, סְאָרָא וּזְיָן! אוֹן דַּו פָּאַלְקָן
חַאְסָט זַיְךְ עַרְלְוִיְּבָט צַוְּמַאְכָעָן חַזְקָעָן פְּוֹן אַנְ'אַלְטָעָן פְּרִינְד — דַּו
שְׁטִימְפָּעָר אַיְינְעָרָ...
פְּאַלְקָן

צַוְּרוֹנְשְׁטִינְגָּעָן.

אַלְטָעָר נַאֲרָ...

רַאֲלָאנְדָּן

גַּעַנְגָּץ אַונְגָּרְוּוֹאָרְטָעָט, וּוּוֹזָזָט פָּאַלְקָעָן דַּיְ טָוָרָן.
אַרְוִוִּים פְּוֹן דָּאַנְגָּעָן!

בְּרוּנֶשְׂטִין

נַאֲטָא אַיְזָן מִיטָּאָוָה, וּוְאַסְּמַעַן תְּהָוָת אַיְחָר?

ר א ל א נ ד
אָרוּוִים פָּוּ דְּאַנְעַן!
פָּאַלְקָה

פארגעסטט ניט, או איהר זענט איז א פרעםרד הוי.

ברוינשטיין

אכער פרוילינג, איך האב דאך קיין מאל אזעלכעט מוט קינעם ניט
געטהאָן און בפרט — פאלק, דאס איז דאך מײַן אלטער פרוינד...
פָּאַלְק

איצטער קען איך רוחה אועעגןעה.

ברוינשטיין

דו מזוט דא בלוייבען.

פָּאַלְק

איך מוֹ גַּעַזְוָן.

ברוינשטיין

בלויידא. מיר וועלען אוייסרביטען א פלאן ווי צו פיעערען אונער
בענייטער פרוינדשאפט.

פָּאַלְק

דאס מאל מוֹ איך אַכְטְּרַעַטְעָן.
געחס אָרוּוִים.

ברוינשטיין

א מערקווידינגער עקסן איז ער, דער פאלק... דאס וואסער איז שטעה
געבלויבען... און איך בײַ גענאגען צו אונז איז נארטען, פון קוֹאָל
אנגעשטעט. בי אונז איז נארטען איז א קוֹאָל פֿאַרְהָאָנָעָן.

ר א ל א נ ד

אזו פיעל שטאלצע מענישען זענען בי מײַנע פִּים געלעגען און האָר
בען צו מיר שעהנע ווערטער גערעדט. און פָּוּ אַלְעַ זְיוּעַר שעהנע
ווערטער צו מיר, קען איך איצטער קיון איז אײַינציגן ווארט ניט
אויסגעפֿינען פֿאָר זֶה, מיט וואָס אַנְצּוּהַיְבָּעָן. קיון איז אײַינציג
ווארט קען איך איצטער צוֹתִילְךָ ניט געהמען.

ברוינשטיין

גאנץ נגאינו.

מיט וואם קען איך איזיד דינען?

ראָן אַנד

ז' בעקמטע פון קעשגען אַ גאלדערען רעוואָלְוֹועֶר, דערלאָנט ברוינ-
שטיינער. עפערנט מיר אַ וועג צו אַלייבטיגען לַעבען . . .

ברוינשטיין

געחט זעם רעוואָלְוֹועֶר פון אַיהֲר האַנד, ניט קווקענדייג אויף אַיהם.
לעגט אַיהם אַזּוּעַק אָן אַ זוּיט.

ראָן אַנד

לאָזֶט זיך אַראָב צו זוינע פִּיט.

פִּיעָרָטָעַד אֲקֹם

דער איגעגעער צימער.

ר א ל א נ ד

גבוייגען פאר זיינע פיס אין טיעפנען שוויזיגען.

ב ר ו י נ ש ט י י נ

געהטש איהר האנד, הויבט זי אויף, זי בעהאלט איהר קאָפּ אויף
זיוין ברוסט, באָלד אַבער געהט זי אָכּ פֿוֹן אַיהם, דאס געזיכט מיט די
הענד פערדעקט, זוי לאָזֶט זיך אַראָבּ אַוִיפּ אַ שְׁטוֹלַ, אַ צִוּתַ שְׁטוֹלַ.

ב ר ו י נ ש ט י י נ

וואֹ צוֹ זיך אלְיָוָן.

מענְלִיךְ, אָזּ מֵיָּן הָרָץ אָזּ שְׁוִין גָּאָר פֻּרְשְׁטִינְעָרטַ.

ר א ל א נ ד

די שטיכעט איהרעד ווען זי רעדט רײַסְט זיך זעהר אַפּט אַיבָּעַר, כָּאַטָּש
זי בעמִיחַט זיך צו זיינַן רוחיג, זי קומַט ניטַ צו אַיהם, אַיהרעד פּוֹיסְטְּשָׁן
זענען צוֹזָאמָעַן גַּעֲדָרִיקַט, אַיהר גַּעֲזִיכַט אָזּ ווֹיַּהְקָנוֹאָולְסִיּוֹ פֻּרְעָנִיכְ.

דערט,
אלְזָא אַיצְטָעַר קָעוֹ אַיךְ אַנְהִיבָּעַן גָּאָר פֿוֹן אַנְהִיבָּה. דעם בְּרוּתַ האָבָּא
אַיךְ אַיהם גַּעֲצְוֹאָונְגָעַן צוֹ שְׁרִיבָּעַן. סְאָזּ גַּעֲוָעַן אַיִּין מַאֲמָעַט וְעַן
מִידּ האָטַ אַרוֹמְגַעְכָּאָפּט מִיְּזָן אַלְטָעַ בְּיוֹזִיקַט. מֵיָּן אַלְטָעַ גַּעֲוָוָוִיכְ
הַיִּטְ.

ב ר ו י נ ש ט י י נ

ער געהט צו איהר געהטש איהר האנד.

אַיךְ בעט אַוִיכְ, פֻּרְשְׁאָפְּט זיך אַזְעַלְכָּעַ שְׁמַעְרְצָעַ ניטַ מעָהָר — וּועָזִי
מעַן אָזּ עַס דְּעַן נוֹיטִינְגַּ?

ר א ל א נ ד

וועמען אָזּ עַס נוֹיטִינְגַּ? אַיךְ פְּרָעָג אַיךְ שְׁטַעַנְדִּיגַּ — אַיךְ האָבָּא עַס
געַפְרָעַט וְעַן אַיךְ בֵּין גָּאָר אַקְינְד גַּעֲוָעַן — וועמען אָזּ עַס נוֹיטִינְגַּ
וועַס אַיךְ לְיִידְ? וועמען אָזּ עַס נוֹיטִינְגַּ, אָזּ אַיךְ זָאָל אַין דָּעַר צִוְּיט
פֿוֹן מִיְּזָן דָּרָה נָאָס מַאֲכָעַן מִיְּזָן קַיְשָׁעַן מיטַ מִינְעַן טְרָעָרָעַן? נַיְינַ אַיךְ

ויל ניט ווינגען — איך וויל דאך אנהויבען פון אנהייב איהר זאלט אלץ וויסען....

ברז נשטין

אבער ס'אייז אונמעגלאיך איך זאל עם אלץ הערען. איך בעט איהר. איהר מיינט מיר צו דערצעהלהען פון זיך — פאר מיר זונט איהר נירגנשבוירען. דערצעהלהען פון דער וועלט? — זי האט מיך גרווי געמאכט.

דא נא ד

איך בין אויפנגוואקסען צווישען שמאטעם און מיסטען. און וויא פלייג וואס וואקסט צווישען די מיסטען, הובט זיך פלאצ'ונג איהר אויף נאלדענע פליינעל און טראנט זיך אין לופטען — אוזו איין עם מיט מיר אויך געווען. און די וועלט? איהר קענט זי? איך בין צו איהר פערקוויפט געווארען. די וועלט, זי בית יעדען יאחים איהר גע-שטאלט, בית איהר קליעדר. יעדע לאנד האט אנדערע מענשען: אנדערע גזיזכער, אנדערע בעניפען, אבער דער טיוועל וואס לupert איז דער נשמה פון דער וועלט — ער ביטז זינגע גשטאלטען ניט... דאו וווען מיין יוגנدر האט בעדארפט זיין דער קרבן פון דער וועלט — יעמאט זענען אלע קליעדר געווען די איזיגענען. אלע בא-ראקטערען די איזיגענען. יעדענס בענעהונג אויף איין און דעם זעל-בען ארט. מיין שטאלץ האט יעדער ער אויף דעם איזיגענען ארט געטראטען. דאס בלוט פון מיינע אנדערען האט יעדער ער אויף דעם איזיגענען אופן גענאנט. איין אלע צייטען, זוינטער, זומער, העבסט און פרהילינג. — גאנץ אנדערע נאציאנען. גאנץ אנדערע פעלקלער — אבער דער פערלאנג צו מאכען דעם גענום וואס אונפערשעטען. דאס קען וואס פרעכער און אונערבאריםידיגער — דאס איז אינס. דאס קען די וועלט נאר איין וועג. און מערקווידיג ווי איין מיר האט זיך די יונגענד בעהאלטען. מיט אוננאטוייליכע כחות האבען איהרעו ווארכעלען מײַן גאנצען וועען דורךגעלאכטען. אימצעער האט מיר אַ נאמען געגעבען "דאָס קינד פון דער דאָזינער וועלט". אבער גענונג! איך וויל מעהר גיט זיין דאס קינד פון דער דאָזינער וועלט! איך וויל איהר מעהר

מיין יונגענד ניט גבעבן...

פון גרויס איזפרעונגס פאלט זי אין א היסטערישען צושטאנד.
לאכט און ווינט,

ב רויינשטיין

גאנץ פערלאָרען. ער פרובט זי בערוהיגען. עם געלינגט איהם ניט,
ער געהט שנעל אַרוֹוִיס פון צימער.

ראָן אַן ד

ס'אייז צו מערקען, איז זי אליען ווונדט אַלע אַיחֶרְעַ קְרָעְפְּטָנוּ זַיְךְ
זו בערוהיגען. די היסטערישע צושטאנד געהט איבער אין א גאנץ נאָז
טירליכען, האָצְיוֹגָן גַּעֲווֹיָן.

פֿרְויַּ בְּרְויַּנְשְׁטֵיַּין

אוילט אַרְיוֹנְצְּקוּמָעָן.

ווער ווינט Um? ווער ווינט Um אַזְוִי בִּיטָּעָר? געהט צערטליך אַרום
ראָלאָנד. וועה אַיז דער מאָמעָן, וואָס ווינט Um אַזְוִי אַיהֲרַ קִינְדָּ?
נאָט מִינְעָר, ווער האָט Um אַזְוִי בִּינוּ גַּעֲתָהָן מיין קִינְדָּ? קַוְשָׁ זַיְךְ
נו שאָ, נו גַּעַנְגָּ שָׂוִין. מען טָאָר נִיט אַזְוִי. נו שאָ. אַבִּיסָּעָל ווינען
אייז גַּוְטָם, אַבעָר צְוִיפְּעַל אייז אַומְגָעוֹנָר. ווער האָט Um בִּינוּ גַּעֲתָהָן
מיין קִינְדָּ? ..

צערטעלט זַיְךְ.

ראָן אַן ד

בעהאַלְטָעָנְדיָג אַיהֲרַ קָאָפָּ אַוְיָךְ דָּעָר אַלְטָעָרָם בְּרוֹסְט בערוהיגט זַיְךְ.

כלִיפְעַט אַן ווַיְילָע אַון ווּרטָש בָּאָלְד אַין גַּאנְצָען שְׁטָוָלָן.

פֿרְויַּ בְּרְויַּנְשְׁטֵיַּין

נו שאָ. גַּעַנְגָּ. די וועלט צָאַחַלְט פָּאָר טְרָעָן זַהְרָ אַ קלִינְעָט
פְּרִוִּין. גְּלִיְיךְ ווּ די וועלט וואָלְט Um נָאָר נִשְׁתָּט בעדָאָרְפָּעָן. טְרָעָן
בעדָאָרְפָּעָן נָאָר פָּאָר זַיְךְ אַלְיָוָן האָבעָן. נו, שאָ... אַמְּאָל
אייז טְרָעָן גַּעֲלִיכְבָּעָנָט צַו אַקְיָלָן רָעָגָן ווּעָנָ ער פָּאָלְט אַרוֹוִיס נָאָךְ
דָּעָם ווּ אַונְטָעָן הַיְמָעָל העֲנָגָן שְׁוֹעָרָן ווּאַלְקָעָנָס מִיטָּ דָּוָנָעָן
אוֹן בְּלִיצְעָן, אוֹן אַמְּאָל זַיְגָן זַיְגָן צַו גְּלִיְיךְ צַו בְּלוֹט ווּאָס דִּינְט פָּוּן
הָאָרְצָעָן אוֹן קִינְעָר זַהְתָּ נִשְׁתָּט... נו שאָ, גַּעַנְגָּ זַאְל דִּיר

שווין זיין . . . ווען א מאמע ווינט אויף דעם גורל פון אייחר קינד,
קען זיין אמאָל או די טראָרען ווערטען אַנְגַּעַנוּמוּן . . . א מאמעס
טרערען האט נאָד אַמְּאָל א שטיקעל בִּירוּיַּת פָּאָר אַיְהָר אַלְיוֹן ;
האט א בערייט פָּאָר אַיְהָר קינד. אַבער, אוֹ אַקְינְד ווינט אָוֹן
ס'איַז ניטאָ קִיּוֹן מאמע וואָס זאָל עַס אַיְנְשְׁטַיְלָעָן, ווערט פון דעם
ווינען אַקלָּה פָּאָר דער וועלְט גַּבְּבוּרָעָן . . . נָוְשָׁא, נָוְשָׁא . . .
ニישט מעהָר. קושׁזְזִי. צעהָן יַם־עַן אָוֹן צעהָן טויכען זוינען פָּאָרְהָאָר
געַן ווֹאוֹ ער שטראָכְעַן טראָרען אָוֹן קִינְעָר בְּעַדְרָאָר זַיְן נִימְט. אָוֹן
קִינְעָם נַצְעָן זַיְן נִישְׁט.

רָאֵל אַנְדָּר

מוֹטָעָר מִינְיָע . . .

פְּרוּיִ בְּרוּיְנְשְׁטִיִּין

נוֹשָׁא, אַיְךְ בֵּין אַלְמָת. אָוֹן ווּעָר ווּיסְט ווּסְפִּיעָל ס'איַז מִיר באַשְׁעָרָת
צַוְּ לְעַבְעָן.

רָאֵל אַנְדָּר

אייחָר ווּט לְעַבְעָן אַיְבָּיג, מוֹטָעָר מִינְיָע.

פְּרוּיִ בְּרוּיְנְשְׁטִיִּין

נוֹשָׁא, קָעַנְסָט נַאֲד ווִידָּעָר אַנְהִיבָּעָן צַוְּ ווּינְעָן.

רָאֵל אַנְדָּר

אַיצְטָעָר הַיְלָעָן מִיר מִינְיָע ווֹאַנְדָּעָן אַיְעָרָע מוֹטָעָלְכָּע ווּעַרְטָעָר.

פְּרוּיִ בְּרוּיְנְשְׁטִיִּין

דִּינְעָר רִיְד זְעַנְעָן קָלוֹג. זַיְן גַּפְּעָלָעָן מִיר. מִין שְׁטוּב אַיְזָפָּאָר דִּיר
אָפָּעָן אוּבָּמִין שְׁטוּב קָעָן דִּיר גּוֹטָס תְּחָאָן.

רָאֵל אַנְדָּר

וּוִיטָעָר פָּוּנְיָה אַיְעָר שְׁטוּב זְעַנְעָן פָּאָר מִיר אלְעָטָוּרָעָן פָּעַרְשָׁלָאָר
סְעָן.

פְּרוּיִ בְּרוּיְנְשְׁטִיִּין

הַונְּדָעָת וּזְעַנְעָן האט יַעֲדָע אַיְנְצִינָעָר ווֹעַן ער אַיְזָיְוָנָג.

רָאֵל אַנְדָּר

איַךְ בֵּין שְׂוִין אוֹיפְּקָעָלָע ווּגְעָן גַּעַנְגַּעַן. יַעֲדָעָן ווּגְבֵּין צַוְּ עַנְדָּ

דע דערנגאנגען.

פֿרוּיַּ בְּרוּינְשְׁטִייןַ

קושט זיך.

את האסמו דיר נאך אַמאָל. אויך מוז געהן. איך האב נאך ארבייט.

וועמען זאל איך אַרְזִיפְשִׁיקְעַן — מיין זוחן אַדער פֿאַלְקָעַן?

רַאַלְאַנדַּ

דערשראַקָּעַן.

וואָס רעדט אַיהֲרַ?

פֿרוּיַּ בְּרוּינְשְׁטִייןַ

וויל אַיך בעדראָרֶה אַוועַקְגָּעהַן.

רַאַלְאַנדַּ

פאָלְקָעַן דָּאַדְאַ אַיצְטָעַר נִיט זַיְן.

פֿרוּיַּ בְּרוּינְשְׁטִייןַ

ער אַיז דָּאַ פֿאָרָהָאנְגָּעַן אַיז גַּאֲרָטָעַן, מִיט אַיהם אַיז פֿאָרָהָאָן דֵּי

פרילַין וואָס אַיז דָּאַ אַמְּאָל מִיט אַיך גַּעַוּעַן.

רַאַלְאַנדַּ

זַיְן קַעַנְגָּעַן אַרְיִינְגָּעהַן אלְעַ קַעַנְגָּעַן אַרְיִינְגָּעהַן.

פֿרוּיַּ בְּרוּינְשְׁטִייןַ

געהענדִיג צום טוֹר לְעַגְתַּן זַיְן גַּטְמַטְהִיג, מַוְתְּעַלְּהִיג, אַ פֿינְגְּעַר צַוְּן

דער נָאָזָוּ מַאְכְּבַעְנִידִיג אַ פְּאָן זַיְן רַאַלְאַנדַּ.

דוֹ, דוֹ, איך ווּלְדִיר גַּעַבְעַן.

געַת אַרוֹוִיסַּט.

רַאַלְאַנדַּ

שְׁטַחַת אַנְטְּקַעְגָּעַן טִיר אַיז עַרְוּוֹאַרטְּוֹנְגַּג.

בְּרוּינְשְׁטִייןַ

קוֹמֶט אַרְיוֹן.

אוֹזִי האָט מִיר מַאְקָעַן מִיטַּן מוֹטָעַר אַיבְּעַרְגַּעְנַעְבָּעַן.

רַאַלְאַנדַּ

געַנְדִּיגַט מִיט דַּעַם אַלְטָעַן לְעַבְעַן!

ברצ' יונש ט' יי' ז

איצטער איז מיט דער אלטער וועלט גענדרינט.
ר אל א נ ד

ווען איך בין געלגעגען געבעונגען צו איעירע פים דאסט זיך מיר,
או איך בין געשטארבגען איזן צוריך אויפסנוי געבעורען געוואָרען.
איזן ליבטיג איזן מיר איצט איזן מײַנע אונגען. ליבטיג איזן מײַן
הארצען איזן איזן מײַן נשמה. איצטער איך אויף איזט איער
ווארט. זאל זיין אבעפהָל — זאל זיין לייעבע, זאל עס זיין
שטראָפְּדִיד.

ברצ' יונש ט' יי' ז

איך זעה איצטער, איז איהָר זענט ווירקליך רוחהָג. איז איז איצט
קען איך מיט איך רעדען. אַפְּ קען מיט איך רעדען ווי צו איז
געט פון מײַן גלייכען, וויסט איהָר, איז אונטער מיר האט זיך
היינט אַנגעהָזיבען דער באָדען צו בעוּגעגען? איך האָב איזן
גאנצען מײַן גלייכגעווויכט פעראָרען. יא, ס'איַן אָפְּשָׁר געוּגען
אַ פרוביַּשְׁטִין פֶּאָר מײַן גלוּבָּען. אַיצטער אָבעָר בֵּין אַיך זעהָר דָּרָ
הָיָג. מײַן וועג איז אַוְיסְגָּלִיטְעָרט. איך זעה אָיהם פֶּאָר מיר אַזְוִי
קְלָאָר אָנוֹ ווֹיָט לִינְטָר דָּרָ וועג פָּאָרָאָוִים, פָּאָרָאָוִים,
כָּאַכְּאַכְּגָּא, ס'איַן נִיט אָמָת וּאָס דִּי וועלט ווּעַט אַיך זאגָען,
אוֹ יעדען מענשען טהוֹט מען אָנוֹ אַיך אַוְיפְּסָלִיכְעָזְלָ פְּלִיאַצְעָג גְּלִיכְעָד
ווערט געבעורען. ס'איַן נִיט אָמָת. פָּרִי ווּעַרט יעדעָר מענש גְּעַד
בִּוּרָעָן. פָּרִי ווי דָּאָם לִיכְטָמָן פָּוּן פְּרִיהָמָאָרָעָן. גָּאָט האָט אַיך
אוּפְּגָּנְהָאָנָגָעָן אַיז לְוֹפְּטָעָן, בְּלוּיוֹן אַשְׁפְּזִילְכְּבָּעָל פֶּאָר ווַיְנָעַן גְּוֹטָע
מְלָאָכִים — אָנוֹ דִּי וועלט אָבעָר שְׁטַעַקְט אַיז אָיהם אַיהָר קָאָפְּ
אַרְיָין. אָנוֹ בֵּין אַיך בֵּין. פָּוּן דָּעַם דָּאָזְנָעָן יַאֲךְ פָּרִי גַּעַוְאָרָעָן אַיז
מִיר מײַן קָאָפְּ גְּרוּי גַּעַוְאָרָעָן : אָנוֹ גְּלִיכְעָד מִיט אַיך האָב פְּרִיהָעָר
גְּמֻומָּות וועלטען אַוְיסְפָּאָהָרָעָן — אָנוֹ שְׁטַעַנְדִּינְג זַיך גַּעַהָאָלְטָעָן
אוֹפְּסָאָשָׁמָאָל שְׁטַעַנְגָּלָעָוּ וּאָס צִיהָט זַיך בִּים בְּרָעָן פָּוּן אַבְגָּרָנָה.
אַיך האָב פֶּאָר קַיְוֹן בָּאָל נִיט גַּעַקְעָנְט גַּעַפְּנָעָן דָּעַם וועג ווי צָרָ
דָּרְלָיוּיטָן צָו ווערָעָן. גַּעַהָמָעָן זַיך לְעָבָעָן? — בְּעָרָאָת מַעַן

דאך וועניגער אכטונג האבען צו דעם גאנט וואס ליעבט אין מיר.
גאנט אין מיין בעגליטער : ער האלט מיר פארץ האנה, נאך
אייך לאז יעדעם מאל אරוייס מיין האנד פון זיין האנד און יעמאלט
הייבען זיך איז מיינע פים צו שטרויכלען. ענדליך, אבער אין געַ
קומען מיין אויסלוייזונג. ב'חאָב געעהן, איז די שפראָך וואס איך
רעַע, קליננט פאָלַש איז עקלעהפט — בין איך שטום געאוּרַען.
ב'חאָב געעהן, איז מיינע וועגען זיינען ניט ריכטיג — בין איך
אויף אין פלאֶז שטעהן געלַיבַען. אייך האָב זיך גוט צו געהרט
אָרוֹם זיך. און וואס האָב איך פערנומען ? פון אין זויט קראָבַּ
צען איז זיפצען, וואס זיינען איז זיינע גליהַה, און פון דער
אנדרער זויט די שענהן שפראָך פון דעם זאָרגַּלְאָזַען קינד : זיין
געלעכטער וואס אין לייכט ; זיינע טרעערען, וואס ער אין דער
טוֹו פון הימעל — אהין האָב איך מיין וועג געלענט, איז איך שפּֿר
ווע גאנט האלט מיין רעכט האנד איז ער פיהרט מילַּה.

ר אַ לְּ אַ נְּ דְּ

אייך זעה, ווי מיין וועג וועט מיר ליבטיגער, ליבטיגער . . .

בְּ רְוִינְשְׁטִיְּזְ

יאָ, איהָר זעהט עַם . . . אונזער לְעֵבָעַן קעַן דאָך נאָך שעַהַן זיַּן.

רְ אַ לְּ אַ נְּ דְּ

פָּאָלַט אין זיינע אָרְעַמְּפַּט. ער קוֹשַׁט איהָר קָאָפַּט, זי קוֹקַּט אין
זיינע אָוִיגַּעַן און דערט מיט גְּרוּים לְיעַבַּע :
מיין שנײַר זוּיסְעַדְרַ מְלָאָה. מיין שענהן, לְיבְּטִיגְּעַר חַלּוֹם . . . אלְּזַ
הָאָב אַיך דערלְעַבְּט. אלְּזַ הָאָב אַיך אַיבְּרַעְנְלְעַבְּט. וואס נאָך
פְּעַהַלְתְּ מִיר ? . . . יַא זַיְּ זַעֲנַעַן אַין גַּאֲרַטְעַן אַין אַיך וּוּלְזַיְּ
לוּיפְּעַן אַנוֹאָגַעַן אַו אלְּזַ הָאָב אַיך . . .

בְּ רְוִינְשְׁטִיְּזְ

קוֹקַּט פֻּרְוּוֹאָנְדְּעַרְתְּ צָוָם טִיר וּוּאַו זַי אַיז אָרוּסַט. באָלְדַּ דָּעַרְתְּ
הָעַרְתְּ זַיְּ אַ שָּׁאָסְטַּן. ער רִירַת זַיְּ גִּישַׁת פִּוְּן אָרַט וּוּיְ פֻּרְגָּלְיוּוּעָרְטַּן קוֹקַּט
נאָך אלְּזַ צָוָם טִיר.

פֿאַלְק

קונט אָן אַין אוֹלוּעֲנוֹשׁ פִּיהָרֶת בֵּין האַנְדַּע לְעַנְטָרָה. זֹ אַינוֹ שְׁכָר
פָּאלַט פּוֹן דַּי פִּים. עַר זַעַצְתָּ זֹ אַנְיוֹדָע וּוֹעֲנְדָעַ זַיְךְ צֹ בְּרוּנְשְׁטַיְינְגָּן.
קֹומָ נַיְכָעֶר אַין גַּאֲרָטָעָן, רַאֲלַאֲנַד הַאֲטַט זַיְךְ דָּעַרְשָׁאָסָעָן!

בְּרוּנְשְׁטַיְינְגָּן

פָּעַרְדָּעַקְתָּ מִוּט דַּי חַעַנְד זַיְוָן גַּזְוִיכָת שְׁעַפְמְשָׁעַט:
יאָ, זַיְךְ וּוֹיָם...

עַבְדָּע

